

༡༡། རིགས་སྒོའ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་
དབང་སྒོ་བཟང་ཆུ་མཚོ་ཉི་གསུང་
འབྲམ་བཞུགས་སོ། །

པོད་ཐེང་རྒྱག་པ།

རྣམ་ཐར།

རིགས་ལམ་སྒོའ་གཉེར་ཁང་།

གསུང་འབྲུམ་སོད་བཙོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན།

འགྲེམས་སྤེལ་བ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དེབ་ཆད།

6 x 9 Inchs

ཡིག་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་།

སློན་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ། 15/15.5 དང་བར་ཐག 25/26.3

དཔར་བསྐྱུན་བདག་དབང་།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

Studio Archana, New Delhi.

དཔར་གྲངས།

༥༠༠

དཔར་ལོ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༣

ལ་ཇེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

༡༡། རིགས་ལམ་སློབ་དགེ་འབྲས་སློབ་ཕུཾ་ཁང་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་སློབ་སློབ་པ་ཟུང་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནས་རང་འཁྱིའི་ལས་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དང་།
སློབ་རིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཐུན་མིན་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་རང་སྤྱུ་གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ལྷ་བའི་ཞིབ་ཆ། སློབ་རིག་གི་སློབ་སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད། ཤེས་
ཡོན་དང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དཔེ་
དེབ་སྐུ་ཅུ་དང་། ཚུ་མ་ཐོར་བུ་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་སློབ་མཆིས་པ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་ནས་དཔེ་དེབ་དགའི་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཆན་དེ་ཉིད་ནས་མ་སུ་རིའི་སློབ་དགེ་དང་། རིགས་སློབ་ཏུ་སློབ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་ཡུན་རིང་འདོད་རྒྱུ་ཆོག་ཤེས་ཐོག་མཛོས་ཐོལ་སྤངས་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཁུར་
བཙོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་འབྲས། རིགས་སློབ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་གོ་འཕེར་གྱི་སློབ་མ་མང་
པོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེང་དུས་སྤྱོད་ཆོག་མཁན་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་འབས་
འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་མ་ཟད། རིགས་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་མང་གཞི་ལེགས་ཚུགས་ཐོག་བོད་
དགེ་དང་། གཞུང་འབས་ལས་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་གཞུང་སྤྱོད་དང་། དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་ཤེས་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད།

བོད་ནས་སློབ་ཆོས་གྲའི་འཛིན་རིམ་མཛོད་བར་འགྲུམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བཟང་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱས་འཁོད་རིང་ལམ་རིམ་སློབ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བའི་

THE DALAI LAMA

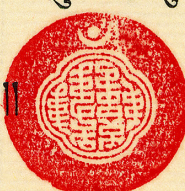
THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

སྐོར་དོ་སྤང་ཆེ་བས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། ཡང་སྐོས་དབུ་ཚད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམ་གཞག་ལ་
གཞུང་བཤད་སྒྲིལ་རྒྱན་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་དོན་ལ་ཉམས་ཞིབ་གོ་ཚུང་འཆོལ་བའི་
འབད་ཚུལ་ལོ་མང་བགྱིས་འབྲས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བཞེད་མཆོམས་དཀའ་གནད་
ཁག་གི་གོ་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་མིན་གྱི་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་ཡིག་འཛིག་འདི་དག་སྒོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ཡན་ཐོགས་
འབྱུང་ངེས།

འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་བགྱིས་སྐབས། གངས་ལྗོངས་བརྟན་སྲིད་སྤྱི་དོན་
སེམས་ཁུར་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་གསལ་བཤད་དེལ་བསྐྱགས་དུར་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་།
དེས་ཀྱིན་དུས་མིན་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་པ་སྒོ་པམ་གྱི་གནས་སུ་མཆིས།

ད་ཆ་རྗེས་འདུག་སྒོ་བ་བུ་ནམས་ནས་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ནན་དམ་པའི་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱན་སྤྱོད་
ངོས། བརྟན་སྲིད་རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུར་ཁུར་བཙོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། དུ་ལའི་ལྷ་མ། སྤྱུའི་
དགོ་སྤྱོད་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༥ ལ།

སྒྲིལ་བྱེད་།

༡༣། །པོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་ཏ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་
སྟོང་ལྔ་ལ་གཉིས་ལྔ་ལ་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་
མང་པོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅས་ཁག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་བྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་མཐེལ་བྱིན་གནང་སྟེ།
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་པོ་ཏི་གངས་ལས་འདས་པ་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
ལས་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། མང་པོས་ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྗོད་དོན་ཟབ་ཅིང་བརྗིང་བའི་བསྟན་བཅས་ཤུགས་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་
གྲུབ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། སྒྲོ་སྒྲོང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་གིས་མཆོན་པའི་
མདོ་སྒྲགས་གྱི་ལྷ་བའི་གནད་སོགས་ཞིབ་པར་བཀའ་ཞིང་། གཞན་སྤྱོད་མོང་
རིག་གནས་ལ་ཡང་། བྱང་རབས་ལོ་རྒྱུས། རྩོམ་རིག་བརྗོད་སྟེ། བཟོ་གསོ་
བ་རིག་པ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་དུས་གྱི་འཕོ་འགྱུར་སྒྲུ་ཆོགས་གྱི་དབང་གིས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་འཕེལ་
འགྲིབ་སྒྲུ་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྒོད་བརྟུང་གཉིས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གོད་ཆག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་
ཡང་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་མ་སྤུང་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་གྲིས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ན་
ཡང་། འྲོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་གངས་ཅན་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཟད་
མཐར་མ་སྤྱག་པས། མེ་ཏོག་གང་ལ་སོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཏེན་
མགོན་པོས་དུས་མཐའ་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཡི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཏེ། རང་ཅག་

ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་དམ་པ་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས།
བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་དུ་གསོས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ལ་མཁའ་དབྱུགས་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱོན་སྤྱུང་སྤྱོད། དེ་བཞིན་
དུ་ལྷག་བསམ་དང་སྤྲོད་སྤྲོབས་ཅན་ཀྱི་བོད་མི་མང་གིས་ཀྱང་ཡལ་པ་ལ་སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སློབ་སྦྲེང་བྱང་གསུམ་གཏང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆད་
སློབ་བཏང་ཐོག་ ཡལ་པ་མཆོག་གིས་གནང་པའི་ལམ་སྟོན་གཅིགས་སུ་བཟུང་
ནས་བོད་བསྟན་སྲིད་བསྐྱར་གསོའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་བ་ལྟོད་མེད་གནང་བཞིན་
བའང་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བར་དེས།

བཞུགས་སྐྱར་རྟ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་དགེ་གཅིག་
ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་གང་པོར་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དགོངས་
འབའ་ཞིག་གཅིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ངལ་རྩེ་ལྟར་
མཛད་པ་གསུང་འབུམ་ཉིད་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྟོགས་སྤུལ་པར་
མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དེས་ཡིན།

སྐབས་དོན་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ནི་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་
ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་གྱིར་མཁས་
བ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱུ་རྩེས་དན་གྱོས། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བུའི་
བགོ་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རབ་དང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་
སྐྱེགས་བམ་པོད་བཅོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་བརྗོད་དོན་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་

ངོ་སྤྲོད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་བྱུང་གི་སྐོར།

<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>> འི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས། ཐུན་མིན་གྱི་ཆད་
མའི་རྣམ་གཞག་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་ཆོག་གསལ་རྩ་བར་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཆཀ་ཁོང་གིས་མཐུན་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་
གནང་སྟེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་དབྱུང་པའི་ལྡེ་མིག་
ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཡོད་སྟབས། ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
སྐབས་དུ་མར་<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>>ལ་བསྒྲགས་བརྗོད་གནང་།

<<ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་>>དང་། <<ཆོས་དབྱེད་ས་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་སྡེ་བྱེ་གཉིས།>> <<ཅོད་བསྒྲོག་གི་གཞུང་འགྲེལ།>> <<མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྒྱུབ་དང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
སྐོར།>> <<ཉེན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་དཀའ་
འགྲེལ་>>སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དཀའ་གནད་ལ་དོགས་
བ་གཙོང་པར་མེད་མི་རྩུང་བར་མ་ཟད། རྩ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྡེ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
པའི་ཕྱོགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་སྟབས། དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་སྐོང་དུ་འང་
བརྩམས་པའི་བརྩམས་ཆོས་མཐད་དུ་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲགས་པའི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་གཏོར། <<སྒྲོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉེར་
མཁོ་ཀྱན་བརྟུས་>>ནི་བོད་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་སྒྲོ་

རིགས་སྒོ་བ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད་པས། འཕྲིན་ལས་ཆེས་རྒྱས་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། <<དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒོ་རིགས་གོང་མ་>>ནི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ། ཅ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན། བྱང་ཤེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས། གན་རང་གི་དབྱེད་པས་བརྟན་ཤིང་བཅད་དེ་
 བརྩམས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་བོད་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤར་མེད་པའི་ཐེན་མོ་གསར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། <<དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྤར་བའི་སྐབས་
 གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་
 ཀྱི་དྲྀགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་>>ཞེས་དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་
 སྤར་ཏེ། སྐབས་གསུམ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ཤིང་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་
 པར་མདོ་ཡི་ཁུངས་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་གོ་སྒྲ་ཞིང་ཡིད་
 ལ་ཤེས་བདེ་བ། <<སྤྲིང་ཞིའི་འཁྲལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྷེ་
 མིག་>>གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར་བཟུང་ཐོག་སྟེ་བ་སྤྲི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་སྐབས་བྱེད་སོགས་ལ་དེར་རབས་རིག་གསར་དང་མཐུན་པའི་དོགས་
 དཔྱད་གནང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་བྱི་མ་བཞི་<<སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་
 འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྟོག་ཁང་>>གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ནང་ན་ཡང་འགྲོ་
 དོན་འཕེལ་བཞིན་དུ་མཆིས་སོ། །

སྒོ་སྟོང་གི་སྟོང་།

<<ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སྒོ་སྟོང་
 དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>དང་། <<ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་

འབྲིལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིམ་རིམ་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཞུན། >> ལྷག་
པར་དུ་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ལས་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ངེ་ལྷར་འབྲུག་ཚུལ་
<<གཏན་བདེའི་གཞི་མ་>>སོགས་ནི་དལ་བ་རྟེན་པ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ།
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྟེག་མཁན་ནམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་མེལ་སྟག་ཏུ་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིང་།

ཆན་ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་མེད་པོ་ཤེས་ཡོན་ལ་བསྟེན་པར་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྒྲིང་
གཞིར་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། དབྱེད་ཚུལ། ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྒྲིང་སྟེལ་གསུམ་ངེ་
ལྷར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ། དཔེར་ན། <<ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞིན་སྐྱལ་>>དང་། <<གཞུང་འབྲེལ་
ཙ་འཛིན་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱས།>> <<རང་ཉིད་དགོ་ཆན་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དགོ་ཆན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་དུ་གཏོང་ཕྱོགས་སྒྲོར་ནང་ཆགས་ཀྱི་བསམ་
འཆར་འགའ།>> <<ཤེས་ཡོན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྟོན་གནས་བཞི།>>
<<རིགས་སྟོབ་དགོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཤེས་རིག་གི་གཞིན་སྐྱལ།>> <<སྐལ་
བཟང་སྟོ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>སོགས་ཡོད་པ། <<སྐལ་བཟང་སྟོ་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>ནི་གནའ་དེར་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་བསྟར་བྱེད་
ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅན་བྱོལ་ནང་ཤེས་ཡོན་
ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེས་སྲ་བ་དེ་ཡང་ཡིན།

སྤྱི་ཆོགས་སྟོབ་གསལ་སྒྲིང་།

<<ལུགས་བྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་སྐས་མ།>> དང་<<ཆང་རག་གི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྟོག་སྤྱབས།>> <<རང་རེའི་སྟོབ་བྲའི་

ཉེར་མཁོ་སྤྱང་དེའི་གསུམ་པ་སྒོ་གསལ་མངོས་རྒྱུ། >> <<སྤྱི་དོན་དབྱུང་ཤེད་ཀྱི་
སྤྱང་། >> <<སྒྲིག་ལྗེས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་>>སོགས་ཏེ་ཅང་མང་ལ། <<ཆང་
རག་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྒྲིག་སྤྱབས་ཞེས་བྱ་བ་>>
ནི་བཅན་གྱིས་ནང་དུ་དགོ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་སྒྲོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
པོད་ནང་ནས་ཀྱང་དཔར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་བཞིན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཚོས་རིག་སྒྲོར།

དབུས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲི་བསྐྱེད་ཁུལ་བ་བཞིན། པོད་ཀྱི་
འབྲལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དབྱེད་དེ། མ་འོངས་སྒྲོན་གཟིགས་ལྟ་བུར་བཅུམས་
པའི་<<དམངས་གཙོའི་རྣམ་གཞག་>>དང་། <<པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤྱོད་གནད་བསྟུས། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་
པ་སྐྱེལ་བཟང་སྒོ་འབྱེད། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་སྒྲན་པའི་དབྱེད་གཏམ། >>
<<གདམ་བྱ་དང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་>>སོགས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གིས་
པོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་
ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་པོད་རྒྱལ་
ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཕྱགས་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱོད་
ཐུབ་ན་དགོ་མཆན་ཆེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

<<ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་སུམ་
རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བརྟུན་སྒྲོད་རིན་ཆེན་བང་མངོན་>>ཀྱིས་པོད་གངས་
ཅན་གྲོངས་ཀྱི་བརྟུན་སྒྲོད་མཁན་པོ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་

གསུམ་འདུས་ཐོག་རྒྱ་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེད་པས་དགག་བཞག་
 སྤོང་གསུམ་གནང་མྱེ། བོད་ཀྱི་བརྗེས་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།
 སྐད་བརྗེས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡང་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་མཁན་བཅད་དང་ལྷག་མ། བཅད་ལྷག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
 <<ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སློན་མེ>>དང་། <<ཡོན་
 ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་སྤྲིངས་ཡིག>> <<འཛིག་རྟེན་བརྟག་པ་སྟེ་ས་དབང་
 འདོད་རྒྱུར་བསྐྱར་པའི་རྒྱན།>> <<སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྲུ་
 བའི་ཆོག་མཁན་བཅད་བརྒྱུ་པ།>> <<བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་སྤེང་བཅུ་བའི་ཡང་སྤྲིང་
 སྐྱོར་བདེན་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་བྱུང་ཅམ་ཞུས་པ།>> <<ནང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛམ་
 སྤིང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྱས་པ་ལས་བྲུ་རྒྱ་མང་བ་བསྐྱད་ཡོད།>> <<སྟན་ངག་
 གི་དབྱེད་པ་>>སོགས་མང་དུ་མཆིས་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་འདོད་ཆེ་གསུང་འབྲུམ་
 ཉིད་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་ཞིང་། <<ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་སྐྱུ་སྤེང་བཅུ་བའི་པ་
 ཆེན་པོར་དོན་གྱི་སྤྲིང་དུ་མཆོད་ནས་སློབ་ཏེ་སྤྲིང་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་ངོ་མཆར་
 བསྟོད་པ་>>དང་། <<གསོལ་འདེབས་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་>>གཉིས་ལས་བྲི་
 མ་ནི་རིགས་སློབ་འདུས་མང་གི་ཆོག་མཁན་འདོན་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

རྣམ་ཐར་ཅོམ་རིག་གི་སྐོར།

<<བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
 ཐར>>ཞེས་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྤྲིང་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་<<མཁས་དང་བྲུབ་པའི་
 དབང་ལྷག་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར>>དང་།
 <<མ་རྩ་བཅིང་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དབྱོད་
 ལྷན་འཇུག་ངོགས།>> <<རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཏེ་ཏྲ་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་

ཆེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་མཛད་བྱུང་>>སོགས། མཁས་མང་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལ། གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་
པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་འཛོག་བྱས་པ་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་དེའང་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་
ཚོམ་པ་པོ་མང་པོས་གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གིས་ས་བོན་
བྱས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྟུས་
བརྒྱངས་བསྟུམས་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱས་འདུག་གོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློང་།

<<ཀོང་རའི་སྤྱད་པའི་མེ་ལོང་>>དུ་ཡུལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་
པ། མེ་ཡི་སྐྱེ་འཕེལ། ས་ཡི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་པས། ལོ་རྒྱུས་
སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་སློབ་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རོ་སློང་>>དང་།
<<རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་ལོ་རྒྱུས།>> <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྲིག་>>ཅས་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྲིག་གཞི། མ་འོངས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་
མཛུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་ཡང་གན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ག་མ་ཉམས་
གྲུ་མ་ཆག་པར་གནས་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་དཔེ་ཁྲིད།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས། བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མིག་སྟོན་མིག་སྟན་གྱི་ཞབས་འདེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་ཞུས་

པར། བཅོན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་ཐོ་མཆོག་དམན་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་
པའི་མེ་ཉླ་གཏོར་དང་འཛོར་བཞིན་ཡོད།

གན་ཁོང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་ལས་འབྱུངས་པའི་སྟོབ་མ་ལ་མཆོན་ན། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ། རིས་མེད་དགེ་བཤེས། རིས་མེད་དགེ་བཤེས་མ། རིས་མེད་སྟོབ་དཔོན། རིས་མེད་སྟོབ་དཔོན་མ། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་དང་། ལྷའི་གསུང་བསྐྱར་གྱིས་མཆོན་སྐད་ཡིག་ལྷ་མང་ལ་མཆོན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཡུལ་གྱ་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྲོ་བ་ལྡན་པ་དང་འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

མདོར་ན་མདྲ་དུ་བྱུང་པའི་བསྟན་བཅོས་པོད་བཅོ་ལྔ་ལས། དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་
ནས་བརྒྱད་པའི་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་ལྷོད་པའི་སྒོར་ཞིབ་མོ་རྣམ་
འཐག་གི་སྒོ་ནས། གོ་སྤ་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱས་འཆོམ་པའི་རོ་སྒོད་གནང་ཡོད་ལ། ལྷན་
མོར་པའི་རིག་གནས་བད་སྒོད། ཤེས་ཡོན། བསྐྱབ་བྲ། མི་ཆོས་ཀྱི་གླང་དོར་རྣམ་
གཞག་རྣམ་ཐང། ཡོ་རྒྱས་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཕན་པ་ཤ་སྟག་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་རང་ཅག་བོད་པའི་གནས་སྐངས་ “སྐྱ་བད་ཚོ་རྒྱགས་” སྐྱ་
རྒྱར་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་སྐྱ་བེང་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་ལ་
དབུ་ལོག་དབུང་འདེགས་དང་། བཅོན་ཤོལ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཡོད་
ཆད་ཆོས་བཏང་སྟེ་སྐྱ་ངལ་ཆད་མེད་བསྐྱོན་བར་མ་ཟད། མཐར་གཅིས་པའི་སྐྱ་
ཚོགས་ཀྱང་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞོར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བརྗོད་ག་ལ་
རུང་། ཁོང་ང་ཆོ་དང་ཞལ་གྱིས་ཁར། “འཛིག་ཉེན་སྲིད་བྱུང་བར་བསེལ་སྡོངས་”
འདིར། །ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྟབས་མིན་མགོན་ཁྱེད་ལ། །སྟབས་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་དེ་ལྟར་ན། །འཕྱར་གཡེང་ལོག་སྐྱབ་སྡོངས་ཤིག་གངས་ཅན་པ། །” ཞེས་

ཞལ་ཆེས་ས་ནན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་དགོངས་བཞིན་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་
མགོན་ལྷ་མིའི་ལྷ་མ་འབྲེན་གྱིས་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཞིགས་བ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གཙོས་རིས་སྤྱ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱིས་ཆེན་ཀྱན་གྱི་ཞབས་པད་བརྟན་
ཅིང་། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་གྱུས་པ། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱར་དུ་འཆར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས། དབྱ་དགེ་དམ་པའི་
གསུང་འདུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༩ ས་ག་ལྷ་
བའི་ཆེས་བཟང་པོའི་ཉིན།

དཀར་ཆག

བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་ལྷན་ཐར།	1
མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	3
དང་པོ། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་	
བཟང་པོའི་ལྷན་པར་ཐར་བ།	5
མཆོད་པར་བརྗོད་བ།	7
སྦྱོར་བ།	9
༡༽ དངོས་བཤད་བ།	12
ལྷན་ཐར་དངོས་ལ་འཇུག་བ།	12
སྦྱ་བལྟམས་ཤིང་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་བ།	13
གཞུང་ལུགས་གསན་བསམ་མཛད་བ།	14
དོན་གཉིས་ལུན་ཆོགས་ལ་མངའ་བརྟེན་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མཛད་བ། ...	25
༢༽ རྗེས་འཇུག་སློབ་བྱ་གསུང་ཆེན་འགའི་ལྷན་ཐར།	34
འབྲས་སུ་ཁང་དགེ་བཤེས་ནག་པོ་བ།	34
སུ་ཁང་དགེ་བཤེས་གོང་ཁང་བ།	35
སུ་ཁང་བཟ་ཐང་པོ་པོ་ཆེ།	36
ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་ཀུན་དགའ།	37
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཨ་མ།	37
སུ་ཁང་དགེ་བཤེས་ཉི་ཤར་བ།	38
གོ་པོ་དགེ་བཤེས་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་དང་སློ་བ་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས། ...	38
རྒྱ་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་བཟ་ཤིས།	38
གོང་པོ་དགེ་བཤེས་སྦྱབས་འདུས།	38

ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་བགྲའི་ས།	39
བྲག་གཡབ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གྲོས།	39
ཧེ་ཉོར་དགེ་བཤེས་བགྲའི་ས།	40
འདན་མ་ངག་དབང་ཆོས་བྱུབ།	40
གཉིས་པ། མ་རྩ་བརྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ དཔྱོད་ལྡན་འཕྲུག་ངོགས།	43
མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	45
ཐོག་མའི་སྟེང་སྟོང་བ།	46
གང་དུ་སྐྱབས་ལྷམས་པའི་གནས།	46
སྟོབ་གཉེར་ལ་ཞུགས་ཏེ་བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ།	53
སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ།	53
སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ།	64
སྟོད་སྟོང་བ།	64
བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན།	64
དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགྲོད་གྱི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ།	65
འདུ་འཛིའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ།	66
རྣམ་གཡེང་དང་བྲལ་བ།	69
སེམས་འཕྲོ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་ཁོར་བ།	70
བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྗར་མངའ་བའི་ཚུལ།	73
སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟོག་པའི་ཚུལ།	82
བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་རི་ལྗར་མཛད་པའི་ཚུལ།	87
སྐྱུན་མོང་བ།	87
སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ།	91

བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་བྱ་བ་འཆད་ཚིན་ཚིམ་གསུམ།	92
འཆད་པའི་བྱ་བ།	93
མདོ་ཕྱི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ།	93
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ།	94
འདུལ་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	96
སེང་གེས་སྐད་འབྲིན་བ་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ།	104
སྟག་མོ་མཆོངས་བ་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ།	105
སྤང་ཆེན་འགྲོས་དང་འབྲ་བའི་འཆད་ཚུལ།	105
ཚིན་པའི་བྱ་བ་ལ་ངེ་ལྟར་མཁས་པའི་ཚུལ།	106
ཚིམ་པའི་བྱ་བ།	108
བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱེ་བྱག་ཏུ་མཛད་ཚུལ།	110
དབུས་སུ་བྱ་བ་མཛད་ཚུལ།	110
ཁམས་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་བྱ་བ་མཛད་ཚུལ།	138
དོན་གཉིས་ཕྱན་ཆོགས་མདོན་དུ་གྱུར་ཚུལ།	150
གསུང་ཐོར་བྱ་ཁག་ཅིག་གི་མཆན་གཞུང་།	152
མཐུག་བསྟུ་བ།	155
གསུམ་པ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཏེ་རྟོར་སྦྱོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་	
ངོ་མཆར་མཛད་བྱུང་།	157
མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	159
སྤྱི་བལྟམས་ཤིང་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ།	160
སྤྱི་བལྟམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར།	189
ཏེ་རྟོར་དགེ་བཤེས་ལ་མ་ཆེ་དཔག་	189
ཆ་བ་མཆོ་སྣ་རིན་པོ་ཆེ།	189

གོང་པོ་སྐྱལ་སྐྱེ་བ་གྲ་ཤེས་རབ་བརྟན།	189
པ་ར་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་བསྟན་འཕེལ།	190
གོ་བོ་དགེ་བཤེས་འབྲུག་གྲགས།	190
གོ་བོ་དགེ་བཤེས་དག་དབང་ཕུན་ཚོགས།	190
སྟོམ་རའི་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་སྟོ་ལྷན།	191
གོ་བོ་དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་ཕུན་ཚོགས།	193
ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་དབང་འདུས་རྒྱལ་མཆན།	193
གོ་བོ་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན།	194
གཙང་པ་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་པ།	194
སྟོམ་ར་ཤོག་བྲག་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ།	195
དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྲུང་གནས།	199
ཕུ་ཁང་ལྷང་པོ་དགེ་བཤེས།	199
ཚུལ་ཁང་དགེ་བཤེས་བྱང་སྟོ།	200
ཧེ་ཉྱར་སྟོར་དཔོན་ཆེ་དབང་ནོར་བུ།	200
མི་ཉག་སྟོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ།	200
ཧེ་ཉྱར་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་མགོན་པོ།	201
སྟོ་པ་ཆབ་མདོ་རྒྱ་ར་སྐྱལ་སྐྱེ།	202
ཚུལ་ཁང་སྟོད་ཆང་རིན་པོ་ཆེ།	203
རྒྱལ་རོང་དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་སྟོན་ལས།	205
སྟོམ་ར་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཆེ་རིང་།	206
སྟོམ་ར་དགེ་བཤེས་དག་དབང་སྟན་གྲགས།	207
ཀྱུ་གེ་དགེ་བཤེས་ཀན་རིག་འཛིན་བསྟན་པ།	207
རྒྱལ་རོང་དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་བསམ་འཕེལ།	210
མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཆེ་བརྟན།	212

པ་ར་དག་བཤེས་ཀྱིས་མཚན།	213
པ་ར་མཁན་ཟུར་གན་བསྐྱེས་ཀྱིས་མཚན།	213
པ་ར་ཤག་སྒྲོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་ཀྱིས་མཚན།	217
མི་ཉག་མགར་ཐར་སྤྲུལ་སྤྱ།	220
འདན་མ་སྒྲོ་ཆས་རིན་པོ་ཆེ།	221
སྒྲོམ་ར་དག་བཤེས་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ།	221
སྒྲོམ་ར་དག་བཤེས་རག་དབང་འཇམ་དཔལ།	222
པ་ར་སྒྲོར་དཔོན་སྤྲུལ་བཟང་ཆེ་རིང་།	222
ཚུལ་ཁང་དག་བཤེས་ཡེ་ཤེས་སྤུབ་བསྟན།	223
གོ་པོ་དག་བཤེས་ལྷ་སྤྲུབས།	224
གོ་པོ་དག་བཤེས་དོན་གྲུབ།	224
མཐུག་བསྟུ་བ།	226
བཞི་བ། ལོ་རྒྱུ་བ་མེ་རོ་ཅ་ནའི་རྣམ་ཐར་ཟེན་གྱིས།	227
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་དང་པོ།	229
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་གཉིས་བ།	232
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་གསུམ་བ།	234
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བཞི་བ།	237
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་ལྔ་བ།	238
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་དྲུག་བ།	238
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བདུན་བ།	238
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བརྒྱད་བ།	239
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་དབུ་བ།	240
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བརྩ་བ།	240
མེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བརྩ་གཅིག་བ།	241

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བཅུ་གཉིས་པ།	241
བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བཅུ་གསུམ་པ།	242
བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བཅུ་བཞི་པ།	242
བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བཅོ་ལྔ་པ།	242
བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བཅུ་དྲུག་པ།	243
བེ་རོ་ཅ་ན་རྒྱ་གར་དུ་བརྟེན་ནས་ཆོས་འཆོལ་བ།	243
བེ་རོ་ཅ་ན་ཕྱིར་རང་ལུལ་གངས་ཅན་དུ་སེབས་པ།	256
ལྔ་པ། རྒྱལ་ལུམ་ཆེན་མོ་བསོད་ནམས་མཆོ་མའི་འབྲུངས་རྣམ་མདོར་བསྡུས།	265
མཆོད་བརྗོད།	267
སྐྱེང་གཞི།	267
ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་མཛད་རབས།	267
ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན།	268
མཛད་བའི་རབས།	273
མཐུག་བསྟུ་བ།	279
མཐུག་གི་གཏམ།	280

༡༡། བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་
ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡། །དབྱིངས་རིག་མཁའ་ལས་ཟབ་རྒྱས་དབྱར་ཇའི་སྒྲ། །
རྟག་ཏུ་འདོམས་པས་གསུང་སྒྲེས་མདོངས་མཐའ་ཅན། །
མ་ལུས་བྱང་ཚུབ་གསུམ་གྱི་དགའ་ཚལ་དུ། །
ཅི་ཡང་སྒྲོར་མཛད་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་བཏུད་དེ། །
བྱང་ཆེན་ལམ་དེར་རི་ལྟར་གཤེགས་པའི་འལ། །
མཐའ་དག་དཔོག་པར་མི་རྒྱས་འོན་ཀྱང་ནི། །
རྗེས་ཞུགས་འཇུག་པ་བདེ་བའི་ས་རིས་ཅམ། །
བསྟན་པའི་རིན་ཆེན་སྒྲོམ་འདིའི་ལྗེ་མིག་སྒེལ། །
རི་ལྟར་མཁའ་ལ་བཞོད་པའི་འཕྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས། །
ལེགས་སྒྲེས་སྤང་ཆར་གང་ལ་ཆགས་པ་འགའ། །
དད་གྲུས་རོ་འཛིན་ཅེ་མོས་སྤངས་པ་འདི། །
རྣམ་གྲོལ་ལང་ཆོ་བརྟས་པའི་དབྱིད་དུ་སྒྲིབ། །

ཞེས་སྟོན་བསུས་ཏེ། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དག་བཤེས་སྟོ་
བཟང་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དང་། མ་རྩ་བརྩེ་ཉ་དག་བཤེས་སྟོང་དཔོན་
རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར། དེའི་ཐུགས་སྤྲས་རྣལ་འབྱོར་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་ཏེ་ཉོར་སྟོར་
དཔོན་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར། དེའི་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་འགའི་རྣམ་ཐར་འགོད་པ་ལ།

༡༡། །མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་དག་བཤེས་
སྟོ་བཟང་ཚུལ་དབྱེངས་དཔལ་བཟང་པོའི་
རྣམ་པར་ཐར་བ་བཞུགས་སོ། །

མཚོད་པར་བརྗོད་པ།

༡༡། །གང་སྐྱུ་མཚམས་སྤྲིན་གསར་བ་མཚན་དཔེའི་འོད་འབར་ཆོས་སྐྱེའི་
མཁའ་ནས་མངོན་པར་འོང་། །གང་གསུང་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་སྤྲིན་སྤྲིན་གྱི་
བས་སྐལ་ལྡན་ཀུན་མོངས་གཉིད་ལས་དགོལ། །གང་སྤྲུགས་སྤྲིན་སྤྲིན་ཀུན་ཟད་
སྤྲིན་གནམ་ཇི་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྟག་བྱུང་བ། །རབ་འབྱམས་ཞིང་ཁམས་
རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་མེའི་སྤྲིན་པ་འབྲལ་མེད་བདག་གི་སྤྲིང་ལ་རོལ། །གང་སྤྲུགས་འོ་
མཚོ་ལས་ཐོན་བསྐྱེད་པའི་སྤྲིང་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡིད་བཞིན་མཛོད། །རབ་
ཉིད་དབྱང་པ་གསུམ་གྱིས་གྱི་དོར་བགྱིས་ལ་ས་སྤྲིང་ཡོངས་ལ་སྤེལ་འབྲེམས་
གྱིས། །ཅི་འདོད་ལེགས་སྐྱེས་ཡོངས་ཞེས་མགོན་དུ་བོས་ཏེ་འདོད་རྒྱ་རྒྱ་མཚོ་
སྤྲིན་མཁས་པ། །ཞེ་མ་དེད་དཔོན་ཆེ་དང་བསྐྱེད་པའི་མིག་རྣམས་ཀུན་ལ་ཀུན་
ནས་བྱག་བགྱེད། །སྐྱུ་སྐྱུ་ཡབ་སྐུ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། །ཟུང་
རྒྱས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་བས། །སྤར་ཡང་གསལ་མཛད་རྗེ་
བཅུན་ཅོང་ཁ་པ། །གངས་ཅན་ཤིང་རྩ་མཚོག་ཏུ་གཞུག་ན་མཚོད། །སྤོ་བཟང་
རྒྱལ་བསྐྱེད་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ། །མཁས་གྲུབ་རྒྱ་སྐར་ཆོགས་གྱི་མགོན་
མཛད་དེ། །ཐེག་མཚོག་ཉིན་མོར་བྱེད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ། །ཆོས་སྐྱེའི་དབྱིངས་
ནས་ཤར་བར་སྤྲིང་ནས་འདུད། །སྤྲིང་དང་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པའི་སྐྱུ་འབྲུལ་
གྱིས། །དཔོན་སྤོབ་རྣམ་པ་ཆོགས་གྱི་དབང་པོ་སྟེ། །སྤྲིང་ཉིད་ཆོས་སྐྱུར་ཤར་
བའི་སྐྱུ་མའི་ཡུམ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་གྱི་སྤོབ་དཔོན་རྒྱལ་གྱི་ཅིག །སྤོ་
གསལ་འདུག་པ་བཅུ་བའི་འབྲུལ་སྤོབས་གྱིས། །སྤྲིང་བཞིའི་དཔལ་ཡོན་སྤྲིང་

བའི་གོམ་གསུམ་གཞོན། །པས་ཆོལ་སྟོབས་ལྡན་འཛམ་ས་བའི་སྟན་གྲགས་
ནི། །ས་གསུམ་འགོངས་མཛད་གང་དེ་ཨེ་མ་མཛར། །བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་གང་
དུ་འབར་བ་དེར། །རྒྱད་པའི་སྒྲག་རུམ་སྟུག་པོ་རབ་བཅེལ་ཞིང་། །བརྒྱད་ཁྱི་
བཞི་སྟོང་ནད་སེལ་སྟན་གྱི་མཆོག །བསམ་ན་སྟེལ་བའི་ཁུར་དུ་མི་ལེན་སྟ། །དེ་
ཕྱིར་སྦྱིས་མཆོག་རྣམས་གྱི་མཛད་བཟང་སྟོན། །རྗེས་འབྲུག་ཆོགས་གྱི་མདུན་
སར་བཏེག་པ་ན། །འདབ་ཆགས་ཆོགས་ལ་སྦྱ་རེངས་ཤར་བ་བཞིན། །རང་རང་
བསྟན་པའི་ཁུར་དུ་རེངས་པར་ངེས། །དེ་དག་ཟླ་མའི་གསུང་བཞིན་བསྒྲིགས་
མོད་ཀྱང་། །བདག་སྟོ་རྒྱལ་བས་རིན་ཆེན་བྲག་ལ་བཞིན། །གཏིང་དཔོག་མི་
རུས་འབྲུལ་བ་ཅི་མཆིས་བ། །བསྟན་པའི་དཔང་པོའི་སྟུན་སྤར་མཐོལ་ཞིང་
བཤགས། །བརྗེད་ངས་རྟོག་མས་ཁེབས་པའི་ཡིད་མཆོ་དེ། །རན་རྟོག་
རྒྱང་རུས་གཙུག་པས་འཁོལ་བ་དག །བདེ་སྒྲག་བསྐྱང་བྱེད་ཀེ་ཏ་ཀ་ཡི་
གཤེས། །རྣམ་ཐང་ངོ་མཆར་མཛད་བྱང་འདི་བསྟན་ཅིག །འོན་ཏང་ཕྱོགས་རིས་
འབྲོག་འགྲོར་སྟེ་ཅི་དང་། །མོངས་ཞེན་སྟུ་རིང་ཅན་ལ་ཉི་ཟེར་ཏེ། །རྣམ་དཔྱོད་
རྒྱང་ཤེལ་ཐོགས་པར་ཀེ་ལ་ཤ །གཞུང་བསྐྱིང་བར་རྩལ་ཅན་ལ་ཤིང་རྟའང་
ཡིན། །ལུང་རིགས་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་སྟུང་བ་ཡི། །དོན་བཟང་ལྷ་གོས་གསར་
པའི་གཟབ་འཕྱོར་ཅན། །བསྟེན་པའི་ལེགས་སྟེག་པའི་ཉམས་འགྱུར་སྟོང་འབར་
བའི། །ལེགས་བཤད་སྟེད་མེད་མ་ཡི་ལང་ཆོའི་སྦྱས། །རྣམ་གྲོལ་ཡིད་ལ་བརྟག་
པའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས། །འཛིགས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གྱི་བརྟན་པ་འཕྲོག །ཟུག་པ་
བཞིན་དུ་ཡིད་ནི་སྤར་དབྱུང་དགཤ། །ལྟོགས་པ་བཞིན་དུ་སྟུང་པས་རི་ལྟར་
ཆོམས། །ངས་ལེགས་འབྲས་བྱས་སྟོངས་པའི་ཆོག་སྟན་གྱི། །མེ་རྟོག་དོ་ཤལ་
བྱང་བར་མ་ཆགས་པར། །ཐེག་མཆོག་ལམ་བཟང་མཆོན་པའི་སྟོན་གསལ་

འདི། །ཐོགས་ལ་སྦྱར་བར་ལྷང་སྟེ་གཏན་འདུན་ཆོལ། །

དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་དཔལ་བཟང་པོའི་
གསུང་ལས། ཇི་བཙུན་སྒྲ་མས་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་མཛད། །ཐར་འདོད་བདག་
ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱར་འཆལ་ལོ། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་བྱོན་སྒྲ་
མའི་རྣམ་ཐར། ཇིས་འབྲུག་གཤམ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་དུ་འདིལ་དགོས་པ་
དེ་ཉིད་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས། འདི་ཡང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་པར་བྱ་བ་ལ། སྦྱོར་
དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

སྦྱོར་བ།

དང་པོ་ནི། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིང་གི་སྦྱུག་གྱར་གྱུར་པའི་མཉམ་མེད་
བྱ་རམ་ཤིང་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད། སྟོན་པ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མཐའ་དག་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་དངོས་སྟོབས་
རིགས་པའི་ལམ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་པབ་ཅིང་། དེས་སྦྱོར་བའི་
དཔེ་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་ཆེས་གསལ་བར་མཛད། དེགས་ལྟན་ཀྱི་སྦྱེ་པོ་
རྣམས་ཀྱང་ཁེངས་པ་བཏང་སྟེ་དད་པའི་སྦྱ་ལོང་རབ་དུ་གཡོས། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་
འབྲུག་པ་སྦྱེན་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱའི་མཆོ་ལ་ངང་བ་འདུ་བ་ལྟར་སྟོགས་ཐམས་ཅད་
ནས་འདུས་ཏེ་མངོན་འདོད་ཅི་དགར་སྦྱོད་ཅིང་། ཁྱད་ལོར་ལག་སྦྱོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་དེ་གཅེས་འཛིན་བྱས་པའི་བཀའ་འདིན་ལས་ད་ལྟའང་
ཉི་མའི་སྤང་བ་ལྟར་གསལ་ནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇམ་གླིང་སྦྱི་དང་

ཁྱད་པར་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་སྡེ་ངས་གཅིག་ཕྱ་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་ནང་
བྱམ་ཆུད་པའི་མཁས་པ་དང་བྱུང་བའི་སྤྱི་མཆོག་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱོན་
དང་འབྱོན་པར་འགྱུར་བའི་ཡ་གྲུལ། དཔལ་ལྷན་སྟོ་གསལ་གྱི་བའི་སྤྱིང་ཆེན་
པོའི་ནང་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྷན་གྱི་བྱ་མཆོག་རྣམ་མཁའི་
སྐར་ཆོགས་ལྟར་ཐམ་མ་ཆད་པ་བྱོན་ཟེན་པའི་ནང་ཆོན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལས་
ད་ལྟའི་བར་གྱི་མཁས་པ་དང་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་
དུ་གྱུར་པ། ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟོ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། དེའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལོ་དང་ཀྱི་དགེ་བའི་གཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་ཆུན་སྟོང་དཔོན་རྣམ་དག་དབང་ཆོས་བྱུང་དཔལ་བཟང་པོ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་གང་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ལས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
ཞིག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆའི་རི་པོ་ལྟ་བུ་ནས་ཁྱོར་བ་གང་ཅམ་ཞིག་
འདིར་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་བདག་ལྟ་བུ་ཐོས་རྒྱ་ཆུང་ཞིང་
སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དམན་པས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་
པ་འབྲི་བར་འོས་མ་མཆིས་ཤིང་སྟོབས་བའང་མེད་མོད། སྟན་གྱི་ཆོས་གྲོགས་
གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱི་བ་དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པས་གོང་
གསལ་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་གནད་བསྟུས་ཞིག་འབྲི་དགོས་པའི་
སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
མེད་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་མཐའ་དག་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་མཁྱེན་རབ་མའང་བ། ཐབ་
རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལ་སྤྱུགས་ཏུ་གཞི་བཟུང་བ། འག་སྐོར་མཁན་རིན་པོ་
ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། དེའི་སྤྱུགས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཆོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་

བུམ་བཟང་ནས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནཱ་ས་བརྟམ་ཏེ་བསྐྱེབས་པ་ལ་ཞུགས་པས།
ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དད་བའི་སྤྱ་ལོང་གཡོ་བའི་ནཱ་པར་ཐར་པ་ས་འོག་གི་
གཏེར་སྒོ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུར་མཐོང་བས། རི་བོ་ཁང་ཚུང་དུ་སྤྱ་བའི་གནས་གཤམ་ཡོད་
སྟམ་སྟེ་ནཱ་ཐར་ཟེགས་མ་རེ་ཡང་བརྗེད་ངས་ཀྱི་རྒྱན་པོའི་ལག་རྟམ་བཏང་བར་
བརྗེད་ཐོ་བཀྱིས་པ་འོག་སྟེ་མང་ཙམ་བྱུང་། སྤར་ཡང་དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྷན་
གྲགས་པ་ལགས་སུ་འཕྲིན་མོལ་ཞུས་པར་གནས་སྐབས་བྲེལ་བ་མ་མཆིས་ཆེ་
གང་རྒྱས་པ་བྱུང་ན་ལེགས་ཆོགས་ཆེ་ལུགས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་མང་
པོ་ཞིག་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཆེད་དུ་བསྐྱལ་བ་ལས་འདི་ལྟར་བྲིས་པ་ལགས་སོ། །

༡༥ དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། དཔལ་ལྷན་སློ་གསལ་སྤྱི་གི་མཁས་པ་འི་
ཁྱུ་མཆོག་ཉི་མཱ་བྱང་གཅིག་ཏུ་གྲགས་པ། ཐུབ་པ་འི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འི་གཏིང་
མཐའ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། མངོན་རྟོགས་ཡོན་ཏན་མངོད་ཀྱི་གཏིང་ཁ་
བརྒྱུད་པ་འི་ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འདན་མ་སློ་བཟང་ཆོས་
དབྱིངས་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་བཟང་པོ་འི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་
རྣམས་མདོར་ཅིམ་བརྗོད་པ། ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འདན་
མ་སློང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་འཕམ་དག་དབང་ཆོས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་སྟོས་
ཏེ་བཤད་པ། འདི་འི་གསུང་ལས་སྤྱི་པ་འི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་འི་དབང་ཐུག་ཐུ་
པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རགས་རིམ་ཅིམ་བཤད་པ་འོ། །

རྣམ་ཐར་དངོས་ལ་འཇུག་པ།

དང་པོ་ནི། མཁས་དང་གྲུབ་པ་འི་ཁྱུ་མཆོག་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་
གསང་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་ལ་གནས་པ་འི་རྒྱལ་
སྤུངས་དཔལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་ཅེ་འདྲི་བ་དང་། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་གི་
སྤང་འོར་གྲགས་པ་འི་གསང་རྣམ་རྣམས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་འི་ཕྱང་པོ་བཅུགས་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆགས་ཀྱང་། ཡི་གེ་འི་ལམ་དུ་འགོད་སྟེ་ལ་མ་ཐུབ་
པས་ད་ཆ་ཐུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་བཞིན་དུ་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཀྱིས་ལྟ་བའི་སྐལ་བ་མ་ཐོབ་པས་སློ་པམ་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟག་མ་མཆིས་ཤིང་།

དེའི་ནང་ནས་བདུད་ཅིའི་ཟེགས་མ་རེ་ཙམ་ཞིག་གོང་ཁྱུས་བདག་གི་དག་བཤེས་
བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐུགས་ལ་མངའ་བ་དེ་དག་རྗེས་འཇུག་གཤམ་བྱ་ནམས་ཀྱི་
བགོ་སྐལ་དུ་མ་བརྒྱག་པའི་ཆེད་དུ་འདིར་འགོད་པར་བྱ་བ་ལ་ཐོག་མར་གང་
དུ་སྐྱེ་བལྟམས་ནས་ཆོས་སྒྲོར་ཁྱུགས་པའི་ཚུལ། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་
སྤངས་སྒོ་སྤིང་བྲ་ཆང་དུ་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་གསན་བསམ་རིམ་
མཛད་པའི་ཚུལ། དེ་ནས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་ལ་མངའ་བརྟེན་ནས་བསྟན་
པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

སྐྱེ་བལྟམས་ཤིང་ཆོས་སྒྲོར་ཁྱུགས་པ།

དང་པོ། མཁས་དང་བྱུང་བའི་དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་གང་དུ་སྐྱེ་
བལྟམས་པའི་གནས་ནི། སྔོན་ཕྱོན་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
བསྐྱགས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས། འཕགས་མཆོག་
ཕྱག་ན་བརྗོས་བདག་གིར་བཟུང་བའི་གནས་མཆོག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་མི་ལུབ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོར་སྤིང་ན་མངོན་པར་མཐོ་བའི་བསྟེན་གནས།
མཁས་དང་བྱུང་བའི་བྱུ་ཆོགས་མཁའ་ལ་རྒྱ་སྐར་བཟ་བ་བཞིན་ཟམ་མ་ཆད་
པར་བྱུང་བའི་ཆོས་ལྷན་བོད་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་བར་ཁམས་སྐྱ་བ་རིན་ཆེན་
ཆོ་དུག་གི་ནང་ཆན་སྐྱ་སྟོང་ཅས་པ། སྐྱ་སྟོང་ངོ་བོ་འཕམ་སྐྱུགས་ཆེན་གདོང་རས་
བདག་གིར་བཞེས་པའི་གནས་རི་དེའི་ཉེ་འགམ་ཉ་མཆོ་དཔོན་གྱི་ཁྲིམ་ཆང་དུ་
དེའི་སྤྲས་མོ་ཞིག་གི་སྤྲས་སུ་སྐྱེ་བལྟམས།

ཡུམ་དེ་ཉིད་མནལ་གཟིམ་པའི་སྐབས་སྐྱུགས་ཆེན་གདོང་ར་དངོས་སུ་
ཐེབས་ནས་ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་ཉམས་སྤང་ངོ་མཆར་ཅན་དང་བཅས་སུ་ཆགས་

པའི་མཆན་ལྟས་བྱང་བས། ཡུལ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་
སྐྱོགས་ཆེན་གདོང་རའི་སྤྲི་ཡིན་པར་སྐྱེད་ཞིང་གྲགས་པ་ལྟར། སྐྱེ་ཆུང་དུའི་
དུས་ནས་ཀྱང་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་རང་ཏྲགས་ངོམས་པ་ཞིག་ཡོད། རར་གང་
འཆམས་སོན་པ་ན་ཞང་པོ་ཉ་ཆོ་དཔོན་ཕུལ་བྱང་གིས་རང་གི་དཔོན་རྒྱུད་འཛིན་
མཁན་དུ་དམིགས་ཏེ། བྱིས་སོ་འཛིན་ཏུ་འཇུག་སྐྱེའི་སྒྲོ་ཅེ་གཅིག་གཏོད་ཀྱིས་
གྲབས་གཤོམ་བགྱིས་ཀྱང་། རང་ངོས་ནས་སྤྱོད་རབས་བག་ཆགས་བཟང་པོས་
སྤྱོག་ཏུ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱང་པ་ཁོ་ནར་བྲེལ་ཞིང་། ཡུམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མོས་
ཆེ་བས་ཨ་ཞང་གིས་བཀག་ཏུ་མ་བརྟལ་པར། དེ་གའི་ཟེར་དཀར་དཔོན་དུ་
ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་ཆོས་སྤྱོད་དང་ཕྱག་བཞེས་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་རིང་
པོར་མ་ཐོགས་པར་མཁས་ཤིང་ཆུབ་པར་མཛད།

དེ་ནས་ཉི་མས་གདུང་བའི་སྤང་ཆེན་པད་མཆོར་འཇུག་པ་བཞིན།
གདན་ས་ཆེན་པོར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྗེའི་གསན་བསམ་གཅིག་ཏུ་
བརྟགས་ཏེ་དོན་གཉིས་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར། སྤྱིང་པའི་
ཕུན་ཆོགས་མཐའ་དག་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་ཏེ་འཆོ་བ་དང་ལམ་
དུབ་ཀྱི་ངལ་བ་གང་ལའང་མ་འཛེམས་པར། གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་
འབྲས་སྤངས་སུ་དཀའ་དུབ་ཀྱིས་སྣེ་དངས་ནས་ཐེབས་ཏེ་སྒོ་སྤྱིང་གྲ་ཆང་
གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་སོ། །

གཞུང་ཕྱགས་གསན་བསམ་མཛད་པ།

གཉིས་པ། སྤྱོད་རྒྱ་གར་ལ་འགོ་བའི་དོན་བསེ་རུའི་པགས་པ་ཟེར་
བའི་དཔེ་ལྟར་རང་ཡུལ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར། གཞན་ཡུལ་དང་དུ་སྤངས་ཏེ་ལ་ཕྱང་

མང་པོར་དཀའ་དུ་བ་འདྲིམས་མེད་དུ་སྤྱད་ནས་གདན་སར་འབྱོར་བའི་དགོས་
དོན། གཞུང་ཆེན་མོར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་གཡའ་མོ་འཆོ་གོས་གཏམ་
གསུམ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སློབ་གཉེར་གྱི་གྲར་ཞུགས། དུས་དེ་ཙམ་ནས་རང་
གི་འདྲི་བླའི་ནང་ནས་བཀལ་བཏག་དབྱེད་གསུམ་ལ་འགྲན་པའི་ཆེ་དང་བྲལ་
བས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འདྲི་བླའི་སྒྱུར་དཔེར་དུ་བསྒྲིག་བཞག་མཛད།

ས་གང་ལ་གདན། རྫོགས་ལ་སྤྲས་བྱས་ཏེ་ནམ་ཕྱེད་པར་རྒྱབ། ཐོ་
རངས་ཚུར་རྒྱབ་ཆོགས་ཆོས་གྲ། བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར། གསན་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་པས་དུས་དེ་ཙམ་ནས་སློབ་གཉེར་སྤྱི་དང་།
ཁྱད་པར་འདྲི་བླ་གས་རྣམས་ཀྱིས་བཙུང་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
གྱུར། གྲུབ་པའི་ཁྱེ་མཆོག་འདི་ཉིད་དཔོན་ཆེན་དབྱང་འུགས་དང་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཆེ་བའི་བྱིས་ཆང་གི་སྤྲས་ཡིན་པས་དཔལ་འབྱོར་དང་འཆོ་གོས་གྲའོམ་པ་ཞིག་
ཡོད་དགོས་ངེས་ཀྱང་། ཞང་པོ་དཔོན་ཆེན་དེའི་ཐུགས་འདོད་བཞིན་མ་བསྐྱབ་
པར་རབ་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན་མ་མཉེས་ནས་འཆོ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་སྤྱོད་གཅིག་ཀྱང་
མ་སྤྱར་བའི་ཐོག་གཞན་ལ་འང་འབྱུང་དུ་མ་བཅུག་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་ཀྱང་
འཆོ་གོས་ལ་ཐུགས་སྤྱང་ཡེ་ནས་མ་མཛད་པར་འཆོལ་འགྲའི་ངང་ཚུལ་ཁོ་ནར་
བརྟེན་ནས་འདུ་འདྲི་ལ་ཡིད་མ་ཞོར་བར། ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྤྱོད་ལ་ཏག་གྲས་
གཉིས་འགྲུས་ཀྱིས་བཙུང་བར་མཛད།

པར་ཕྱིན་འདྲི་བླའི་སྤྱོད་པ་དང་ཤག་གི་དགེ་ཆུན་དེས་སྤྱི་ཉིད་
ཆོས་གྲ་གོལ་འཕྲལ་ཉིན་བཅུའི་ཆོས་མཆོམས་ཡོད་པ་དེར་རྩམ་པ་དོ་བོ་གཅིག་
བསྐྱར་ཏེ་དགེ་འཕེལ་རིང་དཔེ་མཆོམས་ལ་བཏང་བ་ལྟར་མེད་པས། ཉིན་བཅུའི་
རིང་རྩམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་བཞེས། པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཡང་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་

ལ་ཟིན་ཏེ་ཕྱིར་ཐེབས་པ་ན། འག་གི་དགོ་ཀན་ཁོང་སྐྱ་རྒྱུང་བཞེངས་ཏེ་ཉིན་
བཅུའི་ནང་ཅུམ་པ་དོ་བོ་གཅིག་ཟས་ན་མི་ཆོ་ངེ་ལྟར་སྐྱེལ་ལམ། ཚུར་ཡོང་རྒྱ་
སྒྲེ་གཅིག་མེད་པ་ལ། བར་དེ་ཅུམ་སོང་ན། གྲ་སར་ངེ་ལྟར་སྒྲིང་གི་ཡིན་ཞེས་
བཀའ་བཀྲོན་ཆད་མེད་དང་བཅས་བརྟུང་བཞེག་དག་པོ་བཏང་བ་ན། འག་
རོགས་དགོ་བཤེས་གཅིག་གིས་ངོ་ཆེན་ཞུས་ནས་སྐྱོར་རྒྱགས་བཞེས་སྐབས་
པར་ཕྱིན་ཡོངས་རྫོགས་ཡིག་དྲུག་སྐྱོར་བ་ལྟར་ཐོགས་མེད་དུ་རྫོགས་པར་སྐྱོར་
བས། དགོ་བཤེས་དེས་ཨེ་མ་ཉིན་བཅུའི་ནང་པར་ཕྱིན་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱོར་རྒྱ་
བཟོ་བྱུང་བ་ནི། སྒོན་བྱུང་མ་སྐྱོང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་གྲ་བཅུན་རང་ག་བ་ཞིག་
ག་ལ་ཡིན་སྟུང་དུ་ངོ་མཆར་དཔག་དུ་མེད་པ་སྐྱེས་ནས། གྲུབ་པའི་བྱ་མཆོག་
འདིར་གཟེངས་བསྟོད་ཆད་མེད་ཀྱིས་ལེགས་སྐྱེས་གསོལ་རས་སྐྱེལ།

འག་གི་དགོ་ཀན་དེ་ལའང་འདི་རང་ག་བ་ཞིག་མིན་པས་བཅི་མཐོང་
ཆེན་པོས་གཟིགས་སྐྱོར་ཅི་བྱུང་དགོས་པ་ལས་བཀའ་བཀྲོན་གནང་མི་རུང་
བའི་སྒོར་སྒོན་མཛད། པར་ཕྱིན་སྐྱོད་ནི་དཔེ་རིང་མདའ་ཆད་མ་ཆེ་ཤོས་པོད་
ལུགས་ལྟར་ཅིས་ན་ཤོག་གངས་གསུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོད། སྟོང་ཉིད་
ཆོས་གྲ་ཞེས་པ་ནི་བོད་རྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ཉིན་ཉི་ཤུའི་རིང་ཆོས་གྲ་དམ་བསྐྱགས་
ཆེན་པོ་ཆོགས་སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། གྲ་གཞོན་འགས་གཞས་ཆོག་དུ། སྟོང་
ཉིད་ཆོས་གྲ་རྒྱགས་སོང་། །ཁང་པར་ཉི་མ་ཤར་བས། །རང་ཡུལ་སྐྱིད་པའི་
སྤང་བ། །ཡིད་ལ་ལྷུ་མ་མེར་ཤར་བྱུང་། །ཆོས་གྲ་གྲོལ་མ་ཐག་ནས། །དགོན་
པར་ཐོན་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། །སྐྱིད་པའི་རང་གི་པ་ཡུལ། །སེང་སེང་སེང་ལ་ལོག་
འགོ། །ཞེས་སྐྱོ་གཞས་གཏོང་དགོས་པ་དེ་རེད།

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དགོ་བཤེས་དེས་ཀྱང་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་ཅི་

ཐུབ་གནང་བས་རིམ་བར་ཕྱག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་ལ་གྲགས་པ་རེ་ཆེར་སོང་
བའི་སྐབས་ཤིག་ན། གྲ་ཆང་ནས་སྒོ་འཛིན་ཅེ་ཕུད་ཅན་ཀུན་བསྐྱས་ནས་
ཟེན་རིགས་འགྲན་བསྐྱར་བགྱིས་པར། ཐུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་
རེར་དཔེ་རིང་མདའ་ཆད་མ་དཔངས་སུ་ཁབ་ཆད་རེ་ཐུགས་འཛིན་གྱིས་འགག་
མེད་དུ་སྒྱུར་གནང་མཛད་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འགྲན་པའི་སྒྲ་དང་བྲལ་ཉེ་
མཆར་བསྟོད་བསྐྱགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་གཏོར། གྲ་ཆང་ནས་ཀྱང་ལེགས་སྐྱེས་གྱ་
ལོ་མ་པ་སྐྱེས་སྟེ།

དེ་འདྲ་བ་ཐུགས་འཛིན་ཐུབ་པ་འབྲས་སྤངས་སུ་སྤར་བ་རྗེ་ཏ་གཉིས་
བྱང་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་གདུང་བཞུགས་པའི་མཆོད་ཉེན་གཉིས་འབྲས་སྤངས་
ཆོགས་ཆེན་ཀྱི་སྐྱ་རྒྱབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱ་ཡོད། དེ་རྗེས་ཐུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་འདི་
ཉིད་ཅམ་ལས་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་མ་བྱང་ཆོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཟེན་རིག་དང་། ཆོད་
རིག་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན། ཉན་རང་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྐས་གཞོན་
ཏུ་ལྟ་བུའི་གཏོང་དཔག་དཀའ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་
ཅིང་། ཀུན་གྱིས་གཙུག་གི་ཞོར་བུ་ལྟར་བཀྱར་བ་དེ་ལྟར་ཡང་སྐས་པའི་བརྒྱལ་
ཞུགས་འབའ་ཞིག་བཟུང་སྟེ། རྒྱུན་བཞེས་ཀྱི་གོས་ནི་ཐུགས་དར་ཁྲིད་ཀྱི་གོས་
རྩལ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན། བཏུང་བ་རྩ་དངས་དང་བཟའ་བ་པལ་ཆེར་གཏོར་མ་
སྐམ་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་འཆོ་བར་མཛད།

འཛིན་གྲ་གཅིག་པ་པ་ར་ཁང་ཆོན་ཀྱི་སྒོ་བ་གཉེར་བ་བྱམས་པ་ཉི་མ་
ཞེས་པ་དེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་འདི་ཉིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་
དང་ལྡན་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྒོ་བ་གཉེར་ཀྱི་བཀའ་སྒོ་བ་ཞུ་བ་དང་། ཕྱོགས་
གཅིག་ནས་སྤྱི་ཅི་ཐུབ་ཞུས་ཤིང་ཁོང་གཉི་གའི་འཆོ་བ་ཏུ་ཅང་ཞན་པས་སྤང་

པོས་སྤང་པོ་གསོ་བ་ལྟ་བུ་ལས་པན་གྲོགས་ཆེར་མ་བྱུང་། རྣམ་ཞིག་ན་བྱམས་
བ་ཉི་མ་པ་ར་ཁང་ཆོན་གྱི་དགེ་ཀན་འཁེལ་བས་གཏོར་སྐྱམ་ཡང་ཡང་ཕུལ་
བར། ཉིན་གཅིག་ཁོང་གཉིས་གཏོར་སྐྱམ་གྱི་ཐུག་པ་མཉམ་དུ་བཞེས་པའི་ཞོར་
འཕྲོས་སུ། བྱེད་རང་རིགས་པ་ཏ་ཅང་ཞན་པས་སློབ་སྦྱོང་གི་རྒྱས་པ་ཐོན་པ་མི་
འོང་། དེ་ལས་ཁང་ཆོན་དགེ་ཀན་ཆར་ནས་ཆོང་བརྒྱབ་དུ་བྱིན་ན་ལམ་སྤོངས་ཆེ་
ཞིང་། སློབ་གཉེར་བ་དང་བྲུ་ཆང་སོགས་ལ་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་ངེས་ཞེས་
མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པས། ཁོས་དེ་དོན་ཡིད་ལ་བརྟགས་
ཏེ་ཁང་ཆོན་དགེ་ཀན་ཆར་བ་དང་ཆོང་ལ་བྱིན་པ་ན་ལམ་འགྲོ་མེ་ལྟར་འབར་
ཏེ། རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་འབྱོར་བ་ཏ་ཅང་རྒྱས་ཞིང་། དེའི་མོད་ལ་བོད་གྱི་
སྤྱལ་སྤྱོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གུལ་ལོ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུག་མཛོད་བྱས།
བྱུ་བ་པའི་བྲུ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱང་ལོ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་
གཞུང་གནས་ནས་བསྐྱོ་གཞག་མཛད།

དེ་ནས་ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ལོ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཤག་
དུ་སྤྱོད་རང་གསོལ་ཆོགས་རྒྱ་ཐུག་ཟབ་རྒྱས་ལྟན་དུ་བཞེས་པའི་འཕྲོས་མོལ་
དུ་བྱུ་བ་པའི་བྲུ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱིས། དེ་རིང་གི་གསོལ་ཆོགས་ཟབ་རྒྱས་འདི་
ལས་སྤར་གཏོར་སྐྱམ་གྱི་ཐུག་པ་དེ་སྒོ་བ་ཆེ་ལ་ཞེས་པ་བྱུང་ལུགས་གསུང་སྤྱིང་
གནང་། བཀའ་མོལ་འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གད་མོ་ཞོར་ཉིན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་མཆོན་
ཏན་ཏན་ཡོད། གདན་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱིའི་ལྟར་སྤང་ལ་འཆོ་བ་ཏ་
ཅང་ངན་མདོག་ཁ་ཡང་། རང་དོན་བཟའ་བརྒྱང་དེ་དག་སྒོ་བརྩུད་ལྟན་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་ནི་སྤར་ཆོར་ཡང་སྦྱོང་སྤང་ཡོད་ཅིང་། གཞན་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་སྤྱིང་གི་འདུག

ལ་ལས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ལ་བརྟེན་ན་བཟའ་བཏུང་གང་འབྲུག་གི་
 སྤྱད་ཀྱང་མོ་བཅུད་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལུགས་གསུང་མཁན་ཡང་
 མང་བས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅིག་རེད། དཔེར་མཆོན་ན། སྤུང་
 ལྷ་སར་གསུང་ཆོས་ཁྱེ་བར་ལྷ་བ་གཅིག་ཅུ་སྤྱོད་རིང་སྤུང་དང་འདབས་འབྲེལ་
 ཆོང་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཉིན་གཅིག་སྤུང་བཏང་ནས། བྱིད་ཆོར་
 འཆོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་རྗེ་ཡོད་འདྲི་བཅུད་བྱུང་བར་སྤུང་ནས་བྱང་པོར་བཞག་པར་
 ཁོང་ཉ་ལས་ཉ། བྱིད་ཆོ་རྟེན་ཡོང་འབབ་དེ་ལས་མེད་ནའང་འཆོ་བ་འགྲིགས་
 དེས་དང་། དག་འཕྲོམ་ཆོག་ཤེས་བྱེད་བཞིན་འདུག་བྱིད་ཆོ་རྟེན་གཅིག་གི་ཡོང་
 འབབ་ལས། འདི་གར་ལྷ་མ་རྒྱུད་པ་ཆོ་རྟེན་ལྷ་བ་གཅིག་གི་ཡོང་འབབ་ཆེ་བ་འདུག་
 ཀྱང་ཁོང་ཆོར་འཆོ་བའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་ལུགས་ཉག་པར་ཤོད་ཀྱི་འདུག་བྱིད་ཆོ་
 འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་ལོ་མཆར་ཆེ་ལ་དངོས་མཐོང་
 ལག་ཟེན་ཅིག་འདུག་ཅེས་ཡང་ཡང་བསྐྱབས་བཞེད་བྱེད་ཀྱི་འདུག་དེ་དང་དེ་
 བཞིན་ལོ་རྒྱུས་དུ་མ་བསྐྱད་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡིག་ཆོགས་ཀྱིས་འཛིགས་པས་མ་བྲིས།

ཆོས་པ་རང་དོས་ནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་རྒྱུན་
 བརྟེན་སྐབས་ན་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱུར་འཕུང་བ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད། སྐབས་
 ཆེན་གླིང་རས་པས། རྣལ་འབྱོར་པ་སྐར་དུ་མ་འདྲིལ་ན། ཟས་གོས་ཀྱིས་དུ་འདྲིལ་
 ཉིན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱང་། སྐབས་པའི་
 རྒྱ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མ་འོངས་ལུང་བསྐྱན་མཛད་པ་ལྟར། བྲམས་པ་ཉི་
 མ་འདི་ཉིད་ནི་ཆོ་སྤྱོད་སྤྱང་པོ་ཆོ་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། དཔལ་འབྱོར་
 མངའ་ཐང་ནགས་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟ་བུར་རྒྱས་ཉ། སེམས་དཔའ་ལྷ་བྱང་གི་ཕྱག་
 མཛོད་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་འབྲས་སྤངས་སྤྱི་སོ་མཛད་དེ། སྤྱི་སོའི་ཡོང་

འབབ་ཇི་ཡོད་འབྲས་སྤངས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཤ་ཁུ་ཤ་ཐིམ་གྱི་ཞབས་ཏོག་
གང་ལ་གང་ཡོད་ཞུས།

ཁྱད་པར་དུ་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་བཤད་སྐྱབ་འཆད་ཉན་གྱི་མཐུན་
སྦྱར་ཡོད་དགུ་ཅལ་སྐྱབས་མཛད་པར་བརྟེན་པ་ར་སྤྱི་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱན་
བདག་གི་མངའ་ཐང་མཆོག་ཏུ་བཀུར། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པའི་སྤྱི་ཞུ་རྒྱལ་མཆོག་
བསྐྱབས་ཏེ། འག་ཆང་དེ་ཉིད་ནས་སྤྱི་སོ་ཐངས་གཉིས་གནང་ཡང་ལེ་ཐོགས་སུ་
ཅམ་མེད་པར་སྤྱི་ཞུ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མཛད། དེ་བཞིན་ཡོང་འབབ་ཆུང་ལ་
འགོ་སོང་ཆེ་བ་སློབ་སྤྲིང་གྲ་ཆང་གི་གཉེར་ཆབ་ཡང་ཐངས་མང་མཛད།

འག་ཆང་དེ་ནས་དགེ་བཤེས་གཉིས་ཅམ་བྱང་ཞིང་དགེ་བཤེས་དང་
པོ་དེ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྟག་པར་ཞལ་འདོན་མཛད་ཅིང་། གྲུབ་པའི་ཁུ་མཆོག་
འདི་ཉིད་ལ་དྲྀགས་གཅོད་ཞུས་ཏེ་མཆན་འགོད་དང་བཅས་སློམ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་
ཡོད་འདུག ཕྱིས་སུ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དེ་ནི་འག་ཆང་དེའི་ནང་རྟེན་དུ་ཉར་ནས་ཡོད་
པ་སྤྱན་གྱི་ཆོས་ཐོགས་པ་ར་དབང་ཆེན་ལགས་གྱིས་དངོས་སུ་མཇལ་སྐྱབས་
མཆན་མང་པོ་བཏབ་ནས་འདུག་ཅེས་སྤྱན་ལ་གསུངས་བྱུང་། དབང་ཆེན་ལགས་
ནི་སྤྱི་སོ་དེ་ཉིད་གྱི་རིགས་སྤྱས་གཙང་མ་ཡིན། ཁོང་ནི་འག་ཆང་དེའི་རིགས་
ལས་མཆོད་པས་ཆོས་ལ་དང་ཞེན་ཆེ་བ་དང་རིགས་སྟོབས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་
ཡང་གཏོང་པོད་དེ་ཅམ་ཆེ་བ་ཨེ་ཡོད་སྟུམ། འག་ཆང་དེ་ནི་གྲུབ་པའི་ཁུ་མཆོག་
འདི་ཉིད་གདན་སའི་ཆོས་གྲར་འགྲིམས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་
ཞིང་། ཕྱིས་སུ་བསྟེན་བཀུར་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་རྟག་ཏུ་བཏོགས་པར་མ་ཟད།
དེའི་ཡང་སྤྱི་སྟོ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་རིགས་གྱི་ཅོད་པཎ་དུ་བཀུར་
ཏེ་སྤྱི་ཞུ་གྲ་ཞོམ་པ་མཛད། འབྲས་སྤངས་སྤྱི་སོ་དེ་ནི་འབྲས་སྤངས་སྤྱིའི་ཆོས་

གཞིས་དང་། མི་སེར་པལ་ཆེ་བར་བདག་དབང་བྱས་ཏེ། ཅ་བ་ཅིས་སྤྲོད་དང་
ལོ་མང་གཏོང་སྒོ་གཏོང་མཁན་དེ་ཡིན་པས། རྒྱ་འདོད་ན་འབྲས་སྤངས་སྤྱི་སོ་
ཆང་། གཏམ་འདོད་ན་འབྲས་སྤངས་ཞལ་ངོ་ཆང་། ཞེས་དག་རྒྱན་ལ་འཇགས་
པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

འག་ཆང་དེའི་སྐྱེ་ངོ་ཟན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་རྗེ་བཙུན་སྒོལ་མ་ཡི་དམ་ཏུ་
བསྟེན་ཏེ་སྒོལ་སྐྱབ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། ༥༩ ལོ་མཇུག་རྒྱ་
དམར་གྱིས་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཏུ་འབྲིད་དེ་འཐབ་འཛིང་གཏོང་ཏུ་འཇུག་ཅིས་
བྱས་ཀྱང་། བྲ་གཞིན་ཆོས་གཅིག་ཁག་གཅིག་དགྱིས་བྱས་རྒྱུན་འཐབ་འཛིང་
གཏོང་ཐུབ་མི་འདུག དེ་ནས་ཉིན་ཞིག་སྒོ་མང་བྲ་ཆང་གི་ཆོས་བྲར་འབྲིད་དེ་
འཐབ་འཛིང་གཏོང་ཏུ་འཇུག་ཁར། ངའི་གཞུགས་ཕུང་ནི་ཁྱེད་ཆོའི་ལག་པར་
ཡོད་ན་ཁྱེད་ཆོས་གང་བྱེད་ཀྱང་འགྲོད་པ་མེད། སྒོན་ཏུ་སྒོན་ལམ་ཆོག་གསུམ་
བརྒྱབ་ཏུ་རྒྱག་ཅིས་བཤད་པར་རྒྱ་དམར་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་ཏུ་བཙུག་པ་ན། ཁོས་
དེ་གའི་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་སྤོངས་པ་དེའི་མདུན་ཏུ་སྒོན་ལམ་བཏབ་
སྟེ་སྐར་ཆ་འགའ་ཞིག་སོང་བ་ན་ས་ལ་འགྲེལ་ཏེ་དེ་གར་གྲོངས་འདུག་པས། རྒྱ་
དམར་ལས་བྱེད་ཆོ་ངོ་ཆ་ཁ་སྤྱིངས་ངང་ལོག་འགྲོ་དགོས་བྱུང་འདུག་པ་ཉི་ཆར་དེ་
ནས་ཐེབས་མཁན་ཆང་མས་ཞལ་གཅིག་མཐུན་ཏུ་གསུངས་ཀྱི་འདུག

ད་ནི་དཀྱུས་ལ་འཇུག་ན། བྲ་བ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དེ་ཉིད་སྒོལ་གཉེར་གྱི་
བྲར་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཁས་སྤངས་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ག་མ་
ཉམས། སྒོ་མ་འབྲུགས་པར་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་ཏུ་སྤང་བཞིན་པའི་ཐོག་
ནས། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ། བཀྲ་བཏག་དབྱེད་གསུམ། འཆད་ཅོད་
ཅོམ་གསུམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་མཛད་པས། ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་

ཡོན་ཏན་རྒྱ་བ་ཆོས་པ་བཞིན་དུ་འཕེལ་རྟེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལུགས་
ཀུན་གསལ་གྱི་དོགས་ལ་མཐུན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་རྟེ། དེ་
དབང་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་ཀྱང་མོག་མོག་པར་བྱས། སྙན་གྲགས་འོད་
དཀར་གྱི་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་འཕྲོས། བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་གྱི་ཞི་བསིལ་
གྱིས་ནི་གངས་རྒྱུངས་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ཡོངས་སུ་གཤེར་བར་མཛད་པས་གང་གི་
གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱལ་བ་བཞིན་དུ་འཕེལ།
བསྐྱབ་གསུལ་ལུས་གྱི་མཛེས་སྤྱད་མཆར་དུ་དངར་ཞིང་། ལུང་རིགས་གི་
གཤོག་ཅལ་ངོས་བཞིན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དོན་གྱི་འཆད་ཉན་སྙན་བར་སྒྲོག་པའི་
སྐྱེས་མཆོག་བྱང་བའི་ཆོགས་ཀྱང་ཀུན་དའི་ཆལ་ལ་འཁོར་བ་བཞིན། ཕྱོགས་
དང་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀུན་ནས་འདུས་ཤིང་འཕེལ་བར་གྱུར་རྟེ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ཚུལ་དེ་ཞང་ཉ་མཆོ་དཔོན་དེའི་རྣ་བར་ཐོས་པ་ན་དཔལ་
འབྱོར་དང་སྦྱང་སྦྱོར་གྱིས་དེགས་པའི་འཁྲི་ཤིང་ས་ལ་འབྲེལ། མི་བྱེད་པའི་
དད་པའི་མེ་ཏོག་ཀུན་ནས་དགོད་དེ། སྤར་བྱས་ལ་འབྱོད་གཏུང་དག་པོས་མཐོལ་
བཤགས་གྱི་ཉེན་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པའི་སྤྱོད་བརྟན་
ཐོག་བརྟེན་གཉིས་པ་ཞིག་གསར་བཞེངས་མཛད། དེའི་རབ་གནས་གྱི་ཆོགས་
མགོན་དུ་གྲུབ་པའི་བྱ་མཆོག་འདི་ཉིད་གདན་ཁུ་བསྐྱེད་ནས་མཐོལ་བཤགས་
དུ་མ་དང་བཅས་བསྟེན་བཀྱར་སྒྲོམ་མཐོ་བ་བཏེགས། བྱམས་པའི་བསྟོད་པ་ཞིག་
ཀྱང་ལྷགས་ཚུལ་མཛད་དགོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་
བསྟོད་པ་སྙན་འཛེབས་ལྡན་ཞིང་། འུན་རྒྱལ་གྱི་ཆོན་ཁ་ཆེ་བ་ཞིག་ལྷགས་
ཚུལ་མཛད་དེ་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པས། དཔོན་ཆེན་དེ་ཉིད་
སྤར་བས་ཀྱང་དད་པས་ཡིད་རབ་དུ་བསྐྱེད་དེ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགས་སྟོན་པ་

ལ་སྤྱི་ལྷ་ཅི་ལྷར་ལྷས་པ་བཞིན་སྒོ་གསུམ་ཀྱན་ནས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། སྤྱིས་
དགེ་བཤེས་ཀྱི་གཏོང་སྒོ་མིག་སྒྱུའི་བང་མཛོད་ནས་སྒྲུངས་པ་ལྷར་ཟབ་ལ་རྒྱས་
སྒྲོས་ཆེ་བ་སྤྱིན་གཏོང་ལྷས་པ་སོགས་རྟག་ཏུ་བསྟེན་བཀུར་གྱི་སྤྱིད་ལྷ་བསྐྱབས།

དེ་ནས་སྒྲར་ཡང་གདན་ས་དེ་ཉིད་དུ་ཕེབས་ནས་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབྱུངས་པར་མཛད། དེ་ནས་རིམ་པར་དགེ་བཤེས་གྲལ་འཁོར་
གྱིས་བྱ་སྒྲོར་མཛད་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུའང་ཅི་ལྷར་ཉན་རང་འཕགས་
པའི་ཆོགས་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་བེལ་གྱིས་གཞོན་
པ་ལྷར། དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་གྱིས་གསུང་ལན་མཐའ་དག་ཐོགས་མེད་
དུ་མཛད་པས། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཡུ་རལ་རྒྱས་ཤིང་། ལུང་རིགས་ཀྱི་མཆེ་
སྒྲར་རྒྱས་པའི་པས་ཆོལ་གདོང་ལུང་ལྷ་མཆོག་མཐའ་དག་ཅོད་པའི་སྒྲོབས་པ་
འཕྲོགས་ཏེ་དཔའ་ལྷས་པར་མཛད། གྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་སྒྲོགས་ཀྱན་
ཏུ་གཡོ་བར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་
སྒར་ནོར་གླིང་དུ་ཅོད་རྒྱགས་དང་། ལྷ་ལྷན་སྒོན་ལམ་ཆེན་མོར་ལྷ་རམས་དམ་
འཛོག་མཛད་པས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་བསྟན་པའི་དཔལ་གྱུར་
ཐམས་ཅད་གྱིས་དགེས་པའི་འཇུག་ཞལ་གྱི་མེ་ཏོག་གཏོར། གཞུང་ས་དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་པས་ཀྱང་ལྷ་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཆོན་གནས་སྐུལ་ཏེ་ཅོད་མེད་
ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་མོར་གྲགས། དགེ་བཤེས་ཀྱི་བྱ་སྒྲོར་བྱུང་པ་དང་སྤྱི་སྒོལ་ལྷར་
ན་རྒྱད་བྱ་སྒོད་སྒྲོད་གང་རུང་དུ་ལྷགས་ཏེ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་བྱ་སྒྲོར་མཛད་སྒོལ་
ཡོད་མོད་ཀྱང་། བྱུང་པའི་ལྷ་མཆོག་འདི་ཉིད་གདན་སའི་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་
དམིགས་ཏེ་འབྲས་སྤྱངས་སུ་སྒར་རྒྱན་བཞིན་བཞུགས།

ཤེས་པ་གཤམ་འགྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་སྤྱན་པ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་།
སྤྱབས་ཐེ་གསེར་ཀོང་རྩེ་རྩེ་འཆང་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་
པོ་རྣམ་གཉིས་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པཎ་དུ་བསྟེན་ཏེ། གསང་སྤྱགས་རྩེ་རྩེ་ཐེག་པའི་
དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མན་དག་དང་བཅས་པ་བུམ་པ་གང་ཤེས་ཚུལ་དུ་གསལ་
བཞེས་མཛད་དེ་སྤྱགས་གཅིག་ནས་རྒྱ་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་ཐེག་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་
པར་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་
དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་སྤྱ་ཐག་ཆོད་ཅིང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་འོག་དུ་བཅུག་
སྟེ་འབྲས་བུ་རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་ཟབ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཅེ་གཅིག་
དུ་འགྲུས་པར་མཛད།

སྤྱགས་གཅིག་ནས་སྒོ་བ་གཉེར་བ་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་
གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྗེའི་འཆད་ཉན་སྤྱི་དང་། ཤེ་བྲག་བཀལ་བཏྲག་དབྱང་
གསུམ་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་སྟོལ་རྩེ་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་སྤྱབས་དང་འབྲས་བུ་སོར་
རྒྱུད་པར་མཛད་པ་སོགས་མདོར་ན། ཡབ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་རྟོགས་བརྟུན་
མདུན་ལེགས་མ་ལས་རྩེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་ཆ་སྤྱོད་ཅིམ་ཡང་མ་ཉམས་
པར་སྤྱགས་ཉམས་སྤྱ་བསྟར་ཏེ། འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་ལ་ངེས་དོན་
ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར།

དེ་ཡང་སྤྱན་རབས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་བང་མཛོད་གཉེར་དུ་འཆང་བའི་
སྤྱབས་དང་། སྤྱི་ཆེ་འདིར་སྤྱི་རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་དཀའ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐར་ཅེན།
བསྤེལ་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་གཅིག་དུ་སྤྱིལ་བའི་སྤྱབས་ལས་གཞན་བྱིང་
མི་འཛོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། མི་བརྟུན་པའི་གསུངས་པན་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
འགྲན་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་དག་སྤྱགས་སྤྱ་རྒྱུད། འི་མ་མེད་

པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ལ་
མངའ་བས། གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་བར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་
ཆེ་སྒྲིབ་རྒྱགས་ཕུལ་ཆོག་པའི་སྤྱན་སེང་ཁྱུས་པ་སོགས་ས་ཐོབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོའི་ངང་ཚུལ་ཀྱན་ལ་ལྷམ་མེར་གསལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དུས་རབས་བཅུ་དགུ་
དང་ཉི་ཤུའི་ནང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ལ་མངའ་བ་ནི་གྲུབ་
པའི་བྱ་མཆོག་འདི་དང་ཅེ་ཉོར་བྲག་དཀར་སྤུལ་སྤྱུ་གཉིས་ལས་མ་གྲགས་སོ། །

གསང་སྤྱགས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་རྟོགས་ཏིལ་ཀྱི་གོང་བྱ་བཞིན་དུ་
ཐུགས་ལ་བསྐྱེམས་པའི་བྱི་རྟགས་ངོ་མཆར་ཅན་ངོས་བཞིན་བ་དེ་ལྟར་ཡང་།
དག་སྒོང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ལ་གནས་ཏེ་བཀའ་གདམས་གོང་
མའི་ཐུག་སྟོལ་བཞིན་བསྤྱངས། རང་ལ་བདོག་བ་ཅི་འགྱོར་ཆོས་འདུལ་བའི་
བཅས་ཁྲིམས་དང་ཆ་སྤྱོད་ཅམ་ཡང་མ་འགལ་བར་བསྟན་བ་དང་འགྲོ་བའི་བདེ་
ཙུ་ཁོ་ནར་བཏང་སྟེ། རང་ཉིད་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ཁོ་ན་ལ་རྒྱན་གནས་
མཛད། དེང་སང་སློབ་དཔོན་པལ་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཀྱིའི་མི་ལྟས་དུས་སུ་བདོ་སྟེ།
སློབ་དཔོན་དང་ཆོང་དཔོན་གཉིས་སུ་མ་བྱེད་བའམ། སྤྱབ་ཁང་དང་བྲིམ་ཆང་མི་
གཉིས་བ་མེད་བ་ལྟ་བུ་ནི་བསྟན་བ་ལ་པན་གཞོད་ཅི་འགྱུར་ཆ་མ་འཆལ་བས་
པལ་ཆེར་གོང་ཁྱུས་ལྟར་དང་།

དོན་གཉིས་ཕུན་ཆོགས་ལ་མངའ་བརྟེས་ཏེ་བསྟན་བར་བྱ་བ་མཛད་པ།

གསུམ་པ། དོན་གཉིས་ཕུན་ཆོགས་མངའ་བརྟེས་ཏེ་བསྟན་བ་ལ་བྱ་བ་
རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བཤད་སྤྱབ་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་སྤིད་ན་མངོན་
པར་མཐོ་བས་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སློབ་མ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་

དུ་བྱུང་ཅིང་། སྟན་ཐགས་ཀྱི་དབྱར་རྩ་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་སློག་པར་བརྟེན། སོག་
ཡུལ་ནས་འཕྱིན་དང་མི་དངོས་གཉིས་ཐོག་ནས་གདན་ཞུ་བ་ཡང་ཡང་འགྱུར།
བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ན་འགྲོ་དོན་ཆེ་ལུགས་
ལུང་བསྟན་མཛད་པ་དང་། རྩོམ་གྲུ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་རྒྱན་
པས་ཕེབས་སྐྱོང་ཡོང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སོག་ཡུལ་
ཕྱོགས་སུ་བྱུག་བཏེགས། ལམ་བར་ཁམས་དང་ཨ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་
ཁག་དང་། མི་མང་འདུས་ཆོགས་གང་ཆའི་སར་གདན་ཞུ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་
བཀའ་དབང་ལུང་འཁྲིད་གསུམ་གང་ལ་གང་འདོད་དུ་སྤྱོན་པར་མཛད། དགོན་
སྡེ་ཁག་ཏུ་བསྐྱབ་ཁྲིམས་དང་ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་གང་ཅིར་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་མི་
ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་སོགས་བསྟན་པའི་དག་ཐེར་དེ་མ་མེད་པ་ཕྱོགས་
ཀྱན་ཏུ་སྤེལ་བར་མཛད།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སོག་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ད་ལུ་རལ་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད།
སྐབས་དེར་སོག་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཏ་ཅང་དར་བྱུང་ཆེ་ཞིང་འཆད་ཚོད་ཚོམ་
གསུམ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་མཁས་དབང་སྟག་སེང་ཁ་སྤོད་ལྟ་བུ་རི་སྟེང་ཅིག་
འཆོ་ཞིང་གཞེས་པ་ཆེས་མང་བས། དང་པོའི་ཆར་གཟིགས་རྩི་ཐོགས་པའི་གྲུས་
བཀྱར་ཆེ་བ་མ་བྱུང་ཡང་། སྤར་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་
མཁས་པའི་དབང་པོ་སྤོ་བཟང་ཏ་དབྱངས་ཀྱིས་སྟེ་བྲངས་ཏེ། དེའི་དགོན་སྡེ་ཁག་
དང་ཆོགས་ཁག་ཏུ་གཞུང་ཆེན་ལྟ་དང་། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་སོགས་
གང་ལ་གང་འོས་སུ་ཆོས་འབྲེལ་གནང་བ་མཐའ་དག་ཐུགས་ཐོག་ནས་འགག་
མེད་དུ་འཆད་པ་དང་། གང་དང་གང་དེས་པར་ཟབ་ཅིང་བརྗིད་བའི་གསུང་ལན་
གང་ཅི་ཐུགས་ཐོག་ནས་ཤར་མར་གསུངས་ཤིང་། བྱུང་པར་དུ་དབྱུ་མ་ཅ་ཞེ་

ཐུགས་ཐོག་ནས་ཆིག་དོན་ས་བཅད་དང་བཅས་པ་ཆ་ཅམ་འབྲུལ་བ་མེད་པར་
 ལུང་རིགས་བརྒྱ་ལྟ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་འཆད་པས། དེར་འཁོད་ཀྱི་
 མཁས་དབང་ཐམས་ཅད་དཔའ་བཀོད་ཞིང་ཡིད་དབང་འཕྲོགས་ཏེ། རི་ལྟར་རྒྱ་
 སྐར་ཆོགས་ལ་སྒྲ་བ་བཞིན་དུ་གྲར་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙུག་གི་ཁོར་བུར་
 བཀྲར་ཞིང་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་ས་སྟེང་བྱབ་པ་བཅས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཐའ་
 དག་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་མ་མ་ལུས་པ་
 བསལ་ནས། ཡང་དག་པའི་འབེལ་གཏམ་གྱིས་ཀྱན་ལ་བདུད་ཅི་གསར་པ་འཛད་
 མེད་དུ་སྦྱོན། མཁས་པ་མཁས་པའི་ནང་ན་མཛེས། །སྒྲན་པོས་མཁས་པ་རི་ལྟར་
 གོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལྟར། སོག་པོའི་མཁས་དབང་ནམ་པས་གང་གི་ཕྱི་ནང་གསར་
 གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་རི་ཅམ་གྱིས་གཏིང་བྱས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་གཏིང་ཁ་ཟབ་དུ་
 ཕྱིན་པས་ན། རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ཡིས་མི་ངོམས་པ་ལྟར་གང་ཞིག་གང་གི་ཞབས་རུལ་
 ནས་ལེགས་སྦྱིས་སྒྲངས་པ་ལ་ངོམས་པ་མེད་པར་གྲར་ཏོ། །

འོན་ཀྱང་སྦྱེ་འགྲོའི་བསོད་ནམས་དམན་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས། ལྷ་རུ་
 སུའི་མངའ་ཁོངས་ལ་དམར་པོའི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགྲུལ་གནམ་ས་མགོ་རྟིང་
 སྒོག་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་སོག་ཡུལ་དུ་འང་རིམ་གྱིས་བྱབ་ཏེ་
 དུས་གཟར་གྲོག་མའི་ཆང་བརྗོད་པ་ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་ལངས་ཀྱང་། བྱབ་
 པའི་བྱ་མཚོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་འཁོར་གང་ནས་གང་དུ་འཕྱོན་བཞུད་མཛད་
 པར་རྩེར་གཞོད་གང་ཡང་མེད་ཁར། ས་རོལ་གྱི་གཞོད་པ་བསྒྲིག་པ་སོགས་ངོ་
 མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་འདུག་པ། ཨ་རིར་བཞུགས་པའི་སོག་པོ་མཛོད་དག་རིན་
 པོ་ཆེ་ནས་སྒན་ལ་གསུངས་དོན། དམར་པོའི་ངོ་ལོག་པས་དགོན་པའི་ཕྱོགས་
 སུ་མཚོན་གྱི་དྲག་ཆར་པལ་སྟེ་རྟོལ་མཚོངས་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྐབས། བྱབ་

པའི་ཁྱུ་མཆོག་འདི་ཉིད་དགོན་པའི་སྒོ་ཁྱུ་མས་སྤྱ་བཞུགས་ནས་དག་ཕྱོགས་སྤྱ་
ཞལ་གཏང་དེ་ཐུགས་སྒོན་མཛད་པ་ན། དག་ཕྱོགས་ནས་མེ་སྒྲིགས་ཀྱི་མདེུ་
སོགས་མཆོན་གྱི་དག་ཆར་པབ་པ་དེ་དག་རྒྱས་ལྷགས་ཆགས་ནས་དགོན་པའི་
ཉེ་འཁྱིས་སྤྱའང་སྤེབས་མ་ཐུབ་པ་དང་། མཆོན་གྱི་སྤྱ་སྒྲིག་རྣམས་ཀྱང་འཛེར་
ནས་རྒྱས་མེད་དུ་སོང་བར་བརྟེན། དག་ཕྱོགས་ནས་དྲོགས་པ་བྱུང་སྟེ་ངང་འཐེན་
བྱེད་དགོས་བྱུང་འདུག།

ས་ཁུལ་གཞན་དུའང་དེ་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་ཐེངས་མང་བྱུང་ཡོད་
སྟེ་རྒྱལ་བས་དེའི་ཀླན་རབས་ཆོས་གསུངས་ཤིང་། ཐུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་འདི་ཉིད་
མཁས་པ་ཙམ་མ་ཟད་སྣང་སྤྲིད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག དེ་འདྲ་བའི་ངོ་མཆར་ཅན་གྱི་རྟགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྒྱས་ལྷགས་
ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་དག་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་ཆོད་དཔག་ཐུབ་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དབང་ལ་བརྟེན་པས་གནས་བརྟེན་པས་
ས་ཡིས་བརྟེན་པས་ཐབས་བྲལ་བས་རིམ་གྱིས་རང་ཡུལ་ཕྱོགས་སྤྱ་ཆིབས་
ཞལ་བསྐྱུར། དེའི་རིང་དར་གོས་ཆེན་དང་གསེར་དཔུལ་སོགས་འབྲུལ་ཆོན་
གཏོས་ཆེ་ཞིང་། རིན་ཐང་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཁལ་མང་པོ་ངང་གིས་འདུས་པ་ན་ཐམས་
ཅད་ཐད་ཀར་སྒོ་སྤྱོད་བྱ་ཆད་དུ་སྤྱེལ་རྒྱུ་དཀའ་བར་བརྟེན། པལ་ཆེ་བ་རུ་སྤྱ་
དཀའ་པོའི་གཞུང་གི་ཤོག་དཔུལ་དུ་ཆོང་བསྐྱུར་གྱིས་ཤོག་དཔུལ་སྤྲུལ་གང་
དང་། བཅའ་དངོས་རིན་ཐང་བྲལ་བ་དུ་མ་བྱ་ཆད་དུ་ཆེད་བརྒྱུངས་ཀྱིས། ཤོག་
དཔུལ་དེ་དག་མཁྱོགས་པོར་བརྟེན་བསྐྱུར་དགོས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་བཅས་
འབྲུལ་གཏོང་མཛད།

གྲ་ཚང་ནས་ཤོག་དངུལ་དེ་དག་བརྗེ་བསྐྱར་ནས་འབྱུངས་སུ་སོང་བ་
 དེའི་རིང་རུ་སུའི་གཞུང་མགོ་ཉིང་སྒོག་ནས་དེ་དག་བེད་མེད་དུ་སོང་ཏེ། ༥༩
 ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བརྟམས་འདོགས་ཆེ་ཤོས་སུ་ཆགས་འདུག་པ་མ་གཏོགས་
 དངུལ་རྩིས་གཞན་ནམས་གྲ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་གསར་པ་རྒྱག་སྐབས་དཔལ་
 འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བས། སྒོ་བ་གཉེར་བའི་མཐུན་རྒྱུན་ཡང་
 ལྷག་པོར་མཛད།

འདུ་ཁང་གི་པད་རྒྱན་དུ་གསེར་བཟངས་ལས་བྱུབ་པའི་རྒྱན་དུག་མཆོག་
 གཉིས། བཟའིས་ཉགས་བརྒྱད་དང་། ཟུན་ངི་ར། རྒྱལ་མཆོན་སོགས་རྒྱས་སྒྲོས་
 མཛད་པས། འཛིག་ཉེན་མེས་པོ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེངས་དགོས་པ་སོགས་སྒོ་སྤྱིང་གྲ་ཚང་
 ལའང་ཚས་དང་དཔལ་འབྱོར་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་བཀའ་བློན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་
 པ་མཛད་དེ། འདུ་ཁང་གི་རྒྱས་སྒྲོས་ལ་མགོན་གཉེར་ཆེན་པོ་ཨབ་སོག་གཙུག་
 གཞུང་ཞབས་མང་པོས་ཐག་དོག་གིས་ལྷང་བྱུག་ཀྱང་གང་འཆོམ་བྱས་ཡོད་སྟེ།

སོག་ཡུལ་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྤྱི་ལུ་པོ་ངེ་སྟེང་ཅིག་བྱུང་བའི་
 རང་ནས་སྒོ་བཟང་ཏྲ་དབྱངས་མཆོག་གིས། དཀར་ཆེན་བསོད་ནམས་བྲགས་
 པའི་ཡིག་ཆའི་ཁྲོད་ན་ཀུན་གཞིའི་འགྲེལ་བ་རྒྱས་པ་ཞིག་མི་འདུག་ན། དེའི་
 འགྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིམ་ཁ་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསར་ཅོམ་སྐབས་འཇུག་ཡོང་
 བ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས། ཡིག་ཆའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཀུན་གཞི་
 ཐལ་སྤོང་ཞེས་བ་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནད་མཐའ་དག་བཀའ་བ་ཞིག་ཀྱང་
 ལྷགས་ཅོམ་མཛད། དེ་བཞིན་སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་
 ཐལ་འབྲེང་གསང་བ་མཛོད་བཛོལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། དེའི་སྒྲོན་དུ་འཇུ་མི་མམ་
 རྩོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་དགག་ལན་ལན་གྱིས་སྒྲོག་པར་མི་རུས་པ་ཞིག་ཀྱང་

བཀའ་ཚཱ་མཛད། གཞན་ཡང་བཀའ་གནད་དྲོགས་གཅོད་སོགས་གསུང་ཐོར་
བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་ཡང་དཔར་འདེབས་མ་ཐུབ་པར་ལུས་འདུག་
པས་ཤིན་ཏུ་པངས།

སོག་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཞབས་གས་ཆོར་དེ་རིང་པའི་
སར་མི་གསར་བ་ཞིག་ཡོང་ངེས་ཡིན་ན་མ་བཀག་པར་སྡེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་དང་
བཅས་འབྲལ་གཏོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཐེབས་པ་ལྟར། འཇུ་མི་པམ་གྱི་དངོས་
སྟོབ་བྱ་རྒྱུ་སྟོ་བོ་ཞིག་ཐེབས་པར་སྡེ་ལེན་དང་བཅས་ཉིན་གཅིག་རིང་གཟིམ་
ཆུང་དུ་བཀའ་མོལ་ཞིབ་སྟོན་བྱུང་བས། ཁོང་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་གསུམ་
ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པའི་ཡིད་མཆོ་ཁོལ་ཞིང་སྤྲ་མར་བསྟེན་ཏེ་དྲོགས་གཅོད་ལུ་
ཡུལ་དུ་བྱུར། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐུགས་རབ་ཏུ་འཕྲོག་ཏེ་བཤད་
སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་བཀྟར། ཞབས་འབྲིང་ཆོར་འདི་ལྟ་བུའི་
གསལ་བསམ་རྒྱ་ཆེ་བ་གདན་སའི་དགེ་བཤེས་ཆོའི་ཁྱོད་དུའང་ཨེ་ཡོད་ཅེས་
གཟེངས་བསྟོད་ཆད་མེད་གནང་སྟེ།

དེ་ནས་སྟོན་འཁོར་རྣམས་རིམ་གྱིས་རང་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཞལ་
བསྐྱར་ཅིང་། ལམ་བར་དགོན་སྡེ་ཁག་གིས་གཙོས་པའི་དད་འདུས་ཀྱི་སྟོ་བོ་ཁྱི་
ཐུག་མང་པོར་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་གང་ལ་གང་འདོད་དུ་སྦྱིན་ཏེ། དཀར་པོ་རྣམ་
བྱུང་གི་ས་བོན་རྒྱ་ཆེར་འདེབས་བཞིན་ཁམས་འདན་མ་འབྲུམ་དེལ་དགོན་དུ་ལོ་
གཅིག་བཞུགས། དེའི་རིང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲུམ་ཤིང་ཞོར་དུ་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤྲོད་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོར་རིས་
མེད་དུ་འགོད་པར་མཛད།

ཁྱད་པར་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཆོས་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་ཀྱི་ར་

གྲུང་དུ་གཅིས་པ་ཟབ་མོས་འཇུག་པར་མཛད་དེ། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལྷོ་སྤྱོད་རྒྱས་
པར་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ས་བཅུའི་སེམས་དབའ་ཆེན་པོའི་
དཔལ་ལ་འགྲན་པར་གྱུར་པ་སོགས་མདོར་ཅིང་མོ། །

རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་སྐུ་གཟུགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བས་འཛོལ་གདན་བཞི་
བསྐྱེགས་ཐོག་བཞུགས་པའི་ཆེ་ཡང་འཛོལ་གདན་གང་བསྐྱད་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་
ཅིང་། སོག་ཡུལ་ནས་བྱིར་ཕེབས་སྐབས་དེལ་ཤེད་བཟང་གཉིས་ལ་ཕེབས་
བྱམས་བཅོས་ཏེ་ཕེབས་ཀྱང་། ཉིན་རེར་དེལ་བཟེ་ཐངས་གསུམ་རེའམ་གཉིས་
རེ་ངེས་པར་བཟེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་འདུག ལམ་འཕྲང་ཆེ་སར་མི་སྟོབས་ཆེན་བཞི་
རེས་བཏེགས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བཟེ་ལེན་དགོས་པར་གྲགས། དེ་ནས་སྐུ་དངོས་
ཀྱིས་འདུལ་བར་འོས་པ་རེ་ཞིག་རྫོགས་པར་གཟེགས་ནས་གདུལ་བྱ་ཏྲག་འཛིན་
ཅན་རྣམས་སྲིད་ལ་སྟོལ་སྟེལ་བ་དང་། རང་གི་འདུན་མ་རང་རང་གིས་དང་དུ་
སྦང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཞིང་བཟེ་བར་དགོངས་ཏེ། རང་གི་གཞིས་དགོན་ཟེར་
དཀར་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་ལས་བཞུགས།

ཁྱི་ལོ་ ༡༩༢༥ ལོར་བསྐྱེན་གཞིའི་རྣམ་པ་ངི་ཅིང་ཡང་མེད་པར་སྐར་
བས་ཀྱང་སྐུའི་གཟེ་མདངས་རྒྱས་ཤིང་། ཐུགས་བདེ་བ་དང་སྟོ་ཉམས་ཆད་མེད་
པར་སྐུ་གཞིན་རུའི་རང་མདངས་སྟོ་བཞིན་པའི་རང་གམ་བཅར་བ་ཆོ་ལའང་
ཞལ་ཏས་ཆེས་པར་མཛད་པས་སྐུ་ཆེ་བཏན་པའི་གསོལ་འདེབས་རི་ཅིང་ཞུས་
ཀྱང་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས། སྐར་ཡང་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུར་ནས་ལྷུར་དུ་
འཕྱོན་དགོས་པར་གསོལ་བ་ལུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པ་ལྷར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
ཏེ། ལྷ་ངན་འདས་ཞི་ལྷ་ངན་འདས། །ལེགས་པར་ལྷ་ངན་འདས་དང་ཉི། །ཞེས་
འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་ལས་གསུངས་པ་ཞལ་ནས་སྐྱོར་བཞིན་དུ་སྐུ་ལས་

རགས་པ་ལས་རེ་ཞིག་གྱེ་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ༡༩༣༧ ལོར་དེ་གའི་འབྲུམ་དེལ་ཉེ་
འདབས་ཐང་པོ་མདའ་ཞེས་པར་མགོ་ཡེ་ཟེར་མཁན་ཆང་དུ་ཡབ་དག་ལྟ་ཆེ་རིང་
དང་ཡུམ་བའེ་མཆོ་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱུ་བལྟམས་ཤིང་། དེ་འབྲུལ་
ཚོ་ལགས་ཀྱིས་འབྲུམ་དེལ་དགོན་དུ་སྤྱག་སྒྲ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མདུན་དུ་མཆན་
ཞུ་བར་བཅར་པ་ན། སྒྲ་མས་མཆན་རིང་པོ་ཞིག་གནང་བས་ཚོ་ལགས་དེས་དེ་
ལྟའི་མཆན་རིང་པོ་གྲུས་ཆེའི་དག་སྒྲ་དུ་མི་འབྱོར་བས་བྱང་དུ་ཞིག་གནང་བར་
འཆལ་ཞུས་པས་མདུང་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་མཆན་གསོལ། སྐྱུ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་
པལ་པའི་བྱ་བ་ལས་འདས་ཤིང་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱི་མས་མ་གོས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ལ་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་ཏེ།
མདོ་སྤགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་སྐྱུ་ཆུང་
དུའི་དུས་ནས་བྱགས་སུ་ཆུད་ཅིང་མཁས་པར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་()གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་
སྒོ་གསལ་གྱེ་བའི་སྤྱིང་ཆེན་པོར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བལ་བར་རྟག་གྲུས་གཉིས་འབྲས་མཛད་པས། རིང་པོར་མ་
ཐོགས་པར་གཞུང་ཆེན་རིག་པ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ཅེ་མོར་སོན་ཅིང་། དགོ་བཤེས་
ལྟ་རམས་ཀྱི་བྱ་སྒྲོར་མཛད་དེ་ལྟ་རམས་ཨང་དང་པོའི་གཟེངས་རྟགས་ཐོབ།

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་ཆུད་སྤྱད་བྲ་ཆང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་ཐེག་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གསན་སྤྲངས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་དང་བཅས་
བྲ་ཆང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བསྒྲོས་ཀྱང་མཛད། གང་ལ་གསན་བསམ་མཛད་པའི་
དོན་ལ་སྒོམ་པ་ཅེ་གཅིག་དུ་འབྲས་ཏེ་ས་ལམ་ཕུང་རྟགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ས་འོག་

གི་གཏེར་བཞིན་གྱུར་ཡང་། སྤུངས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་སྟེ་བསྟན་འགྲུའི་
དོན་ཆེན་མཛད་བཞིན་པ་དང་བཅས་ད་ལྟ་འཆོ་ཞིང་བཞུགས་པ་འདི་ཉིད་དོ། །

འདིར་སྐྱེས་པ། ཁྱེད་ནི་མཐོ་དང་བདོག་པ་ཡེ་མ་སྐྱུ་བ། །དབྱང་དང་
 རྒྱག་སྒྲགས་ཆ་ཅིང་མ་བསགས་མོད། །ཀྱུན་གྱིས་གོང་དུ་བཀྱར་ཞིང་གྲགས་
 པ་ཡིས། །ས་གསུམ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་འདི་ཨེ་མ་མཆར། །གང་གི་མཛད་
 འོད་གང་ལ་འཕྲོ་ཅིང་གྱིས། །བརྟན་ལ་རབ་དགའི་བ་སྐྱ་ལྡང་གྱུར་ན། །ཁྱེད་
 སྐྱ་དངོས་སྐྱ་མཛལ་དང་གསུང་ཐོས་ཆོ། །རབ་དགའི་ས་ལ་འཕོས་དང་ཅིས་མི་
 བརྟུངས། །ཞེས་པ་སྟོ་བ་འཕེལ་ཞིང་དགའ་བའི་ཉམས་ལྡན་ནོ། །

སྐྱུབ་(བྱུབ་)བའི་ཁྱུ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་སྐྱེས་བའི་དངོས་
 གྲོལ་བྱ་པོ་དེ་ཉོར་གསུམ་དུ་ཁྱབ་ཅིང་། འགྲོ་བའི་ཐུན་སེལ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་
 འོས་དམ་པར་གྱུར་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བྱུང་བར་སྤང་ཡང་ཡི་གཤེལ་མ་དུ་མ་
 གསལ་བར་བརྟེན་བརྩེད་ངས་ཀུན་པོའི་ལག་དུ་ཤོར།

༡༽ རྗེས་འདྲུག་སློབ་བྱ་གྲགས་ཆེན་འགའི་རྣམ་ཐང་།

དེའི་ཁོད་ནས་བརྒྱལ་བ་རྟག་དབྱེད་གསུམ་གྱི་རིགས་པའི་གཡུ་རལ་
རྒྱས་ཤིང་། བས་ཀློལ་ལྷན་པ་འགའ་མས་པའི་ཐལ་ངག་གི་ང་རོ་བསྐྱགས་ཏེ།
བཤད་སྐྱབ་གངས་རིའི་ཅེ་ནས་མངོན་པར་འབྱིང་བའི་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་པོ་ཡང་རི་སྟོང་
ཅིག་བྱང་བའི་ནང་ཆོན། དཔལ་ལྷན་སློབ་གསལ་བྱེ་བའི་སྤྱིང་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ནས་
ཐོན་པ་རྣམས་མཆོན་པོ་ཅམ་འགོད་ན།

འབྲས་སྤུ་ཁང་དགེ་བཤེས་ནག་པོ་བ།

འབྲས་སྤུ་ཁང་དགེ་བཤེས་ནག་པོ་བ་ནི། ཁམས་ནག་པོ་ཞེས་པའི་
ཡུལ་དུ་འབྱུངས་པས་ན་ནག་པོ་བ་ཞེས་མཆོན་ཆགས། དེ་ལའང་ནག་པོ་
སངས་རྒྱས། ནག་པོ་ཆོས། ནག་པོ་དགེ་འདུན་ཞེས་པ་སྟུན་གསུམ་ཡོད་པའི་
ནག་པོ་ཆོས་ནི་བྱ་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་མཛད་པ་དང་། དགེ་འདུན་ནི་པ་ཡུལ་
དུ་ཐེབས་པར་གྲགས་ཤིང་། ཆེ་བ་ནག་པོ་སངས་རྒྱས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སློབ་ཐབས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོར་བསྟེན་ཏེ་
གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་གསན་བསམ་གྱིས་མཐའ་རྒྱ་བཅད། སློབ་མའི་
ཆོག་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ།

མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ་ཞིང་མཁས་བྱུང་བྱེ་བའི་འདུན་ས་ལྷ་ལྷན་སློན་
ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་བཤེས་ཀྱི་དམ་འཛིན་གནང་མཁན་མཐའ་དག་གི་དབྱུས་
ནས་པས་ཀློལ་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་སྟུན་གྲགས་ཀྱི་བ་དན་དཀར་པོ་ཀུན་ཏུ་

གཡོས། བྱད་པར་དུ་སྤྱོད་གསུང་ཆོས་ར་བར་དམ་འཛིག་སྐབས་དགའ་ལྟན་
ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་མཇལ་བར་གྲགས་ཤིང་། གསུང་ལམ་གྱི་ཞོར་དུ་སྤར་
ཡང་ནག་པོ་བ་ཡིན་ལ་ད་ཡང་ནག་པོ་བ་ཡིན་ཞེས་ཞལ་ཤོབ་ཡང་ཡང་མཛད་
པས། སྤར་གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་བའི་སྐྱེས་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་མཛད་།
སྐབས་དེ་དག་ཏུ་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཀྱི་ཨང་རིམ་སྟོང་བའི་སྟོང་དར་མེད།
དེ་ནས་རྒྱད་པར་ཞུགས་ཡོད་མེད་ཆ་མ་འཆའ།

གང་ལྟར་གཞུང་ལུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་
པས། ཁང་ཆོན་གྱི་གདན་ཡིག་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཁག་གསར་བཞོ་མཛད་། ལྷ་
གོ་ཁང་ཆོན་གྱི་གཏོར་འབྲུལ་དང་འཕྲིན་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱང་བཀའ་ཚུམ་མཛད་
སྐད། པར་ཕྱིན་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་མདོ་དང་
སྤར་བ་ཞིག་ཀྱང་བཀའ་ཚུམ་མཛད་དེ་དཔར་ཤིང་འབྲས་གཙང་བ་ཁང་ཆོན་དུ་
བཞུགས། སྒྲོབ་གཉེར་བ་ལ་མཁོ་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་དབུ་མ་ཐལ་སྒྲོག་
སྐོར་སོགས་གན་སྒྲོ་ཆོས་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱན་སྤར་དྲྀགས་འབྲི་མཛད་པའི་བཟེད་
བྱང་ཁག་མང་ཞིག་ལྷགས་ཚུམ་མཛད། དེ་ནི་གོང་གི་གསུང་འབྲས་མཉམ་དུ་
དཔར་སྤྱན་ཞུས་ཡོད།

ཕུ་ཁང་དགོ་བཤེས་གོང་ཞང་བ།

དེའི་དངོས་སྒྲོབ་ཕུ་ཁང་དགོ་བཤེས་གོང་ཞང་བའང་གསུང་ཚུམ་ལ་
ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་། ཕུ་ཁང་བཟ་ཐང་རིན་པོ་ཆའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། བྱད་
པར་སྐབས་ཇེ་གསེར་གོང་དོ་ཇེ་འཆང་གི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ལྷ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
པ་ལུལ་དུ་ཐེབས་ནས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་བཞུགས། དོ་ཇེ་འཆང་དེ་ཉིད་

ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མར་ཤམ་རྩ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཡོང་མིན་ངེ་ལྟར་ཡང་དེའི་བྱང་ཡིག་ཆེན་
པོ་ཞིག་ངེས་པར་ཡོང་ཞེས་ལུང་བསྟན་མཛད་སྒྲི། གང་ལྟར་ཡི་དམ་རྟ་མགིན་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ནི་ཡིན་འདུག་པ་བཅས་མདོར་ཅམ་མོ། །

ཕུ་ཁང་བཟ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ།

ཕུ་ཁང་བཟ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ། ཡང་རིག་གནས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་རྒྱས་ཤིང་
བྱང་པར་གསོ་བ་རིག་པར་ཤིན་ཏུ་མཁས། དགེ་བཤེས་ཀྱི་བླ་སྒྲོར་གྲུབ་ནས་
ཀོང་ར་ཤིས་དཔལ་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱི་ངད་མདའ་རྒྱང་དོ་
ཅམ་ཚུན་བྲབ་པ་མཇལ་བཅར་བ་མང་པོར་ཉམས་སྲོང་བྱང་སྤང་བར་མ་ཟད་
ཐན་མཇལ་བཅར་སྐབས་ཀྱང་སྲོང་ཆོར་བྱང་། དེའི་མདུན་རྒྱགས་ཀྱི་ཚུ་དེ་
ནས་བྲ་ལིའམ་ཤེལ་དམ་སོགས་ཀྱི་ནང་ཚུ་བཅུས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་དུ་
ལྷགས་ཕུ་ཁུས་ན། དེ་སྤྱིན་ཆད་ཚུ་དེ་མདོག་འབྱུར་ཞིང་བྱི་བཟང་བ་ཡོད་ལ།
དེ་མི་དང་སྒྲོ་ཕྱགས་གང་ལ་སྟེར་ན་ནད་དང་གཞོད་པ་ཞི་ཞིང་། དེ་བཞིན་སྤང་
མདུད་དང་ཕྱག་ནས་ཀྱང་གནག་ཕྱགས་སོགས་ལ་བཏགས་ན་གཅན་གཟན་
སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པས་མི་ཚུགས།

བྱང་པར་དུ་སྤྲོན་ཀྱི་འགོ་དོན་ཏུ་ཅང་ཆེ་བས་ཉེ་རྒྱང་ལ་མ་སྟོས་པར་ཉིན་
རེར་མཇལ་བཅར་མི་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱལ་བ་ཆག་མེད་དང་། དེ་ཆང་མར་གསོལ་
ང་དང་ཉེ་སྒྲོར་མ་ཡིན་པ་སྐུ་འབྲེལ་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལ་གསོལ་ཆེགས་འཆར་
ཅན་འབུལ་གཏོང་གནང་གི་ཡོད་འདུག བྱང་པར་དུ་དོན་གྲིང་དགོན་པའི་འདོན་
ཆོས་སྒྲིད། ཁྲིམས། སྤྱིག་ལམ་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་སྤངས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་མཁས་
པ་སོགས་ལ་བརྟེན། སེར་སྐུ་མི་མང་ཡོངས་ནས་སངས་རྒྱས་སྐུ་དངོས་ལྟ་བུར་

དད་གུས་ཁུས་ཀྱི་ཡོད་འདུག་པ་བཅས་མདོར་བསྡུས་ཅིང་མོ། །

ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་ཀྱན་དགའ།

ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་ཀྱན་དགའ། མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཨ་མེའམ་ཡེ་
ཤེས་དབང་ལྡན། མི་ཉག་དགེ་བཤེས་བཟུལ་ཤིས་སྟོང་འདུལ། གཙུང་པ་དགེ་
བཤེས་སྐུ་བ་བསྟན་ཉན་བྱེད་ནི། བས་ཚོལ་བྲག་རི་འཛོམས་པ་ལ་དྲི་མ་མེད་
པའི་ལུང་རིགས་ཐོག་ལྟར་འགྲུ་ཞིང་། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱ་བར་མི་
འཕྲོག་པའི་མཁུན་རབ་མངའ་བ། འགོ་བསྡུས་བྲ་ནས་མཐར་དཔལ་གསལ་
བ་འདུས་པའི་བར་གྱི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་མཐའ་དག་གིས་ཉིལ་
གྱི་གོང་བུ་བཞེན་སྤྲུགས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་བལྟམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་
རིམ་འཛུགས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ཁྱི་པར་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་པའི་སློག་ཤིང་ཆེན་
པོར་གྱུར།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཨ་མི།

ཁྱད་པར་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཨ་མི་ནི། གྲུབ་པའི་བྱ་
མཆོག་ཆེན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོས་སྦངས་ཏེ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་
ཀྱིས་བསྟེན་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཐབ་པས། དེ་ཉིད་བཅ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་
དངོས་སུ་མཇལ་ནས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆུ་གཏོར་བཞེན་དུ་འཕེལ་བ་
དང་། ལྷ་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལས་མི་ཆོས་ཡེ་ནས་མ་མཛད་པར་སྤངས་སྤིང་ལ་དབང་
བསྐྱུར་བའི་གྲུབ་ཆེན་དུ་ཀྱན་གྱིས་བསྒྲགས་སོ། །

ཕུ་ཁང་དག་བཤེས་ཉི་ཤར་བ།

ཕུ་ཁང་དག་བཤེས་ཉི་ཤར་བ། འདི་ཉིད་ཤེས་སྒྲོར་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་
དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་ཐུགས་ལ་འཁྱུངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོར་གྱུར།

གོ་པོ་དག་བཤེས་སྒྲོ་བློས་རྒྱལ་མཆན་དང་སྟོ་བ་དག་བཤེས་ཡེ་ཤེས།

གོ་པོ་དག་བཤེས་སྒྲོ་བློས་རྒྱལ་མཆན། སྟོ་བ་དག་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་
ཤེས་འདི་གཉིས་ཀྱང་ཕྱང་རིགས་སྤྱོད་པའི་སངས་པོ་མཆོག་ཏུ་གྲགས་ཤིང་། སྒྲོ་
སྒྲིང་མཁན་པོ་མཛད། བྱད་པར་དུ་སྟོ་བ་མཁན་པོ་འདི་ཉིད་སྒྲོ་སྒྲིང་གྲུ་ཆང་དུ་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཛད་རྗེས་ཏུ་ཅང་ཆེ་ཞིང་། ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀ་ལའང་མངའ་
བརྟེས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

རྒྱ་དག་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་བཟུ་ཤེས།

རྒྱ་ཁང་ཆོན་གྱི་དག་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་བཟུ་ཤེས། དག་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་
འབྱུང་གནས་འདི་གཉི་གས་རྒྱད་པའི་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་མ་འདི་ཉིད་
འབྲས་སྤྱངས་མཁན་པོའི་ཁྱི་བ་རྒྱན་རིང་པོར་མཛད་པས། གཞུང་བསྐང་ཞིང་
སྤྱིང་སྟོབས་ཆེ་བ། ཁྱིམས་སྤྱིག་ལམ་ལ་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་ཞིང་། ཆོས་སྤྱིད་གཉི་
ག་ལ་མཐུན་སྟོབས་ལྡན་པ། བྱད་པར་དུ་འདུལ་མཛོད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་
ཞིག་ཡོད་དོ། །

ཀོང་པོ་དག་བཤེས་སྐྱབས་འདུས།

ཀོང་པོ་དག་བཤེས་སྐྱབས་འདུས་འདི་ཡང་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ་

ཞིང་ཤག་སྒྲོར་མཁན་པོ་མཛད།

ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་བགྲམ་ཤིས།

ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་བགྲམ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ། འདན་མ་དགེ་བཤེས་དག་
བསྟན་ནམ་རྒྱ་བའི་སྤྱིང་པོ་འདི་གཉིས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱི་བའི་
དབང་ལྷག་ཏུ་རྒྱུར་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ཚོད་པའི་རིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་
འབྲན་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ་ནས། བས་ཀྱི་ཚོལ་བ་གང་དང་གང་ལ་བྱུག་ཀྱང་མཐའ་
དག་པམ་པར་མཛད་པའི་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོར་གྲགས། དང་པོས་
རྒྱད་ཉོད་མཁན་པོ་དང་གཉིས་པས་རྒྱད་སྟེང་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་། དགའ་
ལྷན་གྱི་ལ་ཕེབས་རྒྱུ་ཉེ་བར་ཕྱོགས་ཀྱང་སྤྱི་ཆེ་མ་ཟེན་པར་གཤེགས། འདན་
མ་མངའ་བདག་འཕགས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། ལོ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེ། བྲག་
གཡལ་ཆེ་ཆང་དང་། རྩུང་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བསམ་བཞིན་སྤིང་བ་བརྒྱང་
བའི་མཆོག་སྤུལ་ཤིན་ཏུ་མང་།

བྲག་གཡལ་རྟོགས་ལྷན་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གྲོས།

བྲག་གཡལ་རྟོགས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གྲོས་འདི་ཉིད།
སྤར་རྟིང་རྒྱུད་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་གཞན་རིན་པོ་ཆེ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་
པ་དང་མཛལ་ནས་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་འཁྱུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ལ་
གཏུགས་ནས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་སྤྱིས་ཉེ་དགེ་ལུགས་པར་
གྱུར། དེ་ནས་གདན་སར་ཕེབས་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་རྩེ་གཅིག་
ཏུ་འགྱུས་པའི་ལས་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་གྲགས།

ཏེ་རྟོར་དགེ་བཤེས་བཟུ་ཤིས།

ཏེ་རྟོར་དགེ་བཤེས་བཟུ་ཤིས་རིན་པོ་ཆེ་ནི། གཞུང་ལུགས་རབ་
འབྱམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་གཏིང་མཐའ་ཆོད་པས་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་
དག་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་མཁུན་རབ་རྟེན་ཅིང་ཉམས་ལེན་གྱི་གྲོང་རྡོལ། ཏེ་རྟོར་
བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་ཅིང་མཐར་མྲོ་གླིང་མཁན་པོ་
མཛད། བར་ལམ་གྲ་ཆང་དང་གཞུང་གཉིས་བར་སེལ་རྒྱུན་ལྷགས་སྟེ་གྲ་ཆང་
ལ་བྱས་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐབས། གཞུང་གནས་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སར་བྱང་
ཇར་ཡོང་དགོས་བཀའ་རྒྱ་འབྱོར་བར་གོ་གནས་པའ་རྒྱ་མཁུན་ཏེ། དེའི་དགོང་
མོར་ཐུགས་དགུས་ཉམས་ཆེན་པོའི་ངང་སྐྱུ་གཤེགས་པས་གཞུང་འབངས་
གཉིས་ཐད་ནས་ངོ་མཆར་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་འདུག་པ་བཅས་མདོར་ཅམ་མོ། །

འདན་མ་ངག་དབང་ཆོས་གྲུབ།

ལྷན་མ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་ནམ་ངག་དབང་ཆོས་གྲུབ་འདི་ཉིད་ནི།
པ་རྗེས་བྱས་ཟིན་པའི་མཁས་གྲུབ་གཞན་ལྷན་གྲལ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གྲ་ཆང་གཞན་དང་
གདན་ས་གཞན། ཁུད་པར་དུ་སོག་ཡུལ་སོགས་སུ་སྐས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཆེས་མང་ངོ། །

མདོར་ན། བོད་གི་གྲུབ་པའི་བླ་མ་ཆོག་གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་།
དེའི་སྐས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྗེ་སྟེན་ཅིག་བྱུང་བའི་ནང་ནས་དགེ་བཤེས་གཉེན་རྣམ་
པ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་རྗེ་ལྷར་མངའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་མཆོན་བྱུང་བཀོད་
པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། བོད་གསལ་དེ་དག་རེ་རེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་གཏིང་དཔག་

དགའ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཅའ་ན་རིན་པོ་ཆའི་རི་བོ་བྲུས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་
མོད་ཀྱང་། ཡིག་ལམ་དུ་མ་གསལ་བ་དང་མི་རབས་ཀྱང་གཉིས་གསུམ་འདས་
ཟེན་པར་བརྟེན་སོར་མའི་འདུ་བྱེད་ཅི་ལ་གཡོ། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་སྒྲེགས་བམ་དུ་
འགོད་སྤེལ་སྟབས་འདང་དབུལ་པོས་གསེར་རྟེན་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཆོར་དང་ཕྱི་
རབས་ཀྱི་སྒྲོབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་འདང་མིག་སྤྱོན་པ་ཡིན་པས་སྒྲེགས་བམ་ཆུང་
ཡང་དོན་ཆེན་པོར་ཅིས་མི་འགྱུར། སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པོ་འདི་རྣམས་གན་གཞོན་གྱི་གོ་
རིམ་བྱང་མ་སོང་བས་དགོངས་འགལ་མེད་པར་ལྷ།

སྤྲུལ་པ། རི་ལྟར་སུམ་ཅེན་བདག་པོ་ནི། །ཉེ་དབང་ཆོགས་དང་རྟག་
འགྲོགས་ཤིང་། །མི་བདག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ཡང་། །དབྱང་ཆོགས་བཞི་
དང་ལྷན་ཅིག་ལྟར། །དེས་དོན་མཁས་པའི་བླ་མཆོག་གང་། །མཁས་དབང་
ཆོགས་ཀྱིས་མདུན་དུ་བདར། །གཞན་དག་སྤྱོན་དང་ཉེ་དུའི་ཆོགས། །ཡོངས་
བསྐྱོར་བསྐྱར་འདིའི་མཁས་པའི་གསོལ། །བསྐྱབ་གསུམ་ལུང་རྟོགས་འབྱུང་
ཀྱིས་འདུ་བྲུས་འདི། །དུག་གསུམ་གདུང་བ་ཀྱན་གྱི་སྤྱོན་མཆོག་སྟེ། །སྒྲོ་སྐྱར་
དབེན་པའི་གཏམ་ཀྱིས་ཉེར་བྱངས་པས། །གཟུར་གནས་དཔྱོད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་
ན་བར་འཛེབས། །འདི་སྒོས་དད་སོགས་དབང་ལྡ་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །བསམ་སྤྲུལ་
རྒྱུད་འདུལ་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་པ་གང་། །རྣམ་བྱང་འབྲས་བུ་མཐའ་དག་འདིར་འདུ་
བས། །བསྐྱར་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ཆེན་ཅིས་མི་འགྱུར། །རྒྱལ་བསྐྱར་རིན་ཆེན་
རིང་དུ་གནས་པ་དང་། །ཕྱི་རབས་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་བདེ་བའི་ཕྱིར། །སྤྱོན་
བྱོན་མཁས་བྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གཤེགས་པའི་བྲུལ། །རི་བཞིན་སྤེལ་བ་འདི་ཡང་
མཆོག་ཏུ་བསྟུགས། །དེ་ཕྱིར་འདི་ལྟར་འབད་པའི་དགེ་ཆོགས་ཀྱིས། །བདག་
སོགས་ལུས་ཅན་མ་ལུས་རྒྱུད་སྐྱངས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཉེར་

འཆོ་ཞིང་། ། ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་དུ་བསྐྱོད་པར་ཤོག །

ཅེས་པ་སྟེ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོ་
བཟང་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་ཡང་འབྲས་སུ་ཁང་
དགེ་སྦྱོང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་སྦྱར་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། ། །

༡༡། །མ་སྒྲ་བ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་དགེ་བ་ཤེས་སྟོང་དཔོན་
འིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དཔྱོད་ལྡན་འཇུག་
འོགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

༡༣། །མི་ཁྱིའི་ལྷན་པོར་རྒྱ་སྐར་ཆོག་ས་གྲིས་བྱར་བྱར་གཏམས་པས་སྤིང་
བཞིའི་དཔལ་འཛིན་ཀུན་ཏུ་ཀུན་མཛེས་རབ་བརྗོད་སྟེ། །སྤྱིན་མེད་མཁའ་ལ་ཀུན་
ཁྱབ་སྟོག་སྤྲས་རབ་འབྱམས་ཞིང་འགོངས་སྤིད་ཞིའི་རྒྱད་ཙུ་ཀུན་ཚོངས་ཀུན་
བསལ་སྟན་འཛེབས་གསུང་། །ཆགས་ཐོགས་མཐའ་ཡས་བསམ་བརྗོད་ལས་
འདས་སྐད་ཅིག་རེས་ཀྱང་དུས་གསུམ་ཁྱབ་པས་ཀུན་ཡིད་ཀུན་བཅིངས་སྟོས་
མེད་ཐུགས། །དངོས་མེད་དབྱིངས་རོལ་སྟེ་གསུམ་དངོས་པོར་ལྷན་གྲིས་གྲུབ་
པའི་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་བདག་ལ་རྟག་ཏུ་དགེས་པར་མཛོད། །བཏ་ཆེན་
རྒྱ་སྐར་དབུས་ན་ལྷམ་མེ་བ། །བསོད་ནམས་མཁའ་ལ་ཡེ་ཤེས་དགྲིལ་འཁོར་
རྫོགས། །གྲགས་པའི་འོད་ཟེར་ས་གསུམ་འགོངས་མཛོད་པ། །སྟོགས་ལ་བྱེ་
བའི་མིག་འབྱེད་དགེས་རྒྱར་ཅིག །སྤྱིབ་ལྷ་སྦྱངས་པས་སེམས་སྒྲུབ་དགྲིལ་འཁོར་
རྫོགས། །གནས་ལྷ་རིག་པས་ཤེས་བྱའི་གནད་ཀུན་ཚུབ། །ཐོས་དོན་སྟོམ་པས་
རིམ་གཉིས་ཅེར་སོན་པ། །དག་དབང་ཆོས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་རྟག་པར་བྱ། །དེ་
ནས་བསྟན་པའི་མཐར་ཡང་མི་བརྗོད་པར། །དཔྱོད་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་འདོད་དགྲ་
བསྟེ་བའི་བྱིར། །གང་གི་མཛོད་བཟང་ཕྱོགས་ཅམ་འདྲིར་འགོད་པས། །ཐུབ་པའི་
བསྟན་དང་ལྷན་ཅིག་རྟག་གསལ་ཤོག །གང་དེར་རེག་པ་ཅམ་གྲིས་བདེ་སྟེར་
ན། །འདོད་པའི་རྟོན་དུ་ཀུན་གྲིས་བསྟུགས་པ་ལྟར། །སྟོག་པ་ཅམ་གྲིས་རྒྱད་ནི་
ལེགས་འཆོས་ཤིང་། །གཏན་གྱི་དོན་ཆེན་འགྱུར་འདྲིར་མི་སྟོ་སྟུ། །

ཐོག་མའི་སྤྱིང་སྤྱོད་པ།

དེ་ལ་འདིར་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འདན་མ་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའམ་དག་དབང་ཆོས་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ལྟའི་དཀའ་ཆའ་ལྟ་བུ་ཀུན་གྱིས་དཔག་པར་དཀའ་ཞིང་། མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི། བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི་ལས་སྤངས་ཏེ། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་བུམ་བཟང་དུ་སྒྲག་ཅིང་བསྟོན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཐེགས་ཐེང་ཅམ་ཞིག་འཁོད་པར་བྱ་བ་ལ།

གང་དུ་སྐྱབས་ལྟམས་པ་དང་སྐྱབས་གཞོན་ཅུའི་སྐྱབས་དབྱེ་བ། དེ་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་དུ་ཞུགས་ནས་བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ། དེ་ནས་དོན་གཉིས་ལུན་ཆོགས་མཛོན་དུ་གྱུར་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ། གང་གི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་ཕྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་བྱང་། མཐུག་བསྐྱབ་དང་ལྡེལ་ལས།

གང་དུ་སྐྱབས་ལྟམས་པའི་གནས།

དང་པོ་གང་དུ་སྐྱབས་ལྟམས་པའི་གནས་ནི། འཛམ་གླིང་སའི་ཡང་ཐོག་གངས་རིའི་ར་བས་བསྐྱོར་བའི་སྤྱ་ལའི་སྤུན་ལྗོངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་འདོད་རྒྱུད་སྤྱོད་པའི་སྤྱལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་གནས། རྒྱལ་བ་དུ་མས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཏེན་

གསུམ་མགོན་གྱིས་བདག་གིར་བཞེས་པའི་ཞིང་མཆོག་ བོད་ཁ་བ་ཅན་འདིའི་
ཆར་གཏོགས་པའི་མདོ་ཁམས་སྐ་བ་སྟོང་དཔོན་ཆང་གི་བྲིས་དུ། ཡབ་དབང་
ཆེན་ཆེ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་ཀུན་བཟང་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱབས་ལོང་།
དགྲུང་གངས་བཙུ་སྟོར་བར་སྦྱེས་ཆེན་དམ་པའི་མཛད་བཟང་ཆེས་མ་གསལ་
བའི་མོད་ལ་སྦྱུ་འབྲུལ་གྱི་རོལ་ཅིད་གང་ལ་ཐོགས་བ་མེད་བ་མ་བསྐྱབས་བྱུགས་
སུ་ཚུད་བ་དེ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་སྟོང་དཔོན་ཆང་ཞེས་བ་གནའ་རབས་ཁྲིམ་གེ་སར་གྱི་དམག་
སྡེ་ཆགས་པའི་སྟོང་དཔོན་ནམ། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ཆུང་གསུམ་གང་ཞིག་
གི་སྐབས་ས་མཆོམས་སྤང་སྟོབ་ཀྱི་དམག་སྡེ་ཆགས་བ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྤོང་
ཁྲིར་དུ་བྱུར་ཞིང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱང་དམག་སྟོང་གི་དམག་དཔོན་དེ་ཉིད་ཁྲིམ་
སོ་བཟུང་བའི་རིགས་རུས་དང་ཁྲིམ་ཆང་མ་ཉམས་བར་ཡོད་པས་ན་སྟོང་དཔོན་
ཆང་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེའི་རུས་ལས་མཆེད་བ་སྟོབས་བྱུགས་དང་སྟོང་སྟོབས་
ཆེ་བའི་དཔལ་པོ་སྟན་གྲགས་ཅན་ཟམ་མ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་སོགས་སྤྲ་རབས་ཀྱི་
གྲགས་བ་དང་ལྟན་བ་དེ་ཡིན་ལ།

ཁྱེ་བྲག་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྦྱ་གཞོན་ཅུའི་དུས་ནས་སྦྱེས་
སྟོབས་ཀྱི་བྱུགས་དང་དཔལ་ཅལ་ཆེ་ཞིང་། སྦྱ་ཅལ་ལ་སྐུས་ཀྱང་དོ་རྩ་བལ་
བ། དབང་པོ་གསལ་ཞིང་བླ་བ་བརྟན་བ། གཞུང་བསྐང་ཞིང་སྐམ་བ་སོགས་
གནའ་རབས་ཀྱི་དཔལ་པོའི་རང་རྟགས་ཡོངས་སུ་རྩོམ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་
ན། མཁའ་ལྷིང་དབང་པོའི་སྤུ་གྲུ་མངལ་སྒྲོགས་བརྗོད་མ་ཐག་ནས་གཤོག་ཅལ་
དང་རིགས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལོང་། འདབ་ཆགས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་
ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བ་ལྟར་རང་མཉམ་གྱི་བྱིས་བ་ལྟ་ཅི། ར་ཆོད་གན་རབས་

ཆོས་ཀྱང་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་བཞིན་པོ་མཆར་གྱི་གནས་ལ་སྦྱར་བའི་
དཔལ་བོའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རང་ཆས་སུ་མངའ་བ་ནི་ཡུལ་དེ་པ་བ་ཀུན་ལ་
གྲགས་སོ། །

ཡུལ་དེའི་ས་དབྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་གོང་ཁྱེད་དེའི་ཉེ་འཁྱིལ་སུ་
འབྱམ་དེལ་བཟུལ་གྱིས་ཆོས་སྤྱིང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་དང་། དེའི་མཐའ་བཞིའི་
རི་ལ་ངོ་མཆར་ཅན་གྱི་མཆན་མ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས། དང་པོ་འབྱམ་དེལ་
ནས་ཅིས་པའི་ཤར་རི་དེའི་ངོས་སུ་བྲག་རི་སྟག་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་
ཅན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་དེའི་མིང་ལ་སྟག་སྐྱ་བོ་ཞེས་གྲགས།

སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རི་ངོས་ནས་འབབ་ཆུ་གཡུ་འབྲུག་གནས་དུ་འཕྱོ་བ་ལྟ་
བུ་ཞིག་ཡོད་པས་དེའི་མིང་ལ་བྱི་གཡུ་འབྲུག་ཅེས་དང་། ལུབ་རི་དེའི་ངོས་
སུ་བྲག་དམར་པོ་བྱ་ཡི་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་དེའི་མིང་ལ་བྱ་དམར་པོ་
དང་རི་དེའི་མིང་ལ་ཆ་རི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད། དེའི་ཉེ་འགམ་ནས་གང་འཆམ་
སོང་ན་བྲག་དཀར་འཕྱུ་ཅན་ཞེས་པ་མཐོ་ལ་བརྗོད་ཆགས་ལྟན་པ་ཞིག་ཡོད་
པ་དེའི་ངོས་སུ་རྩེ་ཡབ་སྤུས་གསུམ་གྱི་སྐྱ་རང་བྱོན་གསལ་ལ་འཆར་བ། ཐག་
རིང་པོ་ནས་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་མངོན་སུམ་ལྟ་བུར་མཇལ་ཞིང་དད་པ་ངང་
གིས་འདྲན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་དང་མི་རིང་བར་སྤྱིང་གེ་སར་གྱི་ལྟ་ལྟམ་འབྲུག་
མོ་ཞེས་པ་དེའི་རྟ་སྤྱི་ཡོན་པར་གྲགས་པའི་པ་བོང་ཤོན་ཏུ་ཆེ་བ་རྟ་སྤྱིའི་དབྱིབས་
ཅན་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས། ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནས་རི་བྱོན་ཅན་དུ་ཅིས་
ཏེ་བྲག་མཆོད་བསྐྱོར་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག

བྱང་དུ་ཨ་ཁྱེའི་ཐོད་པ་ཞེས་པའི་སྤང་རི་དེའི་ཐོག་ཏུ་བྲག་པ་སྤྲ་མའི་
ཆང་ཆིང་ཁེབས་པ་རུས་སྤལ་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་དེའི་

མིང་ལ་རུས་སྤལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྟན་ཅིང་། ས་དབྱེད་མཁན་མཁས་པ་ཆོས་ས་རྟགས་ངོ་མཆར་ཅན་འདི་དག་ལ་དཔག་ན་ཡུལ་སྤྲོངས་འདི་ནས་ཐོན་པའི་མཁས་པ་དང་། དཔའ་བོ་སྟན་གྲགས་ཅན་རྒྱན་མར་བྱུང་དང་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་རྟམ་སུ་མཐུན་པར་སློང་ཞིང་། འབྲས་སྤྲངས་དགོན་པར་ཡང་འདན་མ་ཁང་ཆོན་ཞེས་པའི་ཁང་ཆོན་རྩེ་དེའི་ནང་ནས་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་བླ་མ་ཆོག་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱུང་བའང་གོང་གསལ་དང་མཐུན་པར་སློང་བཞིན་ཡོད།

དབུས་ཀྱི་འབྲུམ་དེལ་ཞེས་པ་ཡུལ་སྐད་དུ་རི་མཐུལ་གྱི་ཆོམ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་དེལ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། རི་དེའི་ཁོང་ན་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་འབྲུམ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་གནས་ཆེན་དུ་ཅི་བས་འབྲུམ་དེལ་ཞེས་གྲགས། བྲག་སྒྲིའི་དབྱིབས་འབྲ་བ་ཁ་བྱེ་བར་ཉེ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་གནས་སྒྲིའི་ལ་ཁད་དུ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་གྲགས། དེའི་སྒྲིང་ཆགས་པའི་དགོན་པ་ལ་འབྲུམ་དེལ་བཀ་ཤེས་ཆོས་འཁོར་སློང་ཞེས་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པའོ། །དགོན་པ་འདི་ཉིད་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ནི་སྤར་འབྲི་གྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་ལུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་དངོས་སློབ་གསལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱག་བཏབ།

དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ནས་སུམ་བརྒྱ་བར་ཡོད་ཅིང་། དགོན་པ་ཆགས་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བར་ཉམས་ཆགས་སོང་མེད་ཅིང་། རབ་བྱུང་ནམས་ཀྱང་སྤྲིག་ཀྱན་སྤྲོད་གཙང་ཞིང་མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲོད་ལ་མཁས་ཤིང་ཕྱག་པ། ཆོས་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་རྩལ་བཞིན་སྤྲོང་བས། ཡུལ་མི་ཆོ་མ་ཟད་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་དད་འདུན་ཆེ་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་ཀྱན་གྱིས་བཀྱར་བཞིན་ཡོད།

དགོན་པ་དེར་ཐོག་མར་སྤྲིག་ཞུགས་བྱ་བ་ལ་སྟོན་དུ་མདོ་སྤགས་ཀྱི་

ཆོས་སྤྱོད་ཁག་དང་བསྐྱེད་གསུང་ཡོངས་རྫོགས། འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་
མའི་བདག་མཐུན་བུམ་གསུམ་དང་། ཀུན་རིག་གི་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་
བཅས་རྒྱགས་སྤྱོད་ལེགས་ཐོན་དགོས་པ་དང་། དེའི་བར་དུ་དགོན་པར་བསྐྱེན་
བཀུར་སྤྱི་མཆོངས་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་གྲ་ཆས་བཞེས་མི་ཆོག་པར་སྤྱི་པ་དམར་པོ་
གྱོན་ནས་སྤྱོད་དགོས། གོང་གི་རྒྱགས་སྤྱོད་ཟེན་ན་དགོ་ཚུལ་བསྐྱབ་སྟེ་དེ་ནས་
བཟུང་རབ་བྱུང་གི་རྒྱགས་ཆ་ལུགས་དང་མ་བུལ་བར་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་
གསང་འདུས་བདེ་མཆོག་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ་རྒྱགས་
སྤྱོད་ལེགས་ཐོན་དང་བསྐྱེན་དགོ་སྤོང་གི་དངོས་པོ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལས་དེ་མིན་
གྲ་གན་ལོ་བརྒྱར་སོན་ཀྱང་དགོ་སྤོང་བསྐྱབ་མི་ཆོག་ཅིང་། དགོ་སྤོང་གི་གལ་
འགོར་སྤོང་མི་ཆོག་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་འདོན་རྟ་དབྱངས་
གང་ཅིའི་ཐད་གཞིས་དགོན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་དཔེར་བལྟ་འོས་སུ་གྱུར།

དེ་བཞིན་དགོན་ཁོངས་ཀྱི་རབ་བྱུང་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཆོང་ལས་དང་།
འབྲོག་ལས། སོ་ནམ་ཀྱི་བྱ་བ་སོགས་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་སྤྱོད་ཅི། དགོན་
པའི་སྤྱི་འཛིག་གི་གཏོང་ཐེབས་རྣམས་ཀྱང་གྲ་བ་སོ་སོའི་བྲིམ་ཆོང་དུ་མ་ཅ་
བཅོལ་འཛིག་དང་འབྲེལ། དེ་ནས་བསྐྱེན་བཀུར་དང་ཁྱེད་ཅམ་ལས་སྤྱོད་ཀ་དང་
ཁེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཅོད་སྤོང་མི་ཆོག་ འོན་ཀྱང་ཆོས་བཞིན་བྱེད་ན་ཆར་བཞིན་
འབབ་ཟེར་བ་ལྟར། མ་སྐྱལ་དྲང་སྤང་གིས་བསྐྱེན་བཀུར་ཁྱེད་ཅམ་ཁན་ནི་དབྱར་གྱི་
ན་བུན་བཞིན་དུ་འདུ་བས་འཆོ་བའི་དུབ་པ་མེད་དོ། །

དགོན་པའི་སྤྱི་རྫས་ནི་འབྱོར་པ་ཆེ་བའི་གས་མིན་ཞིང་། རྟེན་སྐྱེ་གསུང་
ཕྱགས་རྟེན་ཡང་བསྐྱེན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་གཙོ་འཁོར་དང་
རྗེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་བརྟན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྐྱེན་འགྱུར་

ཆོས་སྟོད་ཀྱི་ཆོ་ག་བཅས་ལས་མེད་ཅིང་། ཉང་རྟེན་གཙོ་བོ་ནི། དམ་ཅན་ཆོས་
རྒྱལ་གྱི་སྐུ་བརྟན་མཐོ་གང་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡང་ཡང་གསུང་འབྱོན་
པའི་ཙམ་ཆེན་གཅིག་ཡོད་འདུག འོན་ཀྱང་དགོན་པ་དེ་ནི་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་
དབང་ཕྱུག་མཁས་བརྟན་བཟང་གསུམ་ཟམ་མ་ཆད་པར་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་
ཀྱི་བསྟེ་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་འདུག་པ་བཅས་མདོར་ཙམ་མོ། །

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དགྲུང་གངས་བཙུ་ལྷག་ཙམ་བྲིས་དུ་
བཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་སྟོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་བཟང་པོའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་གའི་
འབྲུམ་དེལ་དགོན་དུ་བྲིས་ནས་བྲིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
འདོན་ཏེ་དབྱངས། ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན། ཐེག་རྩལ་ཆོན། དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ལྷགས་
དང་བཞེངས་སྐྱོན་སོགས་སྒྲགས་པ་གྲ་ཆང་ལ་མཁོ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་
བསྐྱབ་པ་སྟོས་ཅི། བརྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཐུགས་སྐྱེད་པས་དགོན་པའི་སྒྲ་གྲ་
ཀན་གཞོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་མི་ཤེས་པའི་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར།

མི་རིང་བར་དེ་གའི་འབྲི་རྒྱའི་པ་རོལ་ཏུ་ལབ་དགོན་པར་མཆོད་མཇུག་
དུ་བསྐྱོད་པ་ན་ལབ་སྐྱབས་མགོན་གྱི་བཞུགས་ཁྱིའི་མདུན་དུ་གསོལ་ཙག་རྒྱ་
ནག་དཀྱོལ་མ། བཟོ་དབྱིབས་དང་བརྗོད་དཔེ་རྒྱ་བལ་བ་ཡུལ་ཁམས་དེ་དག་
གང་དུ་འང་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྟན་གསུམ་ཆེ་ལ། ཆང་མས་བསྟོད་བསྐྱབས་
བྱེད་པ་དེ་གཟིགས་ནས་སྦྲར་རང་ཤག་ཏུ་འབྱོར་སྐྱབས་བཟོ་ཆས་ལེགས་པ་
གང་ཡང་མེད་པ་ལ་ཤིང་པལ་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད་བརྒྱབས་ཏེ། སྦྲར་གྱི་གསོལ་
ཙག་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་མི་ཆེར་བཟོ་རིགས་ལ་སྦྱངས་པ་སྦྱས་ཀྱང་བསྐྱོན་དུ་མེད་
པ་ལྟ་ཡི་བཟོ་བོས་བཟོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟོས་ཏེ། དེ་གའི་དགོན་བདག་སྐྱབས་
རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་བས་ཐམས་ཅད་ཏེ་ལས་ཏེ། སྤུལ་བས་བཟོས་པ་ལས་འོས་མ་

མཆིས་ཞེས་གཟེངས་བསྟོད་དང་གྲགས་པ་ཀུན་ལ་བྱུང།

དེ་རྗེས་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་སྒྲོས་བསྐྱངས་གཞན་སུས་ཀྱང་
བསྐྱུན་ཏུ་མེད་པ་མངོན་སུམ་རང་བྱོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་གསར་བཞེངས་མཛད་
པས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཇུག་ཅིང་གྱིས་དད་པའི་སྤྱི་ལོང་རབ་ཏུ་གཡོ་བཞིན་
འདི་བཞེངས་པ་མ་ཡིན་བྱོན་པ་ཡིན་ཞེས་དགོན་པའི་ནང་ཉེན་གྱི་གཙུག་པོར་
བཀུར་བཞིན་ཡོད་འདུག།

དེ་བཞིན་བརྗེས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་སྤྱི་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ།
ཅིས་རིག་པ། ལྟེན་སྦྱར་རིག་པ་སོགས་སྤུན་མོང་བའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་
དག་ཀྱང་རི་བཞིན་མ་བསྐྱབས་པར་བྱུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད་
པས། དཔེར་ན། རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཤར་བ་ན་སྐར་མའི་ཆོགས་མཐའ་དག་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བཞིན་སྤང་བ་ནས་སྤང་བ་བརྒྱད་དེ་འགོ་བ་བཞིན་དུ། རྗེ་
འདི་ཉིད་ཀྱང་སྤྱི་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་མཁས་པའི་ཆོགས་མཐའ་དག་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་ཞིང་། མཁས་པའི་གོ་འཕང་ནས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་འཛུགས་
པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་ཆོམས་ལས། ཤེས་རབ་ལྟན་པས་ཡུད་
ཅིང་ཞིག །མཁས་པ་ཉི་བར་བསྟན་པས་ཀྱང་། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་དེ་ཡིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བཞེས་ཀྱང་དེས་མ་ཆོམ་པར་
གཞུང་ཆེན་པོར་གསན་བསམ་གྱི་མཐར་ཅིན་ཏེ། རོན་གཉིས་སྤུན་ཆོགས་ཐོབ་
པའི་སྤྱད་དུ་ཉི་མས་གདུངས་པའི་སྤང་ཆེན་གྱིས་བད་མཆོ་འཆོལ་བ་བཞིན་དུ་
རང་ཡུལ་རྒྱུ་ཏུ་བཞག་གཞན་ཡུལ་དྲང་དུ་སྤངས། ལ་ཡུང་མང་པོའི་དགའ་དུབ་
ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དབྱུས་ཁྱོགས་སུ་ངལ་བའི་ལམ་དུ་རྒྱང་བསྐྱོད་ཀྱིས་བྱངས་ཏེ་

མེས་པ། རིམ་གྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྤངས་པར་འབྱོར་
ཏེ་དཔལ་ལྷན་སྒོ་གསལ་གྱེ་བའི་གླིང་དུ་སྤྲིག་ཞུགས་མཛད་དོ། །

སྒོ་བ་གཉེར་ལ་ཞུགས་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ།

གཉིས་པ། གདན་ས་ཆེན་པོའི་སྒོ་བ་གཉེར་ལ་ཞུགས་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་
འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་
རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤྲིས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན། དེ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་འཕེལ་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས།

སྒོ་ག་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ།

སྒོ་ག་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། འཇམ་
མགོན་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྟོགས་བརྟེན་མདུན་ལེགས་མ་ལས།
དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་བ་མང་དུ་བཅལ། །བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་
གདམས་པར་ཤར། །ཐ་མར་ཉིན་མཆོན་ཀུན་ཏུ་ཉམས་སུ་བླངས། །ཀུན་གྲང་
བསྟན་བ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོས། །ཞེས་རི་སྐད་གསུངས་བ་ལྟར་ཡོངས་གྱི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་
པོས་གཙོས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། ལུང་མོང་བའི་རིག་
པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་མཁས་ཤིང་དབང་དུ་བསྐྱུར་
བས། འཛིག་རྟེན་སྤྲིད་ཐབས་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་དཔལ་དང་
འབྱོར་བ་མཐའ་དག་དང་གིས་འདུ་བ་གོར་མ་ཆག་གྲང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་

མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་ཞིང་ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་
བ། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བ། བསོད་སྟོམས་ངན་ངོན་ཅམ་
གྱིས་ཆོག་ཤེས་བ། སྟོང་བ་དང་སྟོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྟེ་འཕགས་
པའི་རིགས་བཞི་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཏེ། ས་གང་ལ་གདན། རྟོ་གང་ལ་སྤྲས་བྱས་ནས་
ནམ་མཚེད་པར་རྒྱབ་ཐོ་རངས་རྩྱུ་རྒྱབ་ལ་གསན་བསམ་སྟོམ་གསུམ་ཁོ་ནར་ཉག་
གྱས་གཉིས་འགྲུས་དང་འབྲེལ། འགོ་ཞོགས་ཆོས་ནས་མཐའ་དགོང་ཕྱི་ཆོས་
གྲའི་བར་ཆོགས་ཆོས་གྲ་རྩལ་བཞིན་འགྲིམས་པ་དང་བཅས། འགོ་བསྐྱས་གྲ་
ནས་མཐའ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བར་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལུགས་
མཐའ་དག་ལ་གསན་བསམ་གྱི་གྲར་ཞུགས་ཏེ་སྟོབ་གཉེར་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འགྲུས་
པར་མཇད་ཅིང་། འཛིན་གྲའི་ནང་ཚད་རིགས་ཅེ་ཕྱད་བྱང་བས་ལོ་གཉིས་པར་གྲ་
ཆང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འཛིན་གྲའི་སྐྱེར་དཔོན་དུ་བསྐྱོད་བཞག་སྟེ།

དེ་ནས་པར་བྱིན་དུ་ཞུགས་པ་ན་འང་ཡིག་ཆ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་བཅས་པ་སྟོ་འཛིན་ཐོག་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན། འབྲེལ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་
བ། འཕགས་པས་མཇད་པའི་ཉི་མེ་སྤང་བ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཇད་པའི་རྒྱན་
སྤང་གཙོ་བྱས་པའི་རྒྱ་འབྲེལ་ཉེར་གཅིག་དང་བཅས་པར་གསན་བསམ་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་འགྲུས་པར་མཇད། དེ་བཞིན་ཆད་མ་ལ་མཆོན་ན། ཆད་མ་ཀྱུན་
བདུས། ཆད་མ་སྟེ་བདུན་རང་འབྲེལ་དང་བཅས་རིམ་པར་ཐུགས་འཛིན་གྱིས་
པལ་པས་ཡིག་བྲུག་སྐྱེར་བ་ལྟར་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྐྱེར་རྒྱ་བཟོ་གནང་ཐོག་སྟོབ་
དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོའི་ལུ་གཉིས་པ་མན་ཆད་གྱི་འབྲེལ་བ། །ལྷ་སྟོང་དང་། སྟོབ་
དཔོན་ཆོས་མཆོག་གམ་ཟེ་ཆེན་པོ། རྒྱན་མཁན་པོ་སོགས་གྱིས་མཇད་པའི་

འབྲེལ་བ། ཚད་མའི་བརྟེན་བྱང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། རྟེན་ཆེན། དགོངས་
བ་རབ་གསལ་དང་བཅས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལའང་གསན་
བསམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་སྤར་ཏེ་མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས། མི་ངལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས།
ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་གྱིས་ཏྲག་ཏུ་འཆོ་ཞིང་། འགྲོ་
འདུག་ཉལ་འཆག་གི་སྐྱབས་སུ་འང་གསན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལས་གཞན་ཏུ་
མི་གཡེང་བར་མཛད།

ནམ་ཞིག་ན་ཤག་གི་དགེ་ཆེན་གྱིས་ཆོས་བླ་གྲོལ་འཕྲལ་མེ་གཏོང་ཏུ་
བཅུག་པ་ལ་གཞུང་དོན་ཁོ་ནར་སྤྲུགས་དབྱིངས་ནས་ཕྱག་གིས་སྤྱད་པ་རྒྱག་
བཞིན་བཞུགས་པས། ཆུན་ལགས་དེས་ཡུན་རིང་བསྐྱུགས་ཀྱང་ཇ་འཁོལ་བའི་
ལན་མ་འབྱོར་བར་བྱིར་ལྟ་བུ་ཐེབས་པ་ན། ཇ་འཁོལ་བ་ལྟ་ཅི་ཐབ་བྱི་ནང་བར་
གསུམ་ཐལ་བས་སྐྱ་སོབ་བེ་ཡོད་པ་ལས་ཐབ་ཁོང་ནང་མེ་ལྟ་ཅི་ཐལ་བ་ཅམ་
ཡང་མེད་པར་ད་དུང་སྤྱད་པ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་པས། ཆུན་ལགས་སྤྲུགས་རབ་
ཏུ་འཁྲུགས་ཏེ་བཀའ་བཀྲོན་ཚད་མེད་གནང་འདུག།

ནམ་ཞིག་ན་ཆུན་ལགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདི་བརྩུ་དང་བསམ་རྒྱ་
དཔེ་ཆ་ལས་མི་འདུག་པ་དེ་ངོ་མཆར་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་ནན་ཏན་བརྟག་དགོས་
སྒྲུལ་སྟེ་ཆོས་མཆམས་ཤིག་ཏུ་རྩམ་པ་ངན་དོན་ཅམ་དང་ཇ་མར་སྤན་ཅམ་
བསྐྱར་ཏེ་དཔེ་མཆམས་ལ་བཏང་། དེ་ནས་ཉིན་ཞག་མང་པོ་སོང་བས་བཟའ་
བཅའ་ཟད་ཆོད་ཀྱང་ད་དུང་མ་འོང་བས་སྤྲུགས་དྲྀགས་གྱིས་ཉལ་ཏུ་སོང་བ་ན།
ཁོང་ནི་ཉིན་རེར་རྩམ་པ་སྤར་བ་གང་ཅམ་རེས་ཆོག་པར་བྱས་ནས་སྒྲོབ་གཉེར་
ཁོ་ན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམ་ནས་ཡོད་པས། ཆུན་ལགས་དེ་ངོ་མཆར་དཔག་མེད་
དུ་སྐྱེས་ནས་མཐོལ་བཤགས་དང་བཅས། བྱེད་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་ཅི་བདེར་སྤྱད་དང་

གཡོག་ངས་བྱེད་ཆོག་ཅེས་གཟེངས་བསྟོད་ཞུས་ཏེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་སློབ་གཉེར་ལ་
ཅི་བདེར་སྟོང་དུ་བཅུག།

གནས་ཚུལ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་གྱིས་གསན་
བསམ་ལ་བརྟན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་གཞན་སྤྱད་ཀྱང་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་ཞོང་བར་བྱ་
དགའི་སྟོང་པ་དཔེ་རྩ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བར་དཔོག་ཞུས་སོ། །དེར་
སང་བདག་དང་བདག་འདྲ་བའི་སློབ་གཉེར་བ་མང་པོ་ཞིག་ནི་བྱུག་དཔེ་ལག་
མཐིལ་ཙམ་ལ་སྤྱད་བཅོལ། ཆོག་འགྲོས་ཀྱི་བྱུག་ཐལ་ཙམ་གྱིས་སྟེམས་ཏེ།
ཆོགས་ཆོས་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྟོང་དང་། བསྐྱབ་སྟེམ་
གཅེས་སྤྱད་དགོས་པའི་སྟོན་གྱི་ལམ་སྟོལ་བཟང་པོ་དེ་ལ་མཛོག་ཆུང་བྱས་པ་
མ་ཟད། ད་དུང་སྟོབ་གཉེར་གྱིས་ཡུས་ཆེ་བ་དག་ནི་ཀན་རབས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་
ཆེན་པོ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབ་སྟོང་རྗེ་ལྟར་མཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་དོ་
སྤྲོད་དགོས་པ་གཤམ་ཆེད། །

དེ་མཆུངས་འཇུག་དགུན་ཆོས་ལ་ཐེབས་ནས་ཆད་མའི་གཞུང་ལ་
གསན་བསམ་མཇུག་པའི་སྐབས། ས་སྟོང་ཞིག་དུ་རྗོ་བྱ་ལེ་བ་གཅིག་གི་སྟེང་
ཤོག་ཀ་ལི་བཞག་ནས་སྟོ་འཛིན་གནང་བའི་གང་འཆམ་ན། ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྟོ་
བཟང་ཆོས་དབྱིངས་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བྱར་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཞིབ་དུ་གཟིགས་ནས། ཡ་
འདི་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོང་བ་འདུག་ཅེས་མཉམ་མཉམ་
མཇུག་དེ་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ངོ་མཆར་སྟེམ་ཏེ་སྟོ་འཛིན་
བྱུག་པ་དང་གཟིམ་ཤག་དུ་བཅར་ཏེ། ལུས་པ་དཔེ་ཆ་ཐོན་སྐབས་ཀན་ལགས་
གྱིས་གཟིགས་ཚུལ་གང་བྱུང་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་འབྲི་ཞུས་པས། བྱེད་རང་
གི་དཔེ་ཆ་འཛིན་སའི་རྗོ་དེ་རྗེ་བཅུན་འཇུག་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྟོ་རྗོ་རེད་ཅེས་

གསུངས། དེ་ནས་ཡང་བསྐྱར་ལྟ་བུ་ཐེབས་པ་ན་སྒྲིབ་ཀྱི་དོ་དེ་བརྒྱལ་ནས་
ཆེད་མི་འདུག།

ལྷ་རྩེ་དེའི་སྒྲོང་ཅུང་ཟད་ཞུས་ན། སྤར་སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་
ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་བཅུམས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་བརྟག་དབྱེད་དུ།
བྲག་གི་ངོས་སུ་བྲིས་ནས་བསོད་སྟོམས་ལ་ཐེབས་པ་ན། དེའི་ཤུལ་ཏུ་བདུད་
སྤྲིག་ཏེ་ཅན་གྱིས་བསུབས་ནས་མེད་པ་བཟོས། ཡང་སྤར་ལྟར་བྲིས་ན་འདེེ་
ལྟར་བསུབས་པ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་བྱུང་བ་ན་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས། འདི་བྲིས་
པ་དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཀྱལ་ཀ་འཆོལ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག་ ཅོད་
པར་འདོད་ན་ནི་གཟུགས་དངོས་སུ་སྟོན་ཅེས་བྲིས་ནས་བཞག་པར། བདུད་
སྤྲིག་ཏེ་ཅན་དེ་སུ་སྟེགས་པའི་ཆ་བྱེད་དུ་བརྩམས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱད་པ་སྒོ་བ་དཔོན་
ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་ཐུག་ནས་བཅད་པས་བདུད་སྤྲིག་ཅན་དེ་རབ་ཏུ་པམ། ཤིན་ཏུ་
པམ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་པམ་པས། ཁོ་ཁྱོས་ཏེ་ཁ་ནས་མེ་ལྷེ་རབ་ཏུ་འབར་
བ་བཏང་བས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་སྒྲིཊ་ཆོས་རྣམས་བསྟེན་ཏེ་མི་སྤང་བར་བྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ལས་ཆུང་དུས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་
བྱ་བའང་མི་འབྱོར་ན་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྟུམ་དུ། རྩེ་
ཐོ་ལེ་ཀོར་ནས་མཁའ་ལ་འཕངས་ཏེ་འདི་ས་ལ་ལྷུང་བ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སེམས་བསྐྱེད་བཏང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཡི་དམ་བཅས་པ་ན་ཐོ་ལེ་ཀོར་ས་ལ་ལྷུང་དུ་
མེད་པས་ནས་མཁའ་ལ་བལྟས་པ་དང་། རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཉི་མ་
སྣོང་གི་གཟི་བརྗོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱམས་ནས་གཟིགས་པ་ཞིག་
མཛོད་སུམ་དུ་མཇལ་ཏེ། འདི་སྐྱད་དུ། རིགས་ཀྱི་དུ། ཁྱེད་སེམས་ངན་པ་དེ་ལྟ་
བུ་མ་སྐྱེད་ཅིག་ ཁྱེད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚུམས་ཤིག་དང་། མ་འོངས་པ་ན་

བསྟན་པའི་མིག་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ནས་ཐོ་ལེ་གོར་བར་སྤང་
ལ་འཕངས་པ་དེ་གོང་སྒྲོམ་འཇང་དགུན་ཆོས་ཞེས་པའི་གནས་དེར་བབས་ནས་
ཡོད་པ་དང་། རྗེ་དེ་གང་དང་ཕྱད་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཞིང་ཆད་མ་ལ་ཤིན་
ཏུ་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིན་མཐུ་དང་ལྡན་པར་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་མཐུན་
པར་སྦྱང་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་སྤར་བཀའ་གདམས་རྩིང་མའི་དུས་ཀྱང་
གནས་དེར་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དར་ཞིང་། བྱད་པར་རྒྱལ་བ་
ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གནས་དེར་གྲགས་ཡང་ཡང་ཕེབས་ཤིང་། དེའི་ཕུ་བྱ་བྲག་གི་
ཕུག་པའི་ནང་སྐྱབ་པ་མཛད་ནས་ཡུན་རིང་བཞུགས་པ་དང་། གནས་དེར་ཆད་
མའི་གཞུང་ལུགས་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བརྟེན།
དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཇང་དགུན་ཆོས་ཞེས་དགུན་རྒྱ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་
རིང་གདན་ས་གསུམ་དང་། རྩ་བ་སྟོད་པ་སོགས་ཆོས་སྤེམ་པོ་ནས་ཕེབས་
པའི་སྒྲོབ་གཉེར་བའི་འདུས་ཆོགས་ཆེ་ཞིང་། ཆད་མའི་ཚོད་གྲག་ཏུ་ཅང་དར་བྱལ་
ཆེ་བའི་གནས་བྱད་པར་ཅན་དེ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་དགུས་ལ་འཇུག་ན། བར་སྐྱབས་ཤིག་གནས་དེར་ཆད་མའི་
གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་བྱད་པར་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་དགུའི་གནད་དོན་ལ་དབྱད་
ཞིབ་མཛད་སྐྱབས། མནལ་ལམ་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤང་པོ་བྱིན་ནས་
དབྱེས་མཉེས་ཆེན་པོས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལའང་དགུ་དགུ་བྱེ་བའི་
བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་རྗེས་ནས་མནལ་སང་པ་ནའང་
དེ་དག་ཁ་ལྟ་མེད་ཐུགས་ལ་ཤིང་།

དེའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་སྤར་བས་ཀྱང་སྒྲོ་བྲོས་ཀྱི་ཅལ་གཏུགས་པ་མེད་
པར་རྒྱས་ཏེ། དཀའ་བའི་གནད་ཕྱར་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་བྱད་

པར་དུ། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་
ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པའི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་གི་གནད་སྤྱོད་ལས་
ཐམས་ཅད་ལུགས་སུ་ཆུད་པས། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་
ཆེན་པོ་བཀོད་མའི་ཆུ་བཞེན་དུ་འཁྲུངས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུགས་ལ་ཉིང་རེ་
འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའང་མཛོན་དུ་གྱུར་པས། ལྷ་སྒྲོམ་སྤྱོད་གསུམ་གང་ཅིའི་ཐོག་
ནས་འཁྲུལ་པའི་བྱི་མ་དང་བྲལ། རྒྱ་མཚོ་ཆུས་མི་ངོས་པ་ལྟར་ད་དུང་གཞུང་
ལུགས་སྒྲིབ་དང་། ཁྱད་པར་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་
ཀྱིས་དབྱེད་པ་ཟབ་མོ་རྒྱན་མར་མཛད་པས། རྣམ་ཞིག་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་
གནད་དུ་མ་ཞིག་ལ་དྲོགས་པ་ཁོང་ནས་བྱུངས་ཏེ། འདི་བའི་གནས་བཅའ་ཀྱང་
མ་རྟོག་པས་ན། འཇང་དགུན་ཆོས་གྲོལ་བ་དང་རང་གི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྒྲོ་བཟང་
ཆོས་དབྱིངས་པ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་དེར་མཇུག་བཅར་དུ་ཤར་བསྐྱོད་
མཛད། དེར་སྒྲ་བ་གཉིས་གསུམ་ཅམ་བཞུགས་ནས་དྲོགས་པའི་གནད་མཐའ་
དག་ཤི་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ངེ་ལྟར་ཞུས་པ་བཞེན་དུ་བྱིས་ཏེ་ཐེ་ཆོས་
གྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་བཀྲས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་
མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལུགས་ལ་འཁྲུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ཏེ་ལུགས་ཀྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་གང་
ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དུ་གསན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
སྤར་ལྟར་མཛད། དེ་ཡང་ངེ་སྒྲོད་དུ་མདུན་ལེགས་མ་ལས། ཚད་མ་གྲུབ་པར་
ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་གིས། །རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་ལ་བཅོམ་ལྡན་
འདས། །ཚད་མར་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་ལས་དེ་ཡི་ནི། །བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་
འཇུག་ངོགས་སུ། །ངེས་པ་གཉིང་ནས་རྟོག་པས་ཐེག་གཉིས་ཀྱི། །ལམ་གྱི་གནད་

ཀུན་འདིལ་བར་རིགས་ལམ་ནས། །ལེགས་པར་ཐོན་པས་ལྷག་པར་དགའ་བ་
ཆེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་མཐའ་དག་ལེགས་པར་འབྱོར་
བས་པ་རྗེས་བྱས་ཟིན་པར་མཛད། དེ་བཞིན་གོང་གསལ་པར་ཕྱིན་དེ་དག་གི་
སྟངས་མདོ་སྟེ་རྒྱུ། རྒྱུ་སྒྲ་མ། འབྲེད་ནམ་གཉིས། ས་སྟེ་ལྷ་སོགས་ཀྱང་བསྐྱབ་
ནས་སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྐྱབ་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་
ཐོས་བསམ་གྱི་མཐའ་རྒྱ་ཆེད་ཅིང་། སྒྲོམ་པའི་ཉམས་འོག་ཏུ་ཚུད་ནས་སྒྲོམ་པར་
མཛད་པས་མདོན་རྟོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྒྲ་བ་ཆེས་པ་བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་
ལ། མདུན་ལེགས་མ་ལས། དེ་ལྟར་འབད་བས་སྐྱ་སྐྱབ་སོགས་མེད་ལས། །རིམ་
བཞིན་བརྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ། །ཐུན་མོང་མེན་པའི་རིས་པ་རྟེན་
ཀྱང་ནས། །ཟབ་མོའི་གཞུང་མཆོག་པར་ཕྱིན་གདམས་པར་ཤར། །ཆུལ་འདི་
བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །བཀའ་དྲིན་ཆེའོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་
པའི་གཏེར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྒོ་ཀུན་ནས་མཐུན་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་འཛིན་གྲུང་ལོ་བླ་པ་འགྲེམས་ནས་མདོན་པར་
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་དུ་གྱུར། དེ་ནས་དབུ་མའི་འཛིན་གྲུང་ཞུགས་
པ་ནའང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ། བཞི་བརྒྱ་པ། དབུ་མ་
རིགས་ཆོགས་བླ་པ་དང་བཅས་པ་ཐུགས་འཛིན་གནང་སོག་དབུ་མ་འཇུག་སྒྲིག་
ཆེན་པོའམ་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཅ་ཤེ་སྒྲིག་ཆེན། དབུ་མའི་ཡིག་
ཆ། སྟོང་ཐུན་སྒྲུལ་བཟང་མིག་འབྲེད་དང་བཅས་པ་སྒྲོབ་སྒྲོང་གི་སྒོག་ཏུ་བཟུང་
སྟེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། དབུ་མ་སྟིང་པོ། རང་འགྲེལ་རྟོག་གོ་འབར་བ། དབུ་མ་
རྒྱུ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་དང་བཅས་པར་སྤེལ་མཛདས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་དབྱེད་པ་
ཞིབ་མོས་གསན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་བརྟུན་པ་བསྐྱེད་དེ་དཔལ་

མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པའི་
གནད་སྤྱོད་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སྦྱང་དེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྟོམ་པར་མཛད་པའི་
སྐབས་ཤིག་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་དུ་དཔེ་མཆོམས་སུ་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་སྟོར་
སྤང་མཛད་བཞིན་པར་མནལ་ལམ་ལྟ་བུར། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་སྟོན་ཀྱི་ཆེ་བ་ཤར་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བའི་མོད་
ལ། དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྤེལ་དགོས་པའི་གསུང་གིས་དབུགས་དབྱུང་མཛད། དེའི་
ཕྱིན་གྱིས་ཡུམ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་རིམ་པའི་གནད་སྤྱོད་རྣམས་མཐའ་དག་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ལས་
པའི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དོན་འཆད་པ་ལ་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་
གཉིས་དང་མཆུངས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ཡང་མདུན་ལེགས་མ་ལས། མདོ་སྡགས་གཞུང་ལ་ངལ་བ་མང་བྱས་
ཀྱང་། །ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་དང་སྦྱ་བ་ན། །གང་ཡང་མ་བསྐྱབས་ཅི་ཡང་མི་
ཤེས་པས། །ལྟ་བའི་ཚུལ་ལས་རིང་དུ་མ་སོང་བར། །མཐོང་ནས་ལྷག་པར་ལྷ་
སྐྱབ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །ཟབ་མོ་འབྱེད་པའི་སྤྱོད་པའི་རིགས་ལམ་ནས། །ཡང་
དག་ལྟ་བ་འདྲེན་པའི་གནད་ཀྱན་ལ། །ལེགས་པར་སྤྱངས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་
བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྟོན་ཀྱན་ནས་མཆུངས་པར་གྱུར་ཏོ། །དུས་དེ་
ནས་བཟུང་ཉེ་ཡུམ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་
གསུམ་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྩི་ལྟར་བཀའ་བ་ལྟར་འཆད་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་
མཛད་པས། བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཆེ་མའི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་
ཕྱིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཛད།

སྤྱི་སྟོལ་ལྟར་ལོ་གཉིས་དབུ་མའི་འདྲིན་གྱར་ཞུགས་ནས་དེ་དག་ཐུགས་

སུ་ཆུད་པ་ན། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་རྩེད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཆེ་བ་གཉིས་ལྟན་གྱི་
 འདུལ་བའི་འཛིན་གྲར་ཞུགས་ཏེ་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་སྟགས་འཛིན་ཐོག་འདུལ་
 བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ལུང་སྡེ་བཞི་སོགས་མདོ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལ་གསལ་
 བསམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འགྲུས་པར་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཐོག་བཀའ་འགྲུར་ནང་གི་
 འདུལ་བའི་སྟེགས་བམ་མ་ལུས་པར་སྟགས་ཞིབ་ཤིན་ཏུ་ངེས་འཛོངས་གནང་སྟེ།
 འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་སྦྱང་གཞི་དང་བཅས་པར་ཞིབ་ཅིང་སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་མ་
 འོར་བར་ཐམས་ཅད་སྟགས་སུ་ཆུད། འོན་ཀྱང་འདུལ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་མཆོ་
 རྟེན་ལ་སྟགས་སྦྱང་ཆེར་མ་གནང་བའི་སྟེན་གྱིས། ཡིག་ཆ་དང་མཆོ་རྟེན་ཅུ་
 ལ་མགོ་འཁོར་བ་དག་གིས་དེ་གའི་ས་བཅད་དང་གངས་འདེན་གྱི་ཇི་བ་རེ་བྱང་
 གི་ལན་འབྲལ་འབྲལ་དུ་སྟགས་བྲན་གསོས་མིན་ལ་སྟངས་དེ། གན་རིན་པོ་ཆེ་
 འདུལ་བ་ལ་དེ་ཅུ་སྟགས་སྦྱང་མཛད་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་མཁན་ཡང་
 བྱུང་ཡོད་སྟེ། འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་མཐའ་དག་མདོ་གཞན་མང་པོ་དང་སྦྱར་
 བས་བསྐྱར་ཞིབ་སྒྲུབས་ཉེས་བྱས་འགའ་ཞིག་ལུང་གཞིའི་ནང་དུ་བསྟུ་སྟུབ་གྱི་
 མི་འདུག་ཅེས་སོག་པོ་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་ལགས་སུ་ངེས་པར། ཁོས་འདི་
 འདྲ་བཅས་གཞིག་གནང་མཁན་གྲག་བྱེད་རང་ལས་མེད་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་
 ཞོག་ཅེས་གསུངས་སྟེ།

དག་པོ་མཉམ་པ་སྒྲུབ་པ་ལགས་ནི་སྐབས་དེར་སྒྲོ་མང་གྲུ་ཆེར་ནང་དག་
པོས་མཁས་པ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་མ་ཟད། ལྷན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མདུན་དུ་ཡང་ཡང་
བཅར་མཁན་གྱི་ཆོས་གྲགས་དམ་གཙང་ཞིག་ཡིན་པ་དུག དེ་ནས་ཆོས་མངོན་
རྒྱ་མཆོའི་གནད་བརྒྱས་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིག་གྱིས་མཛད་པའི་མངོན་ཅ་
བ། དེའི་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་སྤར་བཞིན་ཐུགས་འདོན་ཐོག་སློབ་དཔོན་

གང་སྤེལ་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། མངོན་བ་
ཀུན་བརྟུན། མངོན་བ་སྤེ་བརྟུན་དང་བཅས་པ་ལའང་ཞིབ་ཏུ་གསུམ་བསམ་
དབྱིས་ཕྱིན་བ་མཛད་དེ་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེས་མ་ཆོས་པར་བྱེ་བྲག་
བཤད་མཛོད་ཆེན་མོར་གསུམ་གཞིག་གནང་རྒྱའི་ཐུགས་འདུན་ཆོས་ཆེར་བརྟུན་
པར་གྱུར།

དེ་ཡང་མདུན་ལེགས་མ་ལས། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མི་པམ་ཆོས་རྗེ་
དང་། །འཛམ་གླིང་རྒྱན་བྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི། །གཞུང་ལ་ཕྱོགས་
རེ་བ་དང་རགས་བ་རེས། །ཆོས་པར་མ་བྱས་ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། །ཚུལ་
འདི་བསམ་ཞིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །ཞེས་རི་རྒྱུད་གསུངས་བ་ལྟར་
གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྗེའི་རྩ་འགྲེལ་ཅི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་
ཆེ་བའི་པོ་ཏི་བརྒྱ་ཕྲག་བཞུལ་བར། གསུམ་བསམ་གྱིས་མ་རྟོགས་བ་དང་ལོག་
པར་རྟོག་པའི་ཐེ་ཆོས་གྱི་རྩི་མ་མཐའ་དག་བསལ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་ཐེར་
མད་དུ་བྱུང་བས། རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་སྦྱབ་བ་ལ་བཅོམ་བས། མཁས་བ་དང་བྱུབ་བ་ཐོབ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུག་
གཞིར་བུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ། །

སྤྲུལ་བ། ཚུལ་འདི་བསམ་ན་སྤོངས་པས་བརྟུམས་བ་བདག །མི་ཆེར་
སློབ་གཉེར་གྲལ་དུ་སྤྲོད་མོད་ཀྱང་། །གཞུང་ལུགས་སྤར་མཐེལ་ཙམ་ལས་
སྦྱངས་མེད་པས། །ཐོས་དོན་བསྐྱབ་ཀྱང་ས་ཕྱོད་ཡོད་རེ་སྐྱེ། །དེ་དོན་གཞུང་
ལུགས་བསམ་ཆེ་ཐུན་བ་འཐིབས། །ཅུང་ཟད་དབྱུད་པར་འབྱུངས་ཀྱང་ཐེ་ཆོས་
རྒྱ། །དོན་བཞིན་བསྐྱེམས་ཏེ་སློམ་ན་གཉིད་ཀྱིས་གཞོན། །དེ་འདས་མི་ཆེ་པོར་བ་
འབྱོད་པའི་རྒྱ། །ཆེ་སྤོན་ཆོགས་རབ་བསགས་པས་ཆེ་འདི་ནི། །རྟོན་དཀའ་རྒྱལ་

བའི་བསྟན་ལའང་ཞུགས་མིང་ཀྱང་། །བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་མ་འབྱོར་
བས། །མཆོག་གསུམ་ཁྱེལ་བའི་ཆོགས་ངན་བསགས་ནས་གདལ། །ཞེས་པའོ། །

སྤྱང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ།

གཉིས་པ་སྤྱང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལའང་སྤྱད་དང་བཅུད་གཉིས།

སྤྱད་སྤྱང་བ།

དང་པོ་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱིས་རྒྱད་གཙང་ལ་ལས་སྤྱ་རྒྱུང་
བའི་སྤྱང་ནས་སྤྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྤྱབ་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། ཞིང་གཤེན་
ཕུན་སུན་ཆོགས་པར་ས་བོན་བཏབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་བཅུན་བཟང་
གསུམ་ལས་དང་པོ་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ནི་སྤྱན་ཡང་བཤད་ཟིན་ཕྱིས་ཀྱང་
འཆད་པར་འགྱུར་ལ།

བཅུན་པའི་ཡོན་ཏན།

འདིར་བཅུན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་རིམ་པ་བཞིན་
འཆད་པ་ལ་དང་པོ་བཅུན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ལེགས་སྤྱོད་གྱི་ཆོམས་ལས། ལུས་
གྱི་སྤྲོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ངག་གི་སྤྲོམ་པ་ལེགས་པ་ཡིན། །ཡིད་གྱི་སྤྲོམ་པ་
ལེགས་པ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྤྲོམ་པ་ལེགས། །ཀུན་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་དགེ་
སྤྱོད་ནི། །སྤྱལ་བསྐྱེད་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་འགྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཆོས་འདུལ་བ་ལ་གཞི་བཙུགས་སྟེ་གསུམ་ཉིས་སྤྱོད་གྱི་དབང་དུ་མ་ཞོར་བར་
ལེགས་པར་བསྐྱམས་པ་ནི་བཅུན་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་

ཉིད་རྒྱན་འཁྲོངས་སུ་བརྟེན་པ་ནི། ཐར་བ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཛོལ་བའི་
གཞིའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཞིང་། གཞི་འདིའི་སྤྲོད་ནས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་
དང་གང་བསྐྱབས་ཀྱང་ཆུད་མི་ཟ་བར་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ་འདི་ཉིད།
ཐེ་གུ་སྒྲེ་ཞོར་ལྟ་བུར་སོང་ན་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཆུད་ཐོས་སུ་སོང་བ་ནི་སོ་
མ་བུར་བའི་བྱམ་པར་ཆུ་སྐྱགས་པ་བཞིན་ལོ། །

ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་སྤར་གྱི་གོམས་པའི་ཤུགས་དང་ད་ལྟ་དེ་ལྟ་
བུའི་ངང་ཚུལ་ཐུགས་ལ་བཅངས་ནས་དག་བཙུག་པ་རྟ་ཐུལ་ལྟ་བུའི་བཙུན་པའི་
ཡོན་ཏན་ལ་ངེ་ལྟར་སློབ་པའི་ཚུལ་ནི། སྤར་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཙུག་པོ་
ཕྱིའི་བར་གཙུག་དཔལ་འབྱོར་དང་འདྲུ་འཛིན་གཉིས། རང་གི་བར་གཙུག་སེམས་
གཡེང་བ་དང་འཕྲོ་ཆོད་གཉིས་སོགས་ཡོད་ལ།

དཔལ་འབྱོར་འདྲུ་འགོད་གྱི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ།

དང་པོ་ནི། དེ་དག་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཐོག་མར་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བ་ནི་མིག་གི་གྲ་མ་བཞིན་དུ་དོར་ཞིང་། བསོད་
སྦྲུམས་ངན་དོན་ཅུ་གིས་ཆོག་པར་མཛད་པ་ནི། དཔེར་མཆོད་ན། སྤྱི་ཆེ་ཐོག་
ཐ་བར་གསུམ་དུ་བཟུང་བ་དང་། བཅའ་བ། བུར་བ་སོགས་བཟང་ཞན་གང་དང་
གང་ཕུལ་ཡང་བཟང་ངན་དང་ཞེས་ལོད་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱང་ཡེ་ནས་མེད་པར་
གཅིག་དུ་རྩིས་སྦྲུམས་ཏེ་སྤྱི་ཕུས་འཆོ་ཅུ་གིས་ཆོས་ཞིང་། དེ་ལས་ལྷག་པ་བྱུང་
ན་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ལས་གསོག་འཛིན་ཡེ་
ནས་མི་མཛད་པས། སྐབས་འགར་གསོལ་རྩམ་དང་གསོལ་ཇ་ཆད་ནས་ཉིན་
ཞག་གཉིས་གསུམ་སོང་ཡང་སྤར་མེད་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་དགེ་ཐུག་སྒྲུ་

སྤྱལ་ལ་སོགས་པའི་འབྱོར་པ་ཅན་དང་སྤྱིན་བདག་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་བར་གསེང་
དེ་འདྲ་ཐེངས་མང་བཞུགས་པ་བྱུང་འདུག།

དགོ་བཤེས་བཏང་ཟིན་ནས་ཀྱང་གསོལ་ཇ་དང་གསོལ་ཆེགས་མེད་
པར་ཉིན་ཞག་མང་པོར་བྱགས་དམ་ལ་བྱིངས་ནས་ཀྱང་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་
འདུག དེ་བཞིན་སྐྱེ་འབྱེད་དང་སྐྱེ་ཡོན་རི་འབྲ་ཞིག་ཕུལ་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱེན་པས་མི་
བཞེས་པར་གཟན་ནས་ལྷ་གམ་གྱི་སྤྲེལ་ཕྱག་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་བཞེས་ཤིང་།
གཟིམ་ཚུང་ཤག་ཏུ་ལེབས་ནས་ཀྱང་དདུལ་ཁུག་ལྟ་ཅི་གསོལ་ཅོག་ཐོག་ཏུ་འང་
མ་བཞག་པར་སྒོ་འགམ་གྱི་གད་སྟེགས་ཁོད་དུ་དོར་བ་དང་། སྐབས་རེ་སྒོའི་བྱི་
ནང་བར་གསུམ་དུ་དོར་འཛོག་མཛད་པ་ལས་བདག་གིར་གནང་བ་གཏན་ནས་
མེད། ཞབས་བཅར་བ་ཆོ་གསོལ་ཞིབ་དང་བཞེས་ཆལ་སོགས་ཉོ་བར་བསྐྱོད་
ཆོ། དེ་གའི་གད་སྟེགས་ཁོད་ནས་དདུལ་བསྐྱགས་ནས་འགོ་དགོས་ཤིང་། བྱིར་
འཁོར་སྐབས་དདུལ་སྟག་ཡོད་ནའང་གད་སྟེགས་དེ་གར་བོར་བ་ལས་ཕྱག་ཏུ་
ཅིས་འབུལ་ཁྱུ་མི་དགོས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་ལ་གཅེས་སྤྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བས། སྐྱེ་ཆེ་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་སམ་དེའི་རིགས་ཤོག་སྒོར་དང་ཟངས་སྒོར་
ཚུན་ཡང་བདག་གིར་སྐྱོད་པ་ལྟ་ཅི་ཕྱག་གིས་རེག་ཅམ་ཡང་མ་སྐྱོང་བ་དང་།
པམ་སྟག་དང་སྤང་ལུང་། ལུང་བྱེད་སོགས་ཉེས་ལུང་གི་ཆ་ཕྱ་མོ་ཅམ་ཡང་གོས་
མ་སྐྱོང་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

འདུ་འཛིའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ།

གཉིས་པ། འདུ་འཛིའི་བྱ་བ་འདི་ཡང་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་

ལ་བགཤགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་གཟིགས་ནས་འདྲུའཇིའི་བྱ་བ་སྤྲོ་མོ་ཚུན་ཡང་
འབྲེལ་ཐག་རིང་དུ་བཅད་དེ། གསལ་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་འབའ་ཞིག་གི་ཆུང་
དུ་འགྱུར་བར་མཛད་པ་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རིག་པའི་གནས་དང་བཟོ་ཡི་
གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་ཆུབ་པས། སྲིད་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ན་སྲིད་
པའི་དཔལ་ཡོན་མཐའ་དག་ངང་གིས་འདྲུ་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། སྲིད་པའི་སྤུང་ཆོགས་
ནི་དུག་ཅན་གྱི་མེ་ཏོག་ལྟར་འབྲལ་དུ་མཛེས་ཀྱང་ཕྱགས་སུ་གཞོད་ཆབས་ཆེ་
བར་གཟིགས་ཏེ། ལྷ་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལས་མི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་སྤྲོ་མོ་ཚུན་ཡང་མི་
གནང་བས། སྲིད་ལས་ཆུང་བཞི་གང་གི་སྐྱབས་སུ་འདྲུང་བའི་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་
རྒྱུན་བསྐྱེད་ཏེ་སྒྲོ་གསུམ་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་བཏང་བར་དབང་པོའི་སྒྲོ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་
པར་མཛད།

ཏྲག་ཏུ་ལྷ་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལས་མི་ཆོས་ཡེ་ནས་མ་མཛད་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་མི་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་ཕྱགས་མགྱུ་བར་མ་གྱུར་
ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྒྲུབ་པས་གཞུང་རི་བོ་
ལྟར་སྤྲོ་ཞིང་བརྟན་པར་མཛད། ཐ་ན་གཟིམ་ཤག་ནང་གད་ཕྱིས་ཕྱིས་བརྒྱུ་
ཚུན་ཡང་སྒྲོས་བཏང་སྟེ་ནང་དུ་ནམ་བཞུགས་ཆེ་གཟིམ་སྒྲོ་བསྒྲུབ། ནང་ནས་སྒྲོ་
གཏན་བརྒྱབས་ཏེ་གསལ་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་འབའ་ཞིག་ལ་ཕྱགས་གཏད་ནས་
བཞུགས་པས། ཕྱག་དཔེ་འབྲིད་གནང་བ་སོགས་དོན་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་དོན་
དུ་བཅར་ན་མ་གཏོགས་དོན་མེད་ཀྱིས་ནང་དུ་སུ་ཡང་འགྲོ་ས་མེད།

ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སོ་ན་མི་གནས་
པར་དབྱར་གྱི་རྒྱ་གཏེར་བཞིན་དུ་འཕེལ་ཞིང་། དེའི་གྲགས་པ་ནི་ལྷ་དང་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཏེ། ཆུན་སྒྲིང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མཆོན་གྱི་གྲགས་

བ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བརྒྱུ་ཆེན་པོར་ཕྱིན་ཀྱང་། འདུན་པ་བསྐྱར་ལ་སྤྱོད་ལམ་རང་
སོར་བཞག་ གློ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཐུན་པར་ཉག་ཏུ་སློབ་གཉེར་བ་ལས་བ་
ཞིག་གི་རྣམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས།

དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཕྱི་ནས་མཇུག་བཅར་ལ་ཡོང་མཁན་མང་པོ་སྐྱེ་མཐུན་
དུ་སླེབས་ཀྱང་འདི་འདྲ་ག་ལ་ཡིན་སྟུང་སྟེ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་
གཟིམ་ཤག་ཏུ་སྒྲགས་ནས་གན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་བཞུགས་ཞེས་
གན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ལ་བཀའ་འདྲི་བྱ་མཁན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་འདུག སྤར་རྒྱ་གར་
འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། ཐག་རིང་ནས་ཆེད་དུ་འཕགས་
པ་སྐྱ་སྐྱབ་མཇུག་དུ་འོངས་ནས་ལམ་བར་ཉིན་ཞག་འགའ་ཞིག་མཉམ་དུ་བྱོན་
ཡོད་ཀྱང་འཕགས་པ་ལྷས་ཞལ་མ་ཆོར་བར་ལུས་ཤིང་། དཀའ་གནད་ཀྱི་ཁྱི་བ་
མང་པོ་དྲིས་པས་གསུང་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་མཇུག་པ་ལས། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་
ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་ལྷ་བྱར་བྱར་ཏོ། །

དེ་བཞིན་སྐྱ་ཆས་ལ་མཆོན་ན་དགེ་བཤེས་བཏང་བྱུང་ནས་གཟིམ་
ཤག་ཏུ་མཆོད་གཤོམ་ཆུང་དུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྩེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་སྐྱ་ཆུང་
དུ་གསུམ་དང་། གནས་བསྟན་བཅུ་དྲུག་གི་སྐྱ་ཐང་ཆུང་དུ་ཞིག་ལས་གཞན་གང་
ཡང་མེད་ཅིང་། གསུང་ཉིན་བྱག་དཔེ་པོན་ཆེན་པོས་བཞུགས་གདན་གྱི་མཐའ་
བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ་ལས་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་མཆོད་ཆས་དང་སྐྱ་ཆས་གང་
ཡང་མེད་པ་དང་། ལ་བཟའ་དང་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་ཡོ་ཆས་ཀྱང་ངན་རྒྱུ་ཉེར་མཁོ་
སྤྱོད་རུང་ཅས་ལས་མེད་པར་བཀའ་གདམས་རྙིང་མའི་རིང་ལུགས་གཙང་མ་
སྤྱོད་བར་མཇུག། རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་བེར་ནང་ནས་རིང་བསྐལ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་
ཐེབས་པ་ཉེར་བཅར་མང་པོས་མཇུག་གྱི་ཡོད་འདུག

ཡི་དམ་དང་སྤྱང་མ་གང་ལ་གནང་བ་སྤྱས་ཀྱང་ཆོད་དཔག་མི་སྤྱབ་
ཁར། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་བདག་བསྐྱེད་དང་བདག་
འཇུག་ཆག་མེད་གནང་ཡང་། སྤྱི་མདུན་དུ་ཉལ་བའི་གཞིམ་ཤིག་ཏུ་འང་རྫོང་རིལ་
སོགས་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཇུས་གཞན་སྤྱས་ཀྱང་མཐོང་ཡུལ་དུ་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་
གསང་བ་དམ་པོར་མཛད་དོ། །མདོར་ན་བཤེས་སྤྱིངས་ལས། གང་དག་དབང་
སོ་བྱུག་ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི། །རྟག་ཏུ་མི་བརྟན་གཡོ་དང་གང་དག་ཅིག་ །གཡུལ་
རོར་དག་ཆོགས་ལས་རྒྱལ་དེ་དག་ལས། །མཁས་རྣམས་དང་སོ་དཔའ་རབ་
ལགས་པར་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབང་སོའི་ཡུལ་བྱུག་སོ་མཐའ་
དག་ལ་ཆགས་སྤང་གིས་རེས་འཇུགས་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ། རྟག་ཏུ་དབང་སོའི་
སྒོ་བསྐྱམས་པ་ལ་བཞུགས་པས། ཡུལ་བྱུག་སོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་སྤང་བྱེད་པར་
དབང་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལས་རྒྱལ་བར་མཛད་པས་ན་དོན་གྱི་མཁས་པའི་མདུན་
སར་རེས་དོན་གྱི་དཔའ་སོ་རབ་དང་མཆོག་ཏུ་བསྤྲུགས་པར་འོས་སོ། །

རྣམ་གཡེང་དང་བྲལ་བ།

གསུམ་པ། རང་གི་བར་གཅོད་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་བྲལ་བ་
ནི། རྟག་ཏུ་བྲན་ཤེས་བག་ཡོད་ཀྱི་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཏེ་དབང་སོའི་སྒོ་བསྐྱུང་བ་ལ་
ཤིན་ཏུ་འཛོངས་པས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སྐབས་མི་དབྱེ་ཞིང་། དེའི་
སྒོ་བས་ཀྱིས་ངག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བཅུན་པ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྤྱོད་པ་ནི་འདོད་པའི་གཞན་
དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། །འོ་ན་དབང་སོའི་སྒོ་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་
ཡིན་ཅེ་ན་དེ་ཉིད་ལས། གཡོ་བའི་སེམས་ནི་ཐོས་མཚུངས་བྱ་ལྟ་བུར། །གཏེར་
བཞིན་སློག་དང་འབྲ་བར་བསྐྱང་བཀྱི་སྟེ། །གཏུག་པ་བྱུག་དང་མཆོན་དང་དག་

བོ་དང་། །མེ་བཞིན་འདོད་པའི་བདེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སྲིད་པས་བསྐྱས་པའི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་གང་དང་གང་ཡིན་
ཡང་དེ་དང་དེའི་མཆོང་རིག་པར་བྱས་ནས་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་རྣམ་གངས་སྒོ་དུ་
མ་ནས་བལྟས་ཏེ། རང་གི་སེམས་དེའི་རྗེས་སུ་མ་ཞོར་བར་སེམས་བསྐྱང་ཞིང་
རྒྱན་སྐྱོང་བ་ནི། དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱང་བ་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་བྱེད་ལས་དང་པོ་བ་
ལ་དབང་པོའི་སྒོ་སྒྲིམ་པ་གཙོ་བོ་དང་། ཆོས་ལ་རྣལ་དུ་འབྱོར་བ་དག་ནི་དབང་
པོའི་སྒོ་བསྐྱང་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། མདོར་ན་དེ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་བསྐྱར་
ཚུགས་པ་ནི་བཅུན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྐྱས་ན། བློ་སེམས་སམ་གཞན་གྱིས་བརྟུལ་བས་དུལ་བ་དག །སྤང་
ཆེན་ལྷགས་ཀྱས་བརྟུལ་བས་ལུས་དུལ་ཅམ། །རང་སྒོའི་ཆེ་བས་བརྟུལ་བས་
དུལ་བ་ནི། །ཀུན་ཏུ་དགེ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་སྒོ་ད། །དུལ་བའི་སྤྲོད་པོ་ལེགས་
སྐྱོང་ན། །བཅུན་པའི་ཡལ་འདབ་ངང་གིས་རྒྱས། །དེ་ལས་བཟང་པོའི་འབྲས་བྱ་
དག །རྩད་མི་ཟ་བར་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའོ། །

སེམས་འཕྲོ་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་ཞོར་བ།

བཞི་པ། སེམས་འཕྲོ་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་ཞོར་བ་ནི། འདོད་པའི་བདེ་
བ་མཐའ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བལྟས་ཏེ་མི་གཙང་བའི་དོང་ལྟར་
མཐོང་བ་ལས་སྒྲིལ་ཆད་མེད་པ་བྱངས་པ་དེ་ཡིན་པས་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱང་
བའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཐོག་མར་ཆོས་སྒྲིལ་ཕྱགས་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་བཅུན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱག་ཅིང་དབང་དུ་བསྐྱུར་
བས། སྒྲིམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་བློ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙང་ལ་བྱི་

མས་མ་གོས་ཤིང་སྒྲུག་ལ་མི་བད་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པས། བཙུན་པ་འདུལ་
བ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྒྲུལ་མཆོད་གྱི་ཏོག་ལྟར་མཛོན་པར་འཕགས་པར་
མཛད་དོ། །

ལ་ལས་བཟང་བཅ་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནས་སེམས་
ལས་ཆུང་དྲུང་གནས་པ་ལ་བཅུན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་བསྐྱགས་པ་ཞིག་སྣང་བས།
དེ་ལྟ་བུ་ལེ་ལོ་དང་རྣམ་གཡེང་འཕེལ་བའི་རྒྱུར་ཟད་པས་བཅུན་པ་བཏགས་པ་
བཤོ། །བྱ་བ་གང་ལའང་ལེགས་ཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དབྱེ་པའི་སྒོ་ནས་ཁ་ན་མ་
མོ་བ་མེད་པར་བརྟན་ཞིང་ཚུགས་པ་ནི་བཅུན་པ་དངོས་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་
འཕེལ་བའི་སྟོན་དམ་བཤོ། །

དུས་གྲིས་གདན་སའི་སྒོ་བ་གཉེར་བ་མང་པོས་ཐོག་མར་ཆོས་གྲ་
འགྲིམས་ཆེ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ཁོ་ནར་བཞེན་ཏེ་སྒོ་བ་གཉེར་གྱི་དཀའ་
དུབ་དང་དུ་སྒྲངས་པའི་བྱ་བལ་བ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཡང་། རིམ་གྲིས་སྒོ་བ་གཉེར་
བ་བཞེས་པོར་སོན་པ་ན་ཐོགས་ཐོབ་པམ་འཁོར་ཆོགས་གྱི་འཁྱོར་བ་རྒྱས་ཏེ་
གཟིམ་ཤག་ཆེན་པོའི་སྐུ་དོ་ལྟ་བུ་བཟིན་ཉམས་དང་། ཆོང་ཁང་ཆེན་པོའི་སྐུ་
བདག་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་ཆོགས་ཆེ་བ་དག་ནི་རྒྱ་རྗེས་ལག་བསྟུབ་ལྟ་བུར་མངོན་
པས། སྐུ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་འདི་ལ་ཞིབ་དུ་གཟིགས་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་ཐུགས་ངན་པ་དང་། ཉིང་རེ་ཤེན། ཤེས་རབ་དག་གྲང་
 ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་གཟི་བ་མ་ཟད། ལྷན་གྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་གྱི་དབང་པོ་
 དག་གྲང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་གཟི་བ་ནི། དཔེར་ན། ཆན་རིན་པོ་ཆེས་འབྲས་
 ལྷངས་རང་གི་གཟིམ་ཤག་ནས་གཟིགས་སྐབས། བ་གི་ར་མ་སྒང་གྱེ་ཐང་གི་
 གཞུང་ལམ་དུ་རྟ་དང་པོང་བྱ། མི་སྟོགས་གང་དང་གང་འགྲོ་བ་སྟོ་སྟོར་དེ་ཤེས་

ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར་གཞན་སྤྱི་བ་ལྟས་ཀྱང་ངོ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཅི་མཐོང་བ་ཙམ་དཀའ་
བ་རེད། གཞིམ་ཤག་དེ་ནས་ར་མ་སྐང་བར་ཐད་ཀར་ཅིས་ན་སྤྱི་ལེ་གསུམ་ལྟ་
ཙམ་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་བཞིན་གཞན་སྤྱི་བ་ཀྱང་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་ཆོས་དང་རྩལ་
སྤྱ་རབ་དག་ཀྱང་སོ་སོར་ངོ་ཤེས་ཀྱིས་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་ཐུབ་པར་བརྟེན། གན་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྟའི་སྤྱན་མངའ་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ནའང་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་ཐུབ།

དེ་བཞིན་སྤྱན་ཀྱི་དབང་སོར་མཆོན་ན། སྣོ་སྤྱིང་ཆོས་གྲུའི་ནང་སྣོ་བ་
གཉེར་བ་སྣོང་ཕྱག་གཉིས་སྣོར་ཅོད་བྲ་ཚུགས་ནས་ཡོད་སྐབས། གན་རིན་པོ་
ཆེ་ཆོས་གྲུའི་ལུགས་རིའི་རྒྱབ་ནས་གསལ་བཞེས་གནང་བར། དགོ་སྤྱག་གན་
བ་སྤྱ་དང་སྤྱ་སྤྱེ་བས་ཡོད་པ་སྐད་གདངས་ཐོག་ནས་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་
ཡོད་པར་བརྟེན། ལ་ལས་གན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་མངའ་བ་
རེད་ཅེས་གསུངས་མཁན་ཡང་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོང་གི་འདུག་ན་པལ་ཆེར་དོན་ལ་
གནས། གང་ལ་ཞེ་ན། གོང་གསལ་ལྟར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་
བུ་རང་ཆས་སྤྱ་མངའ་བ་ཡིན་ན། ཐུན་མོང་བའི་སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་
ནི་རང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཉག་ཏུ་སྤྱས་ནས་མི་མངོན་
པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།

དོན་བསྐྱུས་ན། ཆོས་འདོད་མཆོག་དམན་ཀྱན་ལ་ལུས་ལྟ་བུར། །བཙུན་
པའི་ཡོན་ཏན་དགོས་ཞེས་རྒྱལ་བས་བསྟན། །སྟོན་སྟོན་མཁས་དང་གྲུབ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལས་འབྱུངས་ཡིན་ན། །ཕྱིས་
ཀྱང་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེལ་དགོས་ཆོ། །བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལ་ནན་ཏན་
མཛོད། །ཞབས་རྟོལ་བྱས་པས་ཚུ་སྟོད་མི་རུང་ལྟར། །བཙུན་མིན་རྣམ་གྲོལ་
སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅི། །ཞེས་པའོ།

བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཟིན་ལྟར་མངའ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ། ཀྭ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྷ་བྱ་མངའ་བ་ཡིན་
ཞེ་ན། བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་བཟང་པོའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་རབ་དང་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་
འབྱུང་ཁུངས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཀྭ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་
པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་
པོ་སྐྱེ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཀྱང་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་བྱང་
ཞིང་། རྩེས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གོང་སྒོམ་ལྟར་གསན་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་སྦྱངས་པ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པ་དེས་ཀྱང་བྱམས་
སྙིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་པོ་མཐའ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་འཕེལ་བ་ན། བཟང་
པོའི་ཡོན་ཏན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་བའོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུང་མི་ཆད་པའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་
བ་དང་། རྟོགས་བཅའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པའི་སྤྱན་སྤར་མ་པར་གི་བྱ་
ལྟར་གཟིགས་ཤིང་། སྤྱན་གྱི་སྤྱུ་གྱུ་ལྟར་གཅེས་པར་སྦྱོང་བས་ན་སྤྱགས་གྱི་
དགོངས་པ་མཐའ་དག་འབད་མེད་སྤྱན་འགྲུབ་དུ་འགྲུང་བའང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ནི་དོན་གོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱིའི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་སྤྱར་ནས་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་མདོར་ཅམ་བཤད་ན།
རྒྱན་དུ་སྦྱེའི་ཉེ་བཅར་བ་རྣམས་གྱིས་སྤྱི་ཞུ་འཁྱོར་མིན་དང་ཆོག་བཟང་ངན་དང་།
ལས་དོན་ལ་འགྲིག་མིན་སོགས་སྤྱགས་ལ་མ་འཐད་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གྱུང་ཡང་།
སྤྱགས་ཁོ་བ་དང་མི་མཉེས་པའི་རྣམ་པ་རྟུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་དགྱེས་འཇུག་

འབའ་ཞིག་གིས་ལམ་སྟོན་མཛད་པ་དང་། བྱ་དཀའི་ལས་གང་དང་གང་ལ་
ཞུགས་ཀྱང་སྐྱེ་མཉེས་བཅས། སྤྱགས་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་ཆ་ཅམ་མེད་པར་སྤྱགས་
སྟོབ་དང་བག་ཐེབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ནར་གནས་པས། ཏྲག་ཏུ་དགོ་སྟོང་ཆོས་
བཞིའི་རྒྱ་བཟང་པོས་སྒྲུབས་པར་མཛད་ཅིང་། རང་ལ་རྒྱད་ཆག་དང་རྒྱ་
ངན་ཅི་འབྲ་ཞིག་དང་སྤང་ཀྱང་དེ་དག་འཁོར་བའི་རང་གཤིས་སུ་གཟིགས་ཏེ།
འགྲོད་པ་དང་སྤྱགས་མི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་སྐྱེ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་བཟོད་པའི་གོ་
ཁབ་དང་། བརྟན་པའི་སྟོབ་རྒྱ་ཏུ་བསྐྱོབ་པར་མཛད་པས་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏྲ་
ཀྱི་དཔལ་ཏུ་གྱུར་བའོ། །

འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་ཆབ་སྲིད་སྤྱི་དང་། རྩེ་བྲག་གཞན་མཆོག་དམན་
སུ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རྒྱ་ངན་དང་རྒྱད་ཆག་ཅི་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྟོན་ཏུ་ཐོས་ན་དེ་མ་
ཐག་སྒྱུ་ཆབ་ནར་གྱིས་ཤོར་ཞིང་སྤྱགས་ངལ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་བཞིན་དགོ་སྟོན་
སོགས་ལ་རྒྱ་ངན་དང་ན་ཆ་སོགས་བྱུང་བ་སྟོན་ཏུ་གསོལ་ན་དེ་འབྲལ་མཁུན་
ཏུ་ཐེབས་ནས་གཟིགས་ཞིབ་དང་། སྟོན་བཅོས་རིམ་གྲོ་ཇི་དགོས་སྟོབ་སྟོན་དང་།
མཐུན་སྟོར་རོགས་རམ་པངས་མེད་ཏུ་མཛད་པ་ན། དཔེར་ན། ང་ཆོའི་ཁང་ཆན་
དགོ་ཆན་ཞིག་གིས་ཅིས་སྟོན་སྒྲུབས་ཁང་ཆན་གྱི་སྤར་ཡོད་ཆེ་བུམ་ཞིག་སྟོན་
ཤོར་ནས་ཅིས་སྟོན་མ་སྤྱབ་པར། ཆན་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་ཏུ་གསན་མ་ཐག་དེ་
འབྲལ་འཛིན་པ་ལས་བཟོས་པའི་ཆེ་བུམ་བཟོ་བཀོད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་སྤྲ་ཆོམ་
ཏུ་མ་དང་ལྗན་པ། བང་གཟུངས་དང་བྱིན་རྟེན་གྱིས་བཀའ་སྟེ་སྤྱགས་སྟོན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་དང་བཅས་གསོལ་སྦྲལ་གནང་བ། ཁང་ཆན་གྱི་ནང་རྟེན་གཙོ་བོའི་གས་
སུ་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་དེ་གྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛལ་སྟོང་།

དེ་བཞིན་རྟེན་རྣམས་དང་སྐྱེ་རྟེན། འབྱུར་བཞོས་དང་བྱིས་ཐང་སོགས་

གང་ལ་གང་འོས་སུ་ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་བཟོ་བསྐྱུན་མཛད་དེ་གསོལ་རས་
གནང་བ། ཁང་ཆོན་མང་པོའི་ནང་ཉེན་དུ་ཡོད་འདུག་པ་འདིར་གྱི་འདོད་བྱུང་ཡང་
བཟུང་ངས་གྱི་དབང་དུ་ཞོར་བས་སློབ་པམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར། དེ་བཞིན་ནང་
མནར་བ་མང་པོའི་མདུན་དུ་ཐེབས་ནས་སྤྲུགས་སློན་གནང་བའི་སློབས་ལས་
ནང་ལས་གྲོལ་བའང་རྩི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་འདུག་པ་མ་ཟད། མཛེན་ནང་ཅན་སོ་སོའི་
མདུན་དུ་འཛེམ་ཐོན་མེད་བར་ཐེབས་ཏེ། གང་ལ་གང་འོས་པའི་སློབ་སྒྲོན་དང་
བཅས་སྤྲུགས་སློན་བདེན་ཆོག་མཛད་པས་མང་པོ་ཞིག་མཛེན་ནང་ལས་གྲོལ་
བའང་བྱུང་འདུག།

སློབ་སྤྱིང་གོ་བོ་ཁང་ཆོན་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་དཀོན་པོ་ཆགས་ལུགས་
ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱུས་པས། སྤྲུགས་སློན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཆོགས་གཞུང་
དུ་ཉེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ཆག་མེད་གསུངས་ན་སློབ་གཉེར་བ་འཕེལ་བར་ལུང་
བསྟན་མཛད་པ་ལྟར། གྲ་ཆོགས་དེ་ལ་དབག་པའི་སློབ་གཉེར་བ་ཆེས་མང་པོ་
འཕེལ་ནས་ཡོད་ལ། དེར་སངས་གྲ་ཆང་ནང་དག་ཞོས་གས་ཡིན། དེ་བཞིན་
སློག་ཆགས་སྤྱ་མོ་ཚུན་ལའང་འཆེ་བ་ཡེ་ནས་མ་ཞོར་བ་མཛད་དེ་གཞན་ལའང་
དེ་ལྟར་དམ་བསྐྱགས་ཆེ་བས། དགེ་སྤྲུག་རྣམས་དང་སྐྱབས་ཅན་བ་ཆོའང་དམ་
གཟབ་ཆེན་པོ་གནང་དགོས་པ་སོགས་ཏུ་སྟོང་རྩེ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུན་སྒྲོང་
བར་མཛད།

བར་སྐབས་ཞིག་ལྷ་སར་ཐེབས་ཞོར་དུ་བསྟན་རྒྱས་སྤྱིང་རྒྱུད་ཆག་
བྱུང་བ་དེའི་ཁང་རལ་ཞིག་གི་སར་བྲི་ཞིན་དུ་ཉམ་ཐག་ཞི་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་བ་
ཞིག་གཟིགས་ནས། སྟོང་རྩེ་ཆང་མེད་པ་འཁུངས་ཏེ་སྐྱུ་ལ་སྤྱིན་པར་བཅུམས་
པ་ན། འདི་ལྟར་གཏོང་བ་ཞིན་དུ་ལེགས་མོད། ད་ལྟ་སྟོང་རྩེ་ལ་གོམས་བ་རྒྱུང་

བས་གཏོང་བ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་པངས་སེམས་སོགས་སྦྱེས་ན་བར་ཆད་དུ་
འགྱུར་སྲིད་པས་རེ་ཞིག་མ་བཏང་ཡང་། བསྟན་བཤམ་དང་འགྲོ་བ་ལ་པན་ཐོགས་
ཆེ་བ་བྱུང་ན་དག་མཚན་དེ་ཆེའམ་སྟུང་དུ་དགོངས་ཏེ། དེ་ཉིད་རང་དུ་བཞུགས་
ནས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་བསྟོད་པ་ཞིག་ལྷགས་ཚུལ་མཛད། གསོལ་
འདེབས་བསྟོད་པ་འདི་ནི་གསུང་འབུམ་གས་སུ་ཡོད་པས་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །

རྣམ་ཀུན་ཐུགས་གཤེས་ནི་ཤིན་དུ་འཇམ་ཞིང་། རང་གི་བདེ་སྤྱད་དང་
སྦྱིད་སྤྱད་ཡག་ཉེས་སོགས་ལ་ཐུགས་སྦྱང་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། མཐོ་ལ་གུས་
པ་དང་དམན་པ་མ་གུས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་རིས་སུ་བཅད་པའང་གཏན་ནས་
མེད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་ཕྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རང་ལ་བསྟན་བཀའ་ཆེ་ཆུང་དང་།
དག་ལ་གཉེན་ཡག་ཞན་དང་། སྟོད་སྦྱད་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་
ཡང་། ཞི་དུལ་འཇུག་མཛདས་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་
པ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་དང་། དུས་གྱི་འགྱུར་བ་དང་། མིའི་སྤྱི་ཆོགས་དང་།
དགྲ་གཉེན་སོགས་གྱི་འགྱུར་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་སྟོས་ཀྱང་། འདུལ་ཤེས་ཐ་དད་པ་མི་
མངའ་བ་འཕགས་པ་འགོག་སྟོམས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དུག་དུ་གསེར་སྤྱད་པ་དང་བྱེ་
མ་སྤྱད་པ་གཉིས་ལའང་འདུལ་ཤེས་ཐ་དད་པ་གཏན་མི་མངའ་བ་ནི། དགྲ་བཙུན་པ་
དང་། ས་ཐོབ་གྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེས་པ་ཁོ་ནའི་བྱུང་
ཆོས་སུ་སྦྱང་བ་དེ་ལྟར་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ལའང་མངའ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་འཆད་ཚིད་ཚུལ་སོགས་ཆོས་གྱི་བྱ་བ་མི་ལེགས་པའི་རིགས་
གཟིགས་ན་ཐུགས་པམ་ཆེན་པོ་གནད་བཤམ་དང་། དག་སྤྱད་ཆེར་དེ་དག་རིགས་
བྱུང་ཆེ་ཐུགས་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲལ་འཕྲལ་སྒོའི་སྟོན་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་
དག་སྤྱད་པ་འདི་ཁྱོད་ནས་མཁས་པའི་ཁུར་འཛིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱན་བྱས་མཆོག་

གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དང་། ལྷག་པར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཞུང་ལུགས་དང་འགལ་བར་
སྒྲིབ་པའམ། འགལ་བའི་ལྷ་སྒྲིད་དང་ལུགས་སྒྲོལ་གསར་འཛུགས་རིགས་བྱུང་ན་
ཤིན་ཏུ་མི་མཉེས་པར་སྤྲུགས་རྒྱལ་བཞེངས་ནས་དེ་དག་ཆར་གཙོད་རྒྱུའི་ངར་
ངར་ཡང་མཛད་ཀྱི་ཡོད་འདུག།

དཔེར་ན། སྐབས་ཤིག་དེར་སང་དགེ་ལུགས་པའི་ཁོད་ནས་རྗེ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་བཞེད་སྒྲོལ་དང་མི་མཐུན་པ་གསར་ཆོས་གསར་འཛུགས་དང་། དེ་ལ་
ཨ་གསར་གྱིས་གཡམ་རྒྱལ་བྱེད་མཁན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོན་ན། དེ་དག་
ཙམ་བ་ནས་མཆོང་བརྒྱུད་ཏེ་ཆར་གཙོད་གནང་རྒྱུའི་སྤྲུགས་འདུན་ཆེན་པོ་གནང་
བར། དགེ་སྤྲུག་ཆོས་དེ་ལྟར་མི་མཛད་པར་ཁྱེས་གསོལ་བ་ནན་གྱིས་བཏབ་
པར་བརྟེན་དེ་ཐུར་བཞག་གནང་འདུག། གསོལ་བཏབ་འདིས་ནི་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་
སྤྲུགས་བསྐྱུད་མི་འབྱུང་བར་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྐྱུད་
པ་ལ་ཕན་གཞོན་རྗེ་བྱུང་སྤྲུས་ཀྱང་དཔོག་མི་སྤྲུབ་པ་ཞིག་རེད།

རྟག་ཏུ་དཀོན་མཆོག་འབའ་ཞིག་ལ་སྒོ་བཅོལ་ནས་དེའི་བསྐྱུད་བྱ་མཐའ་
དག་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུངས་ནས་སྐྱབ་པ་སྒྲིང་པོ་མཛད་པ་ལས། དེ་དང་འགལ་
བའི་རིགས་ཉིད་འབྱུང་ཅམ་ཡང་མི་མཛད་པར་བརྟེན། བསྐྱུད་སྤྲུང་མཐུ་པོ་ཆེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་བཞིན་དུ་བཀྱར་ཞིང་། འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཅིང་
ཁྱད་པར་གནས་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་། དགའ་གདོང་ཆོས་སྒྲིང་ཆེན་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་གཙུག་གི་དོན་རྒྱུར་བཀྱར་ཏེ། སྐྱེ་ཤེས་སྐབས་སྤྱུང་ཀན་རིན་པོ་
ཆེའི་མདུན་དུ་བྲན་གཡོག་བཞིན་དུ་འཁོད་ནས་གྲུས་བྲུག་ཆད་མེད་དང་བཅས་
ཏེ་སྤྱི་ཁྱེས་པར་མཛད།

འོན་ཀྱང་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེར་བསྐྱེད་དེ་གནས་དགའ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་

བསྐྱང་དང་ཞག་བསྐྱང་སོགས་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ཆོ་ག་གཏན་ནས་གཏོང་སྟེ་མི་འདུག དགོ་སྤྱུག་ཆོ་ལའང་རང་ངོས་ནས་བསྐྱབ་སྟོལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བའི་ཐོག་ཆོགས་དང་ཆོས་གྲ་ཚུལ་བཞིན་འགྲིམས། སྟོབ་གཉེར་ལ་ཅི་སྟབ་འབྱུངས་ན་ལྟ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རོགས་རམ་འབྲུག་བཅུག་མི་ཡོང་ལ། ལྟག་པར་གནས་ཚུང་འདི་གཞན་དང་མི་འདྲ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཅ་བའི་སྟོ་སྤྱུགས་དགོན་མཆོག་ལ་བཅོལ་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནས་དགོས་པའི་སྟོབ་སྟོན་རྒྱུ་མར་མཛད།

དུས་ཤིས་གནས་ཚུང་ཆོས་སྟོང་གི་བསྟོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ལྷགས་ཅོམ་མཛད་པ་འོག་དུ་གསལ། མཁས་པར་ཁས་འཆེས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཡུལ་དུས་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་པས་ལྟ་སྤྱང་ཡང་འགྱུར་བ་དགོས་ཞེས་རིང་ནས་བློ་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པའི་ལྟ་སྤྱང་རྣམས་ནི་ཀན་ཡོལ་ལྟ་བུར་བྱས། ལྟ་གསར་དང་འབྲེ་གསར་རྣམས་ནི་ད་ལྟའི་སྟོན་ཆེན་ལྟ་བུར་གལ་ཆེ་བྱེད། བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཅལ་དུ་བཏོན་ཏེ་གཞུང་ཆེན་པོར་ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་བྱས་པ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ལས་ཉམས་ལེན་དངོས་མིན་པ་ལྟ་བུར་བྱས། ངག་གི་གཉེར་མ་བཟང་བའི་བཟླས་བཛྲོད་དང་བསྟོན་སྦྱབ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱང་པོར་བསྐྱགས། སྟོན་པས་ཁོམ་བསྐྱགས་མཛད་པའི་ལས་འབྲས་དང་དགོ་བཅུའི་ཉམས་ལེན། བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དེ་ནི་སྤྱི་ནས་དཀའ་ཆོས་སུ་བྱེད། སྟོན་པས་སྤྱི་ནས་གསུངས་པའི་དཀའ་བའི་གསང་སྤྱུགས་ནི་ཁོམ་བསྐྱགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོས་སུ་བྱེད། གཤམ་བྱའི་སྟོན་ལ་བརྟག་པའི་ཆབ་དུ་གཞན་ངོ་བསྐྱུང་ཐབས་ཁོ་ན་ལ་བྲེལ་བ་དེ་དག་ནི་སྦྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་གནད་ལ་ཞིབ་དུ་མ་བརྟག་པས་ནོངས་ཤིང་། དབྱེད་སྟོམ་དང་འཛོག་སྟོམ་གྱི་རྣམ་དབྱེད་

ཡང་མ་ཆོད་ཅིང་། ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་རིམ་དང་དུས་ཆོད་དག་ཇི་བཞིན་
མ་ཤེས་པའམ་ཤེས་ཀྱང་བྱུང་གསོད་གྱིས་རང་དོན་བསྐྱབ་པར་མཛོན་ནས་དེ་
དག་ངེས་དོན་གྱི་མཁས་པ་མིན་ཞེས་སྒྲ་ན་ནི་ཁ་ཆ་བས་ཆེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་ས་ན་ནི་ངེས་དོན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ལོག་བསྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་
ཟད། འོག་ཏུ་འགོད་པའི་མདོ་བསྟན་དུ་མ་དང་འགལ་བས་ཀུན་ལ་དག་སྤང་སྦྱང་
བ་འདི་ཁོ་ན་མངའ་སམ་སྤྲུལ་མོ། །

འབྲུམ་ཏ་པ་ལས། རབ་འབྱོར། མ་འོངས་པའི་དུས་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བར་གྱུར་པ་
འདི་བོར་ཉ། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་དང་། འདབ་མ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་ཉན་ཐོས་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷན་པ་དག་ལ་བརྟེན་པར་སེམས་པ་འབྱུང་སྟེ།
རབ་འབྱོར། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བདུད་ཀྱི་
ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཀློག་ཀྱི་མ་འོངས་
པའི་དུས་ན་དགེ་སྟོང་ཁ་ཅིག་ལུས་མ་བསྟོམས་པ། སེམས་མ་བསྟོམས་
པ་དག་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བསྟན་ཏེ་སྤྲུལ་ནས་
དེའི་གཟུགས་བརྟན་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལྟར་གཤེགས་
པ་ལས། སྟོགས་ཆེན་པོ། མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་ལ་
མཁས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་ལ་མཁས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དོན་ལ་མཁས་པ་ནི་གང་
སུ་སྟེགས་བྱེད་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མ་འདྲེས་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཉ། རམ་བདག་
ཀྱང་མི་ལྟར་གཞན་ཡང་ལྟར་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། དེ་ལྟར་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་
དོན་དུ་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ལོག་སྟེ་ཅན་གཏན་

ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་མདའ་ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
གིས་འདི་སྐད་ཅེས། ང་ནི་དེ་དག་གི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་ངའི་ཉན་
ཟོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
མོས་པ་མེད་པ་ནི་ཐུ་སྟེགས་པ་དག་དང་བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། ཡང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བུ་རེ་རབ་ཅམ་ཡང་སྤྲའི། མངོན་པར་ང་རྒྱལ་ཅན་
གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བུ་རེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟག་པ་ནན་
ཏན་མཛད་ན། གཞན་ངོ་བསྐྱུང་བའི་སྤྲད་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་བཤད་པ་རགས་པ་མ་
དག་རྒྱན་འབྲམས་སུ་བྱེད་ག་ལ་པོད།

སྤྲམ་པ། འཕྲོས་དོན་འདི་དག་ཆད་ལྡན་མཆིས་མིན་ཡང་། །གཟུ་བོའི་
སྒོ་ཡིས་ལེགས་པར་རྟོགས་བྱས་ན། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་གསལ་
འགྱུར་བས། །དོན་རྟོན་པ་རྣམས་ཡིད་རབ་མི་འཕྲོགས་སུ། །ཞེས་པའོ། །

ད་ནི་དགྲས་ལ་འཇུག་ན། གན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གོང་ཁྲིམ་ལྟར་མཁས་
བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྟེན་ཤིང་། རིམ་གྱིས་དགེ་བཤེས་
གྲ་བསྐྱོར་མཛད་པ་ནའང་སྤར་ལྟར་རང་གི་རྟོགས་པ་འཕོགས་འདོན་དང་།
གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་དེ་ཁོ་ནའི་སྤྲད་ཏུ་གསན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གནང་བ་
དེ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་ཏུ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་གྲ་བསྐྱོར་ལེགས་ཐོན་ཆེད་ཏུ་གསན་
བསམ་ཡེ་ནས་མ་མཛད་པ་ན། དགེ་སྤྱུག་འགས་ཅོད་རྒྱགས་དང་དམ་བཅའ་
ལམ་སྟོངས་འབྱུང་ཆེད་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། འདུལ་འཛོད་ཀྱི་བོད་འགྲེལ་ཁག་
ལ་བསྐྱར་གཟིགས་གནང་ན་འགབ་ཚུལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་གན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་མ་མཉེས་པའི་རྣམ་པས། ང་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་ཆེད་ཏུ་སློབ་གཉེར་
བྱེད་ཀྱི་མེད་ལ། ལྟ་རམས་ཀྱི་གྲལ་མཐར་ལྟུང་ཡང་དགའ་བ་ལས་འཁྲུང་བ་

གཏན་ནས་མེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཐུགས་གཡོ་བ་ཅམ་ཡང་མ་གནང་། དེ་བཞིན་
དགེ་བཤེས་ཀྱི་གཏོང་སྒོ་ཡང་ས་ཡུལ་གཞིས་དཔོན་ནས་ཞབས་ཁྲུ་ཆོག་པའི་
སྒྲན་གསན་གནང་བ་དེ་རང་ལས་གཞན་སུ་ལའང་དགེ་བཤེས་གཏོང་སྒོའི་སྒྲན་
བདག་ཁྲུ་མ་བཅུག་པའི་ཁར། གཏོང་སྒོ་རྒྱས་སྒྲོས་ཀྱི་དོན་དུ་ཐུགས་སྦང་
ཡེ་ནས་མ་མཛད་པ་སོགས་འདྲིལ་ཏེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་རྒྱང་རིང་དུ་
བསྐྱངས་ཏེ་གྲིབ་མ་ཅམ་ཡང་འགོ་བར་མ་བཅུག་པས་ན། བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་
ཀྱན་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །

མདོར་ན། ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྐུ་རབས་དུ་མར་གོམས་པ་བཟང་པོའི་
ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་བ་མ་ཟད། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཡང་གཞན་འགྲན་མ་མཆིས་པ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས།
ཤེས་རབ་ལྡན་པས་སྒྲོ་མི་འཕྲོག། གཞན་ཀྱི་བྱིང་མི་འཛོག་ཅིང་བརྟན། །བསྐྱ་
བའི་མི་ཚུགས་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་
ཀྱང་སྒྲོང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲན་དཀྱུས་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པས། གཏན་
ཀྱི་འདུན་མའི་དོན་དུ་དཀའ་སྤྱད་ལ་ངེ་ཅམ་བརྟེན་ཡང་ཡང་བ་མེད་ཅིང་། རིག་
པའི་གནས་ལ་སྐྱངས་ཏེ་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ནི་ཆར་དུས་ལྟར་འཕེལ་ཞིང་།
དོན་མིན་ཀྱི་བྱ་བ་གང་གི་ཡང་དབང་དུ་མ་ཞོར་བར་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་ཚུགས་ཤིན་ཏུ་
བརྟན་པས། གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་དང་། རང་གི་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
གང་དང་གང་བསྐྱབ་པར་ཡང་གྲུ་ཆོམ་དུ་གཞན་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་པའམ་འབྲང་
བ་མེད་པར་རང་གི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་ནས་སྐྱབ་པས། གཞན་ཀྱི་
བྱིང་མི་འཛོག་ཅིང་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་། ཏག་དུ་བདུད་ཀྱི་ལས་དང་བདུད་
ཀྱི་མཐུ་ཕྱ་རགས་གང་དང་ཡང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས། སྟེག་པའི་སྟོགས་

པོ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱིས་
ཏྲག་ཏུ་སྤྱག་པས་ན། གང་དང་གང་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་གསེར་གྱི་ཁྲོད་ན་འཛུམ་
བུའི་ཚུ་པོའི་གསེར་དང་། མཁས་པའི་དབྱུས་ན་དཔལ་མགོན་ལྷ་སྦྱེ། འཁོར་
གྱི་ཆོགས་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱེད་སྟེ། །

ཞི་བསེལ་བདག་ཉིད་མཁའ་ལ་བཟོད་པས་ཀྱང་། །ཀྱན་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱར་
པས་དགའ་བསྐྱེད་ལྟར། །བཟང་པོའི་གཏེར་ཆེན་གང་དུ་གནས་པས་ཀྱང་། ཀྱན་
ཡིད་སྐྱོང་ཞིང་མཐོང་ན་མི་མཐུན་མེད། །ཀྱན་གྱི་སྟོན་ཡུལ་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་
དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྱོར་དེ་ལས་དེ་ལྟ་བུ། །མཆོ་ནི་ཀེ་ཏ་ཀ་ཡིས་བྱང་
བྱེད་བཞིན། །སྟོན་གསུམ་སྟོན་སེལ་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ ། ཅས་པའོ། །

སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུད་པའི་ཚུལ།

དེ་ནས་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུད་པའི་ཚུལ་ནི།
དཔོག་པར་དཀའ་བའི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་
བས་ན་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་མཐར་གཏུགས་པ་མེད་པ་དང་
ལྟན་པར་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། སྟོང་
བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་པན་ཚུན་འབྲལ་མི་རུང་ཞིང་གཅིག་པན་
གཅིག་གོགས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཟངས་མེད་པ་ཞིག་མངའ་
བར་དཔོག་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་སོ་སོར་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱིའི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་ལ་སྦྱར་ནས་མདོར་ཅིང་བརྗོད་པ་ལ། སྦྱིར་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་
གྱི་ཡོན་ཏན་རྗེ་ཅིང་ཆེ་ཡང་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་

རྒྱལ་དུ་འབྱོར་བ་ཞིག་མེད་ན། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བར་
མི་རྒྱས་པས། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་ཡང་
ཚུད་གཟོན་པར་འགྱུར་ལ། སྒྲོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་ངེ་ཙམ་ཆེ་ཡང་དེ་
དང་ལྷན་ཅིག་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་མེད་ན་
བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བས་རྒྱབས་ཆེན་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་
སྒྲོང་བ་བསྐྱབ་མི་རྒྱས་སོ། །

དེས་ན་སྒྲོང་བ་བསམ་གཏན་དང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་དེ་དག་
པན་ཚུན་འབྲལ་མི་རུང་བ་གྲོགས་དང་གྲོགས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདྲིན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་
བ་ལྟར། ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཟད་མཐའ་མེད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་
བང་མཛོད་འཆང་བས་ན། ཉན་དུ་ཡང་དག་འདྲིན་ལ་ཐུགས་འབྱུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བས་སྒྲོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་། དེའི་ཐུགས་
ཀྱིས་འགོ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནས་མཐར་གསང་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་བར་
སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་ལྟ་ཅི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའང་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་ཞིང་། རྒྱལ་རེ་རྒྱང་གོས་
སུ་ཚུགས་ཀྱང་ཡུན་དུ་མི་གནས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟོན་གྱི་ཆེ་བ་བཞིན་
དུ་གྱུར། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུའི་ཉེ་བར་བཅར་སྐབས་དང་། ལ་བཟའ་ཤོད་མ་ལལ་
བའི་ནང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་ཅན་དན་གྱི་ཁོད་ན་ཅན་དན་གྱི་དྲི་བཞིན་
དུ་འབྱུལ་བ་ནི་སྒྲུའི་ཉེ་བཅར་བ་ཆང་མས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བས། མི་ཕྱེད་པའི་དང་
པ་ནི་དབྱར་གྱི་ཚུ་གཏེར་བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཐབ་གསལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བ་ལས་རྣམ་

ཞིག་ན་གསན་བསམ་དང་ཚོས་འཆད་སྤེལ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མ་གཏོགས་
བར་གསེང་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་བཞག་འབའ་ཞིག་ལ་གཞིལ་ཞིང་བཞུགས།
སྐབས་དེ་དགེ་སྤྱུག་སོགས་འབྱོར་ནས་གད་ཕྱིས་དང་། སྤྱོད་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་
བ་སོགས་གང་བྱེད་ཀྱང་མ་ཚོར་བར་ཉིན་ཞག་མང་པོར་སྤྱགས་དམ་བརྟན་
པོ་མཛད།

སྐབས་འགའ་ཞིག་དུ་གསོལ་ཅོག་ཐོག་གསོལ་ཇ་དང་གསོལ་ཚིགས་
ཕྱལ་བས་ཉིན་ཞག་ལྔ་དྲུག་སོང་ཡང་མ་གཟིགས་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
པར་བཞུགས་ཤིང་། ལ་ལས་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ཁར་བཅར་སྐབས་སྤྱགས་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་མ་གཡོ་བར་འབྲུལ་ཚན་སྐྱུ་མདུན་དུ་བཞག་ནས་ཕྱིར་ལོག་
སོང་བ། ཉིན་ཞག་འགའ་ཞིག་རྗེས་གཞི་ནས་ཕྱལ་མཁན་སུ་ཡིན་ཅད་གཅིད་
གནང་བའང་མང་པོ་བྱུང་འདུག དཔེར་ན། ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུ་མདུན་དུ་ཡང་
ཡང་ཞབས་ཁྱར་བཅར་མཁན་གོ་བོ་དགེ་བཤེས་སྣོ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ཁྱེ་བ་
དེས་སྐྱུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་གསོལ་ཚིགས་བཅོས་ཏེ་ཕྱལ། དེ་རྗེས་གསོལ་
ཇ་ཕྱལ་ཏེ་མེ་པོར་ཁོག་ཉིར་སྐྱུ་མདུན་དུ་བཞག་ནས་ཕྱིར་ལོག་གིས་ཉིན་གསུམ་
ཀྱི་རྗེས་ཐོག་སྐྱུ་མདུན་དུ་བཅར་སྐབས་སྤར་བཞིན་གསོལ་ཇ་དེ་ཡང་མ་བཞེས་
པར་སྤྱགས་དམ་ལ་བཞུགས། དེ་ནས་ཡང་ཉིན་གསུམ་རྗེས་བཅར་སྐབས་སྤར་
བཞིན་སྐྱུ་གཡོ་འགྲུལ་ཅམ་ཡང་མ་གནང་བར་བཞུགས་པ་ན་ཁོ་ངོ་མཚར་སྐྱེས་
ཏེ། ཆབ་ཏོག་ནང་བལྟས་པས་སྤར་སྤྱགས་དམ་མ་བཞུགས་གོང་གི་ཆབ་གཅིན་
ཅམ་ལས་མེད་པ་མཐོང་ནས་དད་པ་ལྷག་པར་དུ་སྐྱེས་ཏེ། ཆབ་གཅིན་ཡོངས་
རྫོགས་འཐུང་ནས་བརྒྱུད་ཕྱག་ལྷགས་ཆེར་འཚལ་བར། གང་འཚམ་ཞིག་ནས་
མཉམ་བཞག་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཁྱོད་ཅི་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས། ཁོས་ལོ་

རྒྱུ་ལྷན་པར་འདི་ཙམ་ལ་ངོ་མཆར་སྐྱེ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སྐད།

དེ་བཞིན་ཞན་རིན་པོ་ཆའི་པ་ཡུལ་ནས་སྐྱེ་གཉེར་ཞིག་ཞན་རིན་པོ་
ཆེ་མཇལ་དུ་འོངས་ཏེ། མཇལ་བཅར་སྐབས་ཞན་རིན་པོ་ཆེ་མཉམ་བཞག་ལ་
བཞུགས་ནས་ཡོད་པ་དང་སྐབས་འཁེལ་བས། པ་ཡུལ་གྱི་གསོལ་མར་སོགས་
གྱི་འབྲུལ་ཆན་རྣམས་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཞག་ནས་ཕྱིར་ལོག་བྱས། ཡང་ཉིན་ཞག་
གསུམ་ཙམ་རྗེས་བཅར་བར་སྤར་བཞིན་བཞུགས་པས། ཁོ་བ་དང་པོར་ཡིད་མ་
ཆེས་ཀྱང་ཕྱིས་དད་པ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པར་གྲགས། དེ་ཡང་བྱམས་སྤྱང་རྗེ་
བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མཐར་
ཐུག་པས་རྒྱུ་བཏབ་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བས་མཐུག་བསྐྱངས་
ནས་བསྐྱོམ་པས། ལུས་སེམས་གྱི་ཞིན་སྤངས་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་ལུས་སེམས་
ལས་སུ་བྱང་བ་བྱས་པས་ལུས་སེམས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་མཐའ་དག་དང་
བྲལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་ལྟ་བུར་བྱུང་།

དེ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། གྱེ་སྐྱེས་བྱ་དག་སེམས་གཡེང་བ་ནི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་བ་སྟེ། གང་སེམས་གཡེང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་
བའམ་བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སམ། གཤེན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁྱོད་
ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྤྱང་ན་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་འདོན་པར་མི་རུས་ན། གཞན་
གདོན་པར་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཀྱི། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་གྱིས་སེམས་གཡེང་བའི་སེམས་
འགའ་ཙམ་གྱི་གོ་སྐབས་ཀྱང་མི་དབྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱགས་གཡེང་
བའི་གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དབྱེད་བར་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་སྐབས་མ་གཏོགས་
ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་། དགེ་འཕེལ་རི་སོགས་སུ་དཔེ་མཆོམས་ལ་བཞུགས་ཏེ་
སྤྱོད་བ་བསམ་གཏན་ལ་སྤྱགས་དམ་ཞིན་ཏུ་བརྟན་པར་མཛད་དོ། །

དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དག་བཤེས་ཀྱི་བླ་སྟོར་གྲུབ་ནས་གསང་སྤྲུགས་དོ་རྩེ་
ཐེག་པའི་དབང་ལུང་ཁྱིད་གསུམ་རིམ་ལྟར་མཛོས་པ་བཞིན་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་
སྟོག་དང་བསྟོས་ཏེ་བསྐྱེད་སྤྲུང་ཤིང་། རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་ནལ་འབྱེད་མཐའ་དག་ཚུལ་
བཞིན་བསྟོམས་པས། རྒྱ་ཆེའི་སྤྲད་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཁར་དག་དཔེན་གྱི་རྟོགས་
པ་མཐར་ཐུག་ཐུགས་ལ་འབྱུངས་ནས་སེམས་དཔེན་ལ་སྟོབ་བཞིན་པ་ཡིན་ཞེས་
རྒྱབས་རྩེ་ཤོག་བླ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས། དེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིའི་རྟོགས་དང་མཆན་མ་ངོ་མཆར་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུ་
བཅར་བ་དུ་མས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་འདུག་པ་འདྲིར་འཆད་པའི་རྒྱབས་སུ་མ་
བབས་སོ། །

དེ་ཡང་རང་སྟོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེ་ལག་དང་། ཆོ་གའི་གཙུག་ལག་ཅུ་
ལ་ཐུགས་མ་ཆོམ་པར་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མདོ་བསྟན་ཕྱི་མོར་གྱུར་པ་མཐའ་
དག་གསལ་བསམ་གྱི་ཡོལ་གོར་རྒྱུད་པའི་ཐོག་དབྱུང་འཛོག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོ་
ནས་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་རྟོག་གྲུས་གཉིས་འབྲུས་མཛད་
པ་ལས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ཐུག་མང་པོ་མདོན་དུ་གྱུར་ཅིང་།
དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆེ་བའི་ཤེས་རབ། རྒྱར་བའི་ཤེས་རབ། ཐབ་པའི་ཤེས་རབ།
འཆད་པའི་ཤེས་རབ། རྩོད་པའི་ཤེས་རབ། རྩོམ་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རིམ་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབྱར་གྱི་སྟོན་པ་བཞིན་
དུ་འཕེལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་དང་མདོན་ཤེས་གཟུངས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དོན་
བྱ་བར་མཁོ་བའི་ཡོན་ཏན་རིམ་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆད་མེད་དུ་འཕེལ།

དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་ཁྱད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞི་
ལམ་འབྲས་གསུམ་སྤྲ་རགས་མཐའ་དག་མེ་ལོང་དྲངས་མར་གཟུགས་བརྟན་

ཤར་བ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་ལ་གསལ་ཞིང་། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་སྤྱི་རགས་
ཀྱན་ལ་མཐུན་རབ་ཐོགས་མེད་དུ་དབྱེད་འཛིག་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ཡུན་དུ་བསྐྱེད་ས་
པའི་སྟོབས་ལས་ཡིན་གྱི། དབྱེད་འཛིག་རིས་སུ་བཅད་བ་རྣམས་ལ་ནི་བསྐྱལ་
བར་འབད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འོང་བ་ག་ལ་སྤིང་། ལ་ལས་མི་ཆེ་སྒྲིམ་ཡུས་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བཀག་ནས་འདུག་པ་ནི་བྱིང་བ་སྤྱི་རགས་གང་རུང་
ལ་སྟོམ་དུ་འབྲུལ་སྒྲུང་བས། རྗེ་སྒྲ་མའི་རྗེས་འཇུག་ཅིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་བ་ལྟ་ག་
བསམ་རབ་དཀར་ཞིབ་དུ་སྟོན་དགོས་པར་སྒྲུང་རོ། །

དོན་བསྐྱེད་ན། རྒྱ་སྟོབ་གཉི་ག་འཁོར་བར་འབྲུམས་པ་ཡི། ཉིན་དེབ་
བསྐྱེགས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། རྟོགས་པ་བརྟེན་ཅེས་སྟེགས་བམ་མང་
སྟེལ་བ། །དབང་རྒྱལ་ངོ་མཆར་སྟེ་བའི་གཏམ་ཅམ་སྟེ། །གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། །ལམ་ནས་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་མཛད་བཟང་འདི། །སྤངས་
རྟོགས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གནད་གྱུར་བས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་རྣམ་ཐར་མད་དུ་
བྱུང་། །ཞེས་པའོ། །

བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་མཆོན་ན་སྤྱན་མོང་བ་དང་། སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས།

སྤྱན་མོང་བ།

དང་པོ་ནི། འབྱུར་བརྟོན་དང་། འཇམ་གྱིས། ཐེག་རྒྱལ་ཆོན་དང་།
བཞེངས་བསྐྱེད་སོགས་བཅོ་རིག་གི་གནས་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་ཤིང་མ་བསྐྱབས་

པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་སྟེ། སྡོན་གོམས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུག་པོ་ཡོངས་སུ་
སད་པའོ། །འབྱར་བཞོས་ནི་སྐྱེ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་དུས་ནས་ཀྱང་གོང་གསལ་གསོལ་
ཅོག་དགོལ་མ་དང་། སློས་བསྐྱངས་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་དེ་གས་བཟེ་རིག་
གི་གནས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དཔོག་རྒྱས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ངོ་མཆར་ཅན་རེ་
ཟུང་བཀོད་ན། སྐབས་ཤིག་ཁམ་བུའི་ཆོག་གྲུ་ཁ་བཤགས་པའི་ཡ་རེ་རེའི་ནང་དུ་
རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་བཞོས་ནས་ཞལ་བྲག་སོགས་སྐྱེའི་ཆ་བྱང་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་ལ་མ་འདྲེས་མ་འབྲུགས་པ། དཔེར་ན། རྒྱུ་ཐེ་ཐེའི་ནང་སྐར་ཆོགས་
ཀྱི་གཐུགས་བརྟན་གསལ་བ་ལྟར་ཁ་ལྟམ་མེར་ཡོད་པ་མཛལ་བ་ཅམ་གྱིས་
ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་མང་པོ་བཞོས་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་འགའ་ཞིག་ཞབས་
བཅར་བ་སོ་སོའི་དད་རྟེན་དུ་གསོལ་སྦྱལ་གནང་། འགའ་ཞིག་ནི་པ་ལུལ་གཞིས་
དགོན་གྱི་ནང་རྟེན་དུ་གཅེས་འཛོག་བྱས་ཡོད་འདུག།

གཞན་ཡང་གནས་བརྟན་བརྟུ་དུག་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཞོས་པ་
དང་། གོང་སྐྱུས་ལྟར་པ་ལུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་དགེ་བཤེས་སློ་
བཟང་ཆོས་དབྱིངས་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེན་སྲར་བཀའ་འགྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷགས་ལྷང་
ཞུ་སྐབས། ཟན་རིན་པོ་ཆའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་སྒྲ་ཟན་བགྲེས་སོང་འབར་ཆག་ཤངས་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། གསུང་ཞུ་བ་ཆོ་ཉོག་ཉོག་པོ་དང་གཉིད་ཁུག་གའས་
སོགས་བྱེད་ཆོ། ཟན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཡམ་པ་རྩོལ་བ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ལ་བགྲེས་
སོང་དེའི་ངོ་གདོང་འབྲུལ་མེད་བཞོས་ནས་སྐྱུག་གིས་དཔར་བརྒྱབས་ཏེ་གཅིག་
ནས་གཅིག་ལ་བརྒྱུད་དེ་བསྟན་པས་ཆང་མ་དབང་མེད་དུ་དགོད་ཤོར་ཞིང་། འདི་
འདྲ་བཟོ་བསྐྱོས་མཁས་པ་ལ་ཞེས་གཅིག་ལ་གཉིས་བརྒྱུད་ཀྱིས་ལྷབ་བྱར་སྐྱ་བ་
དང་ངོ་མཆར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག། རྒྱུགས་གཅིག་ནས་ལྟེབས་གྱི་ཐེབས་

ཆག་གཅིག་ལས་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུས་སྒྲོ་བྱུང་འབྲུལ་འབྲུལ་དུ་བརྟོན་པ་ནི་སྤྲུལ་
བ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་དང་ངོ་མཚར་སྤྲེས་ཀྱི་ཡོད་འདུག

དེ་བཞིན་འཇམ་གྲིས་ལ་མཆོན་ནའང་ཐིག་ཆད་དང་དཔེ་རིས་གཤམ་
ཆའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་རས་གཞི་ཆུང་དུ་རེའི་ནང་དུའང་། གནས་
བརྟན་བཅུ་དྲུག་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་སོགས་ཞི་བླ་གི་ལྟ་དང་། ཞིང་བཀོད།
དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་མངོན་སྲུང་རང་བྱེད་ལྟ་བུ་འབྲུལ་འབྲུལ་དུ་གྲིས་བའང་རི་
སྟེད་ཅིག་བྱུང་འདུག དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་ཞིང་བཀོད་དང་། དགོན་པ། ལྷ་ཁང་ཞིག་
རལ་རི་ཡོད་གྲིས་ཏེ་དགོ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་གསོལ་རས་གནང་འདུག་པ་དགོ་སྤྲུག་
དེ་ཕྱིས་རྒྱ་གར་དུ་གནས་སྐོར་སྐབས་མཇུག་དུས་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་དཔར་བརྒྱབས་པ་
བས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་ཞིང་འདྲ་བར་ཡོད་པ་ར་འཕྲོད་བྱུང་བར་བརྟེན། ཆུན་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་མངོན་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག

དེ་བཞིན་ཅང་ཅེ་མི་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྤིང་འཛིན་མ་བྱས་གོང་དུ་ཅང་ཅེ་མི་རྒྱ་
ནག་གི་གཙོ་འཛིན་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆུང་མ་པ་ཅེ་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་
རྒྱན་ཆ་ལུགས་དང་བཅས་པ་དཔར་བརྒྱབས་པ་བས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཞིག་གྲིས་
ཏེ་དགོ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་གནང་བར། འབའ་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྟ་
སར་འབྱོར་ནས་མཐོང་བས་ངོ་མཚར་དཔག་མེད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྐྱམས་
ནས་ཅང་ཅེ་མི་རང་ལ་བྱུལ་འདུག ཁོ་ཡང་ཏ་ལས་ཏེ་འདི་འདྲའི་གྲིས་ཆ་ལེགས་
པ་རྒྱ་ནག་གི་མངའ་ཁོངས་གང་ལའང་མེད་ཅིང་། ང་ལ་དངོས་སུ་བལྟས་ནས་
གྲིས་ཀྱང་འདི་འདྲ་བ་སྲུང་ཀྱང་འབྲི་མི་བྱུང་ཅིང་། ང་གོང་མ་མ་བྱས་གོང་ནས་
གོང་མའི་ཆུང་མ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་གྲིས་པ་འདི་ལ་དཔག་ནས་སྒྲ་མ་དེ་དུས་
གསུམ་གསལ་གཞིགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་པས། ངས་ངས་པར་

མངལ་དགོས་པས་འཕྲལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་ཞེས་སྐྱེ་ཆབ་ལྷ་སར་ཆེད་
བརྒྱུངས་མཛད་འདུག།

དུས་ཕྱིས་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་དུག་མཆོག་གཉིས་མི་ཆད་ལས་
ལྷག་ཅུ་ལྷག་ཅུ་ལྷག་ལ་ཡུལ་ལྗོངས་དང་བཅས་པ་གྲིས་ནས་གོས་ཆེན་
ཐགས་མཁན་ལ་འཐག་དུ་བཅུག་པ་ཞིབ་གསལ་འོག་དུ་ཡོད། དེ་བཞིན་གནས་
བརྟན་བཅུ་དུག་གོས་ཆེན་ཐགས་དུབས་མ་གོས་ཤམ་རང་འགྲིགས་སྐྱབས་རྩེ་
ཤོག་དུག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ་ལྷོ་ལྷིང་གྲུ་ཆང་དུ་ཕུལ་སོང་བ་
དེའང་བཟོ་བཞོད་སྤར་དང་མཚུངས་པ་ཡོད།

དེ་དང་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱེ་ཐང་དང་། རྒྱ་ལ། ཞིང་བཞོད། མ་འོངས་སྤྲོན་
བྱུང་གི་འབྲེལ་སྟེན་འབྲུར་བརྟེན་དང་། འཇམ་གྲིས་ངོ་མཆར་ཅན་རི་སྟེང་
ཅིག་བཞེངས་བསྐྱེད་གནང་འདུག་པ་ནི་སྤྲོན་བདག་དང་། དགེ་སྤྲུག་སོ་སོར་
གསོལ་རས་གནང་བ་བཞིན་སོ་སོའི་དད་ཉེན་དུ་གཅེས་ཉར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག།

འོན་ཀྱང་གསལ་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྐྱོང་ལ་སེལ་བའི་བར་གསེང་
དུའམ། ཉམས་སྤང་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱབས་དང་སྤྱར་ཏེ་གྲིས་བརྟེན་གནང་ཞིང་།
དེ་འཕྲལ་སྐྱབས་གང་འཁེལ་དེར་ལན་གྱི་རེ་བ་མེད་པར་སྒྲོལ་རྒྱུ་གནང་བ་ལས་
གཅིམ་ཤག་དུ་གཅེས་ཉར་གནང་བའམ། གཞན་ལ་སྤྱི་ཡོན་གཏོང་བ་སོགས་
གཏན་ནས་མཛད་སྒོལ་མི་འདུག ཆུན་རིན་པོ་ཆེ་གསོལ་རྩེ་དང་གསོལ་རྩམ་
ཡང་ཡང་ཆད་ནས་བཞུགས་སྐྱབས་དགེ་སྤྲུག་ཅིག་གིས། ཆུན་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་
སྤྲུག་དང་སྤྲོན་བདག་ཁག་གང་དང་གང་དགོས་པ་འཕྲལ་འཕྲལ་བཀའ་གསལ་
གནང་ན་དེ་འདྲ་སྐྱེ་ལལ་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་ཞུས་པར་ཆུན་རིན་པོ་ཆེས། ངས་
འཆོ་བའི་སྒྲོར་ཐབས་ཤེས་བྱས་ན་ངས་སྐྱེ་ཐང་འགའ་ཞིག་བཞེངས་ན་མི་ཆེའི་

བཟའ་བཏུང་དང་དཔལ་འབྱོར་ལག་མ་ཐོགས་པ་ཡོང་ངེས་ཀྱང་། ངས་དེ་འདྲ་
བྱེད་འདོད་ཅི་ཙམ་མེད་ཅེས་ནན་པོ་གསུངས་འདུག

གན་རིན་པོ་ཆེ་སྐབས་འགར་ང་སྟེ་བ་སྡུ་མ་རི་མོ་མཁས་པ་ཞིག་
ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་སྟེ། ངས་རི་མོ་འབྲི་བཞོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བགྱིད་རུང་ཡིད་
ལ་བསམ་པ་བཞིན་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་ཅེས་ཡང་ཡང་ཞལ་ཞོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
གསུངས་སྐད། དེ་བཞིན་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཞི་བྱ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ནས་
ལྷག་དགོས་ཆོ། དེ་འབྲེལ་ཐིག་ཆད་དང་འདྲ་དཔེ་གང་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་
མཐོགས་ལ་གསལ་ཞིང་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྒྲུག་གནང་
མཛད་པས། ཞི་ཁྱེད་དགྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་པས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ཀྱི་མེ་ལོང་དུ་
གསལ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་གསལ་པོར་བསྟན་པ་རེད། དེ་བཞིན་སྐྱོད་དང་སྟེན་སྟེན་
ཅིས་སོགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ལས། གསོ་རིག་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་པ་མ་
གསལ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་སུ་མོང་བའི་རིག་གནས་མཐའ་དག་མ་བསྐྱབས་
སུགས་སུ་ཆུད། འོན་ཀྱང་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ནར་
སུགས་གཞོལ་བས་དེ་དག་ཞར་བྱུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བར་གསེང་གི་སྐབས་སུ་
སྤྱག་བཞེས་བསྟར་བ་ཅམ་ལས་མ་མཛད། བར་ལམ་ཞིག་སྟོ་སྟོང་གྲ་ཆད་དུ་
སྟོ་སྟོང་གི་འཛིན་གྲ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཟུང་
ཀྱང་སྤྱག་ལེན་དུ་ཁེལ་བ་བྱུང་མི་འདུག

སུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

གཉིས་པ། སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་། བསྟན་
པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བརྟག་པ་རྣམས་ལ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་

བྱ་བའང་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད་མོད། སྐྱོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དགག་དགོས་
ཀྱི་དབང་གིས་དེ་དག་མིག་ནང་གི་གྲ་མ་བཞིན་དུ་རིང་དུ་དོར་ཏེ། བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་
བྱ་བ་ཁོ་ན་ཐུགས་དམ་ཀྱི་མཐིལ་དུ་བཅངས་པར་མཛད། དེ་ཡང་མདུན་ལེགས་
མ་ལས། སྒང་དོར་གནས་ལ་ཀུན་ནས་འཛོམས་པའི་ཐུག། །ཡང་དག་ཐོས་པའི་
སྒྲོན་མེས་མ་བསལ་བར། །ལམ་མི་ཤེས་ན་ཐར་པའི་གྲོང་མཆོག་ཏུ། །འཇུག་
པར་འགྱུར་བ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མི་པམ་ཆོས་རྩེ་
དང་། །འཛམ་གླིང་རྒྱན་བྱུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི། །གཞུང་ལ་ཕྱོགས་
རེ་བ་དང་རགས་པ་རེས། །ཆོས་པར་མ་བྱས་ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྤངས། །ཚུལ་འདི་
བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདའ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྟོ་ཀུན་ནས་
མཐུན་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བཤད་སྐྱབ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྟོ་ནས་འཆད་ཚད་ཚོམ་
གསུམ་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་ལྷར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱེག་གཉེན་
ཀྱིས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་
དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་དང་སྤྲ་བྱེད་པ། །སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་རི་སྐད་
གསུངས་པ་ལྟར། རང་གིས་རི་ལྷར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་
དང་སྦྲོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ལ་རྩེས་སུ་འང་འཆད་པར་
འགྱུར་ཞིང་།

བསྟན་པ་སྟེལ་བའི་བྱ་བ་འཆད་ཚད་ཚོམ་གསུམ།

འདིར་བསྟན་པ་སྟེལ་བའི་བྱ་བ་གཙོ་བོ་འཆད་ཚད་ཚོམ་གསུམ་ཡིན་པས།

འཆད་པའི་བྱ་བ།

དག་བཤེས་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ།

དང་པོ། འཆད་པའི་བྱ་བར་མཆོན་ན། རོག་མར་འཆད་པ་པོ་རང་ཉིད་
དག་བཤེས་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཆང་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདོ་
ཐོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ། མདོན་རྟོགས་
རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ། འདུལ་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ་བཅས་ཡོད་པ་ལས།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ།

དང་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དེ་ཉིད་ལས། བཤེས་གཉེན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་
བ། །ཡོན་ཏན་ལྷག་པར་བཙོན་བཅས་ལུང་གིས་སྤྲུག་ཏེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ལ་
སྤྲོ་མཁས་ལྟན། །བཙེ་བའི་བདག་ཉིད་སྐྱོ་བ་སྤོང་ལ་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། གན་ཅིན་པོ་ཆེ་ནི་གོང་ཁྱེས་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། སྐོ་གསུམ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པར་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་དང་ཡང་ལྟན། སྤོང་བ་བསམ་ཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་
དང་ལྟན་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
སེམས་རྣམ་པར་གཡང་བ་དང་། འདུ་འཛི། འདོད་ཡོན་ལ་སྡེད་པའི་འཕྲོ་ཁྲོད་
སོགས་ལུས་སེམས་ལས་སྤྲུ་མི་རུང་བ་ཀྱན་དང་བྲལ་བའམ་ཞི་བ་དང་ཡང་
ལྟན། དེ་གཉིས་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ལྟ་བ་དང་། ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་ཞི་བའམ་ཉི་
བར་ཞི་བ་དང་ཡང་ལྟན།

མདོ་སྤྲུག་འིག་གནས་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་ལ་མ་བསྐྱབས་པར་
བྱགས་ལ་མངའ་བས། ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་སྟེ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དང་ཡང་
ལྷན། བཞད་ཟེར་ལྟར་ཏྲག་གཉིས་འགྲུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཆེ་བལ་བས་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤུན་སྦྲུམ་ཆོགས་པ་དང་ཡང་ལྷན། དེ་ལྟར་སྟོག་པ་
ཐོས་བསམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ཞུས་དང་ལྷན་པས་ལུང་གིས་བླག་པ་སྟེ། ལུང་
གིས་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་དང་ཡང་ལྷན། གདུལ་བྱ་གང་
དང་གང་ལ་ཆོས་གང་དང་གང་འཆད་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་རང་གིས་རྟོགས་
པས། དེ་ཉིད་རབ་རྒྱ་རྟོགས་པ་དང་ཡང་ལྷན། སྐབས་བབས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་
ཁམས་དང་བསམ་པ་མཐུན་ཞིང་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་དང་།
བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཀྱང་བླག་པས་སྒྲང་དོར་གྱི་འབེལ་གཏམ་སྤྲོ་བ་ལའང་
ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་དང་ཡང་ལྷན།

གོང་ཞུས་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་བུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པས། བཅེ་བའི་
བདག་ཉིད་དེ་སྟོང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་ཡང་ལྷན། གདུལ་བྱའི་དོན་
དང་དཀའ་སྤྱད་གང་དང་གང་མཛད་པ་བྱགས་ལ་ངལ་བ་དང་སྟོལ་བའི་རྣམ་པ་བྲི་
ཅམ་ཡང་མི་མངའ་བས་ན་སྟོལ་བ་སྤངས་པ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འོས་
ཆོས་སྤུན་སྦྲུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའོ། །

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ།

གཉིས་པ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་
སོགས། །དོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་
བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུམ་ཆེན་

པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་སྟོན་པར་བཤེས་གཉེན་གྱི་འོས་ཆོས་གོང་ན་མེད་པའི་བྱད་པར་གསུམ་དང་
ལྡན་པ་སྟེ།

བྱད་པར་དང་པོ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་སྟོན་པ་ན། དེ་ལ་གཡང་ས་ལྟ་བུར་མཐོང་བས་སྐྱག་པ་དང་། དེས་
དངངས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དངངས་པ་སྟེ། སྐྱག་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་
གཉེན་པོ་རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ལྡན་པས། གཏུལ་བྱའི་
སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་
མཁས་པ་འོ། །

གཉེས་པ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་ནི། དཔེར་ན། མཛེངས་པའི་སྟོན་
པོས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཅུན་མོ་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་པ་དང་ལྡན་པ་ཤི་བའི་བརྟེན་པ་དང་
འབྲ་བར་གཏུལ་བྱའི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་རེས་ལེགས་
ཀྱི་ལམ་སྟོན་པར་མི་ཁྱམ་ཞིང་མི་འཁྲུག་པ་དང་ལྡན་པ་འོ། །

གསུམ་པ་འགལ་རྒྱུན་སྟོང་བའི་བྱད་པར་ནི། ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སེར་སྒྲ་ནས་ཤེས་འཆལ་གྱི་བར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་རང་
གིས་སྟོང་ཞིང་། གཞན་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་གཏོང་
བར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ན། དུམ་དོན་འཆད་པའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་ཏོག་
ལྟར་གྱུར་པ་འོ། །གཞུང་འདི་ལ་ལས་གང་དང་གང་སྟོན་པར་གཏུལ་བྱ་སྐྱག་ཏུ་
མི་འཇུག་པ་དང་། ཁྱམ་དུ་མི་འཇུག་པར་སྟོོ་བའི་ལམ་ནས་བྲངས་པ་ལ་སྐྱར་བ་
ནི་སྤྱི་བའི་གཏམ་མ་གོ་བ་དག་ལ་རུང་བ་ཙམ་སྤང་ངོ་། །

འདུལ་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ།

གསུམ་པ། སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ཞིང་འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ཤེས། །ནད་པར་སྙིང་བཅེ་འཁོར་ནི་དག་པ་དང་། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་པན་འདོགས་ལ་བཅོམ་པ། །དུས་སུ་འདོམས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མར་བསྡུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྤྲོམ་པ་འཛོག་ཆོག་ལ་བརྟེན་བའི་མཁན་པོ་ལས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འོས་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཆང་བའང་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ཚུལ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ཤེས་པའང་སྒར་སྟོབ་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

ནད་པར་སྙིང་བཅེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་དང་དོན་འབྲེལ་ཞིང་། གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་སྒྲ་གོགས་དང་གཉེན་ཆོན་སོགས་དང་བུལ་བར་བརྟེན། བ་བའི་སྐབས་སྒྲ་མས་དམིགས་བསལ་གྱིས་གཟིགས་སྟོང་དགོས་པ་ནི། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་བཅས་པའི་དབང་དང་སྐབས་བསྐྱུན་གྱི་བྱ་བ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། གན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ནད་པར་དེ་ལྟ་བུས་གཟིགས་སྟོང་སྟོད་པ་མེད་པར་གནང་བ་ནི་གོང་དུ་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

འཁོར་དག་པ་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ་གང་གི་ཞོལས་འཆོ་བའི་ཞབས་ཁུ་བ་རྣམས་ནི་པལ་ཆེར་སྟོབ་གཉེར་བ་ཡིན་པས། དད་བྱས་སྟོ་གསུམ་གྱིས་སྤྱི་ཁྱེད་སྐབ་པར་མཁས་ཤིང་། ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ལ་གནས་པ་ཤི་སྟག་ལས་རིགས་རུས་གྱིས་ངོམས་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་མས་དང་། དབང་ཤུགས་གྱིས་མདུན་བདར་བ་སོགས་མི་བསྐྱུན་པ་ཡི་ནས་མེད་པས་འཁོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

སྒྲོབ་མ་རྒྱལ་ལ་རིས་སྤྱུ་མ་བཅད་པར་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གང་ལ་གང་
འོས་པ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དུ་སྒྲེལ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་
པན་འདོགས་པ་ལ་བཙུན་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་ལྟན་པ་ལོ། །

དུས་སྤྱུ་འདོམས་པ་དང་ཡང་ལྟན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་། བསམ་
བ། དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གོ་རིམ། སྒོ་གྲོས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་བ་
ལ་གཞིག་པས་རན་དང་མི་རན། འོས་དང་མི་འོས་བྱེ་བྲག་བྱེ་ནས་གསུངས་
པས་དུས་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ནད་གཡོག་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅུས་པ་དང་ལྟན་ཏེ།
ནད་པར་ལྟག་པར་བཅེ་བ་དང་ལྟན་ཞིང་། ནད་གཡོག་དངོས་སྤྱུ་མཛད་པའང་
ལན་དུ་མ་བྱུང་བའི་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །

འགྲོད་པ་སེལ་བར་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅུས་པ་དང་ཡང་ལྟན་ཏེ།
འདུལ་བའི་སྤེ་སྒྲོད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་འགྲོད་པའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་
པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐུན་ཅིང་། འགྲོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྲོད་པ་སྐྱེ་བ་
སེལ་བ་དང་། འགྲོད་པའི་གནས་ལ་འགྲོད་པ་སྐྱེ་དུ་བཅུག་པ་སོགས་སྒྲོབ་མ་
ཡོངས་སྤྱུ་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔེར་ན། དགེ་སྤྱུག་སྒྲོབ་གཉེར་བ་འགའ་ཞིག་པར་ཕྱིན་སྐྱབས་བཞི་
པར་སྐྱེབས་པ་ན་པ་ཡུལ་དུ་ཐོན་ཏེ། དེར་བྲག་སྤྱུག་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྒྲོན་ནས་
བཞུགས་པ་ལ་བསོད་ནམས་དང་སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱབ་རྟེན་ཞན་པས། ཉམ་ཞིག་
ན་བདུད་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཞུགས་ནས་མངོན་ཤེས་དང་མཐུ་སྒྲོབས་རྟེན་དེ། ལ་ལ་
ན་ཆ་གང་ཡང་མེད་པ་ལ་མི་རིང་བར་ན་ཆ་རི་ཡོང་དང་། འཆི་སྒྲོན་རི་འཕྲད་
གསལ་པོར་ཤོད་ཐུབ་པ་དང་། ནད་པ་དངོས་སམ་དེའི་བང་ཆེན་མ་འབྱེར་གོང་།

དུ་ནད་པ་དེའི་ན་ཆ་རྒྱུ་ཡིན་དང་ཚ་བ་གང་ཡིན། སེལ་ཐབས་རྒྱུ་ཡོད་མཐོང་ནས་
ནམ་ཞིག་མི་དངོས་དང་འབྲུང་ཆེ་གསལ་པོ་ཡོད་ཐུབ་པ་དང་། ཉགས་དང་
མཆན་མ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་པས། རྣམ་ཞིག་སྒྲུན་པོ་ཐམས་ཅད་ངོ་མཆར་སྐྱེས་
ཏེ་འབྲེལ་གཏུགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་འདུ་ལོང་ཏེ་ཅང་ཆེ་བས་འདུ་འཛི་ལ་
གཡེང་བ་ཆེན་པོ་གྱུར། དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་ཏེ། ཆན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
མདུན་དུ་བཀའ་འཛི་ཞུ་བར་བཅར་དགོས་སྒྲུབ་སྟེ་མཆན་མ་བརྟག་པ་ན། ཤར་
གངས་ལ་དང་རུབ་གངས་ལ་སོགས་ལྷ་ས་བར་གྱི་བཟོད་ལམ་རྣམས་སྤྲོ་ལམ་
མེར་མཐོང་ཞིང་། རང་ཡང་དེ་ནས་འགྲོ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་མཐོང་བས་དགའ་
སྟེ་བདོག་པ་ཅི་ཡོད་ཉར་བསྟོན་གསུངས་ཏེ། ལྷ་སར་ཡོང་བ་བཞིན་འབྱོར་ཏེ་
ཆན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་གནས་བབ་ཞུས་པ་ན། ཆན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་དེ་བདུད་གྱི་བར་ཆད་ཡིན་པར་མཐུན་ཀྱང་གསུངས་པའི་སྐྱབས་སུ་
མ་བབས་པར་གཟིགས་ནས། སྤྱོད་དུ་བདོག་པ་ཅི་ཡོད་གྲུ་ཆང་དུ་དགེ་བཤེས་
གཏོང་སྟོ་གཏོང་དུ་བཅུག དེ་རྗེས་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ཆ་ཆང་ཞིབ་དུ་སྒྲིག་དུ་བཅུག་
པས་བསོད་ནམས་དང་སྐྱབས་འགྲོའི་སྟོབས་རྒྱུད་ནས་སྤྱོད་གྱི་མཐོང་ཚུལ་དེ་དག་
བདུད་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་འགྲོད་པ་བྲགས་ཆེ་སྐྱེས་ཏེ། ཆན་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་བྱིས་པ་ན་དེ་རང་ཡིན་པས་ཕྱག་འདུམ་དང་འབྲེལ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་
གསོག་དུ་བཅུག དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་གྱི་མཐོང་ཤེས་དང་མཐུ་སྟོབས་དེ་དག་
ཡལ་ནས་སྤར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ནར་གྱུར། དེ་རྗེས་པ་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་སྤར་
བཞིན་སྐྱབ་པ་བྱས་པས་ཆོས་རྣལ་དུ་སོང་ཞིང་ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞི་
ནས་འཕེལ་བར་གྲགས། དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་མང་དུ་བྱུང་ཡོད་སྟེ།

སྤྱིག་པའི་ལྷ་བ་སྟོང་བར་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཞུས་པ་དང་ཡང་ལྷན་

ཏེ། ལང་གཤེགས་བཅ་པོ་ལྔ་བ་ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ། མང་དུ་སྒྲོས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། རོན་ལ་མཁས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་ལ་མཁས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
རོན་ལ་མཁས་པ་ནི་གང་ལྟ་སྟེགས་བྱེད་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མ་འདྲེས་པར་
ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བདག་གྲང་མི་ལྟར་ལ། གཞན་ཡང་ལྟར་བར་མི་བྱེད་པ་
དེ་ནི། དེ་ལྟར་རོན་ལ་མང་དུ་སྒྲོས་པ་རོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གོང་དུ་
བྲངས་པ་ལྟར་ལྟ་སྟེགས་གྱི་སྒྲ་བ་དང་། བདུད་གྱི་ལས་དང་། བདུད་གྱི་མཐུ་
ནི་སྤྲ་རགས་དང་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པ་ནི། དུམ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་ཉན་སེམས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་
བའི་བགའ་སྤྱོད་བྱེད་པའམ། རིང་དུ་གཏོང་བར་བྱེད་པ་སོགས་བར་དུ་གཙོད་པ་
དེ་ཡིན་ལ། ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མཛོན་པའི་སྤྱེ་སྤྱོད་གྱི་ཅ་ལག་དང་། བྱི་མོར་གྱུར་
པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་རི་ལྟར་བཀའ་བ་བཞིན་བྱུགས་
སུ་ཆུད་པས། ལྟ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་ལྟ་བ་དང་བདུད་གྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་རིགས་ཅིང་རང་གིས་གྲང་སྒྲོང་ལ། གཞན་སྒྲོང་དུ་
འཇུག་པའི་ཐབས་ལའང་ཤིན་དུ་མཁས་པའི་བྱིར་རོ། །

འདི་ནི་གནད་ཤིན་དུ་ཆེ་སྟེ་མཉམ་མེད་རྩོམ་རྩེ་སྟེ་ཐང་དུ་བཞུགས་
སྐབས། བོད་སྟོན་མཁས་པ་ཆོར་ཆོས་གྱི་ཁྲིས་ལན་མཛད་པའི་སྐབས་ཤིག་དུ་
བོད་དུ་ལྟ་སྟེགས་པ་མི་འདུག་གྲང་ལྟ་སྟེགས་པའི་རྩེས་སུ་མཐུན་པ་དུ་མ་འདུག་
ཅེས་ལྟ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་པའང་གང་ཟག་གི་ཆ་ནས་མི་འབྱེད་ཅིང་། རང་
བསམ་པའི་འབྲེང་སོའི་སྟེང་ནས་འབྱེད་དགོས་པ་དང་། བདུད་གྱི་ལས་དང་ལས་
མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཤིན་དུ་འབྱེད་དགའ་བས་མདོ་སྤྱོད་གྱི་གཞུང་བརྒྱ་
དང་ཆོ་གཤེས་པ་ཅམ་དང་། ཐ་སྙད་རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པ་ཅམ་དང་།

ཆོག་རྒྱུ་གི་སྒོམ་པ་བསྐྱེད་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
རིག་པའི་གནད་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་ཉམས་སྤྱོད་གིས་གཏན་ལ་པལ་བའི་རྣམས་
པ་རྟེན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

གནས་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་སྤོང་བར་བྱེད་དམ་བྱེད་འབྲུག་རྣམས་པ་
དང་ཡང་ལྡན་ཏེ། མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྤོད་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཞིང་ཡོན་ཏན་གྱིས་རབ་ཏུ་
སྤྲུག་པས་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ཤེས་ཤིང་གདུལ་བྱའི་ངོར་རེ་ཞིག་འོས་པ་དང་མི་
འོས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་དང་དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་མཁན་པོར་འོས་པའི་འོས་
ཆོས་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །

དེ་ལས་སྡོག་སྟེ་བཤེས་གཉེན་ངན་པ་ནི། ཁྲིམས་མེད་རྩོལ་ངས་བརྩེ་
མེད་སང་གོ་འདྲ། །འཁོར་ངན་སྦྱུལ་དགྱིས་པན་མེད་ཤིང་སྐྱམ་བཞིན། །ཞེས་པ་
ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་མདོ་སྤེའི་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་སྒྲོམ་པ་ནི་
རྩོལ་ངས་དང་འདྲ་བ་སྟེ། རྩོལ་ངས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུངས་གང་ལ་སོག་པ་དེ་ཉིད་རྩོལ་ངས་
སུ་འགྱུར་བ་ལྟར། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་བཤེས་
གཉེན་བྱེད་ན། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་འགྱུར་རོ། །གདུལ་བྱ་ལ་ཞེན་ས་
བརྩེ་བ་མེད་པར་བཤེས་གཉེན་དུ་རྟེན་པ་ནི་སང་གོ་གཏུམ་པོ་དང་འདྲ་བ་སྟེ།
སང་གོ་གཏུམ་པོས་སྐྱད་འབྱེན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་གྱི་གཞན་ལ་པན་
པའི་ཆེད་དུ་མིན་པ་ལྟར། བརྩེ་བ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་འཆད་པ་ནི་རང་དོན་ཁོ་
ནའི་དབང་དུ་ཤོར་བས་གདུལ་བྱ་ལ་པན་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྒྲུ་མ་བཟང་ལ་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཡང་འཁོར་གཡོག་འདོད་རྩམ་
ཅན་དང་། དབང་ལྷགས་ཅན། འཆལ་སྤྱོད་ཅན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་ཡོད་

ན་ཅན་དན་བཟང་པོར་དུག་སྒྲུལ་གྱིས་དགྱིས་པ་དང་འབྲས་ལྷོ། ཅན་དན་གྱི་བྱི་
ཆོར་ནས་ཉེ་བར་ཡོངས་ཀྱང་དུག་སྒྲུལ་གྱིས་དགྱིས་པ་མཐོང་ན་འཛིགས་ནས་
འབྲོ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་མའི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་ནས་གྲུས་པས་ཡོངས་ཀྱང་
གཡོག་འཁོར་ངན་པ་མཐོང་ཆེ་ཕྱིར་བྲོས་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་སྒྲིན་མཐའ་
ཡས་པ་དང་བཅས་པའོ། །

དེ་ལྟར་མིན་ཡང་གདུལ་བྱའི་སྒྲོང་མ་བརྟག་པར་གདུལ་བྱར་མ་རན་
པ་དང་མི་འཆམ་པར་བཤད་ན་གདུལ་བྱ་ལ་པན་ཐོགས་མི་འབྱུང་བས། ཤིང་
སྐམ་པོ་ལ་འབྲས་བྱའི་རེ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོབ་མ་རྣམས་ནས་
སྒྲོབ་མའི་བྱ་བ་ལ་རྩར་བཙོན་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར། བཤེས་གཉེན་རྣམས་
ཀྱང་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་རྩར་བཙོན་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གཡ་ཆེའོ། །དེ་
ཡང་བདག་གི་ཆོམས་ལས། བདག་ཉིད་དང་པོར་རིགས་པར་གནས་བྱས་
ནས། །ཕྱིས་ནས་གཞན་དག་བདག་བཞིན་འདུལ་བར་བྱ། །བདག་ཉིད་
དང་པོར་རིགས་པར་གནས་བྱས་ན། །ཕྱི་དུས་འདུལ་ཆེ་མཁས་པ་ཉོན་མི་
མོངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་དགེ་བཤེས་ཀྱི་གྲ་སྒྲོར་གྲུབ་ནས་སྒྲགས་ལ་སྦྱངས་པས་དུས་
དེ་ཅུམ་ན་རྡོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ་ལྷ་
མ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། བརྟན་ཞིང་དུལ་ལ་སྒྲོ་བྲོས་ལྟན། །བཟོད་ལྟན་བྱང་ལ་
གཡོ་སྒྱུ་མེད། །སྒྲགས་དང་རྒྱད་ཀྱི་སྦྱོར་བཤེས། །སྦྱང་བཅེར་ལྟན་ཞིང་བརྟན་
བཙོས་མཁས། །དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས། །དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་བའི་ལས་
ལ་མཁས། །སྒྲགས་བཤད་པ་ཡི་སྦྱོར་བཤེས། །རབ་རྩ་དང་ཞིང་དབང་པོ་
དུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐད་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྦྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་ཏུ་

བླ་པ་ཉེར་བཞག་གིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ལྷས་དག་ཡིད་གསུམ་ལེགས་པར་
སྒྲིམ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་དཀྱུས་
ཆེ་བ། གཞོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྦྱས་པའི་བཟོད་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་
བ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་གསུམ་དང་ཡང་ལྡན་ལ། སེམས་ཅན་ལ་
སེམས་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་དང་ལྡན་པ་ནི། གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ་གཡོ་སྦྱ་
མེད་པ་ནི་སྦྱ་གཞོན་ཅུའི་དུས་ནས་དེ་དང་ཡེ་མ་འདྲེས་པ་དེའང་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལས་ཤེས་སོ། །སྤྱགས་དང་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་སྦྱན་གྱི་སྦྱོར་བས་བགགས་
བརྒྱུག་ཅུས་པའང་འོག་ནས་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བ་དང་། དེག་གནས་སྦྱི་དང་བྱང་པར་ནང་དོན་
དེག་པ་ལ་མཁས་པའང་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ནང་གི་དེ་ཉིད་བརྩ་
དང་ཕྱིའི་དེ་ཉིད་བརྩ་བྱང་དང་ལྡན་པའང་འོག་དུ་སྤྱགས་ཀྱི་སྐབས་ལས་རྟོགས་
ཅུས་སོ། །དཀྱུས་འཁོར་འབྲི་བ་དང་ཐེག་དང་རྩལ་ཆོན་སོགས་ལ་མཁས་པའང་
སྤར་བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པར་སྦྱོན་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །གཤམ་བྱ་
ལ་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་འཆད་མཁས་པ་དང་། ཐེག་པ་སྦྱི་དང་བྱང་པར་སྤྱགས་ཀྱི་
ཐེག་པ་ལ་དད་གུས་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འོག་དུ་འཆད་དོ། །དེས་ན་ཆུན་རིན་
པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་མདོ་སྤྱགས་དེག་གནས་དང་བཅས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཀྱི་འོས་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་ནི་དུས་ཕྱིས་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ཅམ་དུ་སྤྲང་བས།
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་བློན་ནམ་ཡང་འཁོར་ཆེ་མེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིང་པོ་བསྐྱེད་ན། སྦྱོན་རབས་བསགས་པའི་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱན་
འཛོམས་ཤིང་། །ཅེ་གཅིག་བརྟན་པ་བསྐྱེད་པའི་མེ་ཤུགས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བསྟན་
ཡོངས་རྫོགས་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ། །ཡུམ་དོན་སྦྱོན་ཆེའི་དབུས་མར་

ཅེན་པ་དེས། །པས་སྒྲོལ་སྒྲོབས་ལྡན་སྒྲིང་ལ་འདིགས་སྒྲེར་ཞིང་། །སྒྲལ་ལྡན་
གཟུར་གནས་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་གྱུར་ཏེ། །དག་དབང་ཆོས་བྱུང་ཅེས་བྱ་དགེ་བའི་
བཤེས། །གངས་རིའི་ཁྲོད་ནས་ཐོན་པ་ཨེ་མ་མཆར། །ལུས་སྒྲིས་མིན་ཡང་ས་
ལམ་གྱི། །ཡིད་ལུས་ཀྱན་སྒྲིད་མ་མཆོག་དེ། །མངལ་ཁུར་ཉེས་པ་ཀྱན་བྲལ་
བ། །སྒྲིབ་ཀྱན་ཏུ་བྱེད་གྱི་ཡུམ། །ཞེས་པའོ། །

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འོས་ཆོས་མཐའ་དག་ཡོངས་
སྲུ་ཆང་ཞིང་། སུན་སུམ་ཆོག་པ་དང་ལྡན་པས་སུབ་བསྐྱེད་ཡོངས་རྫོགས་
འཆད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་དཔལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འཆད་པའི་
ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མདོ་དོན་སྤྱོད་པ་དག་གིས་
ནི། །དགོས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཆོམས་
སྐྱར་བཅས། །བཀལ་ལན་བཅས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
གཞུང་དོན་གང་དང་གང་འཆད་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པར་ཡང་།
དགོས་དོན་དང་། བསྐྱུས་དོན། ཆོག་དོན། མཆོམས་སྐྱར། བཀལ་ལན་བཅས་
ཏེ་གང་ལ་གང་འོས་པར་འཆད་དགོས་པས། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འཆད་
ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་སྒྲོབ་གཉེན་གྱི་གྲར་ཞུགས་ནས་ལོ་ལྔ་བྱུག་ཙམ་
ནས་དངོས་སྒྲོབ་མང་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀན་རིན་པོ་ཆའི་འཆད་
ཚུལ་དེར་འོང་བར་མིག་ཐོབ་ལྟ་བུའི་ཡིད་དབང་འབྱོག་ཅིང་། མི་བྱེད་པའི་དང་
བ་ཆེན་པོས་ཚུལ་བཞིན་བཙོན་ཏེ་རིགས་པ་སྤྱོད་པའི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་
མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་འོག་ཏུ་གསལ་ལོ། །

ཁྱད་པར་དུ་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་མཁས་དབང་
ཁྱེ་མཆོག་པལ་ཆེ་བས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་མཐོང་སྟེ། དཔའ་ཞུས་ཞིང་ཐུགས་

ལས་ཚུང་རུར་གནས་དགོས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། དེའི་དགོས་འབྲེལ་
དབུ་པར་ཚད་གསུམ་གྱི་གཞུང་དོན་མཐའ་དག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཆད་ཚུལ་
གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལའང་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ།

སེང་གེས་སྐད་འབྲིན་པ་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ།

འཆད་ཚུལ་དང་པོ་སེང་གེས་སྐད་འབྲིན་པ་ལྟ་བུ་ནི། དཔེར་ན། སེང་
གེ་རིའི་ཆེ་ནས་རིའི་ངོས་སྟོགས་མཐའ་དག་མིག་ལོག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་སྐད་གྱི་གད་
རྒྱུངས་སྟོག་ཅིང་། རི་དྲགས་གཏུམ་པོ་མཐའ་དག་འཛིགས་ཤིང་དངངས་པའི་
གནས་ལ་སྟོར། རིགས་མཐུན་དུལ་བ་རྣམས་ནི་དགའ་བའི་རྣ་བ་གྲོང་རེར་བྱེད་
པ་བཞིན་དུ། དབང་པོ་རབ་ལ་གཞུང་གང་དང་གང་འཁྲིད་པ་ན། གཞུང་གི་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲླགས་པའི་གནད་མ་ལུས་པ་
ཁོག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ཏེ། སྤ་ལ་མཛདས་པའི་རིགས་ལམ་ནས་གཏིང་མཐའ་
རི་བཞིན་གསལ་བར་འཆད་པ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཞུང་དོན་གཅིག་གི་ནང་དུ་
གཞུང་བརྒྱའི་དོན་གཏན་ལ་སལ་བ་སྟེ། འཕགས་ཡུལ་པཌ་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་
གྱི་འཆད་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་འཆད་པ་ན་མཁས་པས་དེགས་པ་རྣམས་ནི་
སྐྱེངས་ཤིང་དཔའ་ཞུམ་པར་བྱེད། གཟུར་གནས་གྱི་མཁས་པའི་བླ་མཆོག་རྣམས་
ནི་མདོངས་མཐའ་ཅན་གྱིས་འབྲུག་སྐྱོ་ཐོས་པ་བཞིན་སྟོབ་ཁོང་ནས་ཤར་ཤིང་ཐེ་
ཆོམ་གྱི་མདུད་བརྒྱ་གྲོལ། ལུང་གི་རྒྱུང་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དག་ནི་སྤྲུལ་དུས་
ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་འཕྲོམ་པར་འགྱུར་རོ། །

དུས་ད་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ་ཟབ་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པ་
དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་དྲན་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དད་པའི་སྤྱོད་ལོང་ངང་གིས་གཡོ། གང་གི་

དངོས་སྒོ་བ་ལྷ་པོ་ཆེ་ཆས་སྤྱི་ཤེས་དེའི་ཤྱལ་འཛིན་ཏེ་ད་ལྟ་འདྲི་བ་ཡལ་ཅན་
སྤང་བས། མི་རིང་བར་རྒྱ་མཚོའི་བླ་བུ་སྤང་བར་རྒྱ་མཚོར་ཐིམ་པ་བཞིན་དུ་སོང་ན་
ཤིན་དུ་པངས་སོ། །

སྟག་མོ་མཆོངས་པ་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ།

འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་སྟག་མོ་མཆོངས་པ་དང་འབྲ་བའི་འཁྲིད་ཚུལ་ཏེ།
དཔེར་ན། སྟག་མོ་མཐོ་ས་ནས་མཐོ་སར་མཆོངས་ཏེ་འགོ་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་
འབྲིང་ལ་གཞུང་དོན་སྤྱོད་བཅས་སྒྲོ་དོར་ཐུབ་ཅིན་པ་ཆས་སྤོར་ཏེ། དཀའ་ས་
ནས་དཀའ་སར་བརྒྱུད་དེ་དྲོགས་པའི་གནད་འགངས་ཆེ་བ་ཆས་སྤོར་གཤམ་ཆེན་
པོས་འཁྲིད་པར་མཛད་པ་དེ་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་མཆོག་གི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་
ལ་མེད་དུ་མེད་བྱང་བ་ཞིག་སྟེ། གཞན་དག་ནི་སྤྱི་ཐུང་ལ་བཏང་བ་དང་འབྲ་སྟེ་
དཀའ་ས་ཆས་སྤོར་བཞག་ནས་སྤྱོད་ས་ནས་དལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ནི་རིག་པའི་དབང་
ལྷན་དག་གི་སྤྱི་ཐོལ་དུ་གྱུར་པའོ། །

སྤང་ཆེན་འགོས་དང་འབྲ་བའི་འཆད་ཚུལ།

འཆད་ཚུལ་གསུམ་པ་སྤང་ཆེན་གྱི་འགོས་དང་འབྲ་བ་སྟེ། འབྲེལ་ཡོད་
གྱི་གཞུང་དོན་མང་པོ་བསྐྱེད་ནས་འཁྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབས་བབས་གྱི་ཆོག་
དོན་གང་ཡིན་ཐད་ཀར་མ་འཆོལ་བར་ཞིབ་མོར་འཆད་པ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་
དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་འཕམ་ལས་དང་པོ་བར་གཤམ་ཆེའོ། །བདག་ལྟ་བུས་འཁྲིད་ཚུལ་
ནི་བོང་བུ་རྩོམ་དུ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཤིན་དུ་སྒྲིབ་པའི་གནས་སོ། །ཆན་རིན་པོ་
ཆེ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ་གསུམ་ཡ་མ་བུལ་བའི་སྒྲོ་ནས་མདུན་དུ་ཕྱག་དཔེར་

གཟིགས་མི་དགོས་པར་བྱགས་ཐོག་ནས་འཁྲིད་པ་ལ་མངའ་བརྟེན་པས་སྤྱ་
སྤྱུ་ཡབ་སྲས་སྤྲང་བྱོན་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ནོ། །

དེའི་སྟོབས་ལས་སྤྲང་མའི་ཆང་ལ་སྤྲང་བྱ་འདུ་བ་བཞིན་དུ་སྟོབ་མའི་
ཆོགས་འདུས་ཤིང་འབེལ་ཏེ་རྒྱ་བོད་སོག་གསུམ་དུ་བྱལ་ཅིང་། དེ་ཡང་གྲོང་པའི་
དབང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་འདུ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཤོག་
ཅལ་ཡངས་ཤིང་། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་འཕྱར་ལྗིང་ཆེ་བ། ལུང་རིགས་ཀྱི་དབྱངས་
སྟན་སྟོག་པའི་སྟོ་གསལ་རིག་པ་སྤྱོད་ནས་འདུ་བ་ཡིན་པས། བསྟན་པའི་སྟོག་
ཤིང་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུར་མངོན་པར་འཕགས་སོ། །

ཚྭ་པའི་བྱ་བ་ལ་རྩི་ལྟར་མཁས་པའི་ཚུལ།

དེ་བཞིན་དུ་ཚྭ་པའི་བྱ་བ་ལ་རྩི་ལྟར་མཁས་པའི་ཚུལ་ནི། གན་རིན་པོ་
ཆེ་དེ་ཡང་ཡིག་ཆ་དང་བོད་འགྲེལ་ལེ་ལག་ཅེས་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར། ཟབ་
ཅིང་བརྒྱུང་བའི་མདོ་དང་རྒྱ་འགྲེལ། རྩི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ཅལ་དུ་བཏོན་ཏེ་
དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཤིང་། སྤྲང་རིགས་པ་སྤྱོད་ནས་སྤྲང་
སྟོ་གོས་གཡོ་བ་ཅེས་ཡང་མ་བྱུང་བའི་མདོ་བསྟན་ཁག་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་
གསུམ་གྱི་གནད་སྤྲ་རགས་ཀྱན་ལ་འཆད་ཚྭ་ཀྱི་སྟོ་འཕར་བརྒྱ་སྤྱུ་དཔྱེ་
བར་མཛད་པས། རྟོགས་སྤྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྩིས་སུ་ཞུགས་ཤིང་རྒྱལ་བསྟན་སྟོང་
པོ་མི་བྱུ་བའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱུད་གཤེས་ཤིན་དུ་དུལ་བས་ཚྭ་
པའི་སྐབས་ཀྱན་དུ་གཡག་གོད་འཛིང་པ་ལྟ་བུའི་ཚྭ་རིག་གི་རྣམ་འགྱུར་གཏན་
ནས་མི་སྟོན་པར། རྩི་དཔོན་གྱི་མདུན་སར་སྟོན་པོས་འབེལ་གཏམ་བགྲིས་པ་
ལྟ་བུའི་རྣམ་འགྱུར་ནི་བ་ཁོ་ན་བསྟན་པས། རིག་པའི་ཅལ་མ་རྟེན་པའི་སལ་བ་

ཡོད་པ་དེ་ནི་ཀུན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བློན་ཉག་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས།
རྗེས་འཇུག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་པ་རྗེས་བྱས་ཟེན་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་
པ་གལ་ཆེན། །སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་ལས། གང་ན་འཕགས་པ་བཞུགས་པ་ཡི། །ས་
དེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན། །དམ་པ་རིང་ནས་སྤང་གྱུར་ཏེ། །གངས་ཅན་གྱི་ནི་རི་པོ་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྤྱིར་པོ་བསྐྱུས་ན། ཡན་ལག་བཞི་ལྡན་དབྱུང་དང་མ་བཅས་ཤིང་། །ཞོ་
འཕྱང་རུས་པའི་རྩ་རྗེ་མ་འཆང་མོད། །ཡེ་ཤེས་མིག་སྤྱོད་ལྡན་པས་པས་སྒོལ་
ཆོག་ས། །ལྷག་མེད་བྱེད་པ་གངས་ཅན་ལྷ་ཡི་དབང་། །བྲག་ཆས་མ་སྤྱོད་བྲག་
པོའི་དབྱུང་གཞིམ་པ། །ཉོན་མོངས་གདོན་གྱིས་བརྒྱུམས་པ་མི་སྤིང་གྱང་། །ཡང་
དག་ལྟ་བ་མཐོན་པོར་མོན་པ་ཡི། །རིག་པའི་འབྲུལ་སྟོབས་ཅན་ལ་ཅི་ཡང་
འབྱུང། །སྤང་ཆར་བདག་ཉིད་མཁའ་ལ་བཏེགས་པ་ཡིས། །ས་སྤྱིང་དབྱར་སྤྱེས་
ཆོག་ས་ཀྱན་རྒྱས་པ་བཞིན། །ལེགས་བཤད་བདག་ཉིད་དགོན་པར་གནས་པས་
གྱང་། །མཐའ་དབྱས་དོན་གཉེར་ཅན་ཀྱན་སྒྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་པའོ། །

རྩིས་པའི་བྱ་བ།

གསུམ་པ་རྩིས་པའི་བྱ་བ་ལ་མཆོན་ན། མངོས་མ་སྤྲེག་མོས་གཟུབ་
མཆོར་སྤྱས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་བྱ་པལ་པ་ལ་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་ས་པའི་ལམ་ནས་
རྒྱན་སྤྱོད་ཆོག་ས་པས་རྩིས་པར་མཛད་པ་སྤྱི་དང་། །བྱེད་བྲག་དེ་ལྟ་བུའི་རྩིས་ཡིག་པོ་
ཏི་དུ་མ་སྒྲོ་བ་ལ་འདྲི་ཉེན་ན་རྩིས་པ་མཁས་པར་བྲགས་མོད། ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་
ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རྩིས་པ་ལ་སྤྲུགས་གཡོ་བ་ཅི་ཡང་མ་མཛད། །གདུལ་བྱ་འདུལ་
བའི་རིམ་པ་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ་དཀའ་བའི་གནད་དང་། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བྱི་མས་

སྤྲུམ་པ་སོགས་མ་རྟོགས་པའི་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་བྱི་མ་སེལ་བའི་སྤང་དུ་གང་ལ་གང་
འོས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་མཛད་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཏེ། ཚུལ་པ་གང་དང་གང་
མཛད་པ་ན་སྤོན་དུ་ཟེན་གྱིས་བཏབ་པ་སོགས་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་བྱང་ཡིག་
མཁས་པས་ཡི་གེ་བཟུས་པ་བཞིན་དུ་ངལ་བ་ཡི་ནས་མེད་ཅིང་། བརྗོད་བྱ་རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་ཆ་ལའང་མཁས་པ་མགུ་བ་སྦྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱོན་བ་
མ་ཟད། མི་ཆེར་ཚུལ་ལ་སྤྱངས་པ་སྤྱས་ཀྱང་ལྷན་ཀ་འཆོལ་བར་མི་ལུས་ཤིང་།
དཔའ་ཞུས་པའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །

འོན་ཀྱང་སྒྲིང་བ་བསམ་གཏན་དང་སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་ལ་ཐུགས་འདུན་
ཏ་ཅང་ཆེ་བས། གལ་ཆའི་ཉམས་སྤང་ངམ་གཞན་གྱིས་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་བ་བྱང་
ན་མ་གཏོགས་བཀའ་ཚུལ་མཛད་སྟོལ་མི་འདུག་ལ། གལ་ཏེ་བཀའ་ཚུལ་གང་
མཛད་ཀྱང་སྐྱེལ་མཁན་དང་གསོལ་རས་ཞུ་མཁན་སྤྱང་ལ་ཐད་ཀར་གནང་བ་
ལས་གཟིམ་ཤིག་ཏུ་གཏེས་ཉར་མི་གནང་བ་མ་ཟད། པར་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱ་སོགས་
ལའང་ཐུགས་སྤང་ཡི་ནས་མི་གནང་བ་ཡིན་འདུག།

ཡང་ཡང་སྐྱུ་བཅར་གྱིས་སྤྱི་ཞུ་སྐྱེལ་མཁན་འཁོར་པའི་ཆོས་མཛད་
གྱིས་ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་གཤེགས་རྗེས་གསུང་ཚུལ་ཐོར་བྱ་བ་མང་པོ་
བསགས་ནས་ཐུགས་སྤྱང་ཆེ་ལེགས་གང་ཅམ་བྱང་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་པར་
བསྐྱེད་ཞུ་རྒྱུ་འདི་ཐུགས་འདུན་ཆེན་པོ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་བར་ལམ་དཔལ་འབྱོར་
ལ་རྒྱད་ཆག་བྱང་བ་དང་། ཁྱད་པར་རྒྱ་དམར་གྱིས་ངན་གཡོའི་སྤྱིད་བྱས་ལ་
བརྟེན། པར་བསྐྱེད་མ་ཐུབ་པར་ལུས་སོང་བ་ནི་སྟོ་པམ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་
གྱུར། དེའི་སྤོན་དུ་པར་བསྐྱེད་ཞུས་པ་རེ་བྱང་དང་གྱིས་མ་རེ་བྱང་རྟེན་སོན་བྱང་
བ་ནམས་ད་ཆ་པར་བསྐྱེད་ཞུས་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་གསལ།

མདོར་ན་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། རིགས་ལས་ཕྱ་མོ་
འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་
ལེན་དང་། །ཆོག་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་ངག་གི་དཔལ། །ས་སྤྱིང་འདི་ན་རིན་
ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་མཁོ་བའི་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྤྲུག་ཅིང་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ཡང་ལྡན་པ་
ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྟུས་ན། བྱིད་ཀྱི་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་འདིར་དཔག་
ན། །སྤྱོགས་སྤང་ཡབ་སྐུ་སྤང་ཡང་བྱོན་ཏམ་སྟུམ། །བྱང་པར་ལུས་དོན་འཆད་
ཚུལ་འདི་ཡིས་ནི། །ཞུ་བ་དེ་ཕམས་བྱོན་ཀྱང་འདི་ལྟག་ཅི། །དེ་ལྟར་འཁོར་ཆོགས་
རྒྱ་མཆོ་སྤྱོད་པའི་དུས། །བདག་རྗེས་མ་ཐེན་སུན་པར་རྟག་འབྱམས་པས། །ཉེས་
པ་ལྡ་ཡིས་སྤགས་པའི་རིགས་ཆད་དེ། །བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་མཐོང་བས་ཡིད་རབ་
གདུངས། །བཀའ་ཤིན་ཅན་གྱི་དེད་དཔོན་བྱིད་རྣམས་གྱིས། །འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
གཟིངས་ཆེན་རབ་བསྐྱལ་ཏེ། །འགྲོ་བ་འདེན་པའི་ཁུར་དུ་རིངས་ཡིན་ན། །བདག་
ཀྱང་གཟིངས་ཆེན་དེ་ནས་བྱང་བར་མཛོད། །ཅེས་པའོ། །

བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཛད་ཚུལ།

གཉིས་པ་བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལའང་དབུས་སུ་
མཛད་ཚུལ་དང་། །ཁམས་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་མཛད་ཚུལ་ལོ། །

དབུས་སུ་བྱ་བ་མཛད་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོག་

བ་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲོང་བ་བསམ་གཏན། འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གང་ཅིའི་
 ཐོག་ནས་འགན་པའི་སྒྲོང་བུལ་བར་གྱུར་ཏེ། གྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་
 གསུམ་ན་གཡོ་བཞིན་པའི་མོད་ལ་གལ་འཁོར་གྱིས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཀྱི་གྲ་
 སྐྱོར་འཁེལ་བ་ལྟར། སྤར་སྔོན་བཟང་པོ་འགལ་མེད་དུ་བཅངས་ཏེ་གྲ་ཆང་གི་
 འཛིན་གྲ་སོ་སོ་དང་། ཁང་ཆོན་སོ་སོའི་མཆོན་འཁྱེདས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བསྐྱོར། དེ་
 རྗེས་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་མེད་བཅུ་གསུམ་པའི་སྤྱན་སྤར་གྲ་འཛིན་ཞིང་གི་སྦྱེད་ཆལ་
 འོར་བུ་སྤྱིང་ཁའི་སོ་བྱང་དུ་ཅོད་རྒྱགས། དེ་ནས་གྲ་ཆང་དུ་དགུན་ཆོས་ཆོན་སོ་
 སོགས་སུ་དམ་བཅའ་གང་ལ་གང་འོས་སུ་བཞུགས་འཇགས་མཛད།

སྤྱིར་དགེ་བཤེས་རྗེ་རམས་དང་སྤྱིང་གསེས། ཆོགས་རམས་བ་རྣམས་
 ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་བ་ཀན་བ་དང་། དགེ་བཤེས་བཏང་ཟེན་བ་རྣམ་
 པས་གང་ལ་གང་རན་བ་ཅམ་ལས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་གྲ་སྤྱིག་གིས་ཉྱགས་
 གསལ་གང་ཟབ་དང་འབྲེལ། རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཅལ་གང་ཡོད་བཏོན་
 ཏེ་དཀའ་གནད་ཆེ་ས་གང་ཡོད་ནས་གཏོང་གནང་མི་མཛད་ཀྱང་། ལྷ་རམས་
 སྤྱན་གྲགས་ཆེ་བ་བྱུང་སྐབས་དེ་ལྟར་སྔོན་ནས་གྲ་སྤྱིག་གིས་དཀའ་གནད་
 ཆེ་ས་དང་གཞུང་གང་བསྐྱོང་ས་ནས་རིག་ཅལ་གང་ཡོད་བསྐྱིམ་སྟེ་ཐལ་ཉྱགས་
 ཀྱི་བྲག་ཆར་པབ་བ་ལྟ་བུ་གཏོང་གི་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་དགེ་བཤེས་ཀན་བ་
 ཆོས་དཔྱིགས་བསལ་གྱིས་དོ་ཁུར་ཆོན་སོ་བཞེས་ཀྱི་རེད།

མཁས་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་ཏེ་ཅོད་དཔང་གི་ཚུལ་དུ་ཚུ་
 སྐྱར་ཉ་ལ་འཇམ་བ་ལྟར་ཉམས་བཞེས་ཏེ་ཅང་ཆོན་སོ་གནང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན།
 དམ་བཅའ་བས་ཀྱང་ཏེ་ཅང་གིས་རིག་བ་བསྐྱིམ་དགོས་པས་སྐུ་མཉེལ་པོ་ཞེས་ག་
 ཡོད། སོ་སོའི་དགེ་སྤྱུག་རྣམས་ཀྱིས་ཁང་ཆོན་སོ་སོའི་ནང་དུ་དམ་འཛིན་པེབས་

སྐབས་བཞུགས་ཁྱི་སྒྲིག་གཞིམ་དང་འབྲེལ། མཐུལ་རྟེན་གསུམ་བཏེགས་ཏེ་
མངལ་ཁ་ཞུ་བ་སོགས་ཆོས་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་
གྱི་ལམ་སློལ་ཡང་ཐབ་རྒྱས་ཞུ་ཡི་རེད། དེར་སང་རྟགས་གསལ་ཆོག་སྐམ་ལ་
འཁྲིལ་ཐག་འཁོར་ཏེ། བསྐྱབ་བ་ཀན་བ་ལྟ་ཅི་རང་གི་དགོ་ཀན་ཚུན་ལའང་འཁོར་
གསུམ་གྱི་ཕྱིར་སྐྱོར་རྒྱག་བ་སོགས་ཅེད་མོ་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པ་དེ་ནི་
བསྟན་བ་འཛིན་པའི་ཐོལ་གྱིས་བསྟན་བ་ཚུ་འགོ་ནས་བཤེག་བ་དེ་ཡིན་པས།
མི་ཆོར་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་ཞུགས་ཀྱང་རྒྱལ་གྱི་ཚུ་དོར་གཤེར་ཞིང་
འདུལ་བ་ག་ལ་སྲིད།

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མི་ཆོས་ལ་ཞེན་པའི་དགོ་བཤེས་གཞན་དག་ཆོ་ལྟར་
དམ་བཅའ་ལམ་སྟོངས་འབྱུང་ཆེད་དུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྦྱངས་བཅོན་ཡེ་
ནས་མ་མཛད་ཀྱང་། ཐབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མདོ་བསྟན་གྱི་གཞུང་དོན་མཐའ་དག་
ལ་མི་འཕྲོག་པའི་མཁྱེན་རབ་མངའ་བས་གསུང་ལན་བཀྲོན་པར་མི་འཛིགས་
པའི་སློབས་བ་ཐོབ་སྟེ། དེགས་པའི་ཀློལ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་འོག་ཏུ་ཆུད་ཅིང་། རི་
ལྟར་རི་དྲགས་ཆོགས་ལ་སེང་གས་སྐད་འབྲིན་བ་ལྟ་བུར་གྱུར།

བསྐྱབ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་དུལ་ཞིང་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཁུར་གྱིས་ལྷི་བའི་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྒྱུན་སྒར་
ལུ་རི་བུ་དང་། ས་ཐོབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྐྱོ་སྤང་རི་ལྟར་མཛད་བ་དང་སྒོ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་
པར་གྱུར། གང་གི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་དང་པོ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྒྱུན་སྒར་རི་ལྟར་འཁོད་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏོ། །

༥རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བྱེད་བརྒྱུད་བ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་གྱིས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་

ཐུགས་འགན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་བཞེས་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། གདན་ས་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་
སྒྲེ་མོ་བ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལ་མ་ལོ་བས་ཤིང་ཐོག་དངུལ་
ཀྱི་ཟམ་པ་བཅུགས་ཏེ་བྱིན་པར་སོང་། དེ་ཆོ་སྤྱི་ག་ཁྲིམས་དང་སྟོབ་གཉེར་ལ་དོ་
ཁུར་ཆགས་ཚུད་མ་ཞུས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས། གདན་ས་སོ་སོའི་སྤྱི་ག་ཁྲིམས་
དང་སྟོབ་གཉེར་ཐམས་ཅད་ཉམས་ཆག་གང་འཆམ་སོང་འདུག་ཅིང་། ཁུད་པར་
དུ་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་ཆེ་སྟོང་ལ་སྟོ་སྤྱིང་གྲ་ཆང་དུ་དཔལ་
འབྱོར་དང་སྤྲིད་དོན་གྱི་རྒྱད་ཆག་ཆེན་པོ་ཕོག་ནའང་གོང་ཞུས་དག་བཤེས་སྟོ་
བཟང་ཆོས་དབྱིངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དཔོན་སྟོབ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་གྱི་མཛད་འཕྲིན་ཐོག་མཐའ་བུལ་
པའི་བཀའ་བྲིན་གྱིས་གྲ་ཆང་དུ་ཆོགས་ཆོས་སྟོབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་
བྱུང་བར་མ་ཟད། རིག་པ་སྤྱོད་པའི་ཁྱུ་མཆོག་གཞན་གྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པ་རི་
ལྷར་བསྐྱེད་མཆོ་ལ་ངང་པ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་བྱོན་ཡོད་པ་ནི་འོག་དུ་གསལ་ལོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱོད་བ་རྣམས་དཔའ་འཁུམས།
དད་འདུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་མགོ་བོ་ལོ་ཡག་གི་སྟེ་མ་ལྟར་དུད་ཅིང་། དྲང་
བས་སོར་བཅུ་སྟོང་ཁར་སྐྱར་ཏེ་དད་པའི་སྤྱོད་ལོང་གཡོ་བཞིན། རང་རང་ཅི་ཤེས་
ཀྱིས་གསོལ་འདེབས་ལུབ་བྱར་འདོན་པ་སོགས་ཀྱན་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་འཛད་
མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ། །

སྟོང་བསྐྱུས། དབྱུང་གསུམ་དངོས་སྟོབས་རིག་པ་ཡིས། །ཟབ་དང་
རྒྱ་ཆེའི་ལམ་བཟང་འདོམས་པ་དེ། །ཆོག་ལོ་ཟ་བའི་གཉིས་འཐུང་ཆོགས་གང་
བར། །སང་ཆེན་ང་རོ་སྤྱི་ག་དང་ཅིས་མི་མཚུངས། །དབྱུང་ན་མི་བཟོད་ཆོས་
ཀྱན་གཤེས་ཡིན་ཀྱང་། །ཐུབ་པའི་བསྐྱེད་འདིར་རི་ཅམ་དབྱུང་གྱུར་ན། །དེ་

ཅམ་སྒོ་ལྡན་སྤྱི་ལྷན་སེལ་བ་དང་། །རང་གཞན་དོན་ཆེན་དག་གྲང་དེ་ཅམ་
གསལ། །ཞེས་པའོ། །

དེ་ནས་སྒོན་ལམ་གཏོར་རྒྱལ་གི་ཉིན་མོར་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་དྲུང་ཇའི་ཆོགས་ཆེན་དང་བསྐྱུན་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་
རྣམས་ལ་མདོ་ལས། བྱི་བ་ཀུན་ལན་འདེབས་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། བཛྲེད་བྱའི་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་ལུང་རིགས་རྫོ་རྗེའི་ཤུགས་ཀྱིས་གསུང་ལན་
ཐོགས་མེད་དུ་མཛད་པས། བས་གྱི་ཆོལ་བ་མཐའ་དག་རྗེ་ལྟར་གདོང་ལྡེའི་དབང་
པོའི་མདུན་སར་མ་སྐྱེས་བརྒྱལ་བ་བཞིན་དུ་གྲུང་ཏོ། །

སྐབས་དེར་ཚུད་དཔང་བ་གཞུང་གནས་གྱི་མཆོན་ཞབས་རྣམ་པ་དང་།
འབྲས་སྤྱངས་མཁན་པོ་གཞུང་ལེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་གདན་སའི་མཁན་
པོ་རྣམ་པ་དང་། བཀའ་རབ་འབྲམས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཆོན་ལུང་
རིགས་སྤྱི་བའི་དབང་ལྷན་དག་གིས་ཉིལ་གྱི་གོང་བུ་བཞིན་དུ་གང་སྟེ་གསེར་
ཆོང་པས་གསེར་སྤང་ལ་འཇལ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ཤིང་། རི་དྲགས་སྤྱི་ལ་
ཆགས་པ་བཞིན་དུ་མཉན་ཏེ་ལེགས་བཤད་གྱི་བདུན་ཅི་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་རོལ་པར་
མཛད། ཚུད་རིགས་ཀྱིས་དེགས་པའི་ང་རོ་སྒྲོག་པ་དག་ནི་བྱད་མེད་དམག་ལ་ལྟ་
བ་ལྟར་སྤྱེངས་ཤིང་། འོས་པ་ཆོས་འདུལ་མཛོད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྒོ་བ་
སྤྱོད་གནང་དགོས་ཆགས་ཏེ་བྱིས་སུ་འདུལ་མཛོད་ལ་མཁས་པ་དུ་མ་ཐོན་གྱི་
ཡོད་ཀྱང་། དབུ་པར་ཆད་གསུམ་ལ་དེ་ཅམ་ཐོན་གྱི་མེད་པ་རེད།

ཞན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དམ་བཅའ་རྗེ་ཐོགས་པ་ཡོང་རྒྱུ་ལ་ཐུགས་འདུན་ཅ་
ནས་མི་གནང་བར་འཆར་ཅན་ལྟར་གཙོ་བོ་མདོ་དང་རྒྱ་འགྲེལ། རྗེ་ཡབ་སྤྱི་
གཞུང་སོགས་ཟབ་ཅིང་བརྒྱུད་པ་དང་། བར་ལམ་སྤང་མེད་དུ་ལུས་པའི་དགའ་

གནད་ཅན་གྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་རྣམས་ལ་ཅུ་དྲུ་བཏོན་ཏེ་སྤངས་བཅོན་གནང་
བ་ལས་ཡིག་ཆ་དང་མཆིམས་མཛོད། མཆོ་རྒྱལ་སོགས་ལ་ཐུགས་སྤང་ཆེ་བ་
མ་གནང་བར་བརྟེན་དགོང་རྩོམ་དམ་བཅའ་སྐྱུ་མཉེལ་ཙམ་བྱུང་ཡོད་སྟེ།

ཡིག་ཆ་ཁོ་ན་ལ་མགོ་འཁོར་བ་ལ་ལས། ཆན་རིན་པོ་ཆེས་འདུལ་
མཛོད་ལ་དེ་ཙམ་གཟིགས་མི་འདུག་ཅེས་སྐྱེད་མོལ་ཡང་བྱུང་། འོན་ཀྱང་གོང་
གི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་མཐའ་དག་མཁྱེན་འཛིན་མཁན་དགེ་བཤེས་ལྟ་
རམས་པ་བཅུ་དྲུག་འཆར་ཅན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ཨང་དང་གཉིས་སོགས་
ཀྱི་རེ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ཆེས་ ༡༠ དང་ ༡༥ བར་དུ་དམ་བཅའ་འཛིན་སློལ་ཡོད།
ཉིན་རེར་དམ་བཅའ་ཐེངས་གསུམ་རེ་འཛིན་དགོས་པས་སྤྱི་རྩོམ་གསུང་ཆོས་ར་
བར་ཆད་མའི་དམ་བཅའ་དང་། ཉིན་གུང་དབུ་པར་དམ་བཅའ། དགོང་རྩོམ་འདུལ་
འཛོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཛིན་དགོས།

དུས་ཤིས་བསྟེན་བཀུར་ཞུ་མཁན་ཏེ་ཅང་མང་ཆེན་སྤྱོད་དང་ཉིན་གུང་
དམ་བཅའི་དུས་ཆོད་སྤང་ཞིང་། དགོང་རྩོམ་དུས་ཆོད་རིང་བས་དམ་གཟིགས་
མཆོན་ཞབས་རྣམ་པ་དུས་དེར་ཐེབས་ཤིང་། དགེ་བཤེས་མཁས་པ་བགྲེས་གས་
རྣམ་པའང་དེར་འདུ་ཆོག་ཆེ་ཞིང་། རྟགས་གསལ་ཡང་དགེ་བཤེས་བགྲེས་
གས་མཁས་དབང་རྣམ་པས་ཐབ་གནད་ཆེ་ས་གང་ཡིན་ནས་བཞིན་ཉམས་དོད་
ལ་ཐབ་བརྗེད་ཏེ་ཅང་ཆེ་བར་བརྟེན། དགེ་བཤེས་མཁས་ལོད་ཀྱི་ཕུ་ཐག་དེ་ནས་
ཆོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཆེན་གྱིས་ལྟ་རམས་སྤྱེ་བའི་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་
གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་སྤྱད་དེ། སས་ཀྱི་གྲོལ་བ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་
རྒྱལ་རྩ་དུང་བཞིན་དུ་ལྟ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲ་སྐོར་ལ་ཐེབས། འདི་ནི་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་གསར་འཛུགས་བཀའ་བློན་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལས་ཤིང་།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་འབྲན་པའི་དུས་ཆེན་དང་གཉིས་
སྤུ་མ་མཆིས་པ་དེ་ཡིན།

ཀྱུ་བོད་ཉོར་གསུམ་ནས་དད་ལྡན་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དད་ཅིང་སློན་
པའི་ཡུལ། མཁས་དང་བྱུབ་པ་ཐམས་ཅད་དབྱེས་པར་བསྐྱང་བའི་གནས་མཆོག་
ཐོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྤྱིན་ཞིང་
ཁམས་འགངས་པའི་དུས་ཆེན། དགེ་འདུན་ཉིས་ཁྲི་བཞུལ་བས་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་
གཅིག་རིང་སྤྲམ་ཆོགས་གསུམ་དང་ཆོན་ཆོགས་གསུམ་ཀྱིས་དུས་འདའ་ཞིང་།
ཆོས་སྤྱོད་རྣམ་བཅུའི་བྱ་བ་སྒོ་འཕར་འབྲུམ་ཕྱག་ཏུ་དབྱེ་བའི་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་
དུ་འཕགས་པ་དེ་ཡིན།

སྐབས་དེར་དམ་བཅའ་གཞན་ཡུལ་མདུན་དུ་བྱངས། རམ་སྤྱེད་པར་
བཅད་ཐོ་རངས་རྩྱུར་བཅད་ཀྱིས་ས་གང་གདན། རྩོ་གང་ལ་སྤྲས་བྱས་ཏེ་ཆོགས་
ཆོས་བྲལ་རྩུལ་བཞིན་འགྲིམས་ཐོག་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྡན་མཆོན་པའི་གཞུང་
ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ། སློབ་པ་ཐོས་བསམ་དང་སློང་བ་བསམ་གཏན་ཡ་མ་
བྲལ་བར་རྟག་གྲུས་གཉིས་འབྲུས་མཐར་འཁྲོལ་མཛད་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ།
ད་ལན་ལྟ་རམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་ཐོན་བྱུང་ལུགས་སོགས་ཀྱི་གཟུངས་
བསྟོད་ཆད་མེད་དང་བཅས། ལྷག་པར་རང་གིས་རི་ལྟར་བྱུབ་པའི་དོན་ལུང་
རིགས་བྲི་མ་མེད་པས་མཆོམས་སྤྱར་ཏེ། མཁས་བྱུབ་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་སར་
བཞུལ་བརྟག་དབྱེད་གསུམ་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་གཞན་བྲིང་མི་འཛོག་པ་རི་སྟེད་
ཅིག་བྱུང་བའི་ནང་ནས། ཨང་དང་པོ་འབྲས་སློ་སྤྱིང་འདན་མ་དགེ་བཤེས་ངག་
དབང་ཆོས་བྱུབ་ཅེས་སྤྱིད་ན་མཛོན་པར་བསྟོད་དེ། ཡལོང་ས་མཆོག་མཛུལ་ཁ་
དང་གནང་སྤྱིན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྦུལ་བས། བཀའ་རབ་འབྲུམས་དགེ་བའི་

བཤེས་གཉེན་གྱི་གནས་རིམ་ཨང་དང་པོ་ཚུད་མེད་དུ་མཆེན་གྱི་གྲགས་པ་བོད་
མཐའ་དབུས་ཀྱི་ཏུ་བྱུང་།

དེ་ཡང་བདག་གི་ཆོས་ལས། གང་ཞིག་སྟོང་ཕྱག་སྟོང་དག་གིས། །མི་
ཡི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་ལས། །གང་ཞིག་བདག་ལས་རྒྱལ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་མི་
ཡི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱ་གཞོན་ཏུ་ཉིད་ནས་རང་ཉིད་
རང་གིས་བཅུན་ཏེ་དབང་བའི་སྒོ་སྒྲིམ་པ་དང་བསྐྱེད་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
ནང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་དང་འཐབ་སྟེ་དེ་དག་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བས་ན། དེས་
ཅ་བ་བྱས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་མཆོག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བ་རང་གིས་
འབྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་དོ། །

དེ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་རམས་ཀྱི་གྲ་སྟོང་ལེགས་པར་བྱལ་བ་དང་བསྐྱེད།
སྒྲ་སྟོང་བཞེན་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྦྱང་གྲ་ཆོད་དུ་སྒྲིག་ཞུགས་མཛད། དེ་ཡང་
ལེགས་བཤད་ལས། རྒྱ་མཆོ་ཆུ་ཡིས་མི་རོམས་ཤིང་། །རྒྱལ་བའི་བང་མཛོད་
ནོར་གྱིས་མིན། །འདོད་ཡོན་སྦྱང་བས་མི་རོམས་ཏེ། །མཁས་པ་ལེགས་བཤད་
གྱིས་མི་རོམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་དང་
ལྟག་པར་རྒྱུད་སྦྱང་གྲ་ཆོད་གི་ནང་ཁྲིམས་མཐའ་དག་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞེན་
དུ་བསྐྱེད་སྟོན་ཐོག་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་བྱགས་དམ་གྱི་
མཐེལ་དུ་མཛད་དེ། རྒྱུད་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དཔལ་མགོན་སྐྱ་སྐུབ་གྱིས་མཛད་
པའི་སྤྲུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ་ཁག་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས་མཛད་པའི་
སྤྱིད་བསྐྱེད་པའི་བདག་ཕྱིན་རྒྱལ་ལ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན། སྐྱ་བུ་དང་། དཔལ་ལྡན་
རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྟོན་གསལ། རྩི་ཚོང་ཁ་བས་མཛད་པའི་འབྲེལ་
པ་བཞེན་སྤྲུགས་དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་སྤྲུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་

ཁྱེད་མ་ཡོངས་རྫོགས་ལ། རི་ལྷ་རྟེན་འབྱུང་གི་བྱི་བུ་དང་བྱུང་བས་འཛིབས་
བ་བཞིན་དུ་གསལ་བས་མ་སྒྲིམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བརྟན་བ་བསྐྱེད་
བས། རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་དེ་རིག་འཛིན་ཡོངས་
ཀྱི་གཙུག་གི་ཞོར་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། གཞུང་ས་དག་འཕྲན་པོ་བྱང་བས་ཀྱང་སྤྲུགས་
རམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་རྒྱུགས་བཞེས་དང་བཅས་རིག་འཛིན་རིག་པ་འཛིན་པའི་
ཁྱིམ་ནས་ཨང་དང་པོའི་མཆན་བསྟོད་ཆད་མེད་དང་ལེགས་སྐྱེས་གྲུ་ལོ་མ་པ་སྤྲུལ་
ཐོབ་བྱུང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་བའི་དགོ་སྒྲོམ་དང་། དེ་ནས་ཁྱིམ་དཔོན་མཛད་།
སྤྱིར་ཁྱིམ་དཔོན་རྣམས་འབྲེལ་ཁར་སྤར་སྒྲོལ་བཞིན་ཉམས་སྲུང་གི་འཁྲིད་ཡིག་
རེ་རྩམ་སྒྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། བཀ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ཉམས་སྲུང་གི་ཁྱིམ་དཔོན་
ཕེན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྒྲོག་པ་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་པ་རང་འཆར་ལྟ་བུའི་ཟབ་བྱུང་གཞན་
ལ་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་གསར་རྩམ་མཛད་པ། དེར་འཁོད་མཁས་དང་བྱུབ་རིགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོགས་ཏེ་དད་པའི་བ་སྤྱུ་གེ་དུ་ལྷང་ཞིང་། རོ་མཆར་
ཀྱི་བསྟོད་བསྐྱེད་ཀྱང་ཏུ་སྒྲོག་པ་བྱུང་འདུག འོན་ཀྱང་ཁྱིམ་དཔོན་ཡིག་དེ་དག་གྲུ་ཆད་
གི་གདན་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་གཅེས་འཛིན་བྱས་པ་ལས་ཕྱི་ལ་བཏོན་པ་
དང་། པར་བསྐྱེད་སོགས་གནང་མི་ཆོག་པ་ཡིན་འདུག

མདོར་ན་མདུན་ལེགས་མ་ལས། བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲུ་ན་མེད་པ་
ལ། །འབགས་ལྷུ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཉི་མེད་ལྟར། །ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་
པ་རྒྱུད་འདུས་པ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོང་བདེ་མཆོག་གི་ །ཅུ་རྒྱུད་
བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དང་། །མདོ་རྒྱུད་གཞན་དང་བཤད་སྒྲོལ་མི་
འབྲུ་བའི། །ཤིང་རྩའི་སྒྲོལ་འབྲེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད། །གསལ་བྱེད་བྱི་
མ་མེད་པའི་འོད་ལ་སྤྱངས། །ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་

གདམ། །བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་བཙུན་མཁའ་པའི་གཏེར། །ཞེས་ངེས་སྒྲོང་གསུངས་
བ་ལྟར་ཡབ་རྒྱུ་གིས་ཐེན་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་སྒྲོང་ཡང་འབྲས་སྤྲུངས་རང་ཤག་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་
ནལ་འཕྱོར་རྩལ་ཏུ་བཏོན་ཏེ་སྒྲོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་
མཛད། བར་གསེང་ཐམས་ཅད་ཏུ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་དཀའ་
གནད་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་གཞུང་ཆེན་ལྟ་
གང་ལ་གང་འོས་སུ་སློབ་ཁྱིད་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ། །ལྷག་པར་ཏུ་གདན་སའི་
སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་བསམ་གྱིས་གཟིགས་སྒྲོང་དང་འབྲེལ་སློབ་
ཁྱིད་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བུ་སྤྱི་དང་བྱད་པར་གདན་སའི་
སློབ་གཉེར་བར་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་དཀོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ལས།
འོད་སྤྲུངས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩ་བ་ཆེས་པ་ལ་ཕྱག་འཆམ་བ་ལྟར་ཉ་བ་
ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤྲུངས། དེ་བཞིན་ཏུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་
དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ནི་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་སྤྲུགས་
སུ་བཅངས་པས་ཡིན་ནོ། །

མདོ་དཔེ་དོན་ནི། དཔེར་ན། སྟན་ཀྱི་སྤྱུ་གྲུ་སྤྱིད་མ་བསྐངས་པས་ཉམས་
སྤྱོད་པ་དང་། སད་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཟླ་བ་དང་། རྒྱན་མཁའ་གསུ་
མི་རྩལ་གསུ་པ་དང་རྒྱན་གསུམ་ཆང་བས་སྟན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་
རྣམས་ཀྱིས་སྟན་ཀྱི་སྤྱུ་གྲུ་ལ་གཅེས་སྤྲུས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་བཞིན་བྱ། བྱང་སེམས་

ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སྒྲིམ་བ་ཡུན་མ་བསྐྱངས་པས་ངལ་
བ་ཆེ་བ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མགོ་གཞོན་མི་ཐུབ་པས་དེས་བརྩིས་བ་དང་།
རང་གི་ལམ་འབྲས་རྫོགས་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་བ་མ་ཐོབ་པས་གཞན་གྱིས་བསྐྱ་
བར་སྐྱ་བ་དང་གསུམ་ཆང་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་གཟིགས་སྦྱོང་གནང་བ་
དེ་ནི་མདོ་དཔེ་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་གྱིས་འཕངས་བ་ནི་མདོ་
ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་བ་སྤྱིའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཁྱད་སྤངས་གཏུགས་སའམ་
གཞི་བཙུག་ཡུལ་ནི། བཀའ་པོད་ལྡས་མཆོན་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡིན་
ལ། འདི་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོལ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་བ་མེད་ན། རྒྱལ་བའི་
བསྟན་བ་སྤྱིའི་ཆེང་ས་དང་མང་གཞི་ཐོར་གྱར་དུ་སོང་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བ་
ཆང་ལ་མ་ཐོར་བ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཡུན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར།

བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་གཞུང་ཆེན་མོར་ཐོས་བསམ་སྒྲོལ་
གཉེར་ལ་མ་བྱལ་བར་འཛིན་བ་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བའི་སྟོག་འཛིན་བ་ཡིན་
བ་མདོ་དཔེ་དོན་དུ་ངེས་བ་བཟུང་ནས། འཕགས་པོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ལ་གཅེས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་སྒྲི་ཀུན་ནས་སྤེལ་བར་
མཛད་ལ། བྱེ་བྱག་དུ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ཚུལ་
གཟིགས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་མཆོན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མར་གསལ་བུ་བཞིན་
ནས་སྤྱིང་གི་ཟུམ་འབྲུ་བཞིན་དུ་སྒྲི་ཀུན་ནས་གཅེས་བར་སྦྱོང་བར་མཛད་དོ། །

རྒྱ་མཆོན་གསུམ་ནི། སྒྲོལ་གཉེར་བ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོལ་
སྦྱོང་ཡུན་མ་བསྐྱངས་པས་ངལ་བ་ཆེ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་བ་མ་རྟོག་
པས་གཞན་གྱིས་བསྐྱ་བར་སྐྱ་བ་དང་། ཆེ་འདིའི་སྒྲིང་གི་སྤྱིད་སྤངས་ཤེས་ཆེ་བས་

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྗེ་བར་སྤྲོ་བ་སོགས་འགལ་རྒྱུན་མང་བས། འདི་ཉིད་ལ་
ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྤང་སྒྲོབ་མཛད་པ་ནི་བསྟན་པའི་སློག་ཤིང་ངམ་མང་གཞི་འཛིན་
པ་དེ་ལྷག་མ་མཆིས་པས། བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་དང་
ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིང་བསྟུས། དཀའ་ཐུབ་བདག་པོ་ཀུན་རྟོག་རལ་པའི་ཁྱུང་། རབ་སྦྱིས་
མཆོན་ཆར་བབས་ཀྱང་མི་གཡོ་བའི། ཉིང་འཛིན་བརྟེན་མོད་གདུལ་བྱས་གདུང་
འབོད་ཆོ། །གཡོ་བས་མེས་པོ་མ་ཡིན་དགེ་བའི་བཤེས། །ཞེས་པའོ། །

སྤར་འཕགས་ཡུལ་དུ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྦྱབ་ཡབ་སྲས་
དང་། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད། ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་བཞུགས་
ཆམས་ཀྱིས་རང་ལ་བདོག་པ་ཅི་འབྱོར་གཙོ་བོ་སྤོབ་གཉེར་བའི་ཆེད་དུ་བཏང་
ཞིང་། བཞད་སྦྱབ་ཀྱི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་མཛད་འདུག་པ་དེ་ཡང་མདོ་དཔེ་དགོངས་
པ་དང་མཐུན་ལ། བསྟན་པའི་ཐ་མ་འདིར་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྦྱིས་ཆེན་དུ་གྲགས་
པ་པལ་ཆེ་བས་ནི་རང་ལ་བདོག་པ་ཅི་འབྱོར་རང་རང་གི་འཁོར་གཡོག་དང་། ཉེ་
དུ། འག་ཆང་སོགས་རྒྱས་ཐབས་སུ་པངས་མེད་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཆེས་ཡ་མཚན་
པའི་གནས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྤར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་པོ་ལ་མཁས་པ། སྦྱིད་
མཆེད་ལ་མཁས་པ། ཁམས་ལ་མཁས་པ། ཉེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པ། གྲུབ་མཐའ་
ལ་མཁས་པ། དེ་བཞིན་མདོ་ལ་མཁས་པ། རྒྱུད་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་བྱའི་
དོན་ལ་བརྟག་སྟེ་མཁས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་མོད་ཀྱི། དུས་ཕྱིས་འཕགས་
བོད་གཉིས་ཀར་གསུང་རབ་ཀྱི་པོ་ཉི་བཞི་དང་། བཙུ་དང་། བཙུ་བདུན་སོགས་
སྒྲོག་པ་དང་རྗེས་རྒྱས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ལ་མཁས་པ་སོགས་

རྫོང་བྱེད་ཆོག་ལ་བརྟུག་སྟེ་མཁས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམ་གཞག་འབྱེད་པ་ནི་རྟགས་
ཅམ་གྱི་ལེའུ་ཤར་བའི་སྔ་ལྷས་སོ། །

གཞུང་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་ཁྲུས་ཟེན་ཅིང་།
འདིར་ཡང་དམིགས་བསལ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཁྲུ་ན། དེ་ཡང་ཟབ་ཅིང་བསྐྱིད་བ་སྦྱི་
དང་བྱུང་པར་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་པ། དེའི་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ། འབྲས་
བྱ་གསང་སྔགས་རྒྱད་བཞིའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཡབ་
སྲས་དང་། འཇམ་མགོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འབྲིད་པར་མཛད་པ་བཞིན།
ཆད་ལྡན་གྱི་ལུང་དུ་མས་མཆམས་སྦྱར། བྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་པབ། ཉམས་སྲོང་ཆད་མས་ངོ་སྤྱད། གདམས་པའི་
མན་ངག་གིས་རྒྱན་བསྐྱངས། དེས་སྦྱ་བའི་དཔེ་དུ་མས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་
སྒོ་ནས་གཤུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདོད་དུ་འཆད་པར་བརྟེན། དངོས་སྟོབ་རྣམས་ནི་
མེ་རྟོག་ལ་ཆུ་བུན་བ་བཞིན་དུ་སྟོ་གོས་ཀྱི་འདབ་མ་རྒྱས་པས་དོན་གཉེར་ཅན་ནི་
ཆོང་ཁང་ཆེ་ལ་ཆོང་པ་འདུ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར།

དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོགས་གཞན་ནས་ཀྱང་སྟོབ་འབྲིད་ཁུ་བར་བཅར་
མཁན་ཇི་མང་དུ་བྱིན་ཏེ། དངོས་སྟོབ་ཡང་སྟོབ་དང་བཅས་པ་བོད་མཐའ་དབུས་
ཀྱན་དུ་རིམ་གྱིས་དར་ཞིང་། རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་ན་དཀའ་བའི་གནད་དང་།
དྲོགས་པའི་གནས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་དྲོགས་གཅོད་ཀྱི་འཕྲིན་ཡིག་བྱུང་པར་དུ་
ལམ་རིམ་ལྟག་མཐོང་ཆེན་པོ་དང་། སྔགས་ཀྱི་དྲོགས་གཅོད་གཅིག་ལས་གཅིག་
ཟབ་པ་མདོ་སྤྱད་སོགས་སྟོགས་དུ་མ་ནས་འཕྲིན་ཡིག་བར་མ་ཆད་པར་འབྱོར་
བར་གང་ལ་གང་རན་པར་ཟབ་ཅིང་གསལ་བའི་ལན་ཡང་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་མཛད་

དེ། ཐུམ་ཅད་ལ་མགྲོན་གྱི་ཞིང་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བར་མཛད་པ་སོགས་
གཞན་དྲིང་མ་མཆིས་པའི་བཤེས་སྟོན་ལའོ་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་དུས་འདས་
བཞིན་བཞུགས་སོ། །

ཁྱད་པར་དུ་རབ་དང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་
ཆེ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལྷོང་བཟུལ་བ་བཞིན། རྣམ་དཔྱད་དང་
ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཕྱད་དང་རིགས་པའི་རྣམས་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་
འཆད་སྤེལ་བྱ་ཆེར་མཛད་པ་དེ་ནི་པན་ཡོན་དང་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། རྟ་
རྩེ་གཙོན་པ་ལས། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་
རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་
ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྤྱིན་པ་བྱིན་པ་
བས། གང་ཞིག་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམས་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་ནས་གཞན་དག་ལ་འཆད་ཅིང་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་
སྟོན་ན། གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་ཆོས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཙུན་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ནི། འདི་ལས་བྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་གྱི་ཡང་འདི་ལས་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།

ཡུམ་གྱི་མདོ་གསུམ་གཤེགས་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་རིང་བསྐྱེད་ཀྱིས་
བྱུང་བྱུང་གཏམས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ་སྤྱིན་པ་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་སྤྱིན་
པ་གཉིས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཉིད་གདམས་པ་དང་། དེ་ལྷོང་གདམས་

དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་བོར་ན་ང་ཡི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ལན་
དུ་མར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཀོ་ཤི་ཀ་ དེ་
བཞིན་དུ་བྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འབྲས་དང་།
བསམ་གཏན་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པའི་མིང་མི་ཐོབ་ཅིང་དཔུས་ལོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་མཐའ་
ཡས་པ་གསུངས་པས་ཀྱང་འབྲུབ་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་མིག་
ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྒྱས་
པར་བསྟན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མིག་བྱིན་པ་ཡིན་པས། བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ནང་ནས་མིག་བྱིན་པ་ནི། རབ་དང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་
སྤྱད་པ་ལས། དཔེར་ན་སེལྷེ་རི་སུལ་བསྟེན་ནས་འཛིགས་མེད་པར། །རི་དྲགས་
སྤྲོ་མོ་མང་སྐྱག་བྱེད་ཅིང་སྤྲོ་སྤྲོག་ལྟར། །མི་ཡི་སེལྷེ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་བསྟེན་
ནས། །སུ་སྟེགས་ཅན་མང་སྐྱག་བྱེད་འཛིག་ཏེན་སྤྲོ་ཡང་སྤྲོག་ །ཅེས་གསུངས་པ་
དང་སྟོ་ཀྱན་ནས་མཐུན་པར་མཛད་དོ། །

སྤྲས་པ། བྱིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མཆོག་ལ་འཁྱུད་དེ། །སྤྱབ་པའི་
གདུང་འཛིན་སྤྲས་འབུམ་བསྐྱུན་པ་ནི། །སྟེད་མེད་བྱ་ཡང་སྦྱིངས་ཤིང་ནེམ་རྒྱར་
དང་། །གངས་ཅན་མཁས་པའི་ཆོགས་ཀྱང་དངངས་བཞིན་བཏྲས། །ཤིན་ཏུ་
དཔག་དཀའི་དཔོག་ན་ཉེན་ཆེ་བ། །དབུ་མའི་ལམ་བཟང་དེ་ནི་འདི་ཀོ་ཅི། །ཀྱན་
རྟོག་གཞན་དབང་གྱུར་རྣམས་འཛོག་མོད་ཀྱང་། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་འདི་ཡིས་བསྐྱབ། །དེས་ན་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱི་གཟབ་མཆོར་ཅན། །དངོས་
ཞེན་ཆང་གིས་སྦྱོས་པའི་འབྲོག་འགྲོས་ཀྱིས། །ཡང་དག་ལྟ་ཞེས་འཕང་འགྲོ་

བསྐྱེད་དང་ལྟན། །མཐར་ལྟ་ཁྲིམ་བསྐྱབས་བསྐྱེད་ཆུང་སྐྱེད་ཀྱི་མ་ཉུང་། །དེ་ལྟར་
ཁྲིམ་གྱིས་ཡུལ་དོན་འཆད་པའི་ཆོ། །འཇམ་དཔལ་དཔལ་འཛོམས་སྒྲིག་པའི་སྐྱེད་ལེན་
སྐྱེད། །ཁྲིམ་མོ་ནི་འདོད་པས་རབ་གདུངས་ཏེ། །ཁྲིམ་གྱི་མགུལ་ལ་འཇུག་ནས་
འོ་ཡང་བྱེད། །ཅེས་པའོ། །

དེ་ནས་བར་ལམ་ཞིག་ན་བསྐྱེད་པའི་གོགས་དབང་ལྟ་བུའི་སེལ་གྱིན་
ཞིག་བྱང་བ་འདི་ལྟར། སྤར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུའང་དབྱ་བཅོམ་པ་
ཉེར་སྤྱོད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བདག་པོ་མཛད་དེ་བཤེད་སྐྱབ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱེད་
འགྲེལ་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོང་བཞིན་པར། བདུད་སྤྱིག་ཏོ་ཅན་གྱིས་མ་བཟོད་ནས་གར་
མཁན་དཔལ་འཛོམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཏེ་བར་ཆད་རབ་ནས་རབ་ཏུ་བཅུམས་ཀྱང་། ཉེར་
སྤྱོད་ཉིད་གྱིས་བདུལ་ཏེ་བསྐྱེད་པ་སྤར་བས་གསལ་བར་གྱུར་བ་དང་། དཔལ་
མགོན་སྐྱེད་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུའང་ནག་ཕྱོགས་པས་བར་ཆད་མང་དུ་བཅུམས་
ཀྱང་མ་ཚུགས་པ་སོགས་སྤོན་བྱང་གི་ཐེང་བ་ཡིན་ཏུ་མང་། སྤྱིར་ལྟ་སྒྲོམ་
སྤྱོད་གསུམ་ངི་མ་མེད་པ་སྤེལ་བ་ལ་བདུད་གྱིས་བར་ཆད་མང་དུ་བཅུམས་པ་
ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་ཉོགས་པ་མཐོན་པོར་སོན་
པ་ཆུང་སྐྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་མང་བ་ནི་ཉོགས་པ་སོགས་འདོན་གྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་ཤར་བ་དུ་མ་སྤྱང་བས། བར་ཆད་ཀྱི་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་བདུད་རང་
མཆན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་ཉོགས་པ་
བཟན་པོ་མཐོན་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ཆུང་དག་སྤྱོད་སྐྱབ་མིན་གྱི་སྐྱབས་དེར་
བར་ཆད་གྱིས་ཡོ་འཁྲུམ་མང་བ་ནི་པལ་ཆེར་བདུད་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་རང་མཆན་པ་
ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག

གན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་གཙུག་ལག་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཞུང་ཆེན་

པོའི་སྟེང་ནས་བཤད་སྐབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་སྤྱོད་པ་ལས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བ་མཛད་བཞིན་པའི་དུས་སུ། འབྲས་སློ་སྤྱིང་གོ་བོ་ཁང་ཆོན་གྱི་གཙོད་
བ་དོན་ལྡན་བྱ་བ་དེ་སློབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་གང་འཆམ་སོང་བ་ན། བར་ཆད་གྱི་
མཆོན་མ་ཞིག་བྱུང་བ་དེའི་དབང་དུ་འོར་ཏེ་སློབ་གཉེར་འཕྲོ་བཞག་ནས་དབེན་
པར་བསྐྱོད་དེ། དགོན་པ་ས་ཞེས་པར་བྲག་ཕྱག་ཏུ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐབ་པ་མཛད་
ནས་བཞུགས།

ནམ་ཞིག་ནས་སྐབས་ཇེ་པ་བོང་ཁ་ནས་གཙོད་གྱི་གདམས་པ་ཞུས་ཏེ་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་རྟོགས་པ་སྒྲོང་བཞོལ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྒྲང་གི་ཡོན་ཏན་མེ་
ལྟར་མཆེད་པས། གན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྟ་བུའི་སྟོར་དང་ལམ་བཟོད་
ཚུལ་གྱི་སྟོར་བྱི་བའི་འཕྲིན་ཡིག་ཕུལ་བར་དེ་མཚུངས་གསུང་ལན་ཡང་ཞིབ་
ཅིང་བྲ་བ་མཛད་པས་ཐུགས་རབ་ཏུ་འཕྲོག་ཅིང་དད་གྲུས་ཆད་མེད་པ་སྦྱེས་ཏེ།
སྒྲར་ཡང་ཉམས་སྒྲང་གི་དྲོགས་གནད་ཆེ་ས་ནས་ཞུ་ཡིག་ཡང་ཡང་ཕུལ་བར་
གསུང་ལན་གྱིས་འཆོངས་པ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། མཐའ་མར་གཙོད་གྱི་སྟོར་བྱི་བ་
ཕུལ་བར་གན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཙོད་གྱི་སྟོར་དེད་གྱིས་གཉིང་དཔོག་མ་གྱུར་
ཀྱང་། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ་བདེ་གསང་འཛིག་གསུམ་ཡ་
མ་བྲལ་བར་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་གལ་ཆེ་ཐུགས་དང་། གཞུང་ཆེན་
པོ་ཅེས་ཏུ་བཏོན་ནས་ཉམས་བཞེས་དགོས་ཐུགས་གསུང་ལན་སྦྱལ་འདུག་པ་
དེ་ཉིད་དོན་ལྡན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ལ་ཅུང་མ་འཐད་པ་ཡིན་ཆོད།

གང་ལྟར་ཡང་གན་དོན་ལྡན་མཆོག་ཀྱང་དབེན་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
སྐབ་པ་མཛད་པས་སྟོ་བུར་དུ་ཡོན་ཏན་སྟོང་དུ་བཞོལ་ཞིང་། ཉམས་སྒྲང་སྒྲ་
ཆོགས་ཤར་བ་སོགས་གྱིས་སྙན་གྲགས་རེ་ཆེར་བྲིན། ཁྱད་པར་དུ་གཙོད་གྱི་

ཆོ་ག་གཏོང་ཆེ་སྤར་དང་མི་འབྲ་བས་རྟ་དབྱངས་སྟུན་ཞིང་རྒྱུ་བསྐྱུགས་ཆེ་
བས། ཐག་རིང་ནས་རྟ་བས་ཐོས་པ་ཅུ་གིས་ཆང་མ་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཐུབ་
པ་དང་། སྟུན་པོ་མགུ་བ་སྟེད་པའི་མན་ངག་འདོམས་པ་ལ་མཁས་པ་སོགས་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་མཛོན་པར་མཐོ་བར་གྱུར། དེའི་སྟོབས་གིས་གསར་ཆོས་
ལ་དགའ་བའི་སྤྲ་ཆེན་དང་མི་ཆེན། མི་དགྲུས་མ་མང་པོ་ལྷུང་ལངས་ནས་
གཅོད་གྱི་གདམས་པ་ཁྱུ་བར་འཆང་ཁ་ཤིག་ཤིག་བྱས་པར་བརྟེན། གདན་སའི་
སློབ་གཉེར་བ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་ནོར་བུས་ནོར་ཉམས་
མ་ཆོད་པར། གཞན་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་མཆིང་བུ་ལ་ངོ་མཆར་སྟེས་ཏེ། ཏུར་
སའི་རོ་ལ་བྱ་རྒྱུ་འཆང་བ་བཞིན་གཅིག་རྒྱབ་གཉིས་ཤོར་གྱིས་གཅོད་གྱི་
གདམས་པ་ལ་ཉལ་ཐོབ་བྱས། དེ་ཡང་ལ་ལ་ནི་གཅོད་གྱི་ཆོ་གའི་རྟ་དབྱངས་
ལ་ཆགས། ལ་ལ་ནི་གཅོད་གྱི་གྲགས་པ་ལ་ཆགས། ལ་ལ་ནི་གཅོད་གྱི་ལོངས་
སྟོང་ལ་ཆགས་ཏེ་འདུས་པ་ལས། གཅོད་གྱི་གདམས་པའི་སྟོང་པོ་ཁོང་དུ་ཆུད་
ནས་འདུ་བ་ནི་རེ་བྱང་ལས་མེད་ཁར་རྟོག་བཟོའི་བཤད་ཡམ་སྟོ་ཆོགས་བྱས་
ཏེ། མདའ་ལྷ་རྟོག་ཏུ་བཀོད་པའི་བདུད་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ནི་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་
རྩེ་མཐོར་སོང་ངོ་། །

ཞན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་ལྟ་བུར་བྱགས་གིས་མ་བཟོད་ནས་གཅོད་གྱི་
གདམས་པ་ནི་བྲི་དང་སྟོ་བ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ་གང་བྱུང་བྱུང་དུ་གནང་ལུགས་མི་
འགབ་ཚུལ་དང་། བྲད་པར་གདན་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་དེ་རིགས་
གནང་ན་སློབ་གཉེར་གྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བས་མི་རུང་བའི་སྟོར་འཕྲིན་ཡིག་
བཏང་བས། ཞན་དོན་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དང་བས་ངོས་ལེན་གནང་སྟེ་འགོག་ཅི་
ཐུབ་མཛོད་འདུག་ཀྱང་། འཁོར་ངན་སྐྱལ་དགྱིས་པན་མེད་ཤིང་སྐམ་ཞིང་། །ཞེས་

པ་ལྟར། སློབ་མ་ཞེ་སྤང་གིས་རྒྱུད་དཀྱུགས་ཤིང་རྟོག་བཟེང་མེ་ལྷེ་འབར་བ་དག་གིས་ཁ་བྱེད་གསར་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་སྤྲ་ཆེན་དང་མི་ཆེན་དག་གིས་ཁོག་བྱས་ཏེ། བན་ཚུན་དཀྱོག་རྒྱེན་དང་ཁུངས་མེད་ཀྱི་སྤྱིར་གཏམ་རྒྱུད་ཚུབ་ཀྱི་སྤྲ་ལྟར་བསྐྱབས། ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཀྱིས་རང་ལུགས་བརྟན་པོར་བརྩམ་བ་དག་ལ་ནི་ཐུགས་བསུན་ཆད་མེད་བཟོས།

གདན་སའི་སློབ་གཉེར་བ་ཀན་གས་མང་པོས་ཀྱང་སློབ་གཉེར་ཀྱི་འཕྲོ་བཞག་སྟེ་རྣམ་དག་ཤིང་སེར་ཀྱི་སྤང་བ་དོར་ནས་སྤྲང་པོའི་ཡུང་ལྟར་གི་སྤང་བ་ལག་ཅེར་སྤྲེལ། ཅེ་སྟོང་ལྷན་པའི་ཞུ་སེར་དང་ཆབ་སྐྱབས་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་ཀང་སྤྱིང་དང་། བེལ་ཆེན། ར་མ་རུ་ར་རྒྱུད་ཅམ་རེ་འཁོར་གསུམ་ཏུ་བཏགས། དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་ཆངས་དབྱངས་ཁ་ནས་འཕྱར་སྟེ། ཁྱོད་བས་སློན་པའི་སྤྲ་དབྱངས་སྟེ་ཅེས་ལེན་བ་སོགས་དུར་ས་གར་ཡོད་ལ་རྒྱག་ཏེ་སྤྲུགས་མིན་མདོ་མིན་ཀྱི་གསར་ཆོས་ལ་ཨ་གསར་བྱས། རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་གཉིས་སྤྱད་པའི་ཆོགས་ཆོས་གྲར་རྒྱ་བའི་ཆབ་ཏུ་ཁུག་གྲོག་གང་སར་གཅོད་ཀྱི་སྤྲ་དབྱངས་ལ་འབྱངས།

རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤུས་ཀྱན་ཀྱི་གཤེགས་ཤུལ་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་ནི་ཁལ་ལམ་ལས་ཞོར་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་པས། སྤྱི་སྤྱིར་སོ་སའི་སློབ་གཉེར་ལ་བར་ཆད་ཆེ་ཅམ་བྱུང་བ་ན་སློབ་གཉེར་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཐུགས་ངལ་ཆེ་བས། སྤྲད་དེ་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཀན་རིན་པོ་ཆེར་བཀག་འགོག་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་ཞུས། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་གཅོད་ཀྱི་ཐད་ལ་དྲོགས་གནད་ཆེ་བས། དེ་ལྟར་བཞུགས་མི་འོས་པའི་སྐོར་འཕྲིན་སྤྲར་ཡང་བཏང་བར་ཀན་

དོན་ལྡན་ནས་དད་གུས་ཆེན་པོས་བརྩི་བཀུར་སྤར་བཞིན་ཞུས་ཏེ། གཙོད་ཀྱི་
གདམས་པ་གནང་བར་དམ་བསྒྲགས་ཆེ་ཞིང་ཁྱད་པར་སློབ་གཉེར་བའི་རིགས་
ལ་བཀག་འགོག་ཅི་ཐུབ་མཛད་པས། བདུད་ཁ་རྒྱལ་བས་སློབ་མ་མི་བསྐྱུན་པ་
མང་པོས་མ་ཉན་པར་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ལའང་བསྒྲོ་བ་ནར་གཞོན་གྱིས་སློ་སྦྱར་ཆེད་
བཟོ་དང་། གཟུ་ལུས་ཀྱི་ཚྭ་ཡིག་མང་དུ་བཀྲམས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཟང་ཟེང་
ཆས་ཆེར་འཕེལ།

བར་སྐབས་ཤིག་སློ་སྦྱིང་གྲ་ཆེད་དུ་དགེ་བཤེས་གཏོང་སློ་ཤིག་གི་སར་
ཀན་རྩས་གཉིས་གདན་ཞུས་གྱིས་ལྟན་འཛོམས་ཐོག་བཀའ་ཚུལ་གནང་བར།
དོན་ལྡན་མཆོག་ནས་ཀྱང་ཀན་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ཇི་ཡོད་ཞིབ་རྟོགས་
གྱིས་གཅིག་གྱུར་མོལ་མཐུན་གནང་འདུག་ནའང་། གཡོ་སྟོན་པའམ་སློབ་མ་
ཁ་རྒྱལ་ནས་སླ་མའི་འདོད་དབང་དུ་མ་བཏང་བ་གང་ལྟར། ལུ་སྟེགས་སྟོན་པ་
ལ་ཆོས་འཕུལ་འགྲའ་རྒྱུའི་བྱིལ་བསྒྲགས་ལྟ་བུར་ཤུགས་ཆེར་བྱས་ཤིང་། དེས་
མ་ཆོམ་པར་ནང་འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་བཅེགས་པའི་གཙོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་
ཀྱང་བརྩམས་ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས། གསར་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་སླ་ཆེན་དང་
མི་ཆེན་རྩས་པས་ཀྱང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་ཤོག་སྦྱག་རྒྱུར་འཆང་
བྱས་པས། དེ་ཞིག་བྱ་པོ་མེད་སར་བོང་བྱས་ནམ་ཆོད་བྱས་ཟེར་བ་ལྟར་ཆགས་
ཏེ་ལྷ་མིན་དབུང་གིས་ལྷ་དམག་བསུ་མ་བྱས་སོ། །

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལོ་གསུམ་ནང་མོལ་འཕྲིན་གྱིས་སློག་བར་མཛད་
ཀྱང་མ་འཕུས་ཤིང་། རྒྱབས་ཇེ་པ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་ཆ་
བྱུང་ན་མི་ལགས་པར་དགོངས་ཏེ། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེ་ལྟར་དགག་པ་མཛད་
འཕུས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་ཤེབས། དོན་ལྡན་མཆོག་གི་ཕྱོགས་ཞེན་པ་ཆོས་ཚྭ་

པས་རྒྱལ་པས་འབྲེད་དགོས་ཞེས་དགོག་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིང་བས། གཞུང་
གནས་ནས་ཀྱང་དངོས་སུ་ཚེད་འགན་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་ལག་འཁུ
ཡང་ཐེབས་འདུག།

དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཀྱིས་ངན་པ་ཆར་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དུས་ལ་བབས་པར་
གཟིགས་ཏེ། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འབྲེད་པའི་བསྟན་བཅས་རིག་
པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་གཅོད་དགག་གི་བསྟན་བཅས་གནས་ལྷགས་རྫོང་
འབར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཀའ་རྩིས་མཛད་དེ། གཞུང་ས་ཆེན་པོར་བཏོགས་འབྲུལ་
དང་བཅས་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལའང་འབྲེམས་སྒྲིལ་མཛད་པས། གཞན་རྒྱུ་མི་
འཛོག་པའི་མཁས་དབང་རི་བོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ཐུགས་གཏིང་ནས་དགེས་ཏེ། ཉི་
མ་སྒྲ་ཅན་གྱི་ཁ་ནས་ཐོན་པ་ལྟ་བུའི་འཛུམ་མདངས་ཀྱན་ཏུ་འཕྱོས། གཙུག་ལག་
མཁན་རང་རྒྱགས་མི་ཐུབ་པ་དག་ནི་ཆོགས་སར་འོག་རྒྱུང་ཤོར་བ་ལྟ་བུར་ངོ་
གཞོང་བས་ཐུགས་ལས་རྒྱུང་བྱུར་གནས། པས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
སྒྲིངས་པ་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་དག་ཡིས་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཅི་བྱ་གཏོལ་བྲལ་བྱ་ལྟར་ཏེ་
འཛིགས་ཤིང་དངངས་པས་གཅིན་རྟེན་མ་འཛོག་པ་ལྟ་བུར་གྱུར།

གཞུང་ཆེན་པོའི་སྟེང་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་གདེང་ཐོབ་པའི་སྒྲིམ་མཆོག་
རིགས་པ་སྤྱོད་པ་ཆར་མས་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་།
བྱེ་བྲག་འཇམ་མགོན་སྤྱོད་པའི་ཐུགས་བཟང་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱིའི་ཐུགས་རི་དང་
ནང་གི་ཁོར་བུ་གཞན་ལྷག་མ་མཆིས་ཤིང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་
རྫོགས་ལ་མི་འཕྱོག་པའི་མཁུན་རབ་མངའ་བ། རི་མ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་
དཔའ་རྩལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཁས་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཉིན་མའི་སྐར་མ་ཅམ་
མོ་སྒྲམ་སྟེ་སྐོ་ཀྱན་ནས་བསྟོད་བསྐྱེད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཕྲོར། སྤོབ་གཉེར་བ་གཅོད་

ལ་གཡམ་རྒྱགས་བྱས་པ་པལ་ཆེ་བ་གཉིས་འཕྱང་གཏུམ་པོ་ལྷགས་ཀྱིས་བྱངས་
བ་བཞིན་དུ་སླར་འདུས་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འབྱས་པར་མཛད།

མང་པོ་ཞིག་ནི་པ་རིའི་ལྷ་བ་མེད། ཚུར་རིའི་སླེ་པོ་མེད་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་
དལ་འབྱོར་ཆུད་ཐོས་སུ་སོང་འདུག་པ་ཐུན་གདན་སར་སླེབས་ནས་ཀྱང་མང་པོ་
ཞིག་མཐོང་སྤྱོད། གཟུ་ལུམ་གྱི་ཅ་ཅ་སྒྲ་བའི་བྱེད་གཏེ་དག་ནི་སླེའུའི་ཆོགས་སུ་
སྒྲག་མོ་མཆོངས་པ་བཞིན་དུ་དུས་གཅིག་བརྒྱལ་བ་ལྟ་བུར་སོང་ཞིང་། དེ་ནས་
རིམ་གྱིས་སོས་ཏེ་གཙོད་དགག་དོ་རྩེའི་གོ་ཁབ་འདི་ལན་གྱིས་འཁྱིགས་པར་
འདོད་ནས་མཁས་དབང་མང་པོར་བསྐྱལ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལན་གྱིས་ལྡོག་
བ་ལྟ་ཅི། བསྐྱལ་གས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རང་མཆོང་གི་མངལ་ཁུར་བཅོལ་བས་
སྒྲགས་འཆོལ་གྱི་ལྷ་ཅེ་གཡོ་བ་ཅམ་མ་རུས་སོ། །

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཙོད་དགག་འདི་ལ་དགག་ལན་ཐུབ་པ་ཡང་མི་
འོང་ཞེས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཛིགས་མེད་སེང་གེ་ང་རོ་བསྐྱལ་གས་
པར་མཛད་པ་སོགས། ལྟ་དབང་ལྟ་མིན་དབྱང་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་
རྩ་ནི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྤངས་པའི་དབྲས་ནས་བརྟུངས་པས་བོད་མཐའ་
དབྲས་ཀྱན་དུ་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱབ། སློབ་ཟུང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
འདི་ཉིད་གསེར་གྱི་ཡང་ཁྱན་ལྟ་བུར་སླར་ཡང་གསལ་བར་མཛད་དོ། །

གཞུང་གནས་ནས་དེ་གས་འཕྱས་པར་དགོངས་ནས་ཀན་གཉི་གཞོར་
སྤིང་དུ་ཆེད་འགྲུག་གིས་ཚོད་བསྐྱར་མི་དགོས་པར་ཐག་གཙོད་དང་འབྲེལ་ཚོད་
བ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་མཛད། གདན་ས་སོ་སོའི་ཆོགས་ཆོས་བྲ་དང་
བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་ལ་བར་ལམ་ཉམས་ཆག་སོང་བ་དེའང་སྤར་གསོས་པས་
བསྟན་པའི་མང་གཞི་མཐོ་ལ་བཅན་པར་གྱུར། སྐབས་མེ་བདེ་ཆེན་སྤིང་པོ་ཡང་

ཐུགས་རབ་ཏུ་མཉེས་ཏེ་བྱ་དགའ་གྱུ་ཞོམ་པ་དང་བཅས་སྟོན་ནས་ཟིན་གྱིས་
འཁོད་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་ཞིག་ཀྱང་སྤུལ་ནས་འདི་ལ་ཞུ་དག་དང་
ལེགས་བཅོས་དགོས་པར་གསུངས། ཆན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དེ་དོན་བཀའ་
གསུང་དྲང་ལེན་ཞུས་ཏེ་ཞིབ་འདུག་ནན་ཟབ་དང་བཅས་སྤུལ་བས་ཐུགས་རབ་
ཏུ་འཕྲོགས་ཏེ་གནང་སྟེན་སྤྲུག་སྤུལ་ཆོགས་པ་དང་། ཐུག་དཔེ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་
སྤུལ་ནས་དེ་དག་ལ་དག་ཐེར་དགོས་པར་བཀའ་ཐེབས་ཏེ་དོན་གྱི་བསྟན་པའི་
བདག་པོར་བསྟོས། དེ་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཚུམ་
སྟེག་དགོས་པར་བཀའ་ཐེབས།

དེ་རྗེས་ལུང་རིགས་སྤྱི་བའི་སེང་གེ་སེར་གྱེས་གཙང་པ་ཆན་ལྷན་གྱུ་བ་
བཙེན་འབྲས་ཀྱང་ཐུགས་རབ་ཏུ་དགྱེས་ཤིང་། ཕྱིར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པར་ཐེབས་
ནས་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཆོས་ར་བར་གསུང་ཆོས་གནང་སྐབས། ང་
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གཙོད་ཀྱི་དགག་པ་འབྲི་རྒྱ་ངའི་ལས་འགན་
ཡིན་འདུག་ཀྱང་ངས་དེ་ལྟར་བྱང་མ་སོང་། ཆན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
དགག་པ་མཛད་པ་དེ་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་གཟེངས་བསྟོད་ཆད་མེད་དང་
བཅས། སྟོབ་གཉེར་བ་གཙོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དག་ལ་བཀའ་བཀྲོན་ཡང་
ཡང་གནང་འདུག་ དེ་བཞིན་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་མཁས་དབང་མང་པོས་ཐུག་
ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། ཆན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་མགྲིན་
དབྱངས་གཅིག་གྱུར་མཛད་འདུག།

ཕན་སྟེ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་གདན་ས་འབྲས་སྦུངས་སུ་འབྱོར་བས་ཕན་
གྱི་ཤག་དགེ་ཆན་ཡང་གཙོད་གཏོང་མཁན་ཡིན་འདུག་ཀྱང་ཨ་གསར་ཡལ་ལ་
ཁད་དུ་འདུག་ལ། གཙོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་དེའང་འགྲེལ་ནས་ལྟ་ས་བ་དང་། གཞུང་

ཞབས་ཀྱི་ཡོལ་གྱི་ཉུང་ཤིང་གི་ཆོག་པ་ལས་མི་འདུག་ དེ་ཡང་ལྷག་
ཆུ་ཆད་པའི་རྒྱུ་ལྟར་གྱུར་འདུག་

དེ་ཆོའི་ཁང་ཆོན་གྱི་སྟོབ་གཉེར་བ་གཉིས་གསུམ་ཙམ་གཅོད་གཏོང་
བར་སོང་བ་ལ་ངན་ལྟས་བྱུང་བས་འཛིགས་ནས་གོངས་ཟེན་འདུག་ གཞན་ལའང་
དེ་མཆུངས་བྱུང་ཡོད་སྟེ། སྟོབ་གཉེར་བ་ཀྱི་མང་པོ་ཁ་ཅུ་དང་ཀར་
སྒྲིང་སོགས་གཅོད་ཆས་རྣམས་སྤྲོས་ནས་མི་མདོན་པ་མཛད་ཀྱི་འདུག་ ཀྱི་
སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆུ་ནག་ཏུ་ཐེབས་ཟེན་འདུག་ ཀྱི་དོན་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་
བཞུགས་ཡོད་འདུག་ གྱུང་སྟོང་གྱི་གྲགས་པ་ཉམས་ནས་འཁོས་ཆུང་གི་རྣལ་
འབྱོར་བ་ཚུལ་མཐུན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་བཟོ། ཀྱི་ལགས་ཀྱིས་སྤྲོས་མཛུལ་དུ་
འབྱོར་གོས་དང་། གཅོད་དབང་ལྷ་དགོས་ཀྱི་བསྟོན་བྱ་མང་དུ་གནང་བྱུང་ཡང་།
དེ་དུས་ནས་མགོ་མཐེགས་ཐོའི་གཤེས་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་དགོངས་པ་ལྷས་ཏེ་
མ་ཐུན་པ་ཡིན། འདི་ནི་སྤྲོས་ཀྱི་སྤྲོས་ཚུལ་ཙམ་ལགས།

གཞན་ལའང་གཅོད་དགག་དེའི་ནང་སྟུ་ལུས་དང་ལྟ་བ་སོགས་སྤྲོས་
ཀྱི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ལའང་དག་ཐེར་བྱ་བ་ཆོད་པ་མཛད་པས། རིག་འཛིན་
རིག་པ་སྤྲོས་པ་རྣམས་གྱུང་སྤྲོས་ཀྱི་བྱམ་བཟང་ཡོངས་སུ་ཆེམས་ཏེ། ཅོད་བྲལ་
ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་བཀུར་བ་སོགས་མཁས་པ་མགྱུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ས་
སྟོང་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཏོ། །

མདོར་ན་སྤྱིར་གཅོད་ཀྱི་གདམས་པ་དེ་ནི་གང་ཟག་གི་བྱུང་པར་འགའ་
ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སོགས་འདོན་ཆེ་བ་སོགས་ཡོང་སྟོན་པས་
གཅོད་ཅ་བ་ནས་དུག་ཏུ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་མོད། གཅོད་ཀྱི་ཆུགས་ཁྱི་གཟུ་ལུས་
ཅན་མང་པོས་དགའ་ལྷན་སྟན་བརྒྱུད་སོགས་སུ་སྟོབ་ཀྱུར་བྱས་པ་དང་། དཀར་

འགྲེད་དང་། དམར་འགྲེད། མཆོག་དམན་སོགས་དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་ཁ་སློབ་
ཆེ་བ་དང་། ལྟ་བའི་གོ་ལུགས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་གསོག་
ཚུལ་སོགས་ཁ་ཆོས་མང་དུ་སྒྲེལ་བས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ། གདན་སའི་སློབ་གཉེར་
བ་མང་པོ་ཁོ་བའི་སྤྱོད་ས་སུ་དྲང་རྒྱུའི་གཡོ་ཐབས་མང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན།
ལོག་པར་སྤྱོད་བའི་དག་ཆར་གཅོད་པའི་སྤྲད་དུ་ཡང་དག་པའི་ལམ་བཟང་ནས་
གཅོད་དགག་འཇམ་དབྱངས་རལ་གྱིས་བསྐྱུན་བའི་ཞི་བསྐྱུན་བ་ལ་མཛད་རྗེས་
དེ་ལྟ་ག་མ་མཆིས་ཤིང་།

མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། རྗེས་བཟང་ན་ཆོས་ཡིན། རྗེས་ངན་ན་
ཆོས་མིན་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་དེ་ལྟ་འདྲ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་མཛད་
རྗེས་བཟང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་མཛད་པ་ནི་བཀའ་འདྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མ་ཟད། འཕགས་
ཡུལ་གྱི་པཎ་བྱུབ་རྒྱུན་བྱུག་མཆོག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དང་། གངས་ཅན་པའི་
རྗེ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པ་སྟོན་བྱོན་གྱི་པཎ་བྱུབ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་སྟོག་ལ་སྟོས་
པ་མེད་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་རྐང་བཅུགས་ནས་བསྐྱབས་པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་
གཞུང་ཆེན་པོར་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་ལམ་ལུགས་བཟང་པོ་ཆེད་འཇུགས་
མཛད་པ་དང་། བྱད་པར་རྗེ་སྤྱི་མ་ནི་གཞུང་ཆེན་པོ་དང་འགལ་བའམ་གཞོད་
པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཏིལ་འབྲུ་ཅམ་བྱུང་ཡང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མི་མཉེས་པས་
ན། དགའ་ལྡན་སྐྱེད་བརྒྱུད་དུ་སྐྱེད་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལུགས་བཟང་པོར་བར་
ཆད་བྱེད་པའམ་འགལ་བ་བྱས་ན་ལྟ་བུ་དུ་བབས་པ་དེ་ལྟ་ག་མ་མཆིས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མདོ་དུ་མ་ལས་བྱུབ་ཅིང་རིགས་
པ་བརྒྱ་སྟག་དུ་མས་ཀྱང་བྱུབ་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བར་ཆད་ལས་ཀྱན་ནས་སྟོབ་
པར་མཛད་པ་འདི་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་

ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲུབ་ཅིང་། འཕགས་པོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་ཆད་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བཞེད་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཀུན་དགའ་པོ། ཁྱོད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་གང་། ངས་བཤད་པའི་ཆོས་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བཟུང་ནས་ཕྱིས་རྒྱུ་པར་ཆུད་གསན་ཏམ། ཕྱིས་བཏང་ངམ།
བརྗེད་པར་བྱས་ན། ཀུན་དགའ་པོ། ཁྱོད་དེ་ཅམ་གྱིས་ངས་ཉེས་པར་བརྗེད་པར་
མི་འགྱུར་གྱི། ཀུན་དགའ་པོ། ཡང་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་གི་ཡན་ལག་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཆུད་གསན་ཏམ། བཏང་
ངམ། བརྗེད་པར་བྱས་ན། ཀུན་དགའ་པོ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཅམ་དུ་ང་ལ་ཉེས་པར་
བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་སེམས་ཀྱང་མགྲ་བར་མ་བྱས་སོ། ། ཀུན་
དགའ་པོ། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཟུང་ནས་
ཕྱིས་ཆུད་གསན་ཅིང་བཏང་སྟེ། བརྗེད་པར་བྱས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་བཀྱར་སྟེར་
མ་བྱས། ལྷ་མར་མ་བྱས། བརྗེད་པར་མ་བྱས། མཆོད་པར་མ་བྱས། རི་མོར་མ་
བྱས། བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས་སོ། ། ཞེས་སོགས་དང་།

ཆོས་སྒྲོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
སྒྲོང་བ་ཕྱིག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མདོ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་རིང་བསྐུལ་གྱི་སྟེང་པོ་ཅན་སྤྱིང་བཞེར་བཀའ་སྟེ་ཉིན་རེ་བཞིན་མཆོད་པ་
བས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆོག་གཅིག་མཉན་པའི་པན་ཡོན་ཆེ་བ་
མདོ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
ཆོག་གཅིག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རིང་བསྐུལ་གྱིས་བྱུར་བྱུར་གཏམས་པ་
སྒྲོང་གསུམ་གང་བ་ཞིག་སྤྱིན་པ་གཉིས་གདམ་ག་བྱས་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆོག་གཅིག་ཕྱ་དེ་ཉིད་གདམ་དགོས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྫོང་གཅོད་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བར་བྱས་ན། ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་
སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་འབྲུམ་ག་པ་ལས།
རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་བདུད་རླིག་ཏོ་ཅན་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་
ཤིང་། བྱད་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་བྱད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།
རིགས་ཀྱི་བྱ། ཁྱོད་ལ་ནི་བྱད་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད། ཁྱེད་ནི་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའང་མ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ཁྲ་ན་མེད་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱད་
ཚུབ་དུ་མཛོན་པར་འཆང་བརྒྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ན་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་
བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་བས་ཀྱང་བྱལ་བོ། །

འདི་ལ་དཔག་ན་དག་སྤང་དང་ཉམས་སྤང་ཟེར་བའང་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་
ལས་རྗེ་སྙེད་ཅིག་འབྱུང་བར་བདེན་མོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་ལ་གཅིགས་སུ་བྱས་ན།
དེའི་མཉམ་དུ་བདུད་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་སྣ་ཆོགས་བསྐྱེས་ནས་འབྱུང་བའང་སྲིད་པས་
དག་སྤང་དང་ཉམས་སྤང་ཙམ་ལ་ཆད་མར་བྱས་པ་ནི་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བྱད་
སེམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་བདུད་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་སྟུབ་ན་དེ་ལས་
གཞན་པ་དག་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དོན་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ་རྗེ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དག་སྤང་དང་
ཉམས་སྤང་གི་གཏེར་སྒོ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། རང་གི་རྒྱད་ཐོག་ཏུ་སློན་
པར་མཛོད་པ་དང་གཞན་ལ་བརྒྱད་ནས་པན་པར་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྩུང་
བ་ཙམ་ལས་དེ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་ལུགས་སྤྱོད་པ་དང་། སྦྱབ་ཆོག་

བརྩམས་པ་སོགས་ཡེ་ནས་མ་མཛད་པའང་གནད་དེ་ལྟ་བུ་ཐུགས་ལ་བཅངས་
བ་ཡིན་གྱི། གསར་ཆོས་ཚུལ་མཁེས་པ་ག་ལ་ཡིན།

གཞན་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་
པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གང་རྣམས་
ལེགས་པར་རིག་པར་བགྱི། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། གང་དེ་
དག་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་འདོམས་ཤིང་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་རྣམས་དང་། གང་
དེ་དག་ལ་བདུད་གྱི་ལས་རྣམས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། བདུད་གྱི་ཉེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་
བུར་རིག་པར་བྱ། བདུད་གྱི་ཉེས་པ་ནི་འདི་དག་ཡིན། བདུད་གྱི་ལས་ནི་འདི་དག་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ། བདུད་གྱི་ལས་འདི་དག་ཁྱོད་གྱིས་རྟོགས་ནས་སྤང་བར་
བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་འབྱོར་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་
སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཅན་ཅིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་ནི་སྤང་ཡང་བསྟན་ཟིན་ལ་
འདིར་ཡང་ནན་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །

ཐུབ་བསྟན་འཛིན་མའི་ངོས་སུ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་ནགས་ཆལ་སྟག་
པོ་རྒྱས་པའི་དབུས། །བྱི་མེད་ལུང་རིགས་སྤྱོད་པའི་སངས་ཆེན་ཁྱོད་གྱིས་ལོག་
སྤྱིའི་གཅན་གཟན་ཀུན་བསྐྱད་ཅིང་། །བདུད་རིགས་ཤིང་འཆོལ་བ་ཡིས་འཆོ་
བ་ལས་བསྐྱབས་གནས་གཞི་སྤང་བར་སེལ་ཆེ་མཁས། །སྤྱལ་བཟང་འདབ་
ཆགས་ཆོགས་བརྒྱས་བསྐྱབ་གསུམ་འབྲས་བུར་ཅི་བདེར་སྦྱོད་འདི་ཀུན་གྱིས་

སྒྲོན། །ཆོས་འདུལ་ཚུ་གཏེར་བསྐྱབ་གསུམ་རིན་ཆེན་གྱིས། །གཏམས་པར་
ནམ་དཔྱིད་གསེར་མིག་སྟོང་ལྡན་ཆོགས། །འདྲིས་ཤིང་འཆོ་བས་འདོད་རྒྱར་
སྟོད་པ་དེ། །མཁས་བྱ་བ་ལྷ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱིན། །ཞེས་པའོ། །

ཁམས་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་བྱ་བ་མཛད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཁམས་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་བསྐྱོན་འགྲོའི་བྱ་བ་རི་ལྟར་
མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་
མིག་སྒར་ངོ་མཆོར་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ཏེ་དད་གྲུས་བྱས་པ་ལྟར། ཅང་ཅེ་
མི་ཡང་ཐོག་མར་དད་པ་ཡོང་སྐྱེད་པའི་གོང་དུ་བཞུགས་སྐྱེད་པ་ཡང་བཀོད་ན། ཅང་
ཅེ་མི་རྒྱ་ནག་གི་གཙུག་ལྷན་འཇིན་མ་བྱས་གོང་དེས་དུ། གན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐུགས་
ཉམས་སྦྱང་ལྟ་བུས་ཅང་ཅེ་མིས་རྒྱ་ནག་གི་གཙུག་ལྷན་གནང་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེའི་རྒྱན་
ཆ་ལུགས་དང་བཞུགས་ཉམས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ཤིང་། ཁོང་ངོ་མ་པར་དུ་སྐྱོན་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཐང་དུ་བཀོད་པ་གཉིས་དགེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་གསོལ་རས་ཞུས་
ནས་ཡོད་པ་ལ། ཅང་ཅེ་མིའི་ལས་བྱེད་འབའ་པ་ཞིག་ལྟ་སར་འབྱོར་ནས་མཐོང་
བ་ཁོ་པས་གསོལ་རས་ཞུས་ཏེ་ཅང་ཅེ་མི་ལོ་རྒྱས་དང་བཅས་སུ་ལ་བས་རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ལའང་གིས་ཆ་འདི་ལྟ་བུ་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་དུས་གསུམ་
གསལ་བར་གཟིགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་ན། འཕྲལ་
དུ་གདན་ཞུ་དགོས་ལུགས་བང་ཆེན་ཆེད་བཞུགས་དང་། འཕྲིན་ཡིག་ཡང་ཡང་
བཏང་འབྱོར་བྱང་ཡང་ཕེབས་མ་ཐུབ། ལེགས་བཤད་ལས། དམ་པའི་ཡོན་
ཏན་སྤྲས་གྱུར་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་བྱུང་པར་གསལ། །སྤྱི་མཐོང་མེ་ཏོག་
ལེགས་བཀའ་ཀྱང་། །དེ་ཞིས་ཀུན་ལ་བྱུང་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ཀླན་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྲས་ནས་ཐ་མལ་པའི་ངང་
ཚུལ་ཁོ་ནར་ཞུགས་ཀྱང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་གྲགས་པ་རྒྱ་བོད་སོག་
གསུམ་དུ་བྱལ་བས། རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་དད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་རངས་ཕྱོགས་
ཀྱན་ནས་ཤར་བ་དང་། ཁྱིན་ཏུ་ཕུ་ནས་ཉུང་ཆལ་མོ་ཞེས་པའི་བྲིམ་བདག་སྟོབས་
འབྱོར་ཅན་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆེད་དུ་བསྐྱུལ་ཏེ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་གཞུང་
བརྒྱུད་ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་ཞུ་ཆོག་པའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་བཅས་
འབའ་བ་སྤྲེལ་བཟང་ཆེ་རིང་ཆེད་བཟངས་ལྟར་ངོ་འབྱོར་གྱིས་ནན་བསྐྱུལ་ཞུས།

ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ནན་སྐྱུལ་ཞུས་པའི་ངོ་མ་
བརྗོད་པ་དང་། མངོན་པ་གོང་ལོག་གི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་གསལ་བསམ་
མཐའ་རྒྱ་ཆེད་ཀྱང་དཀའ་བའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་གྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་
པོར་གསལ་བས་དེ་ཉིད་གཟིགས་པར་དགོངས་ཤིང་། བཤད་མཛོད་དེ་ཉིད་བོད་
སྐད་ཐོག་བསྐྱར་རྒྱུའི་ཐུགས་འདུན་བཏུས་པ་དང་། ཁམས་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་
གདན་ཞུ་ཡང་ཡང་འབྱོར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དགེ་སྤྱུག་ནང་མ་ཆོར་གསུང་དོན་
ལྟར་ན་རྒྱ་ནག་ཏུ་མི་རིང་བར་ལོག་པའི་ལྟ་བུའུགས་ཆེར་དར་ཉེན་གདའ་བས་དེ་
ཅུ་འགོག་སྲུབ་པའམ། ཅི་སྟེ་མ་སྲུབ་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་སྤྲོད་གསེའི་ཆེད་དུ་
ས་པོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིག་འདེབས་སྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོགས་ཆེ་ལུགས་སྟོར་
ནང་མོལ་གསུངས་འདུག་པ་ནི་གསང་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་སོགས་དགག་བྱ་
དང་དགོས་པ་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྐྱོད་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་རྒྱུའི་
ཞལ་བཞེས་མཛད།

གྲྭ་ཆང་གི་སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམས་དང་མཁན་པོ་སྤྱོད་མང་པོ་ནས་དེ་
ལྟར་ཕེབས་རྒྱུ་བཤོལ་ཐབས་ལན་མང་མཛད་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་

པོད་གཞུང་གཉི་གའི་དགོངས་མཐུན་ལ་སོང་བསྐྱོག་པར་ག་ལ་རུས། གྲ་ཆང་གི་ཕྱག་མཛོད་སོགས་ནི་བསྟན་པ་ལ་མ་བསམ་པར་བསྟན་དོན་དཔལ་འབྱོར་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བརྟག་པས། ཆུན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐེབས་ན་གྲ་ཆང་གི་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ངེས་དགའ་མོས་བྱེད་མཁན་ཡང་བྱུང་སྟེ། ཆོས་མིན་ལ་དབང་སྤྱད་ན་ཆོས་མིན་སྟེལ་བ་ཁོ་བའི་རང་གཤེས་རེད།

དང་སང་ཆོས་སྟེ་ཁག་ཏུ་ཆོས་མིན་ཁ་རྒྱལ་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་ཐི་གུ་སྟེ་ཞོར་ལྟ་བུ་ཡོང་བའང་དེ་གའི་རང་གཤེས་རེད། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་ཁར་པ་ར་ཁང་ཆོན་དུ་སློབ་གཉེར་བ་ཆུན་གས་ཉིས་བརྒྱ་བཞུལ་བར་ཆོ་གཅིག་ལྟག་ཅུ་མ་རིང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་བཀའ་བླིན་གནང་སྟེ། དཀའ་བའི་གནད་མཐའ་དག་དོགས་གཅོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་ཟབ་པར་མཛད་པས་རིག་པའི་དབང་ཕྱག་དག་གི་ཐུགས་ཀྱི་མགུ་བ་ཡོངས་སུ་ཆེས་པར་མཛད། དེ་མཆུངས་དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་བཀའ་འབྲིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་ཟབ་པ་སྟེ། ལྷ་སྐབ་ཡབ་སྐས་དང་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་རྣམ་གསུམ་ཐུགས་དགོངས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དག་བསལ་ཏེ་བསྟན་པའི་གཞི་རྩ་ཆོས་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་ག་མ་ཉམས་ཐོད་མ་ཡལ་བའི་ཐོག་ཏུ། བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་མཆོ་ལ་སྤྱང་ཆར་པབ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་འདོམས་པར་མཛད་པ་དང་བཅས། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་གཞུང་ཆེན་པོའི་འཆད་ཉན་གཅིས་སྤྱོད་དམ་ཟབ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ནི་མ་མེད་པ་སྟེལ་དགོས་པར་བཀའ་སློབ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པ་ཉམས་ཆག་འགོ་གཞིའི་ངང་ཚུལ་མང་དུ་གཟིགས་ཏེ་སྤྱན་ཆབ་ཀྱང་ལན་མང་བསིལ་བས་སློབ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་འཁོལ་བའི་འགྲུང་བ་བསྐྱེད།

གཞན་ཡང་ཐེབས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་གང་ལ་གང་འོས་སུ་ཆོས་
འཆད་སྒྲེལ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། གདན་སའི་འདུས་མང་སྤྱི་དང་ཁྱད་
པར་གང་གི་གསུང་ལས་སྤྱེས་པའི་སྒྲོབ་མའི་ཆོགས་མཐའ་དག་ནི་རིམ་ལྔར་རྒྱུ་
པོའི་མཛོད་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་ཕྱིར་ཤོར་བ་བཞིན་དུ་གདུང་བ་སྤྱེས།
འབྲལ་མི་པོ་དང་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་ལ་ཆད་མེད་པའི་ངང་བྱ་ཆད་ནས་བྱ་འཕྱར་བ་
ལྟར་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་བས་ལན་གཅིག་རིང་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་
ནང་སྒྲོངས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲི་སྤང་ཤིང་། ཞིབ་དཔྱད་སྐབས་རྩ་བའི་དགྲའ་ལོ་རིམ་
ཙམ་ཐེབས་མིན་གཏན་ཁེལ་མ་བྱུང་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༧ ལ་དགེ་བཤེས་བཏང་
༡༩༣༧ ལོར་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་འདུག

དེ་ནས་ཐེབས་ལམ་དུ་དགོན་པ་དང་མི་དམངས་མང་ཆོགས་གང་ཁེལ་
སར་ཆོས་འབྲེལ་ཁྱེལ་ཁུལ་དང་རྒྱ་ནག་གཙོ་བོ་ཁྱེལ་ཁུལ་འཆང་ག་ཤིག་ཤིག་
འདུས་ཤིང་། དེ་མཚུངས་ཀྱིས་ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་གང་ལ་གང་འོས་སུ་
བཅན་ཏེ། དགེ་བའི་ལྷ་ལྷ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་བཞིན་ཤོད། རིམ་
གྱིས་ཁམས་བྱང་རྒྱུད་ཆ་འབྲུམ་དགོན་དུ་གདན་ཁྱེལ་ལྟར་ཐེབས་ཏེ་བྱང་
རྒྱལ་ལམ་རིམ་གྱི་བཀའ་ཆོས་ཐབ་རྒྱས་སྦྱུལ། དེར་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་འཛིན་སྐྱོ་མི་
ཆད་ལས་ཆེ་ཙམ་གཅིག་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་དབུ་བྱས་བཅོ་དང་བཅས་སྐྱོ་
ལུས་ཞལ་བཀོད་ལྟར་བཞེངས་པར་མཛད། སྐྱབ་རྣམས་དེ་ནི་གཞན་ཀྱན་དང་མི་
འབྲ་བར་བརྗེད་ཉམས་ལྷན་པ། བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆོན་ཁ་ཆེ་བ། ད་ལྟ་རང་བཀའ་
མོལ་གནང་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞལ་འབྲ་ལོན་པ། མཛལ་བ་ཙམ་གྱིས་
རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་ངེས་སྙམ་དུ་སྒྲི་སྤང་དང་དད་པ་རང་
གིས་འཕྲོན་སྐབས་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་མཛལ་སྤྱོད་བ་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་པར་

སྒྲིང་ཞིང་། དགོན་པ་དེས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེར་བཅི་ཡི་ཡོད་འདུག།

ཉེ་ལམ་སྐྱེ་ལོ་སྤྱོད་བསྟན་སངས་རྒྱལ་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་མཇལ་སྤྱོད་
བས་ལོ་རྒྱལ་གོང་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཀྱི་འདུག དེ་ནས་རོང་པོ་རབ་
བརྟན་དགོན་སོགས་གཞིས་དགོན་སོ་སོས་གདན་ཁྱེ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་དགོན་
པ་སོ་སོའི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་དང་། ཆོས་འདུལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་
གང་ཅིར་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་བཏང་བ་སོགས་བསྟན་པ་
ལ་དག་ཐེར་རྒྱབས་ཆེན་མཛད་བཞིན་ཕེབས། བོན་དགོན་མང་པོ་ནས་ཀྱང་
གདན་ཁྱེ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ། བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
སྟོན་འཁོར་འབའ་ཆོས་སྡེ་དགོན་པར་སྤར་ནས་གདན་ཁྱེ་ལྟར་གསེར་སྤྱོད་
རྒྱ་ཆེ་དང་བཅས་ཕེབས་ཏེ། སྐྱེ་ལམ་གསོ་བ་དང་བཅས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་
སྤུལ་ཏེ་རྣམ་བྱང་གི་ས་བོན་དད་ལྡན་གྱི་ཞིང་ས་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱོན་པར་མཛད།
དེར་ཉིན་ཞག་མང་ཙམ་བཞུགས།

དེ་ནས་ལི་ཐང་ཤོག་བླ་སྐྱབས་མགོན་གདན་ཁྱེར་བཅར་བ་བཞིན་
ཕེབས་ཏེ་ལི་ཐང་དགོན་ཆེན་གྱི་ཉེ་འགམ་ནས་སེར་སྤྱོད་ཆར་དུ་དངར་བ་དང་
བཅས་ཕེབས་བྱམས་ནང་གདན་ཁྱེ་དང་། ཤོག་བླ་སྐྱབས་མགོན་རང་གིས་
བྱམས་ཐག་འཐེན་བཞིན་དགོན་པར་གདན་ཁྱེ་མཛད། དེར་གང་འཆོམ་བཞུགས་
ཤིང་སྤར་བཞིན་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོར་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་
ཏེ་ཐར་བའི་ས་བོན་གྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་ས་ཡོངས་སུ་གང་བར་མཛད། སྤྱི་
ཀྱི་སྤྱོད་སྐྱབས་རྗེ་ཤོག་བླ་ཡིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གནས་ལས་
བཅམས་ཏེ་དྲོགས་གཙོད་སྤྱོད་དང་། ཁྱད་པར་རྗེ་ཡབ་སྤྱི་གསུང་འབྲུམ་
ནས་བྱི་བ་རྗེ་ཞུས་སྤྱོད་ཐོག་ནས་གསུང་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་མཛད་པས་རིན་

པོ་ཆེ་ཡང་ཐུགས་ཀྱི་བརྟན་པ་འཕྲོགས་ཤིང་ངོ་མཆར་དཔག་མེད་དུ་སྐྱེས་
 ཏེ། ཀུན་རིན་པོ་ཆེར་ཐོ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སྒྲིར་རྒྱ་ཡོད་དམ་
 ལུས་པར། ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ངེད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེས་
 རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིར་རྒྱ་ཡོད་ན་ངས་ཐོ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་
 གསུང་འབྲུམ་སྒྲིར་རྒྱ་མེད་ན་རི་ལྷར་སྤྲོད་པོད་ཅེས་ཞལ་ཤོབ་དང་བཅས་དོན་
 སྤྲོད་གཞུང་ཆེན་ཅ་བ་ཁག་དང་། ཐོ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་
 སྐྱེད་གཞུང་ཆེན་ཅ་བ་ཁག་དང་། ཐོ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་
 སྐྱེད་གཞུང་ཆེན་ཅ་བ་ཁག་དང་། ཐོ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་

ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་ཕེབས་བཞུགས་མཛད་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གྱི་
 མཛུལ་འབྲུད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་སྐབས་མ་གཏོགས་རྟག་དུ་གཟིམ་སྒོ་བསྒྲོན་
 ནས་ཐུགས་དམ་ཁོ་ན་ལ་བཞུགས་པ་ལྟར་མི་ཐང་དགོན་དུ་འད་དེ་ལྟར་བཞུགས་
 པའི་སྐབས་རེར། ཀུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་གསོལ་ཇ་གསོལ་ཆོགས་འདེགས་
 འབྲུལ་ཁྱུ་མཁན་དེས་གཟིམ་སྒོའི་ཐུར་ནས་ཨི་ཁུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནས་ཡང་ནས་
 ཡང་དུ་བཏྲས་པས། སྐབས་རེར་སྤྱོད་མོར་རུས་པའི་རྒྱན་ཆ་སྤྲས་ནས་གར་
 སྐབས་དང་གསང་བའི་སྐྱེ་ཅལ་མཛད་པ་ལན་མང་མཛུལ་བ་སྐབས་ཐོ་ཡབ་སྲས་
 ལ་ལུས་འདུག་སྐབས་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་
 ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ངེད་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་

ཉིན་གཅིག་དོ་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐོ་ཡབ་སྲས་
 པས་ན། ད་ཆ་རྟོགས་པ་གང་དུ་ཕེབས་ཡོད་དམ་ལུས་པས། དག་དབེན་གྱི་
 རྟོགས་པ་རྟོག་ནས་སེམས་དབེན་ལ་སྤྲོད་བཞིན་ཡིན་ཞེས་ནང་མོལ་ཚུལ་དུ་
 གསུངས་འདུག་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྟོགས་དང་མཆོད་མ་སོགས་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་མང་པོའི་ཐོག་ནས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་ཡོད་འདུག་ ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་

ལམ་དབར་འགོར་ཡུན་ཏུ་ཅང་རིང་བས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཕེབས་བསྐྱུགས་
ཇི་ཙམ་བགྲིས་ཀྱང་ཕེབས་འགྲོར་མེད་པར་བརྟེན་སྐར་ཡང་བོད་གཞུང་དུ་འཕུལ་
དུ་ཕེབས་དགོས་ཀྱིས་ཏར་འཕྲིན་བཏང་འགྲོར་ལྟར། བོད་གཞུང་ནས་ཀྱང་ཨ་
བྲུང་ཆེད་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཡི་ཐང་དུ་འགྲོར་བརྟེན། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་འཕུལ་
ཤར་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཁིན་ཏུ་ལཱ་འགྲོར་ནས་མཆོད་ཡོན་ལྷན་འཛུམས་དང་བཅས་
ཞིབ་མིལ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་མཐའ་ཁོབ་ཀྱི་ཞིང་ས་སྐྱམ་པོ་བརྒྱན་པར་མཛད།

སྔོན་ནས་གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་རྒྱུ་ཆ་ལ་མོ་ནས་ཀྱང་མི་བྲེད་བའི་དད་
བ་འཁྲུངས་ཏེ་སྐྱེ་མ་གཤེགས་ཀྱི་བར་དུ་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་བཞེད་ཇི་ཡོད་
ལྟར་སྤེལ་ཁྱེད་ཀྱང་ནས་མཉེས་པར་མཛད་དོ། །

མི་རིང་བར་གོང་མ་ཅང་ཅི་རྒྱུང་ངམ་ཅང་ཅི་མི་མཆོག་གིས་འཕུལ་དུ་
ཕེབས་དགོས་ཀྱི་གདན་ཁྱེད་དང་བཅས། གནམ་གྱུའི་ཐོག་ནས་ནན་ཅིང་གྲོང་ཁྱིམ་
དུ་འགྲོར་ནས་གོང་མ་མཛུལ་འཕྲད་གནང་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་པ་མཛད་
བས་སྐྱགས་རབ་དུ་འཕྲོགས་ཏེ་གོ་གནས་ཆེ་བ་ཞིག་ཕྱལ་བས་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་
ནས། སྔན་ཀྱིས་གོ་གནས་རྩ་བ་ནས་ཁྱེད་ཡི་མིན་ལུགས་དང་འདི་གའི་དགོན་
པ་ཞིག་དུ་བཞག་ན་འཕྱས་ངེས་ཁྱེད་པ་ལྟར་སྐྱགས་འདོད་དང་མཐུན་པར་སྤེལ་
ཁྱེད་ཅི་འདོད་སྐྱབ། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱེ་ངལ་ཅི་ཡོད་ཅེས་ཁྱེད་པར་ཀན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་སྔན་ལ་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ངེད་ཆོའི་པ་ཡུལ་འདན་
མ་སོགས་ཟླ་ལོང་གི་ས་མཆོམས་ཁག་དུ་ཟླ་ལོང་དམག་མིའི་བརྒྱུ་གསུམ་གསུམ་
མི་སེར་མང་པོ་ཡུལ་གྱུར་དགོས་པ་བྱུང་འདུག་ན། དེ་དག་འཕུལ་སེལ་དང་
བཅས་རྒྱ་བོད་གང་སར་ཞིབ་དེ་ལྷིངས་འཇགས་ཚུགས་ཐབས་ཁྱེད་པས། དེ་
དོན་ཞལ་བཞེས་ཀྱིས་ཟླ་ལོང་ལ་བཀའ་བཏང་སྟེ་དམག་མི་བྱིར་འཐེན་དང་། དེ་

སྒྲིན་ཉམས་ཆགས་སོང་བ་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་གྱིས་སྤྲོད་གསོ་དང་བཅས་ཏེ་
བོད་བདེ་འཇགས་གནས་ཐབས་ལའང་སྤྲོད་པ་ལྟར་ཆེན་པོ་བཞེས་ཡོད་སྟེ།

དེ་བཞིན་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་གྱུར་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་
ཐོས་པ་བཞུགས་མཛད་ཀྱང་ས་གནས་སོ་སོས་གྲུས་བཀྱར་དང་སྤྱོད་པ་
ཆེན་སྤྱོད་དགོས་པའི་བཀའ་བྱིན་ཀྱང་གནང་འདུག་དེ་ནས་འབའ་བ་སྤྱོད་པ་
ཆེ་རིང་གསུང་བསྐྱར་དང་བཅས་ཞིན་ཏུ་ཕྱི་ནས་ཅིང་། ཁྱེད་ཅིང་སོགས་སུ་བྱོན་
བཞུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལྟར་གསུང་བྱ་མང་པོ་ཆོས་ལ་བཀོད། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཀྱིས་རིང་ཁང་ཆེན་ཡིན་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས་གང་འཆོས་སོན་པ་ཀྱི་མིག་ཚུང་
ཟེར་བ་དེས་གསུང་བསྐྱར་ཞུས་ཏེ། བར་གསེང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེ་བྲག་བཤུད་
མཛད་ཆེན་པོ་བོད་ཡིག་ཐོག་པ་བསྐྱར་མཛད།

གཞན་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་མ་དཔེ་བཅོས་ཏེ་རྒྱ་བྱུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་གོས་ཅན་འཐག་དུ་བས་མ། རང་བྱོན་མཛོད་སྤྱོད་པ་ལྟར་བྱ་མི་ཆད་ལས་
ཆེ་བ་རང་རང་གི་ཞིང་བཀོད་དང་བཅས་གོས་ཤམ་རང་འགྲིགས་བཅོས་ཏེ་སྤྱོད་
སྤྱོད་གྲུ་ཆད་དུ་སྤྱོད་པ་དེང་སང་ཡང་ཆོགས་ཁང་ནང་བཀའ་མས་ཡོད་འདུག་དེ་
མཆོངས་སྤྱོད་པ་རྩེ་ཤོག་དུག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁྱེད་སྤྱོད་པ་ལྟར་འཐགས་པ་གནས་
བཅོན་བཅུ་དུག་གི་སྤྱོད་པ་འཐག་དུ་བས་མ། གོས་ཤམ་རང་འགྲིགས་སྤྱོད་ཀྱི་བཀྱར་
ཅམ་ཡོད་པའི་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་བཞེངས་ཏེ་སྤྱོད་པ་རྩེ་ཤོག་དུག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤྱོད་
སྤྱོད་གྲུ་ཆད་དུ་སྤྱོད་པ་སོང་།

དེ་བཞིན་འཇང་དགུན་ཆོས་སུ་སྤྱོད་སྤྱོད་འཛིན་རིམ་དང་པོའི་དཔེ་འཛིན་
ཅེས་པ་རྣམས་འགྲེལ་བཞེད་སྤྱོད་དག་ཐེར་ཉིན་གཉིས་རེ་ལོ་ལྟར་ཆགས་མེད་འཇུགས་
སྤྱོད་ཡོད་པ་དེའི་ཉིན་འཁྱོངས་བསྐྱར་བཀྱར་ཆ་ཆད་གི་མ་ཐོབས་འཇོག་བཞག་

དང་། གྲུ་ཚང་རང་དུ་འཛིན་གྲུ་དང་པོའི་དཔེ་འབྲིད་ཅེས་པ་ཉིན་གཉིས་རེར་འདུལ་
མཛེད་གྱི་བཀོ་སློང་དང་འབྲེལ། དམ་བཅའ་ཆེན་པོའི་རྟགས་གསལ་སྟུན་གྲགས་
ཅན་དེ་ཡང་དེ་ནས་དག་ཐེར་གྱིས་གཏན་འབེབས་མཛེད་སློལ་ཡོད་པ་དེའི་ཉིན་
འབྲིངས་བསྟུན་བཀུར་གྱི་མ་ཐེབས་བཅས་འཛོག་བཞག་མཛེད་པས། སློབ་
གཉེར་བ་དང་བསྟུན་པ་ལ་པན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དཔེ་འབྲིད་དེ་
གཉིས་གྱི་ནང་འདུལ་བ་འཛིན་གྲུར་སླེབས་ནས་དགེ་བཤེས་མ་ཐོན་པར་འགོ་
ཆོག་གི་ཡོད།

རྣམ་འབྲེལ་དཔེ་འབྲིད་དེའི་སྐབས་དགེ་བཤེས་བཏང་ཟེན་པའི་མཁས་
པ་རྣམས་གདན་ཞུས་གྱིས་དག་ཐེར་རྒྱང་བཞེས་མཛེད་གྱི་ཡོད། རྣམ་འབྲེལ་
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ཕྱག་དཔེ་བསྐྱམས་ཏེ་
གཟིགས་བཞིན་དྲོགས་གཅོད་བྱེད་ཅིང་སྟོན་རབས་གྱི་དྲོགས་གནད་ཁག་དང་།
མོ་དེའི་དྲོགས་གནད་གསར་བྱུང་ཁག་ལ་དག་ཐེར་གཙོ་བོར་མཛེད་གྱིན་ཡོད་
ལ། སྐབས་དེར་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། ཇེ་
རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལུང་དོན་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་པས་གསུང་ལན་འདེབས་པ་པོ་རྣམས་ཏུ་ཅང་གིས་རིག་པ་བསྐྱིམ་
དགོས། གསུང་ལན་མཛེད་པོ་ཡང་སོ་སོའི་གོ་སྟོབས་ལ་གཞིགས་པས་གསུང་
ལན་གནད་རྒྱ་ལས་དམ་བཅའ་བ་དམིགས་བསལ་མེད། ཐ་མར་ཐག་གཅོད་
དང་སྤྱི་རབས་ནས་གསུང་རྒྱན་ཇི་ཡོད་དགེ་བཤེས་ཐོན་ཟེན་མཁས་པ་རྣམ་
པས་གནད་གི་རེད།

དེར་བརྟེན་སློབ་གསལ་སློང་གི་འཛིན་གྲུ་དང་པོའི་དཔེ་འབྲིད་ཅེས་དེར་
འདུས་གདན་ས་གསུམ་ག་ལའང་སྟུན་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། གདན་ས་གཞན་ནས་

མཁས་པ་དང་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་མཐའ་བསྐྱར་ནས་སློབ་སྦྱང་ཁྱབ་ར་གཟིགས་ཤིང་ཉན་འཛིག་མཛད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཚུད་ལན་སྐབས་ཆོག་སྐུལ་ལ་འཁྲིལ་བ་དང་། དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རིགས་བྱུང་ཆེ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་པ་ཆོས་བཀའ་འགོག་དང་། མཆོམས་རེར་བཀའ་བཀྱོན་ཡང་གནང་བས་ཚུད་ལན་གྱི་སྤྱི་གཤམ་འཇུགས་ཀྱང་དམ་པོ་ཡོད། སློབ་གཉེར་བ་གཞིན་པ་ཆོར་སློབ་སྦྱང་མང་བ་དང་མིག་དཔེ་ཡང་འདྲན་སོགས་སློབ་སྦྱང་གི་ཚུ་ཆད་འཕེལ་བར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད།

ད་ནི་དཔྱུས་ལ་འཇུག་ན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་མངའ་ཁུལ་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་རིང་རྒྱ་ནག་གི་མི་རབས་འགའ་ཞིག་རིང་སྤྱི་དོན་གྱི་འཕྲོ་འགྲུར་མང་བ་དང་། གསར་ཉིད་གི་ལྟ་སྦྱོང་འབྲེལ་ཕྱིན་སྒྲིལ་ཆོག་དང་འཕྲོ་འགྲུར་ཁེལ་བས། མི་མང་རྣམས་དཀའ་ངལ་གྱི་ཉམ་ངའི་ཐང་དུ་སྦྱང་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱོད་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་བ་སྦྱོར་པོ་ཁྲི་ཁྲག་མང་པོ་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་རྣམ་བུ་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱ་ཆེར་ཐོབ།

གཞན་ཡང་ཆོས་འགལ་གྱི་ལྟ་བ་མང་པོ་སུན་བྱུངས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གནས་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་སོགས། བསྟན་འཕྲོའི་དོན་ཆེན་རྒྱབ་སྐྱོར་མཛད་བཞིན་པར་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཅུ་སོང་བའི་ཕུས་ལ་གསུང་བསྐྱར་བ་འབའ་བ་སྐུལ་བཟང་ཆེ་རིང་འདས་གོངས་སུ་སོང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་བསྐྱར་འདི་ཡོད་ན་རྒྱ་ནག་དུ་ལོག་པར་ལྟ་བ་འགོག་ཅི་ཐུབ་མཛད་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་སྤྲོས་ནས་ཡོད་པ་དེ་ད་འགྲུབ་མ་སོང་གསུངས་ནས། དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་རྒྱུའི་ཐུགས་ཉེ་བར་ཕྱོགས་ཏེ་སྤྱི་ཆས་གལ་ཆེ་རྣམས་

པོད་དུ་བརྒྱུད་སྤྱོད་། དཔོན་སྒྲོལ་རྣམས་ལ་འདྲ་མ་འོངས་ལས་སྒྲོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
གང་ལ་གང་འོས་སུ་གནང་སྟེ་གཙོ་བོ་སྤྱུགས་དམ་ལ་བཞུགས།

སྐབས་ཤིག་ཉིན་བདུན་སྒྲོར་སྐྱེ་མཆོམས་བཅད་དེ་སྐྱེ་བཞུགས་ལྟ་བུའི་
ངང་བཞུགས་ནས་སྒྲར་གསོས་སྐབས་དགེ་སྤྱུག་ཅིག་ནས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པས་
གསང་སྤྱུགས་ཀྱི་ཉོགས་པ་མཐོན་པོར་སོན་ན། ལུས་རྩིང་པ་བཞག་ནས་གསར་
པ་སྒྲངས་ཏེ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ལ་དཔག་ན། སྒར་དག་
དཔེན་ཐོབ་ནས་སེམས་དཔེན་ལ་སྦྱོང་གི་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་དཔེན་
ཅམ་མ་ཟད་སྐྱེ་ལུས་ཀྱང་ཐོབ་པ་མིན་ནམ་སྟེ། དེ་ནས་རྒྱ་མིག་རྒྱུང་ལ་བཞུགས་
མཛད་འདི་ཉིད་པལ་ཆར་བསྐྱར་བྱུང་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁུག་གཙང་བཀྱིས་
ཏེ་ཡུལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོར་ལུས་སྤྱུང་པ་བྱོས་དང་། ངས་སྒྲོན་ལས་ཆད་མེད་
ཡོད་ཅེས་བཀའ་སྒྲོལ་འཇུག་ཆང་གནང་། དེ་ནས་ཁྱུང་ཅིང་གི་དགོན་རྒྱུང་དེ་ཉིད་
དུ་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་སྐྱེ་བྱ་བཞུགས་འདས་པའི་རྩལ་བསྟན་ཏོ། །

མིག་རྒྱུང་གིས་བཀའ་སྒྲོལ་ཟབ་མོ་སྤྱི་པོར་སྒྲངས་ཏེ་བཞུགས་མཛད་
བསྐྱར་བ་མཁུག་འཁྱོངས་བཀྱིས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཡགོང་ས་སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་སྐབས་བསྟར་འབུལ་ཞུས་པས་དཀྱིས་མཉེས་
ཆེན་པོས་བསྐྱམས་ཏེ་ལྷ་ས་འཕྲོ་བུ་སྤྱི་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། དུས་གཟར་
མ་བུར་ན་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་ཆོར་ཞུ་དག་གཏོང་དུ་བཅུག་སྟེ་པར་བསྐྱུན་
མཛད་འཆར་ཡོད་འདུག་ཀྱང་དུས་གཟར་གྱིས་ལུས་དུ་ལུས། འདི་བམ་པོ་བརྒྱ་
སྒྲོར་ཅམ་ལས་ཆ་ཆང་བ་ཆར་མེད་བཟོ།

གན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱ་བཞུགས་འདས་རྩལ་གནས་རྩལ་གྲ་ཆང་དུ་ཏར་
འཕྲོན་འབྱོར་འཕྲུལ། དཔོན་སྒྲོལ་རྣམས་གཙོས་བྱས་སྒྲོལ་གཉིར་བ་བཀྱིས་གས་

ཆང་མ་ཆོག་ཆོག་ཆོག་དུ་བྱམས་པ་མཐོང་གྲོལ་མའི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་འཆོག་པ་ཉི་
མཆོད་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་འདུག་པ་མ་ཟད། བདུན་ཆོག་སོ་སོར་ཡང་
མཆོད་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་མཛོད་འདོད་རྒྱ་ཆེར་སྦྱོར་འདུག

འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱུང་སྒྲོང་ཆོག་ཡོངས་སུ་སྐྱབས་ཀྱི་དང་མཛད་རྗེས་
གསལ་བསྐྱབས་སོགས་དགོས་གཤམ་ཡང་དེ་ལྟར་གནང་སྐད་མི་འདུག་དེ་ནི་གྲ་
ཆང་ཐོག་ལ་ཁ་ཐུག་གི་དཔལ་འབྱོར་ཁོ་ནར་སེམས་པའི་ལས་བྱེད་ཀྱིས་ཤུགས་
བརྩུང་ནས་ཡོད་པ་དེའི་མཆོད་མ་མཛོད་པ་དེ་རང་ཡིན་པ་རེད། ཆུན་རིན་པོ་ཆེ་
ནི་སྐྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། བསྟན་འགྲུལ་དོན་
ཆེན་གང་དང་གང་འོས་ལ་གཞིགས་པས་གཞུགས་སྐྱོ་རགས་པ་སྦྱོ་བསྦྱོ་མཛད་
པ་ཅམ་ལ་སྐྱེ་འཆིའི་ཉེས་པ་གཤམ་གོས།

འོན་ཀྱང་ཡང་སྲིད་དངོས་སུ་ཐེབས་སྐྱེའི་ཞལ་བཞེས་ནི་གནང་མི་
འདུག་པ་དང་། རྒྱ་ཅུང་ཆལ་མོ་སོགས་ཞལ་སྦོལ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོ་གདུང་ཞུགས་
འབྲུལ་མཛད་དེ། གདུང་ཉེན་རྒྱ་དཔུལ་ལིང་བརྩུངས་ལས་བྱུང་བའི་དཔུལ་
གདུང་མི་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེགས་བྱ་བདེ་ཡོད་པ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ། མཆོད་འབྲུལ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་བཅས་གཞིས་དགོན་དུ་གདན་འདྲུངས་ཏེ་དེར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དུས་
གསར་རྗེས་གཏོར་བཞིག་ཤོད། དེ་མཉམ་དུ་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ལས་འབྱུངས་
པའི་ལྷ་མོ་འོར་རྒྱན་མ་དེ་ད་ལྟ་ཡང་བཞུགས་ཡོད་སྐད་བཅས་མདོར་ཅམ་མོ། །

གནས་བསྐྱུས་ན། བྱུང་རྒྱལ་ཡུལ་ནས་མཛོད་འཕགས་བྱུང་བསྐྱུས་
ནི། །ཀུན་གསལ་འགོངས་པའི་རྒྱུད་ཤུགས་མི་ལྟན་མོད། །ཆོངས་སུན་
འབྲུམ་གྱིས་བྱུགས་པའི་རྒྱ་ཡུལ་དེར། །ཆོས་རིག་འོད་སྦྱང་སྦྱོར་བའི་དཔལ་
དུ་ཤར། །ཁྱོད་ནི་དཔུང་དང་འབྱོར་པ་ཀུན་བཅང་ཡང་། །སྦྱོང་ཁུན་རྒྱལ་

འབངས་འཁོར་བཅས་འདུད་འདི་ཅི། །རྒྱལ་སྤྱི་དོར་བས་དག་སྤྱོད་ཅོག་ཕུ་
བས། །ཀུན་ལས་རྒྱལ་བ་བྱང་སྤྱོད་ཆེ་ལ་ལྟོས། །གསལ་རིག་སྤྱི་བ་སྤྱི་ན་དག་བའི་
ཕྱིང་ཁང་ནས། །ཆོགས་གཉིས་དབྱང་གིས་མཐོ་རིས་ཅེར་འཛེགས་ཏེ། །རིམ་
གཉིས་འཁོར་ལའི་སྒྲ་ཅན་ཆེབས་པ་དག །ས་གསུམ་སྡེ་ལས་མི་རྒྱལ་ཅི་ཞིག་
འཆལ། །ཞེས་བཤོ། །

དོན་གཉིས་ཕུན་ཆོགས་མངོན་དུ་གྱུར་ཚུལ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དེ་ལས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཆོགས་མངོན་དུ་
གྱུར་ཚུལ་ནི། སྤྱ་གཞིན་རུའི་དུས་ནས་བསྐྱའི་སྤྱབས་ལྟར་ཉེས་པའི་བྱི་མས་མ་
གོས་བའམ་ཅི་སྟེ་ཕན་ཆོགས་གོས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་། ར་འབྲམས་དང་ན་འབྲམས་
ཆེན་པོ་སོགས་སུ་མི་གཏོང་བར་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་རྒྱན་སྤྱོད་བས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱི་དང་འབྲལ་
ཞིང་། བྲམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་རྟག་དུ་འཆོ་བའི་སྟོན་མེ་དང་
སྤྱབ་པ་མཉམ་པར་མཛད་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་
པར་དག་ཅིང་། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེ་སྒྲ་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་
ཀྱི་ནམ་འཕང་གཅོད་པར་མཁས་པ་གཞན་ཀྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པར་གཞུག་གི་
ནོར་བུར་གྱུར།

དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཕན་ཚུན་
འགྲན་པ་ལས། ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྒྱས་པས་སྟན་ཐོག་གཅིག་དུ་མཉམ་
པར་བཞག་སྟེ་ཉིན་ཞག་བཅུ་སྟེ་སོང་ཡང་རྒྱ་ཆོད་སྐར་ཆ་ཅམ་ལས་སྤྱང་བ་
མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་གསལ་སྤྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་

ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྒྱས་ཏེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་
གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ཀྱི་གནད་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་།
དབང་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་མདོར་ན་སྤྱིས་བུ་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་
སྟན་ཐོག་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་དུ་འདྲིལ་ཏེ་ས་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་
སོན། དེའི་ངང་ནས་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་
རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཏིལ་ཀྱི་གོང་བུ་བཞིན་དུ་གང་བ་ལས། རྫོགས་རིམ་ཀྱི་
རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་ཐེབས་པ་སོགས་ནི་རང་གི་དོན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་
པས་རྒྱས་པ་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་རོ། །

བདག་དང་བདག་འབྲེལ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཁུལ་
ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་འབྱུགས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་སུ་ལེན་ཁུལ་
ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་བ་འགགས། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོལ་ཀྱིས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྤྱང་མེད་དུ་བྱས་པ་ནི་ཉམས་ལེན་སྤྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ཀྱི་ལུས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ག་ལ་ཡིན། བྱང་པར་དུ་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་
བྲལ་བར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་ཆུ་བོ་གཅིག་
འདྲེས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་བྱུང་བ་འདི་ནི་གཞན་ལྟ་ཅི། རིག་པ་འཛིན་པའི་བྱ་བོ་
ཆེ་རེ་བྱང་སྤྱད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ལས་འདས་
པས་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་དབང་སྤྱུག་གོང་ན་མེད་པའོ། །

དེས་ན་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པའང་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་པས་དམངས་ལ་ཞུ་དཔེ་
ལྟས་བཀའ་བྱས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་དོན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་དཔེར་ན། སྤྱོད་པོ་འཆོ་

ཞིང་རྒྱས་པ་ན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དག་ཀྱང་ངང་གིས་འཕེལ་བ་བཞིན་ཡིན་པས་
རྒྱས་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྤྲས་པ། མི་བསྐྱུན་ཐོ་རངས་ཞིང་དུ་འདི་སྤང་གི། སོན་འདེབས་
བྲེལ་བས་བདེ་འབྲས་ཅི་ལས་འཕེལ། །དེ་བས་ཆོས་ཆར་པབ་སྟེ་རྒྱུ་འཆོས་
ན། །འདི་ཕྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཉླ་ངང་གིས་འཕེལ། །དེ་ཕྱིར་འགྲོ་མགོན་ཆུ་ཁུར་
འཛིན་རྣམས་ཀྱིས། །དམ་ཆོས་སྤང་ཆར་འབེབས་ལ་ཆེས་རིངས་མཛོད། །འོན་
ཏང་ཀུན་དགྲིས་མེས་བསྐྱེད་པ་ས་ཐོན་དག། །བརྒྱན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་ཉིད་དུ་ཅི་
ལས་འགྱུར། །ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོག་པ་འབྱུང་བའི་མཛད་རྗེས་ལས་ཕྱི་
རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བགོ་སྐྱེལ་དུ་གསུང་ཆོམ་ཐོར་བྱ་བ་རོབ་ཅིས་བྱས་
ན་སྐྱེད་པ་བམ་བཅུ་སྟག་བཀལ་བ་ཡོད་པ་ལས། ད་ལྟ་འཕགས་ཡུལ་དུ་རེ་བྱང་
ལས་བཞུགས་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ད་ལས་རྗེད་སོན་བྱུང་བས་དགའ་ཆོར་གྱིས་
པར་སྐྱུན་ཞུ་རྒྱུ་ལགས་པས་མཆོན་བྱང་བཀོད་པ་ག་ཤེས་གསལ།

གསུང་ཐོར་བྱ་ཁག་ཅིག་གི་མཆོན་གཞུང་།

༡ དབུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཅ་འགྲེལ་གཉིས། ༢ ཚུལ་
དང་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྐྱུན་བཅས་རིག་པའི་ཉིན་བྱེད། ༣
བཀའ་པོད་ལྗེའི་སྟོན་ལམ་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ ༤ ཆོས་སྦྱོང་དོན་རྗེ་དགས་ལྟན་
ཀྱི་བསྟོད་པ་མཁའ་དབྱིངས་མ། ༥ རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོ། ༦ སྟོན་ལམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་འདི་དག་དཔར་སྐྱུན་ཞུས་ཡོད་ཅིང་།
ཕྱིས་སུ་དེ་རིགས་རྗེད་སོན་བྱུང་ན་རིམ་པར་དཔར་སྐྱུན་ཞུ་བཅས། མདོར་

ན་ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་ཆུང་མ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 བ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཡང་གཏན་ས་ཁག་ཏུ་སྒྲན་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། གཤམ་གཏན་ཅན་
 ཆུང་མ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 འཛིག་ཏེན་མི་ཆོས་ལྟ་བུར་མཐོང་ཆུང་བྱས་ཀྱིན་སྒྲིམ་ཆེན་ཁག་གི་མཛད་ཆུང་
 ཏུ་ཅང་དགོན་ཅིང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་ཆུང་མ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 མཆོང་ཅན་མང་བས་ཟེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་འགའ་ཞིག་བྱང་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་
 དམར་གྱིས་ཟིང་སྣོང་ཆེ་བར་བརྟེན་ནས་འགྲངས་སྤྱོད་པའི་ཆུང་མ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་

༡༩༥༩ ལོར་བོད་ཀྱི་བརྟན་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་བཅན་འཕྲོགས་ཀྱི་
 དབང་ལས་ཆུང་ཐོས་སྤྱོད་འདུག་ལོན་ཀྱང་གྲེ་བྲག་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 བ་ཆུང་མ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 དང་གྲེ་བྲག་ལ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 ཡང་དབང་བསྤྱོད་དགོས་པར་བསྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 ཐར་ཏུང་བྱེད་ཀྱང་འཕྲོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 འཕྲོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་

གྲེ་བྲག་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 ཏུ་མ་ཞིག་བཞུགས་སྤྱོད་ཡང་། ཡུན་རིང་འབྲིས་གཏུགས་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 ཐོ་ལས་གཞན་མ་བཞུགས་པས། མཁན་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་
 ཐུགས་ལ་ཇི་ལྟར་མངའ་བ་ཆུང་མ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
 ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཐུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་

བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱང་། བྱང་པར་དུ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སློབ་བཟང་ཆོས་
དབྱིངས་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་རྣམ་པལ་ཆེར་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ནས་རི་ལྷར་
གསུངས་པ་བཞིན་ཆད་ལུས་མེད་པར་ཟེན་གྱིས་བཀོད་ཐོག་གཞན་དག་ནས་
ཁ་བསྐྱང་སྟེ་ཆུན་རིན་པོ་ཆེ་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མི་དཔལ་
ཅམ་ཞིག་ཕྱོགས་བསྐྱེབས་སྟུང་བ་བྱུང་ཡང་། དཔར་སྦྱོར་བྱེད་པའི་མཐུན་སྦྱར་
ཀྱིས་པོངས་ཤིང་ཁུར་ལེན་ཞུ་པོ་ཐུན་གཅིག་ཕྱ་ལས་མེད་པས་ནར་འགྲངས་
སུ་ལུས། ཉེ་ཆར་ཤག་སྒྲོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འཕྲལ་སྦྱར་དཔར་འདེབས་
དགོས་ལུགས་བཀའ་ནན་པེབས་པར་བརྟེན། སྒྲར་ཡང་སེམས་ཁུར་བསྐྱེད་
དེ་ཟེན་གྱིས་དེ་དག་དག་ཐེར་ལེགས་བཅོས་ཀྱིས་ད་ལམ་སྤྱི་ལོ་ ༡༣ གྱི་ཟླ་ ༡
ཆོས་ ༥ ལ་ལེགས་གྲུབ་སྟུང་ཅམ་བྱུང་།

མཛད་རིམ་ཀྱི་ལོ་ཁམས་དང་དགྲུང་གྲངས་སོགས་ཞིབ་གསལ་གསུང་
རྒྱ་སུ་ལའང་མི་སྤྱང་བས་འདིར་ཞིབ་བཀོད་མ་སྟུང་གྲང་། བྱང་པར་འཕགས་
པའི་མཛད་རྣམ་ཁག་ནི་གང་ལེགས་བྱུང་སོང་བས་བསྟོད་མི་ཤེས་པས་བསྟོད་
བ་ལས་སྤྱད་མི་ཤེས་པས་སྤྱད་ན་དགའ་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་ཨེ་འགྱུར་སྟེ།

འོན་ཀྱང་ཅ་བར་ཤེས་འཛོན་དང་ཅོམ་སྤྱིག་གི་ཤེས་ཡོན་དཔལ་པས་
མཁས་པ་མགུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱོན་མིན་ཡང་། སྐལ་ལྷན་དང་བ་
འབྲེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རེ་བ་དང་། བསྟན་བ་གནས་པའི་ཆ་སྦྱོར་དུ་
ནི་ཅིས་མི་བྱུང་སྟེ་མ་ཅ་སྟོན་གཡར་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱར་ཞུ་རྒྱ་བཅས་ཕྱོགས་
སྤྱིག་པ་ནི། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་པའི་གྲལ་དུ་སྟོད་པ་འབྲས་ཕྱ་ཁང་བ་
དགོ་སྟོང་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞུས་ཤིང་། ཡི་གེ་པ་ནི་རིགས་སློབ་པར་
བྱིན་རབ་འབྲམས་པ་ཆེ་དབང་དག་འདུལ་ཀྱིས་བཀྱིས་སོ། །

མཐུག་བསྐྱ་བ།

འདིར་སྤྲུལ་པ། རྒྱུ་དཀར་ལྷག་བསམ་དག་པའི་ལེགས་བྲུས་
འདིས། །དཔག་དཀར་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། །བྱ་དཀར་རྒྱལ་
སྤྲུལ་སྤྱོད་ལ་ལེགས་བསྐྱབས་ཏེ། །བསྐྱབ་དཀར་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་
ལྷུང་སོན་ཤོག །ཡིག་ཆར་སྤྲུག་ཏུ་མ་ཉལ་བྱུང་པོ་མཛོད། །ཐོལ་སྤྱོར་མཁན་
དང་མ་འགྲོགས་ཚུར་ལ་དཔྱོད། །དད་སོགས་དབང་ལྡན་སྤྲུག་པ་ཀུན་གྱི་
མདུན། །ཆངས་སྤྲུལ་མོ་བཞིན་རྟག་པར་ཉམས་གྱིས་བཞུགས། །ཆོས་
སྤྱིད་ལམ་སྤེལ་འབྲིང་པའི་ཁྱུ་མཆོག་པལ་ཆེར་པལ་པའི་ལམ་ངན་དུ། །རང་
ཉིད་འབྱམས་བཞིན་གཞན་ཀུན་འཐེན་ཏེ་གཡང་ནས་གཡང་དུ་ཀུན་སྤྱོད་
བྱེད། །ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལམ་བཟང་མཐེན་རྣམས་བདེ་ནས་བདེ་བའི་ལམ་
མཆོག་ཅེར། །རང་ཉིད་འཛེགས་ཏེ་གཞན་ཀུན་རྗེས་འཛོལ་དགོ་ཞིང་དགོ་བར་
སྤྱོད་བས་དངས། །རྣམ་དཔྱོད་ཡོད་ན་ལམ་སྤྱོགས་མ་འཛོལ་ཁྱུ་མཆོག་མཁས་
པའི་རྗེས་འབྲངས་ཏེ། །བར་རྩལ་གྱིས་དང་ངལ་བར་མ་མཛད་ཤལ་རིང་བཟོད་
པའི་གྲུབས་གྱིས་ཅེས། །མིག་སྤར་མཛེས་པ་སྤོང་བྱ་ཚུན་ཡང་ལས་སུ་མཐོང་
བས་ངོ་མཆར་ཅི། །ལེགས་པར་སོམས་དང་འདོད་པ་འཛོལ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་
འདིས་གསལ་ལ་ལྷོས། །ཆོག་ཞེན་སྟན་ངག་མཁན་ལ་རྟག་བྱི་དང་། །དོན་དམ་
དཔྱོད་མཁན་ཆོགས་ལ་སྤྱོན་མེ་སྟེ། །ཕྱི་ལྷས་རིག་པ་སྤྱོན་པའི་སྤྲུལ་མདུང་
དང་། །ཚོངས་སྤོམ་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་ལྷགས་ཀྱུང་ཡིན། །ཞེས་པའོ། །

༡༡། །ནལ་འགྱོར་གྱི་དབང་ཕུག་ཏེ་ཉོར་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་
ཆེའི་ནམ་ཐར་ངོ་མཆར་མཛད་བྱང་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

༡༡། །ཨོ་སྤྲུལ་སྤྲུལ། བསྐྱལ་མང་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་རྗེས་འབྲངས་ཏེ། །འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་འཛིན་ཅིང་། །འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་སྦྱབ་སྤེལ་བ་ལ། །ཕུལ་བྱང་འཇམ་དབྲངས་ཆོས་རྗེ་བདག་ལ་དགོངས། །ཆེ་རབས་ཆེ་ལ་དབང་བའི་དབང་བཅུའི་ཁོར། །ཁོར་མཆོག་རྟེན་ལ་ཐོས་པ་དགའ་ལྟ་བུ། །བྱ་རམ་ཤིང་པའི་བསྟན་ལ་ཆེས་དཔའ་བ། །གང་གི་མཛད་རྣམས་སྤེལ་བར་དབྱུགས་དབྱང་མཛོད། །སྤྲེས་ཅམ་ཉིད་ནས་སྤྲིང་སྤྲིབས་ར་བ་བཅན་པོའི་དབྱུགས། །ཕྱང་རྟོགས་རིན་ཆེན་མི་ཟད་མཛོད་ཀྱི་བ་གས་མཐོ། །གཞལ་མེད་ཁང་དེར་སྐལ་བཟང་མགོན་རྣམས་དགྲུག་བྱ་བྱིར། །བྱི་ནང་གསང་བའི་སྒོ་མང་བདག་གིས་དབྱེ་བར་བྱ། །བྲིམ་དུ་བཅས་ཀྱང་སྤྲིབ་ལྗེ་བྲིམ་ལས་རྣམས་ཁོལ་ཞིང་། །གཞོན་ཏུ་ཉིད་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གོ་ཁབ་ཏུ་བསྐྱོས། །

དམན་པར་བཟུང་ཡང་ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་གྲུབ་པ། །བཤེས་གཉེན་མཆོག་འདིའི་མཛད་རྣམས་མཉན་པར་མི་གྲུས་སུ། །ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་ཤེས་པས་བྱུང་བ་ཡིས། །ཀུན་ཏུ་ཀུན་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་མོད་ཀྱང་། །

བྱ་དགའ་བྱ་བལ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་བཟུང་སྟེ། །རྟག་པར་སྤྲས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཨེ་མ་མཆར། །

ཞེས་མཆོན་བརྗོད་པར་དགའ་བ་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཏེ་ཁོར་སྦྱོར་དཔོན་ནམ། །དང་པོའི་མཆོན་ཆེ་དབང་ཁོར་བྱ་ཞེས་ཐོད་མཐའ་དབྱུགས་སྤྱི་དང་། །བྱད་པར་ལུང་རིགས་རབ་འབྱུངས་སྤྲེལ་བ་རྣམས་ལ་རྟ་བདུན་

བདག་པོ་ལྷར་གྲགས་ཤིང་། གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྱུར་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་འཕེལ་རྒྱུ་གས་པ་བརྗོད་པ་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཀྱི་དོགས་ནས་ཐེགས་
ཐེང་ཙམ་ཞིག་སྤངས་ཏེ་འབྲི་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །

སྐྱེ་བལྟམས་ཤིང་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ།

གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་གང་དུ་བལྟམས་པའི་ཡུལ་ནི་བོད་
མདོ་སྟོད་ཀྱི་ཆ་ཏེ་ཉོར་བྲག་མགོ་ཏེ་པ་གོང་དུ་ཡབ་སྐོ་བཟང་གནས་ལུ་དང་ཡུལ་
བསྐྱེ་འབྲུར་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ ༡༡༩༩₁ ལོར་བསམ་བཞེན་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་
བལྟམས། སྐྱེ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བྱིས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པར་སྐྱེ་ཅེད་གང་
གནང་ཡང་ཆོས་འཆད་ཚུལ་དང་བྲག་རྒྱ། ཞལ་འདོན་སྐྱོར་སྐྱེས་སོགས་
ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནར་ཅེན། དགྲུང་ལོ་ལྔ་དུག་ལ་ཐེབས་རྗེས་བྱིས་ཆང་གི་སྐོ་
འགམ་གྱི་ཐང་དུ་ས་ཁྱི་བཅེགས་ནས་རང་ཉིད་དེའི་སྤྱིང་དུ་བཞུགས། ཅེ་གོགས་
གཞན་རྣམས་ཆོས་ཉན་པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱད་དེ་རང་གིས་ཆོས་འཆད་ཚུལ་ཡང་
ཡང་གནང་བས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡ་མཚན་གྱིས་བསྟོད་དབྱངས་སྐྱོག།

དགྲུང་ལོ་བཅུའི་ཐོག་བྲག་མགོ་དགོན་པའི་མཚན་ཉིད་བྲལ་ཆང་དུ་ཆོས་
ཞུགས་མཛད། དགེ་བཤེས་སྤྱི་མ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ཞབས་ལ་གཏུགས་
ཏེ་ཡི་གེ་སྟོག་བརྒྱ་དང་ཆོས་སྐྱོད་སྟོ་འདྲིན་སོགས་ཀྱི་སྟོབ་སྟོང་ཐོག་བསྐྱེས་
བྲལ། ཉུགས་རིགས། སྟོ་རིགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ལེན་དང་སོ་ཡན་ཐུགས་འདྲིན་

1 ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཏེ་ཉོར་ཆུ་བ་ཆེ་རིང་གིས་བཅུམས་པའི་ཏེ་ཉོར་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐང་
སྟོང་བསྐྱེས།)ལས། ༡༡༩༩ལོར་འབྲུངས་པར་གསུངས་འདུག (ཞུ་སྐྱིག་པའི་མཚན།)

གྲིས་གསལ་ན་སྐྱོར་མཛད། ཆོས་མཆོམས་སྐབས་ནང་བྲིས་དུ་ཕེབས་བཞུགས་
རིང་སྟོན་ལས་སོགས་སོ་ནམ་གྱི་བྱ་བ་གང་བཞོལ་ཡང་གང་བཞོལ་དེ་ལས་
གཞན་གང་ཡང་མི་གནང་། སྟོན་ཐོག་དཔོར་འདྲན་སོགས་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་སྐྱེ་
སྐལ་དུ་གང་བཞུགས་བ་དེ་འཁུར་ནས་ཚུ་དང་འདས་སོགས་ལ་འཛེམས་བསྐྱུ་
མེད་པར་ཕེབས་པ་སོགས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ཚུལ་མཛད། བར་གསེང་ཡོད་
ཆད་དེ་གའི་ཉེ་འདབས་སུ་བྲག་ཕྱག་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་ཕེབས་བཞུགས་གྲིས།
ཐུགས་འཛིན་དང་སྐྱོར་སྐྱངས་ཁོ་ན་མཛད་ནས་བཞུགས་པས། རང་མི་ཆོས་
ལས་ཀ་མ་བཞོལ་བར་ཅི་འདོད་བྱེད་དུ་བཅུག

སྐབས་དེར་བཟང་རི་རི་ཁྲོད་དུ་དགེ་བཤེས་མགོན་པོ་རིན་ཆེན་གྱི་
ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་པར་ཕྱིན་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསལ། རྒྱན་འཕྲུག་གཉིས་
དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ཆ་ཆང་ཐུགས་འཛིན་གྲིས་ཆག་
མེད་ཞལ་འདོན་དུ་མཛད། བྲག་དཀར་དོ་རྩེ་འཆང་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྟན་
འཛིན་སྟོན་གསལ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་ཞུ་ཞོད་མཛད། དེ་ཕྱིན་ཆད་དགེ་
ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲུང་འདས་སོ་དུག་གིས་གཙོས་པའི་སྟོ་གསུམ་སྟོན་གྲིས་མ་
གོས་པར་སྟོང་བདུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིག་འབྱས་བཞིན་དུ་བསྐྱངས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ནས་ཇི་ལྟར་བསྐྱལ་བ་ལྟར་
གདན་ས་ཆེན་པོར་ཕེབས་ཆས་བསྐྱིགས་ཏེ་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ལ། བྲག་
ཅན་བཙོན་ཁང་ནས་ཐར་པ་ལྟར་དད་གུས་སྟོ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་བྲངས་ཏེ་ངང་
པའི་རྒྱལ་པོ་པད་མཆོར་འཕྲུག་པ་ལྟར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཐོན་མཛད།
ལམ་ཆས་གྱི་ཁུར་པོ་རང་འཁུར་གྲིས་ལ་ལུང་ཆེ་ཞག་མང་པོར་རྐང་བསྐྱོད་
གྲིས་ངལ་བ་བྱེད་དུ་བསམ་དེ་ཉིན་རེར་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་། རྒྱན་འཕྲུག་

གཉིས། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ་བཅས་ཞལ་འདོན་ཆག་མེད་དུ་མཛད་བཞིན་ལྷ་སར་
འབྱོར་ཏེ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སློ་སླིང་གྲ་ཆོད་དུ་སླིག་ཞུགས་མཛད།

དུས་དེ་ཙམ་ནས་བྱ་བལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་དྲ་དུ་སྤངས། བསྐབ་སློམ་
མཐའ་དག་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་སྤང་བཞིན་པའི་རང་ནས་འགོ་བསྐྱུས་གྲ་ནས་
འཛིན་གྲ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་གཞུང་ཆེན་པོར་གསན་བསམ་སློམ་གསུམ་ལ་མ་
བལ་བར་ཅེ་གཅིག་དུ་བརྟན་པ་མཛད། སློ་སླིང་མཁའ་པོ་ཏེ་རྟོར་བཟུལ་ཤིང་
པོ་ཆེ་ནས་འཛིན་གྲ་གཅིག་པ་བརྒྱ་པ་བརྒྱལ་བར་ཅོད་རྒྱགས་བཞེས་ཏེ་ཨ་
ཡོད་ནང་ནས་དེ་ཡོད། སློ་བའི་ནང་ནས་སེར་རིལ་ཟེར་བ་ལྟར་འདེམས་བསྐྱུག་
གིས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱོད་དཔོན་དུ་བསྐོས་བཞག་སྟེ།

དེ་ཕྱིན་ཏེ་རྟོར་སྤྱོད་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མཆོན་གྱི་གྲགས་པ་ལྷ་ས་
ཀྲང་སློག་ལ། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཀྲང་སློག་སྟེ་ཀུན་ལ་རིམ་གྱིས་བྲལ། དེ་ནས་རང་
ཡུལ་གཅིག་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཆེ་རིང་རྗེ་དང་ལ་མ་ཆེ་དཔག་གཉིས་
གྱི་ཞལ་ལ་གཞུགས་ཏེ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་མཐའ་དང་། བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་
པོ་རྩུང་བཀོལ་དང་བཅས་པར་གསན་བསམ་སློམ་གསུམ་ལ་རྟག་གྲུས་གཉིས་
འགྲུས་མཛད།

དགྲུང་ལེ་ཉིར་ལྷ་ལ་ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་བློང་བཅུ་
གསུམ་པའི་སྤྱན་རླུང་བསྟན་རྫོགས་ཉེས་མེད་དུ་བྱན་ཆོགས་གྱི་སྤོམ་པ་བཞེས།
དེ་ནས་རི་སྤྱོད་འཆོ་བའི་བར་དུ་འདུལ་བའི་བྲལ་བཞེས་ནི་མ་མེད་པ་བསྐྱུངས་
ཤིང་། དགེ་སློང་ཅོག་བྱ་བའི་བརྟན་ཞུགས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་
གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་ཙམ་ཡང་རེག་དུ་མ་བཅུག་པའི་ཁར་བཅས་རྒྱུད་གི་ཉེས་ལྟར་
གིས་ཅི་སྟེ་གོས། རྒྱ་ལ་གོས་ཀྲང་ནར་འགྲུངས་སུ་མ་སོང་བར་གཉེན་པོ་སྟོབས་

བཞི་སྟེང་དང་། བྱད་པར་འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་དང་མཐུན་པར་བཤགས་སྟོམ་
འབྲལ་འབྲལ་དུ་མཛད།

བཤེས་གཉེན་དབང་པོ་འདན་མ་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་སྟོམ་
ར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྟོ་ལྡན་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་དབྱ་
མ་དང་། འདུལ་འཛོད། རྣལ་འབྱེལ་བཅས་དཀའ་ས་གང་ཡོད་ལ་གསུན་བསམ་
གྱིས་མཐའ་རྒྱ་ཆོད་པར་མཛད། ཉག་ཏུ་ཁང་པ་དཔེན་པའི་ནག་ཁུང་གང་ཡོད་དུ་
བཞུགས། མལ་སྟན་ཀོ་གདན་དང་ན་བཟའ་རྩིང་རལ། ཁོག་མ་དང་ཁོག་ལྷིང་
སོགས་ཐབ་ཆས་མཐའ་དག་སྟོན་ཅན་ཐ་ན་ཆོགས་པོར་ཡང་ཁ་ཆག་བ་སོགས་
གཞན་གྱིས་སྤངས་བའི་ཡོད་བྱད་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས། ཉིན་རེར་གང་འཆོ་ཅམ་ལ་
གསོག་འཛོག་གི་རིགས་དང་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དང་། མཁོ་བའི་ཡོད་བྱད་གང་
ཡང་མེད་པར་སྟོག་བ་ཐོས་བསམ་དང་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་
སྟེལ་དུ་འབྱུངས་པས་དུས་འདའ་བར་མཛད།

ཆོགས་ཆེན་དང་གྲ་ཆང་ཁང་ཆན་བཅས་པར་སྐྱེ་འབྱེད་ཆེ་ཆུང་གང་
བྱུང་ཡང་ཕྱག་རྒྱེན་གྱིས་མི་རེག་པར་སྐྱེ་གཟན་ནམ་ལྷ་གམ་གང་རུང་གི་སྟེང་
ནས་བཞེས་ཤིང་། ལྷ་རེར་ལྷེང་ཆོད་ལས་ལྷག་པར་བྱུང་ན་འབྲལ་དུ་གཞན་
ལ་སྟེར་གནང་མཛད། དེ་དག་ལ་ཕྱག་རྒྱེན་མི་རེག་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་
ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་འདུག འདུ་འཛི་དང་གེ་མོའི་གཏམ་ལ་སོགས་
པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆེར་མ་རྟུལ་ཅམ་ཡང་རིང་དུ་སྤངས་ཏེ་གནས་བརྟན་
དགྲ་བཅོམ་པའི་ངང་ཚུལ་ལས་ནམ་ཡང་གཡོ་བར་མ་མཛད། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་
པོའི་སྟོ་སྟོམ་པ་དང་སྤྱང་བ་རབ་དང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་མཛད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་
གྱི་ཕུང་པོ་ནི་དབྱར་གྱི་ཆུ་གཏེར་བཞིན་དུ་འཕེལ་ཞིང་དེའི་སྟོབས་གྱིས་ཉིང་རེ་

འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡང་ཚུ་བོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོར་འདུ་བ་
བཞིན་དུ་འདུས་སོ། །

དཀའ་བའི་གནད་དང་དོགས་པའི་གནས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་ཀྱི་
སྒྲིང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་གསལ་སྒྲིང་མཛད་དེ།
རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་མ་ལུས་པའི་གཏིང་མཐའ་དཔོག་ཅིང་། ཡོན་ཏྱ་མཐའ་དག་
དཔེ་ཐོག་དུ་མངོན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་ཅིང་སྐྱག་པར་མཛད་
དེ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར། སྐབས་
ཤིག་ཨ་མདོ་དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཆོགས་ལངས་ཀྱིས་ཆོགས་ཆེན་འོ་གཙལ་
ཐོག་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ན་སྒྲོ་སྒྲིང་སྒྲོབ་གཉེར་བ་ཆོས་རྟགས་བསལ་གཏོང་
མ་ཐུབ་པར་ཆད་གྲབས་བྱས་པ་ན། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྟགས་བསལ་གནས་
ལྷགས་པལ་བ་ལྟ་བུ་གཏོང་གནང་མཛད་པས་ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རྣམས་ཤིང་།
དམ་བཅའ་བའི་མཚང་མཐའ་དག་བརྗོད་ནས་ལན་གཅིག་ང་རྒྱལ་གྱི་རི་བོ་སྐྱག་
མེད་དུ་བཅོམ་ཞིང་མི་སྐྱུ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་སྐྱར།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དགོ་བཤེས་ཀྱི་གྲ་སྒྲོར་འཁེལ་བར་ཉེ་བ་ན། དཔེན་
པའི་གངས་རི་འགྲིམས་ཉེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཞུགས་པར་ཆས་པ་དང་། སྒྲོ་སྒྲིང་སྒྲོ་བ་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ལྟ་རམས་གྲ་སྒྲོར་མཛད་དགོས་བཀའ་ནན་ཆེ་
བར་བཞེན་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བཞི་བཅུར་ཕེབས་པ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
གསལ་བསམ་གྱི་གཏིང་མཐའ་མ་ལུས་པ་ཆོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་གང་ལའང་
མཐུན་རབ་ཐོགས་མེད་དུ་རྒྱ་བས་སྒྲོབས་པ་བཞིའི་ཅོད་ལན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ། དེ་ནས་འཛིན་གྲ་སོ་སོར་དམ་བཅའ་གྲ་སྒྲོར་སྐབས་འཁེལ་བར་
བསྐྱས་གྲ་འཛིན་གྲར་ཕེབས།

ཆཀ་རིན་པོ་ཆེ་ན་བཟའ་ཏུ་ཅད་སྐྱོ་བོ་ལ་སོང་བསྐྱུས་གྲ་བ་ཆོས་མ་
ཤེས་ནས་འཁོར་གསུམ་དང་ཆར་སྐྱ་སྐྱོག་པ་སོགས་འདྲ་མཉམ་རིབ་རིབ་བྱེད་
པས། དགོ་བཤེས་བགེས་པ་ཆོས་དེ་ལྟར་མ་གནང་ན་ཞུ་སྐབས། གསར་བུའི་
ཁ་བསྐྱེགས་ན་སྒོ་བསྐྱེད་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སྐད། དེ་ལྟ་བུའི་
མཆོན་སྟེན་གྱི་གྲགས་པས་བཀའ་སྒྲོན་བཀའ་ཤོད་པ་ཡང་དད་པའི་སྤྱ་ལོང་རབ་
ཏུ་གཡོས་ཏེ། དགོ་བཤེས་གཏོང་སྒྲིབ་བདག་ཞུ་ཆོག་པའི་སྟེན་གསན་རྒྱུ་
མར་ཞུས་པར་བརྟེན་དེ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་ནས་གཏོང་སྒོ་དངོས་གཞིའི་
སྐབས་སྐྱེ་འབྱེད་དང་བསྟེན་བཀའ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་འབྲུལ་གཏོང་དང་བཅས་
བཀའ་སྒྲོན་རང་ཡང་ཞབས་པད་གྱི་ན་བཟའ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་མཆོད་དེ། གཏོང་
སྒྲིབ་སྐྱེན་བདག་ཏུ་ཐེབས་ནས་དེ་འབྲུལ་ཆཀ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཤག་སྐྱོ་
བོའི་ནང་མཇུག་བཅར་དུ་ཐེབས་པ་ན། ཆཀ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གྲ་སྐྱིག་གང་ཡང་
མ་གནང་བར་གོ་གདན་རྩལ་རལ་གཅིག་གཏོང་བར་བཞུགས་སུ་བཅུག་སྟེ་ཆེ་
བསྐྱོད་གང་ཡང་མ་མཛད།

བཀའ་སྒྲོན་ཡང་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་ཁོང་ནས་ཤར་ཞིང་། ཆེ་རབས་
ཐམས་ཅད་དུ་འབྲལ་མེད་རྗེས་འཛིན་ཡོང་བར་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་
སྐྱེན་བདག་རྒྱུ་མར་ཞུ་ཆོག་པའི་གསོལ་བ་བཏབ། དེ་འཁོད་གཞན་ནམས་
ནི་འཛིགས་ཤིང་ཤུགས་རིང་འདོན་པ་སོགས་སྐབས་དེར་སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
སྤྲ་ཆོགས་བྱུང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆཀ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་འཁོར་བ་སྤྱི་བྱེད་ཉེས་དམིགས་
དཔག་ཏུ་མེད་པར་བསམས་ཏེ་སྟོང་རྗེའི་ཉམས་སྤང་བྱེད་པར་ཅན་ཐུགས་ལ་
འཁྱུངས། སྐྱེན་བདག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཡེ་ནས་མ་མཛད་པར་
མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ་སྐལ་བཟང་གི་

དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས། ག་སྤྲིག་གི་འགན་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཁྲིམས་
འགལ་གྱི་ཉེས་པ་བསམས་ནས་འཛིགས་སྒྲུང་ཆོད་མེད་བྱས། དེ་ལས་གཞན་
པ་དག་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་མཆོད་ཡོན་གྱི་དད་དམ་གྱིས་ཡིད་རབ་ཏུ་འཕྲོགས་པས་
བསྟོད་བསྐྱབས་གྱི་མེ་ཏོག་འཛོར་བ་སོགས་སོ། །

དེ་ནས་སྐར་སྟོལ་ལྟར་རྒྱལ་ཆབ་རྩ་སྤྲིང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཞི་བདེ་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཁས་མང་འདུས་སར་གདན་གསུམ་ལྟ་རམས་པ་བཅུ་བྲལ་
ལྟན་འཛོམས་ཏེ་རེ་རེ་ནས་ཚོད་རྒྱགས་བཞེས་ཏེ་སྟོད་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་བའི་དོན་
བསེ་རུའི་པགས་པ་ཟེར་བ་ལྟར། གདན་ས་ཆེན་པོར་སྟོབ་གཉེར་ལ་ཞུགས་པའི་
དགོས་དོན་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་སྤྲིན་འཛད་མེད་དུ་བཏོགས་པས། དེར་
འཁོད་མཁས་དབང་ཐམས་ཅད་ཐུགས་གྱི་བར་མཛོད་ཡོངས་སུ་ཆོམ།

དེ་ནས་སྐྱབ་ལོའི་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་སྐར་སྟོལ་བཞིན་མཁས་དབང་
བྱེ་བའི་མདུན་སར་དམ་བཅའ་མཛད་པར། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱི་
བའི་དབང་ལྷག་དག་གིས་ལུང་རིགས་གྱི་གད་རྒྱུད་ས་བསྐྱབས་པ་དང་བཅས་
བཅད་པས། གསུང་ལན་རྒྱར་ཆ་རེ་ལའང་གྲགས་འཆོལ་བར་མི་རྣམས་པར་
དེགས་པའི་ཁྲི་ཤིང་མཐའ་དག་ས་ལ་པལ་པ་སོགས་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་པར་
རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་རྩ་སྤྲིང་ཅེར་བརྒྱུད་ཞིང་། ཤེས་རབ་མཆོག་གིས་བསྟན་པའི་དབུ་
འཕང་སྤྲིད་ན་མངོན་པར་བསྟོད། དེ་ནས་སྟོན་ལམ་གྲུབ་སྟོན་ཉིན་གཞུང་ལུགས་
རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་བཀའ་རབ་འབྱམས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
མཆོན་བཞེས་པ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་རབ་དང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་དབང་བསྐྱར་
ཏེ། ལྟ་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཆོན་གྱིས་མངོན་པར་བསྟོད་པ་དང་བཅས་གནང་
སྤྲིན་གྲུ་ལོམ་པ་སྐྱལ།

དེ་འབྲུལ་བྱ་བྲལ་དུ་ཕེབས་པར་བརྩམ་པ་ན་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེས་མཁྱེན་
 ཏེ་རྒྱུད་པར་ཞུགས་དགོས་ཀྱིས་བཀའ་ཕེབས་པར་བརྟེན། བྱེན་ལྡོག་མ་རུས་
 པར་རང་ཁོངས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྤང་དུ་སྒྲིག་ཞུགས་མཛད། དེ་གའི་གསར་
 ཞུགས་བསྐྱེད་རིམ་པ་ནམས་དང་ཉ་འདྲེས་ཚུ་འདྲེས་ཀྱིས་ཆོགས་ཆོས་གྲ་སྒྲོར་
 ཆ་ཙམ་ཡང་མ་ཆད་པར་ཚུལ་བཞིན་འགྲིམས་ཐོག་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མགོན་
 དཀར་སྐྱབས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཕྱི་མོར་གྱུར་པ་འབྲེལ་པ་བཞི་
 སྤྲུགས་ཆ་ཆང་གསན་སྦྱོང་དང་། རྫོང་ཐེག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕྱག་ལེན་དང་
 བཅས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་ཏེ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་
 འབྲས་པར་མཛད།

སྤྱི་སྟོན་ལྟར་ལོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཐོག་འགྲིམ་དགོས་མཐའ་དག་འགྲིམས་
 བས་བྱུང་པ་དང་། བྱ་ཆང་ནས་བྱ་འབྱུར་བ་བཞིན་དུ་བྱ་བྲལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་
 བདེ་ཆེན་ཕུག་གི་བྲག་ཕུག་ཁག་དུ་གསང་བ་དམ་པོར་ཅེ་གཅིག་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་
 ཞུགས། དེ་ནས་ཆོས་ལུང་རི་ཁྲོད་ཀྱི་བྲག་ཕུག་དང་། རི་རྒྱལ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་བྲག་
 ཕུག་མཆར་བྱ་དགའ་ལོ་སྐྱབ་ཕུག་སོགས་སུ་གསང་བ་དམ་པོར་ངེས་མེད་
 དུ་བཞུགས་པས་ཁྲ་བ་མང་པོའི་རིང་སྤྱིས་ཀྱང་བརྩད་མ་ཆོད།

བར་སྐྱབས་ཤིག་ན་ཀན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྷན་བྱ་བྲལ་དུ་ཕེབས་
 ལུགས་དང་། གསང་སྤྲུགས་རྫོང་ཐེག་པའི་བཀའ་ཁྲིད་ཅིག་ཡོང་བར་འཕྲིན་
 ཡིག་ཕུལ་བར། སྟོན་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་གཉིས་
 སྤྱིས་དག་ཅིག་ཡོང་བར་ཀྱིས། དེ་ནས་སྤྲུགས་འཁྲིད་ཆོག་ཅས་བཀའ་ལན་
 གནང་བས། བྱེན་མོང་བའི་ལམ་སྤྱངས་མཐའ་དག་འདི་གཉིས་ནང་བསྐྱུས་ནས་
 གསུངས་པར་སྤྲང་བས་མན་ངག་ཐབ་མོར་གོ་ནས་བཀའ་བཞིན་སྤྱི་བོས་བྲངས།

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ན་སྐྱབས་རྗེ་པ་པོ་ཁ་རྩོམ་ཡོད་པའི་ནས་སེར་སྒྲིབ་འདུ་ཁང་དུ་
ལམ་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་འཁྲིད་གནང་བ་དེར་བཅར་བས་སྐྱབས་
རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་མཛད། སྐར་ཡང་འབྲས་སྤངས་གྲན་
སྤོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ནས་ལྟ་བུའི་སྐོར་དྲུགས་གཙོད་སྟག་མ་མ་ལུས་
པར་ཅད་ནས་གཙོད་པར་མཛད།

དེ་ནས་ལྷགས་ཐམ་ཚུ་པོའི་རིང་སྐྱབས་རྗེ་ཁང་གསར་རྩོམ་ཡོད་པའི་གིས་
དབང་ཆེན་ཁག་མང་གནང་བ་དེར་སྐྱབས་བཅར་བྱས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་ལྟ་བུར་
གཟིགས་ནས་དབང་ཆེན་མཐའ་དག་གྲན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་
བསྐྱར་བར་མཛད། དེ་ནས་སྤོན་བྱུག་རྩོམ་པོར་ཤར་བྱུང་ལུས་དུ་མི་ནག་བྲག་ལུག་
སྟོམ་ཐང་བྲག་ལུག་ཚུ་བཟང་བྲག་ལུག་རི་དྲུགས་ལུག་བྲམས་ཁང་རྣམས་སུ་རི་
དྲུགས་མས་མ་ལྟར་ངེས་མེད་དུ་བཞུགས་ཏེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་བྱུགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་ནས། དེ་ཐོག་
ཆང་ལ་མ་ཞོར་བའི་ལམ་ཡོངས་རྩོགས་ལ་སྐྱབས་པ་ལྟར་ལེན་མཛད།

དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱི་གོ་ཁབ་བཙན་པོ་བསྟོས་ཏེ་མི་མེད་བྲག་རྩོང་
ཁོ་ནར་གནས་བཅའ་བས་ན་མི་ཡིས་འཆོ་བ་ལུས་བའི་གནས་མེད་བས། ས་
བདག་སོ་སོའི་ལྟ་དང་མི་མ་ཡིན་གྱིས་འཆོ་བ་ལུས་བའམ། ཡང་ན་བསམ་གཏན་
ཀྱི་ཐས་འབའ་ཞིག་གིས་འཆོ་བ་གོར་མ་ཆག

དེ་ལྟ་བུས་ལུན་རིང་དུ་སོང་བ་ན་ལྷི་བ་སྐྱབས་མཁན་དང་རྩོམ་པོ་འགའ་
ཞིག་གིས་ཐག་རིང་ནས་ལུད་ཚམ་ལུད་ཚམ་མཛལ་བ་ལས་མཛལ་འཕྲད་མ་
བཅུག་རྗེ་པོ་འགས་རིན་པོ་ཆེ་ཤིང་བསྐྱབས་ཏུ་ཐེབས་པར་མཛལ་ནས་ཁོ་རང་
གིས་ཤིང་བསྐྱབས་ཏེ་གྲན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལུས་ཡང་མ་བཞེས་པར་བརྟེན། ཐག་ཉེ་

སར་བཀྲམ་ནས་བཞག་པར་ནམ་ཞིག་ནས་ཐེབས་ནས་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་འདུག།
སྤྱིན་བདག་སོགས་ནས་གསོལ་མར་དང་གསོལ་ཅམ་སོགས་སྐྱེལ་བར་བྱིན་
ཀྱང་པལ་ཆེ་བས་མ་རྟེན་པར་བྱིར་ལོག་བྱས། དེ་ཟུང་གིས་རྟེན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་
ཕན་ཅུམ་ལས་བཞག་དུ་མ་བཅུག།

དགེ་སྤྱུག་ནམས་དང་མཁས་པ་གཞན་དག་ཆེད་མངགས་གིས་དྲོགས་
གཅོད་ལྷ་བར་འཕྲོར་ཆེ་ཚུར་བརྩད་མ་ཆོད་ཀྱང་པར་ཐེབས་ནས་ཐང་བདེ་ས་
དང་རྩོལ་བ་ཆེ་ས་གང་ཞིག་གི་ཐོག་སྟོད་བཞུགས་ཀྱིས་བཟོ་སྐྱོང་སྤྱུག་པོར་
མཛད། བསྟེན་བཀྱར་ལྷས་ནའང་མཉེས་མདོག་གིས་བཞེས་པ་སོགས་བཅེ་
དུངས་ཆོད་མེད་མཛད། སྤྱིན་བྱུག་རྩ་ལྷ་འཁྱེད་དུས་ཁུལ་གྱི་རི་མཐོ་ཤོས་དང་གང་
ཟུག་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན།

སྐབས་ཤིག་མཇུག་བཅར་བ་གཉིས་གསུམ་རེ་བསྐྱེབས་ཏེ་མར་ལྟང་
དང་གསོལ་ཆས་མང་ཅུམ་ཁལ་བཀལ་ཏེ་ལྷ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་གྱིས་སྤུལ་ནས་
བྱིར་ལོག་རྩེས་གཞན་ནམས་ནི་བྱ་དང་རི་དྲགས་ལ་སྤྱིན་གཏོང་མཛད། མར་
ལྟང་ནི་རབ་རྩོལ་བ་ལྟར་བྱིལ་མཛད་པས་སྤུལ་མཁན་ཆོས་མཐོང་བས་དད་
པའང་སྐྱེས། དགོད་ཀྱང་གོ། སེར་སྒྲའང་ཤོར་བས་ཡ་མཆན་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་
ཞིག་བྱུང་སྟེ།

ལོ་གང་འཆམ་སོང་བ་ན་མཇུག་ཁ་ཡང་རྩེ་མང་དུ་བཏང་བ་དང་། སྤྱིང་
རུས་ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་ཡང་རེ་ཟུང་ཐུགས་ཉར་གནང་སྟེ་མི་རིང་བར་བཙོ་ལྷ་སྟོར་
བྱུང་ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རི་དྲགས་མས་མ་ལྟར་བྲག་སྤྱུག་གང་སར་ཡིབ་
ནས་སྐྱབ་པ་ལ་བཞུགས། ཡར་ངོ་མར་ངོའི་གསོ་སྦྱང་ལྟན་ཆོགས་མཛད་པ་ཅུམ་
ལས་ཁ་ཐོར་དུ་བཞུགས། དུས་གཅིག་ན་སྤྱིན་པའི་ཆ་ལུགས་ཀྱིས་ལྷ་སར་སྤང་

ལམ་གང་སར་ཕེབས་བསྐྱོད་མཛད་པས། ལྷ་ས་བ་འགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་
བ་ཆགས་འདུག་ཅེས་སྒྲེང་མཁན་ཡང་བྱུང་འདུག།

དེ་ནས་སྐབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷ་ལྷན་རྒྱུད་སྤང་འདུལ་བྱ་
གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་འཁྲིད་གནང་བར་བཅར་ཞིང་། རབ་བྱུང་
གི་ན་བཟའ་རྩིང་རལ་ལ་ལྷན་པ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་གྱིས་གང་བ་ཞིག་བཞེས་
ཏེ་སྤང་བའི་ཆ་བྱུང་གིས་སྤང་བའི་མཉམ་དུ་བཞུགས། གསུང་ཆོས་སྐབས་སྐྱེ་
འགྲེད་དང་མང་ཇ་དར་སོགས་གང་སྤུལ་ཡང་སྤྱོད་གཏོ་བ་ཅེས་ཡང་མ་མཛད་
ཅིང་། ཆོགས་གྲོལ་བའི་ཆེ་ཡང་དེ་གར་རང་སར་བཞག་ནས་ཕྱ་མོ་ཁྲུག་བ་
བཞིན་དུ་ཕེབས།

བར་གསེང་གི་སྐབས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱོད་ལམ་ནས་ཕར་ཕེབས་བ་
དང་། རྒྱུད་སྤང་མཁན་པོ་མི་ཉག་སྐྱེར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཚུར་ཕེབས་བ་དང་
མཇལ་བས། དེ་མ་ཐག་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེས་ནི་ལམ་དཀྱིལ་ནས་རྒྱུད་སྤང་གི་
ཆོས་ཆོས་མེད་པར་འཆལ་བས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉེ་བར་ཕེབས་ཆེ་ངོ་མཁྱེན་
ཏེ་ཚུར་ཡང་རྒྱུད་སྤང་གི་ཤིང་འགྲེལ་བ་ལྷ་བྱུང་འཆལ་རེས་མཛད། མི་མང་
འགྲོ་བཞུད་ཆེ་བས་ལ་ལས་ལ་མཆན་དུ་མཐོང་ནས་ལྷན་མོ་བལྟས། ལ་ལས་
སྒྲ་མ་རྗེག་པོ་གཅིག་གིས་སྤང་བོ་ལ་བྲག་ཆོད་མེད་འཆལ་གྱི་འདུག་ཅེས་སྒྲེང་།
ལ་ལས་ཐལ་བའི་དཀྱིལ་དུ་དེ་ལྷ་བྱས་བྲག་འཆལ་རེས་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་སྟུང་སྟེ་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བྲི་མེད་བྱེད། ཞལ་ཆོར་བ་དག་ནི་ཆོས་གྲོགས་ཀྱི་དམ་
གཙང་འདི་འདྲ་བ་ངོ་མཆར་ཆེ་ཞེས་བསྟོད་དབྱངས་དང་གསོལ་འདེབས་བྲ།

མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་སྐབས་ཆེ་ལ་སྐྱེ་གི་འཕྲོར་ཞིང་། ལ་བཟའ་རྒྱས་
སྤྱོད་ཆེ་བས་སྐྱེ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། སྐྱེ་གཟན་དང་སྐྱེ་གམ་ཆང་མར་

ཐལ་བས་སྐྱེ་ལོག་གི་བཅོས་པས་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཞད་མོ་ཡང་ཤོར། དེ་
ནས་ཀན་རིན་པོ་ཆེའི་གྲར་ཅབ་རལ་ནང་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་མོལ་དང་ཆོས་ཀྱི་བསྐོ་
སྤང་མང་དུ་མཛད། དེ་རྗེས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཅེ་ཐེར་སྐྱེ་ཤམ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པ་གཅིག་ཕུལ་བས་བཞེས་ཏེ། མི་རིང་བར་རྗེ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་ཕུལ་
ནས་དགོར་གཉེར་ལ་སྦྱོན་པར་མཛད།

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་སར་བཞུགས་སྐབས་སྟེ་ས་བ་དང་གསུང་ཞབས་པ་
ཆོས་དང་པོར་ཞལ་མ་ཆོར་ཀྱང་། རིམ་གྱིས་ཤེས་ཏེ་མཛལ་བཅར་དང་གསུང་
ཆོས་གནང་བར་གསོལ་བ་རྗེ་ཅམ་བཏབ་ཀྱང་མ་གནང་། སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་
ཆེའི་གསུང་ཆོས་གྲུབ་པ་དེ་མ་ཐག་སྤར་བཞིན་རི་ལ་ཕེབས། མཁ་ཞིག་དངོས་
སྟོབ་ཆོས་གསུང་འགྲོས་སུ་སྤར་ཀན་སྟོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ངས་འབྱུང་།
བྱང་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་ཨང་ཐང་ཐང་མ་བྱུང་བར་དུ་གཞན་ལ་
གསུང་ཆོས་མ་གནང་གསུངས་བྱུང་བས། ད་དེ་འབྲུ་ལུ་མཁན་བྱུང་ནའང་གནད་
འགག་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་སྟོད་ལྗན་རེ་བྱུང་ལ་གསུང་ཆོས་གང་ལོས་སུ་
གནང་ཞིང་། རིམ་གྱིས་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་དཔེན་པར་འགྲིམ་སྟེ་བཞུགས།

དགྲུང་གངས་ལྗེ་བཅུ་དག་གསུམ་ལོར་སྟོ་ཁ་དོལ་གསུང་རབ་སྤྱིང་དུ་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟོམ་ར་ཡེ་ཤེས་སྟོ་ལྗན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཁུན་ནས་
སྐབས་རྗེ་པ་པོར་ཁའི་གསུང་འབྲུམ་དང་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བཀའ་
དབང་སྤར་ཡང་ཞུས། དེ་ནས་དོལ་ཕུག་བདེ་བ་ཅན་དང་ཆུ་བཟང་བསམ་གྲུབ་
ཆོས་སྟེ། སྟོར་རིང་སྟོར་སོགས་སུ་ལོ་གསུམ་དང་ཆེ་བ་དུག་རིང་དག་བཅད་
ཅིང་དཀའ་ཐུབ་དུག་པོས་སྐྱབ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས། སྐྱེ་ཕུས་རིད་ཅིང་
རུས་ལྷགས་སྐྱེ་ཏེང་བ་དང་སྐྱེ་མདོག་སྟོ་ནག་ལྷགས་ཀྱི་མདོག་སྟེ་བྱར་བྱར།

སྒྲིལ་ཉེ་བཅར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ནི་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་མིའི་དབྱིབས་མདོག་གཏན་ནས་མི་འདུག་ཅེས་སྒྲིལ་བ་འདོན། ལྷ་སར་བཅུན་མ་ཞིག་ལ་མི་ལམ་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་རྩི་རྩི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷགས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅེས་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་བཞིན། ལྷ་ཁར་བསྐྱོད་དེ་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་བ་ན་དེ་རང་མདོན་སྒྲུབ་དུ་མཇུག་བྱུང་ཞེས་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་མདོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཟས་ཀྱིས་རྟག་དུ་འཆོ་བས་ཁམས་ཀྱི་ཟས་བཟང་རན་ཅམ་གྱིས་སྒྲིལ་བ་ལྟར་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཟབ་གསལ་གྱི་ལམ་མཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྒྲུབ་པ་ལ་དཀའ་ངལ་འདི་ལྟ་བུ་བསྟེན་དགོས་པར་གོ་བའི་བཅས་མཆོན་པར་གདལ།

དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་སྤར་བཞིན་སོས། དེ་རྗེས་ལྷ་ས་ནོར་གླིང་པོ་བྱང་དུ་ཡ་སྒྲུབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གནང་བར་ཆེད་བཅར་མཇུག་ཅིང་། ར་བཟའ་ཡང་རྒྱུད་སྤྲད་དགོ་བཤེས་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་བཞེས་ནས་ཤེབས། སྤར་མི་མང་རྣམས་མཇུག་ཁ་གནང་གི་མེད་ཀྱང་སྐྱབས་དེར་བར་གསེང་ཐམས་ཅད་དུ་མཇུག་ཁ་བཅར་མཁན་སྤྱི་ཡོད་ལ་མཇུག་ཁ་གནང་ཞིང་། འབྲུལ་ཆོན་འགངས་ཆེ་བ་ལྟ་ཅི་གསོལ་ཞིབ་སོགས་བཟའ་རིགས་ལུལ་ནའང་ཉིན་ཞག་བདུན་འདང་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་སྤྱས་ལུལ་ཡང་བཞེས་གནང་གི་མེད་ཀྱང་། སྐྱབས་དེར་གང་ལུལ་ཡང་བཞེས་ཀྱིན་བཞེས་ཀྱིན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་གནང་སྟེ། གང་ལྟར་མཇུག་ཁ་རྫོགས་པ་དང་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྫོགས་པ་གནང་འདུག་ལ། དམིགས་བསལ་གྱིས་སེར་སྒྲིལ་མི་མང་ལ་དབྱེས་མཉེས་ཆེན་པོ་གནང་འདུག་པས་འགའ་ཞིག་ད་ལན་གྱི་ཀུན་རིན་པོ་ཆེས་གནང་སྤངས་ལ་གཞིགས་ན། ཡང་ན་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིལ་ཆེ་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་

རྟགས་སམ། ཡང་ན་རང་ཅག་རྣམས་རྗེས་སུ་མཇལ་ཁ་མི་ཐོབ་པའི་རྟགས་གང་
རུང་ཞིག་རེད་ཅེས་སྐྱེད་མཁན་ཡང་བྱུང་འདུག།

ཕྱན་ནི་ངོ་ཤེས་པའི་མཉམ་དུ་རྒྱང་མཇལ་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་དང་གསོལ་
བ་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་གར་བཞུགས་མ་ཤེས་པས་སྐྱུ་མདུན་དུ་མཇལ་ཁ་
བཅར་ཐུབ་མ་སོང་། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་ ༤༠ ལ་གསུང་རབ་སྦྱིང་དུ་ཕེབས་ནས་
ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་དང་སྒྲོལ་དོན་བདུན་མ། ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མའི་བཀའ་
འཁྲིད་ཞག་ཉེར་བྱུག་རིང་གནང་། སྐབས་དེར་དགེ་སྒྲོང་གཉིས་དང་དགེ་ཚུལ་
ང་གསུམ་སྐྱབ་གནང་མཛད།

སྐབས་ཤིག་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཐབ་ནན་
མཛད་པས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐའ་དག་བཀའ་བར་ཆ་སྤོ་ཙམ་ཡང་མ་
འཛོལ་ཞིང་། འཕགས་པོད་མཁས་བྱུབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྗེ་ཡོད་ལེན་ནས་
དག་ཐེར་མཛད་པ་ལའང་རྗེ་འདི་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་། སྐྱེ་ཆེ་དེ་ཙམ་ལས་རིང་
བར་མ་བཞུགས་ཀྱང་མཛད་རྗེས་ནི་གཉིང་མཐའ་མི་མངོན་པ་འདི་ལ་དཔགས་
ན། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་བས་ཀྱང་ལྷག་པ་མིན་ནམ་སྐྱམ་སྟེ་
ཤེས་ནས་དད་པ་ཡིད་འཁུལ་བ་ཤིག་བྱུང་བ་ན། དེ་གའི་དཀར་ཁུང་ཐད་ཀྱི་པ་
གའི་ཁང་པའི་སྟེང་ནས་བུད་མེད་གཡུའི་མདོག་ཅན་རྒྱན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་
སྐྱས་ཤིང་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་གིས། དགྱེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་དང་བཅས་
དེ་རང་ཡིན་པར་བརྟེན་ལན་གསུམ་བསྐྱན་ནས་ཡལ་སོང་ཞེས་ཁ་ཉལ་མིར་
གསུང་ཆོས་སྐབས་གསུངས་པ་བདག་གིས་ཀྱང་ཐོས།

ལྷ་སར་རྒྱ་དམར་མ་སྐྱབས་སྒྲོན་ནས་འོད་ལྷ་སར་གོས་སྒྲོག་སྒྲོན་པོ་
གྲོན་མཁན་དང་། སེར་མདོག་གྲོན་མཁན་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་ལྷ་ས་དང་

ཁོང་གསེབ་ཀྱན་ཏུ་བྱི་སྒྲོན་ལྟར་ཉལ་ཞིང་། འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ཁང་ཚུང་འབྲ་མིན་
སྒྲ་ཆོགས་འབྲུལ་བཞུད་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་ལ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཡུན་རིང་
བཞུགས་པ་མི་འདུག་ཅེས་སྐྱགས་འཆབ་ངང་དངོས་སྒྲོབ་ཆོར་གསུངས་འདུག
ཡང་ཉིན་གཅིག་དངོས་སྒྲོབ་ཆོར་སྟོང་རུས་དང་བཙོན་འབྲུས་ཤུགས་ཆེན་པོས་
ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དབྱེད་འཛོག་གིས་སྒྲོ་ལ་འབྲིས་པར་བྱས་ནས་དཔེ་
ཆ་ལྟ་མ་དགོས་པར་སྒྲོམ་ཤེས་པ་དང་སྒྲོམ་སྐབ་པ་མ་བཟོས་ན། མི་རིང་བར་
དཔེ་ཆ་བལྟ་རྒྱ་པར་ཞོག་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་ཡང་མེད་པ་འོང་ངེས་གདའ་ཞེས་
ནན་པོ་གསུང་འདུག

དེ་དང་འབྲ་བའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཡང་མང་དུ་གསུངས་འདུག་པ་
ནི་བརྗེད་ངས་རྒྱན་པའི་ལག་ཏུ་ཤོར། དེ་ནས་རི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་
གསུང་རབ་སྒྲིང་དུ་སྦྲར་ཡང་སྒྲོམ་གསུམ་བསྐབ་བྱའི་བཀའ་ཁྲིད་ཉིན་མང་དུ་
གནང་སྟེ་རབ་བྱུང་རྣམས་དགོང་བཅད་ཀྱིས་མཆོན་འདུལ་བའི་ཕྱག་བཞེས་ཆ་
ཆང་བ་མཛད་དུ་བཅུག། དེ་ནས་དོལ་ཅེ་ལུང་རྫོ་ཁང་དུ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་
མཛད། གཞན་ཡང་བཀའ་སྒྲོབ་ཁྱེ་བ་དང་དྲོགས་གཅོད་ཁྱེ་མཁན་རི་སྟེང་ཅིག་
བྱུང་བ་རྣམས་ལ་འང་གང་ལ་གང་འོས་པའི་བཀའ་སྒྲོབ་དང་གསུང་ལན་འབྲུལ་
འབྲུལ་དུ་མཛད་ནས། རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་མི་དགེ་བཅུ་འཛེམ་ཉིན་འདུལ་བའི་
བཅའ་ཁྲིམས་དང་བྲིམ་པ་རྣམས་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཙོ་
བྱས་པའི་ལྷ་ཆོས་རང་རང་གང་རུས་ཅི་འཕྱོར་ཀྱིས་བསྐབ་ཏུ་བཅུག་སྟེ། དུས་
ངན་གྱི་རྒྱང་འཚུབ་འདྲིའི་ནང་དུ་ཐར་པའི་ས་བོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱན་པར་མཛད།

དེ་ནས་ ༡༩༥༩ ལོར་ལྷ་སར་བེད་འཁྱག་བྱུང་རྗེས་ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་
དཔོན་སྒྲོབ་དབེན་པར་བཞུགས་ནས་ཡོད་པ་ལ། སྤྱིན་བདག་གཅིག་གིས་རྟ་

དཀར་པོ་སྐྱ་ཆས་རང་འགྲིགས་ཅིག་ཕྱལ་བྱང་བས། ཉ་མ་བཞེས་ཀྱང་ཕེབས་
དགོས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་འགྲིགས་པར་དགོངས་ནས་དངོས་སྟོབ་རྣམས་དང་
བཅས་ལྟོ་རྒྱུད་ནས་ལྟོ་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་པར་ཆས། དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པའི་བྱ་
ཆོགས་སྒྲིངས་སུ་གཤེགས་པ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པར་དལ་གྱིས་བྱོན།
མཇལ་བཅར་བ་ཚང་མར་ཡང་རྒྱ་གར་བྱོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་པའི་སྟོབ་
སྟོན་ལ་སྟག་མཛད།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འབྲུག་འབྲུམ་ཐང་དུ་བྱོན་ཅིང་། དེར་སྒྲ་ཐང་ལྷ་ཁང་
དུ་བཞུགས་ནས་ལོ་དེའི་སྒྲ་བ་གསུམ་རིང་དབྱར་གནས་མཛད། དེའི་རིང་དགོང་
རེར་སྟོབ་མ་གསར་འབྱོར་བ་དག་སྟོང་གཅིག་དང་དག་ཚུལ་གཅིག་ལ་དབྱར་
གནས་ཀྱི་དུས་སུ་ཆོས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ལ་དགོངས་ཏེ་ལམ་རིམ་
འཆད་ཉན་ཆག་མེད་གནང་། སྐབས་འདིར་དགོད་ཐོ་བ་ཞིག་ལ་ཐུན་དང་འཛིན་
གྲ་གཅིག་པ་འདན་མ་མཁས་བྱུང་ཆོས་དབང་ཞེས་པ། འབྲུག་ནས་ཀན་རིན་པོ་
ཆེའི་མཉམ་དུ་ཡོང་བར་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ཉག་པར་དགོང་བཅད་གནང་
བར་བཏེན། ཁོ་རང་ཡང་དགོང་བཅད་བགྱིས་ཀྱང་མ་གོམས་པར་ལྟོགས་ཆེ་
བས་མཆོན་མོ་མལ་ཆས་ནང་དུ་འབྲས་ཡོས་འགམ་ནས་རྩྱ་རྩྱ་བཅས་ཡང་
ཡང་སྒྲ་གསུམ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེས་གསན་ཏེ་བྲི་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་ཆོ་
ཆོ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་བསྟོན་པ་ན། ཁོ་པ་ཞེད་དེ་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་བྲི་མ་རེད་ང་
ཡིན་ལགས་ཞེས་ཞུས་པས་དཔོན་སྟོབ་ཚང་མ་མཆོན་གང་བཞད་མོ་ཤོར་ནས་
བཞུགས་དགོས་བྱུང་འདུག

དེའི་དབྱུག་ཐོག་ཏུ་འབྲུག་གཡུང་བྱང་ཆོས་སྤྱིང་བྲག་ས་རི་ཁོད་དུ་སྐྱ་
མཆོམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པོར་མཛད་ཅིང་། བར་གསེང་དུ་འབྲུག་པ་སེར་སྐྱ་མང་

པོར་སྐྱབས་འགྲོའི་ཆོས་སྐྱོར་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་གང་ལ་ཅི་འོས་
སུ་གསུངས། དགོ་བསྟེན་སྐྱབ་མཁན་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་དག་གསུམ་བྱུང་། དེར་
སྐྱུན་བྱུབ་པ་རྗེ་ཉིད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་དང་སློབ་དཔོན་སྐྱུ་བྱང་གི་ཐེག་
ཆ་དང་ཐོག་ནས་ཐེག་དང་སློབ་བསྐྱེད་སོགས་བཞེངས་བསྐྱུན་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་
གནང་། སློབ་མ་ཡང་མང་དུ་འདུས་ཤིང་ཁོ་ཆོས་འདིར་བཞུགས་དགོས་ཀྱི་
གསོལ་བ་མང་དུ་བཏབ་ཀྱང་མ་གསན་པར། རྒྱལ་བ་འབྲོམ་སྟོན་པ་མཇལ་དུ་
འགྲོ་དགོས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཏེ་དགྲུང་ལོ་ ༩༩ (༩༥)ཟླ་ལོ་ ༡༩༩༡ ལ་སྟོན་
འཁོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་རིམ་གྱིས་དོར་གདན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་ལྟར་
བོད་ཆེ་ ༡༩ ཆོས་ ༡༥ ལ་མཆོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱུ་མདུན་དུ་གསོ་སྦྱང་གི་མདོ་
འཆད། དེར་སེར་སྐྱ་མི་མང་ཡོངས་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་གི་གདམས་པ་གནང་
སྟེ་སློབ་སྟོན་མང་དུ་མཛད།

དེ་ནས་བོད་དགོན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་
བཀའ་ཁྲིད་རྒྱས་པར་སྦྱལ། དེ་ནས་ས་ར་རྒྱ་ཐར་ཕེབས་ཏེ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་དེར་བཞུགས་ནས་སྤྱགས་དམ་མཛད་པའི་མུས་ལ་
བསྐྱལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་བཞུགས་ཁྲི་སོ་སོ་ཁྲ་ལམ་མེར་གཟིགས་སྒྲུང་
བྱུང་བ་དངོས་སློབ་ཅིག་ལ་གསུངས་འདུག ལ་དྲགས་སློབ་གྲ་བ་ཆོས་ལྷ་མོས་
ལྟར་གསུང་ཆོས་གནང་ཞིང་ཆོགས་འཁོར་བཅས་སྤྱལ། དེ་ནས་བོད་ཆེ་ ༡ པའི་
ནང་རྟ་རམ་ས་ལར་བྱོན།

ཕ་ཁ་ནས་རི་ལིའི་སྤྲ་ཆ་ཆང་བ་དཔོན་སློབ་སུ་ལའང་མེད་པས་རང་རང་
ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་རི་ལིའི་རྩ་རྩུ་ལ་སྤལ་བས། ཁོས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་དང་དགའ་
ཆོར་སྤྲིས་ཏེ་དམིགས་བསལ་ཐོག་འཛོག་གནང་མཛད། རི་ལིའི་ནང་རྒྱ་གར་

བ་གཞན་དག་ཆུས་ཀྱང་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་བསུན་བཅོར་མེད་པར་བདེ་ཉམས་
ཀྱིས་པ་ཐན་གོཌ་རུ་འབྱོར། དེ་ནས་རྩ་སར་འབྱོར་ཏེ་ག་ལེར་མེད་ལོ་ཁེར་གཞུང་
ནས་ག་སྤྱིག་ལྟར་བཞུགས།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་མཇུག་བཅར་དང་
བཅས་སློ་སྦྱང་ཆོག་བརྒྱུད་མ་བཀའ་འཁྲིད་ཞུས། དེ་ནས་སྐྱབས་རྩེ་རྩེ་འཆང་
རྩམ་གཉིས་མཇུག་བཅར་ཞུས། དེ་རྩེས་བཞུགས་ཁང་དེར་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་
དང་ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་བཅས་བཀའ་ཁྲིད་གནང་། འབྲུག་ནས་རྒྱལ་བ་འབྲོམ་
སྟོན་པ་མཇུག་དགོས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དེ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་མཇུག་རྒྱ་
ཡིན་འདུག

གསུང་འདི་ལ་དཔག་ན་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་
བ་འབྲོམ་སྟོན་པའི་མཇུག་པ་བཞེན་བསྐྱུང་བར་བཅས་མཆོན་པར་དེས། རྩ་སར་
བཞུགས་སྐབས་འབྲུལ་བ་གང་བྱུང་བ་རྩམས་མ་བཞེས་པར་བརྟེན། དཔོན་
སློབ་རྩམས་ཉིན་རེར་བག་ལེབ་རེས་ཆོག་པར་བྱས་ནས་ལྷ་གངས་མང་པོར་
བཞུགས།

དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་དགྲུང་གངས་༤༥ ལ་ཁ་ལ་རྟེའི་སིར་
གཞུང་འབྲེལ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་ཨོག་ཀ་སེ་གོ་གི་ཉི་འདབས་སུ་གད་པའི་ཁང་རལ་
ཞིག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་སློབ་མ་ཆོའང་དེ་བཞེན་རེད། ཁོང་རྩམ་པ་ཕེབས་བཞུགས་
གང་གི་སྐབས་སུ་འང་འཕགས་ཡུལ་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དཔོན་སློབ་
བཅ། ཡོན་ཏན་འོད་དཔོན་སློབ་ལྟར་འདུལ་བའི་ཆ་ལུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
ཤིང་རི་དྲགས་ཆུས་མ་ལྟར་ཞི་དུལ་ཆེ་བ། རི་དྲགས་བསེ་རུ་ལྟར་བྱམས་བཅེ་
ཁུ་སིམ་ཆེ་བ། དུལ་བའི་གཉིས་འཐུང་ལྟར་བཟོད་ཐེག་ཆེ་བ་སོགས་སྦྱངས་པའི་

ཡོན་ཏན་ཆོག་གིས་གཏམས་པས་སྤྲིས་མཇུག་ཡང་དང་བ་རང་གིས་འབྲེན་པ་
དཔོན་སློབ་བཅོམ་ལྷོ་ལོད།

སེར་སྤྱི་མི་མང་ཡོངས་ནས་མཇུག་པ་ཅམ་གྱིས་གདོང་མཆིལ་མས་
གང་བཞེན་གདན་ཁྱེད་དང་བཅས་བསྟེན་བཀུར་ཇི་དགོས་དང་བས་འཁུར་ལེན་
ཁྱེད་ལ། འདི་ལྟ་བུ་ཁ་ཏའོ་སེར་མེགས་བྱུང་བ་གྲུས་ཅག་སྤྲུལ་བ་བཟང་སྟམ་སྟེ་
དད་འདུན་ཆད་མེད་གིས་སྤྱི་ཁྱེ་བྱུང་དང་ཞུས་མཇུག་ཅི་བྱུང་ཁྱེད་ལ། རང་གཞུང་
གིས་འཁུར་ལེན་ལྟར་དབྱས་སྤྱི་བ་གསོ་ཆོག་གིས་པ་ནས་མི་མང་སྤྱི་མཆུངས་
གསོལ་པོགས་ཀྱང་སྤྲུལ་ཐོབ་བྱུང་སོང་།

གན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཉིན་བདུན་དང་དངོས་སློབ་རྣམས་པ་ནི་ཉིན་བཅོམ་
འདང་བའི་འཆོ་བ་ཅམ་ལས་སྟག་པ་བཞེས་ཉར་མི་གནང་ཞིང་། དེ་ལས་སྟག་
པ་ཆེ་ཆུང་གང་ལུང་ཡང་བཞེས་གི་མི་འདུག། བཞུགས་ལུང་ཡང་ཆར་བ་སྤྱི་བ་
བྱུང་ཅམ་ལས་ཁང་པ་ལེགས་པོ་གང་ལུང་ཡང་དེའི་ནང་བཞུགས་གི་མི་འདུག།
དཔོན་སློབ་ཆང་མ་མཇུག་བཅར་སྤྲུལ་ལྟར་ཅམ་རེར་འཕྲོས་མོལ་ལས་རིང་
བ་ཁྱེས་མི་འདུག། དེ་ལྟ་བུའི་འཆོ་གོས་གནས་མལ་ཐབས་སྤྱིའི་ནང་དུ་བཞུགས་
ནའང་དཔོན་སློབ་ཆང་མ་སྤྱི་ལུས་དང་ཞུས་མཇུག་མ་ཉམས་པ་ལ། སྟག་སྟང་
བས་ངོ་མཆར་སྤྱི་བའི་གནས་དམ་པར་ཡོད།

སྤྲུལ་དེར་ཁ་ཏའོ་སེར་མི་མང་རྣམས་སྤྱི་སྤྲུལ་ལྟར་བྱས་ན་ཟ་
པོགས་ཡག་པོས་གས་ཡིན་ནའང་བོད་དུ་གོམས་གཤེས་གིས་མ་སྤྲུང་བའི་
དཀའ་ངལ་ཡོད་ཅིང་། རབ་བྱུང་རྣམས་ནི་སྤྱི་ཆན་སོ་སོར་སྤྱི་ཆང་བསྤྲུལ་བར་
བཞེན་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་མེད་རུང་། མི་སྤྱི་རྣམས་དེ་སྤྲུལ་མང་པོ་སྤྱི་ཆང་བསྤྲུལ་
ནས་སྤྱི་དཔའི་གོམས་གཤེས་མེད་ཀྱིས། སྤྱིར་སོ་སོར་ཐབ་ཟེན་པ་དང་ལས་

ཀ་བྱ་ཡུལ་ཡང་མ་རྟེན་པས་འཆོ་བ་མ་སྤེང་བའི་དགའ་ངལ་ཆེ་ཙམ་ཡོད། འོན་
ཀྱང་སོ་སོའི་རིགས་ཞེན་དང་ཆོས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོམ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་ལོ་ཟླ་
༤ པར་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིན་ཆེན་མོ་བཀའ་ཁྲིད་རྒྱས་པར་
སྦྱལ། སྤན་བསོད་ནམས་དམན་པས་དེའི་སྤྲོན་ཙམ་ནས་ཀ་སྤྱག་དང་སྤྱང་ཉིག་
ཁུལ་དུ་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བས། དབྱར་གནས་སྤྲོན་ཙམ་ལས་ཚུར་འཁོར་བྱུ་
མ་སོང་བས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་སྐོར་གནང་བྱུ་བ་འདུག།

ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་མེད་ནས་བཀའ་སློབ་རིམ་པར་གནང་བ་ལས་རབ་
བྱུང་ནམས་དེ་སྤྲོན་ཆོས་གོས་ནམ་གསུམ་ལྟ་ཅི། བྲ་ཆས་ཀྱང་རེ་བྱུང་ལས་མེད་
ཀྱང་རིམ་པར་བཟོས་ཏེ་སྤན་ཚུར་འཁོར་དུས་རབ་བྱུང་ཆང་མ་བྲ་ཆས་དང་ཆོས་
གོས་སྒྲུབ་སྐྱར་བཅས་ཀྱང་ཆ་ཆང་བཞེས་རྒྱ་ཡོད་པ་ཆགས་འདུག།

སྤན་ཡང་དེ་འབྲལ་ཆོས་གོས་དང་སྒྲུབ་སྐྱར་གསར་བཟོ་བྱས་ཏེ་ཉམས་
པ་ནམ་གསུམ་མ་གོས་ཙམ་ཆགས། དེ་ནས་དཔུལ་སྤན་བུ་འཁྲེར་རྒྱ་ཡོད་པས་
ཟླ་རེར་ཀུན་རིན་པོ་ཆེའི་དཔོན་སློབ་ནམས་ལ་འབྲས་ཀི་ལོ་རེ་ཆད་མེད་ཕུལ་
བྱུ་བ་བྱུང་བས། ཞིང་དམ་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་སྤན་བུ་འདེབས་བྱུ་
པར་དགའ་ཆོར་ཡོད།

སྐབས་དེར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པ་དང་ཟླ་སྦྱལ་ཁག་ནས་ཨོག་ཀ་
སེར་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་གཉིས་སྐྱ་མེད་པས་ཁྱེ་བའི་
སྐབས་དེར། ཆོས་སྐྱོང་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲན་ཁྱེ་དགོས་
མེད་པ་ལྟར་གདན་ཁྱེར་བཅར་བར། ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་དུ་མེད་པས་གྲགས་
གནང་བར་ཁྱེ་ཚུགས་ཀྱིས་གདན་ཁྱེ་བྱུ་སྟེ་ཉེ་བར་མེད་པ་དང་། དགའ་གདོང་
ཆོང་སྐྱོང་གིས་མེད་པས་བསྐྱེད་དང་བཅས་བྱུ་ག་འདྲན་ཀྱིས་རང་གི་བཞུགས་ཁྲིའི་

སྤྱི་བཅུགས་སུ་བཅུག་ཆོས་སྐྱོད་གཉི་གས་མཇུག་དར་སུལ་ཏེ་སྤྱི་ཆེ་བསྤྱི་བ་
དང་བསྟན་པ་རྒྱས་ཐབས་གནང་དགོས་པའི་གསལ་བ་སྤར་ཆུགས་སུ་བཏབ།
ཆན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་ཅུ་ཐུགས་སྤང་གནང་མ་སོང་། དེ་རྗེས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོ་
ནི་མི་མང་དང་རབ་བྱུང་དཀྱིས་མ་མཐའ་དག་ལ་སྤར་བཤད་པ་དེས་པན་ཐོགས་
ཡོང་རྒྱལ་ས་འདིས་མགོ་འཁྲུག་རྒྱལ་མ་གཏོགས་མེད་ཅིང་། དུས་ཆོད་ཀྱང་ཆུད་
ཐོས་སུ་འགྲོ་གཞི་ལས་མེད་ན། ལྷག་མཐོང་ཁྲིད་སར་མ་ཡོང་ཞེས་ནན་བཀའ་
མཇུག་དེ་ཆེ་སྤུལ་དག་བཤེས་སྟོབ་གཉེར་བ་བཤེས་གས་རྒྱུད་བྱ་སྟོད་སྟོད་ཆན་
གས་མི་སྤྱི་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོ་ཆེ་བ་གཅིག་ཅུ་ཐུགས་གཅོད་
དང་བཀའ་ལན། རིགས་ཆོགས་བྱུག་དང་། ཅ་འབྲུག་ཀྲིག་ཆེན་གཉིས་ནས་ཁ་
སྟོར་གིས་ཐབ་འཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གནང་སོང་། ཡར་ཡང་དོགས་གཅོད་
ཡིག་ངག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་གང་མང་སུལ་དགོས་ཀྱི་འདུག

ཐན་ནི་གང་ཡང་མ་ཤེས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་སྟོར་དོགས་གཅོད་ཐུང་བ་
ཞིག་གིས་ནས་སུལ་བར་བྱི་སྤངས་མ་ཤེས་པས་ཆན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱ་རེ་ཆོད་
མེད་གནང་བས་ཆང་མ་གད་མོ་འབྲུག་སྟོར་ལྷིང་བ་ལྷ་བྱ་ལན་མང་ཤོར་དགོས་
བྱུང་སོང་། བྱི་དོན་སྤྱི་པོ་ནི་གང་ལེགས་བྱུང་ཆོད་རྗེས་སུ་ཐན་ལ་བྱི་བ་གཏོང་
དགོས་ཡང་ཡང་གསུང་གི་འདུག

ཐུག་དཔེ་ནི་ཐུག་ཏུ་བཞེས་པ་ཅུ་ལས་འབྲེལ་བཤད་དང་གཞུང་དོན་
ས་བཅད་དང་བཅས་པ་ཐུགས་ཐོག་ནས་ཤར་མར་གསུངས་ཀྱི་འདུག ཐན་ཤེས་
གསར་པ་གང་སུལ་ཡང་ཡ་གཅིག་བཀོག་ནས་བཞེས་ཀྱི་འདུག ཞོར་འཕྲོས་
སུ་གདན་ས་དང་རྒྱུད་སྟོད་སྟོད་ཁག་གི་ཁྲིམས་སྤྱིག་ལམ་སྤར་ཡོད་དང་། བར་
ལམ་ཉམས་ཆག་དང་བསྐྱེད་སྤྱད་ཀྱི་བྱུང་སྟོར་ཞིབ་ཅིང་སྤར་བར་གསུངས་ཏེ།

དག་ཐེར་དང་བཅས་སྐབས་འགར་སྐྱུ་ཅེད་དང་སྐབས་འགར་བཀའ་བཀྲོན་གྲང་
གནང་སོང་།

དཔེར་ན་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྦྲད་གྲུ་ཆང་ནི་འགྲོ་ནའང་གསང་བ་འདུས་
པ། སྦྲད་ནའང་གསང་བ་འདུས་པ། ཉལ་ནའང་གསང་བ་འདུས་པ་སྤར་ནས་
ཡིན་ན། དེང་སང་དེས་མ་འགྲིགས་ནས་གསར་ཆོས་ལ་ཨ་གསར་བྱེད་དོན་
གང་ཡིན། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་ཆ་ཆང་བཅོས་པ་དེས་མ་ཆོག་པ་ག་རེ་ཡོད་
ཅེས་བཀའ་བཀྲོན་གྲང་གནང་སོང་། ཐ་ན་སྐབས་ཐོ་བཅོ་སྦྲངས། རྟགས་བསལ་
གཏོང་སྦྲངས། ཆོགས་འཆོགས་སྦྲངས་ཡན་ཆད་ལའང་དག་ཐེར་གྲིས་ལེགས་
སྤེལ་ཉེས་འགོག་རྒྱབས་ཆེན་གནང་སོང་།

སྐབ་སྤེལ་ཁག་ཡིན་ནའང་སྐབ་སྤེལ་སོ་སོར་མཁས་ཤིང་ཉམས་སྤྱོད་ཡོད་
པ་ཆོས་འགན་འཛིན་དགོས་པ་དང་། བཤད་གྲུ་ཡིན་ནའང་བཤད་གྲུ་དེ་ཉིད་ལ་
མཁས་ཤིང་ཉམས་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཆོས་འགན་འཛིན་དང་དབང་ཆ་འཛིན་ན་རང་
ལུགས་མ་ཉམས་པ་དང་ཆགས་རྩྭ་ཡོད་རྒྱ། དེ་ལྟར་མེད་པར་ལྟོ་གོས་གཏམ་
གསུམ་གྱི་ཁ་དབང་ལ་ཤོར་ན་ཉམས་ཆག་འགྲོ་རྒྱ་ཉག་གཅིག་ཡིན་སྟོར། དཔེར་
ན་གདན་སའི་ནང་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་པ་ཀན་ཆོས་དབང་ཆ་ཟེན་ནས་ཉམས་
ཆག་ཆད་མེད་སོང་བ་ཀུན་གསལ་ལྟར་རེད་ཅེས་ཞེས་རྒྱས་གསུངས་སོང་། ལྟ་
བའི་སྟོར་ཡང་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ། ཅ་འདུག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་གསུམ་དང་ཆ་
སྤྱོད་མེད་ཡང་མི་འགལ་བར་གནང་དགོས་ཀྱི། ལྟ་བུ་སོགས་ལེ་ཆོན་རྣམས་
ནི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པར་གང་མཁོ་བ་ལྟར་གསུངས་པས་ཆད་མར་རེས་པར་
བྱེད་མི་དགོས་པའི་སྟོར་དང་། རྗེ་ཡབ་སྤྲས་གྲིས་ཆ་ཆང་བཅོས་པ་དེ་ལས་
ལྟག་པའི་གསར་ཆོས་དང་སྤྲས་ཆོས་ཞེས་སྟན་སྟན་རྗེ་ག་རྒྱས་པ་དེ་དག་

རང་ལུགས་ཆ་ཆར་བ་དང་གདེང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་མཁོ་བ་སྤིང་ནའང་། དེ་དག་མེད་མཁན་ཆོས་ར་ཀན་རྩ་བ་ལྟར་བྱེད་
མི་རུང་བའི་སྒོར་ཡང་རྒྱས་པར་གསུངས་སོང་།

ཡང་སྐབས་ཤིག་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་རིང་བཅུགས་སྐབས་གི་བ་
ཆེ་མཆོག་སྤྱིར་དུ་མི་ཉག་ཁྱི་བྱར་སྟོང་འདུས་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་བར་བཅར་བས་
གཟིམ་སྒྲིལ་ནང་དུ་ཐེབས་པ་དང་ཁྱི་བྱར་རིན་པོ་ཆེས། ཡ་ཁྱེད་ཐེབས་པ་ཡག་
པོ་བྱུང་ངས་དྲྀགས་གཅོད་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་དེ་འབྲེལ་རྟགས་བསལ་
འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཆུ་ཆོད་གསུམ་བཞིའི་རིང་བཟོ་སྒྲིལ་གནང་འདུག ཉམས་སྤང་གི་
དྲྀགས་གཅོད་མཐའ་དག་ནི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
ལས་འབྲོས་པ་ཤི་སྟག་སྤང་བས། ཁྱི་བྱར་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་
དབང་ཚོན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་འདུག་ཅེས་གསལ་པོ་གསུངས་སོང་།

ཁྱི་བྱར་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ནི་འཇིགས་བྱེད་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡིན་པར་མ་ཟད་སྐྱུ་གཤེགས་པའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་དཔལ་རྫོང་ཇི་ཇི་འཇིགས་བྱེད་གྱི་
སྐྱུར་ཐིམ་པའི་རྟགས་མཆོན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའང་བྱུང་འདུག དེ་དག་ཞིབ་
རྒྱས་བརྗོད་གྱིས་མི་ལངས། མདོར་ན་ཀན་རིན་པོ་ཆེས་དག་ཐེར་དང་གསར་
བརྗེའི་ལམ་སྟོགས་ཇི་ཅམ་བཅོས་པ་དེ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་གྱིས་
ཕྱག་བཞེས་ཆེབས་ཆེར་བསྟར་གནང་མཛད་པས་ཁོང་རྣམ་གཉིས་བསྟན་པ་ལ་
དགོངས་བཞེད་གཅིག་གྱུར་དུ་གསལ། མཐུལ་སྐབས་མཐུལ་དངོས་ཡིན་ན་སྟོས་
མེད་དང་། དེ་ལྟར་མེད་པ་རྣམས་ལ་གཡམ་པ་རྫོང་ལེབ་ནས་སྒྲོར་སྒྲོར་བཅོས་ཏེ་
ཕུལ་བཅུག་སོང་སྟེ་ཡང་དེ་འདྲ་ཡུན་རིང་འབུལ་བྲུལ། དགོ་ཀན་འོས་སྟོང་དུ་
བསྐྱེད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁོ་བསྐྱུ་བྱེད་དགོས་བྱུང་། དེ་རྗེས་སྤྱིར་ཡང་རྟ་རམ་ས་

ལར་ཐེབས་ཏེ་སྟོན་གསལ་སྟོན་ཞུས་ལྟར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཁུན་ནས་
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་ཆེན་ཞུས།

དངོས་སློབ་ཆོར་རང་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་བདོག་པ་ཅི་
ཡོད་ཕྱག་རྟེན་དུ་ལུས་དགོས་གསུངས་ཏེ་ཐ་ན་དདུལ་ཨ་ན་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་
བ་དལུལ་བར་མཛད། དེའི་ཞོར་དུ་སྐྱབས་རྗེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ནས་ཀྱང་རྗེས་
གནང་དང་ལུང་སོགས་ཞུས། ཕྱི་རྒྱལ་གཅིག་ནས་སྟོན་གསལ་འབྲུལ་ཆས་སྤྲུས་
ལེགས་གཅིག་ལུས་འདུག་པ་སྤྲུགས་མཁོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་། མི་རིང་བར་དུང་
དཀར་ཕྱག་མཛོད་ལ་སྤུལ་འདུག་དེ་ནས་ཕྱིར་ཐེབས་ཀྱིས་སྟོན་གསུམ་བསྐྱབ་
བྱ་ཏེ་ཏྲོང་མཆོན་ཞབས་ཆེ་དབང་བསམ་གྲུབ་ནས་ལྷགས་ཚུམ་མཛད་པ་དེའི་
ཐོག་ནས་འདུལ་བའི་གནད་མ་ལུས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་རྒྱ་གཅིག་ཙམ་འཁྲིད་གནང་
ཞིང་། གཞི་གསུམ་ཀྱིས་མཆོན་པའི་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་དང་དགག་སྐྱབ་གནང་
གསུམ་གང་ཅིར་དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་དང་བཅས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གནང་
སོང་ལ། རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་གཞི་གསུམ་ལ་དད་ཞེན་ཆེ་བ་དང་བསྐྱབ་ཁྲིམས་
ལ་གཅེས་སྤྲུས་ཆེ་བ་བྱུང་སོང་།

དུས་ཆེན་ཁག་ཏུ་གན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སེར་སྐྱེ་མི་མང་
ཡོངས་ལ་གསུང་ཆོས་དང་བཀའ་སློབ་རི་སྟེན་གསུངས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་ལས་
འབྲས་ལ་བཅེ་སྤང་། མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཆོས་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་
སྟོང་། ཡ་རབས་དང་མཛའ་མཐུན་གཅིག་པན་གཅིག་བསྐྱབ། བྱུང་བར་དུ་
ཡ་རྒྱལ་དབང་དོན་གྱི་བདག་པོས་བཀའ་གང་དང་གང་གནང་བར་ཆ་ཙམ་ཡང་
འགལ་མེད་དུ་བསྐྱབ་དགོས་སྟོར་ཐབས་རྣམ་པ་དུ་མའི་སྟོན་ནས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་ནན་པོར་གསུངས་སོ། །

མ་འོངས་པར་བོད་རང་དབང་རང་བཅོན་ཐོབ་དང་མི་ཐོབ། བསྟན་པ་
ཆབ་སྲིད་གནས་དང་མི་གནས་ནི་ཡ་རྒྱལ་དབང་དོན་གྱི་བདག་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་
རག་ལས་སྒོར། མཐའ་དག་ཡག་པོ་བྱུང་ན་བོད་དུ་ལོ་བརྒྱ་ནས་ཉིས་བརྒྱའི་བར་
ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་དར་བའི་རེ་བ་ཡོད་ལུགས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །སྐབས་ཤིག་ལྷ་སའི་ཇོ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བར་ཆད་ཆེ་བས་ཆང་
མས་ཇོ་པོ་ལ་གསོལ་འདེབས་ལུགས་ཆེ་དགོས་ལུགས་ཀྱང་གསུངས་སོང་།
དེ་རྗེས་གཞུང་གནས་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞལ་གཏད་དེ་ཇོ་པོ་རིན་པོ་
ཆེར་གདུང་ལུགས་བྲག་པོས་གསོལ་འདེབས། ཇོ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་ལམ་
གངས་གསོག་དགོས་པར་བཀའ་ཤེབས་དོན་བཞིན། ལྷ་སྤུལ་དགེ་བཤེས་གྲ་
མང་ཡོངས་ནས་ཉིན་མང་པོར་རུར་བཅོན་ཁུས་པ་ཡིན།

དེར་སང་བོད་ནས་གསར་(བ་)འབྱོར་རྗེས་བཀའ་མོལ་ལ་བསྟན་ན་
དེ་དུས་དེ་ལྟ་བུའི་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས་ཇོ་པོའི་སྐྱེ་ལ་སྒྲོན་ཆེ་མ་བྱུང་
ཅས་བྱུང་འདུག ཞན་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིགས་ལམ་དུ་ཇོ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་གིང་རྟའི་
ནང་གདན་བྲངས་ཏེ་སྒྲིད་ཆུའི་ནང་དུ་འཐིམ་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་བ་ན། ཞན་རིན་པོ་
ཆེ་རང་གིས་མེ་ཏོག་བསྐྱེ་ཞིག་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཞལ་བྱིར་སློག་སྟེ་
སྐམ་སར་ཡར་བྲངས་པ་དང་མནལ་སད་བྱུང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོང་། གཞན་
ཡང་མནལ་ལམ་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་འབྲུ་མིན་མང་པོ་ཞིག་
གསུངས་བྱུང་བ་པལ་ཆེར་བརྗེད་ནས་རེ་བྱུང་ངེས་ཀྱང་གསལ་པོ་མེད་བརྟེན་
འདིར་འགོད་པར་མ་ཁུས།

མདོར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། བྱིས་མམ་
ཡང་ན་ནགས་ཆལ་ལས། །མཆོའམ་འོན་ཏེ་ཐང་ཡང་རུང་། །གང་ན་དག་བཅོམ་

བཞུགས་པ་ཡི། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཉམས་སུ་དགའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ཤལ་ཏེ་སིར་བཞུགས་ནས་མི་མང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རབ་བྱུང་
ཆོར་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོར་སྤེལ་གསུམ་ལ་པན་རྒྱབས་འགྲན་རྒྱ་བལ་བ་བྱུང་
བཞེན། འག་སྐྱོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤྲག་ས་ཆོས་སྐར་དུའང་རྒྱ་ཤས་ཐེབས་
བཞུགས་སྐབ་ན་དགོངས་ཏེ་ཐེབས་བསྐྱིག་ཤུགས་ཆེར་གནང་སོང་ཡང་། དུས་
ཆོད་ཀྱིས་མ་འགྲིགས་པས་སྒོ་པམ་བྱུང་། དུས་གཅིག་ན་ཀན་སྒོ་ལྷན་དབང་སྤྲག་
ལ་ང་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་བའི་དོན་དག་གང་ལེགས་བྱུང་འདུག་ཅེས་སྤྲགས་དགེས་པོ་
གནང་འདུག་པ་དེ་གོང་གསལ་དོན་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་འདུག།

ཡང་གསུང་ཆོས་སྐབས་དངོས་གནས་བྱ་བལ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཞིག་ཡིན་ན་བཀའ་གདམས་སྤུགས་ཅོར་བཅུ་དང་མཐུན་པར་སྒོ་སྤྱངས་དགོས་
པས། ཤི་བའི་ཆེའང་རི་དྲགས་ཤི་བ་ལྟར་རོ་ལ་བདག་མེད་དུ་སོར་སྐབ་པ་ཞིག་
དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས། སྤྱི་མཆོམས་དམ་སོར་བཞུགས་ཆེ་གསོལ་ཇ་
གསོལ་ཆོགས་དང་ཆབ་གསང་སོགས་ཀྱང་གནང་མི་དགོས་པར། མཆོམས་
སྒོ་དམ་སོར་བསྐྱོན་ནས་བདུན་སྤག་རེ་བྱུང་བཞུགས་པར་སྤྱི་ངལ་བག་ཅམ་མེད་
ཅིང་། མང་ཆོགས་ཀྱི་ངོར་སྤྱན་མི་གསལ་བ་དང་སྤྱན་གྱིས་མི་གསན་བ། པར་
ཚུར་ཐེབས་བསྐྱོད་སྐབས་སྤྲག་འཛིན་ཞུ་དགོས་པ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་གལ་ཆེའི་
ཆོས་འཆད་སྤེལ་དང་ཁྱད་ཀྱི་གི་ཆེ་སྤྱན་གསལ་བ། སྤྱན་འབྱོག་གསལ་བ།
སྤྱི་གཟུགས་བདེ་བ་སོགས་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད།

ཡང་གསོ་སྐྱོར་ཞིག་གི་སྐབས་རྒྱལ་རོང་མཁན་བུར་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱི་ཐོག་
ལ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྐྱོར་བ་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཆོ། པ་གི་ཁང་ཚུང་ནང་དུ་ཀུན་
རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པར་གཟིགས་པ་དང་ཁྱི་ཐོག་ནས་མཆོངས་ཏེ། ཀུན་རིན་

པོ་ཆེ་ལ་མདོ་གསུངས་དགོས་ནས་གྲིས་ཞུས་སོང་ཡང་མ་ཐེབས་པར་བཞེན།
མཁན་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་སྤར་ཁྱི་སྤྲོང་དུ་ཐེབས་ནས་ཞིས་བྱ་སྡོད་པ་ལྟ་བུས་གྲུས་
བཀྱར་ཆེན་པོས་མདོ་ཆ་ཆར་སྦྱོར་གནང་མཛད་སོང་། འདི་ཉིད་བསམ་དུས་
དེར་སང་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་གོ་གནས་གྲིས་གནས་ཆད་པོ་མས་ནས། རང་གི་
རྩ་བའི་སྒྲ་མ་གྲལ་འོག་ཏུ་འབྱུང་པར་ཡང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་བསམ་ན་སྦྱོ་
བ་སྦྱོ་བའི་རྒྱ་ལས་ཅི་མཆིས་སྟམ་པ་བཅས་མདོར་ཅན་མོ། །

དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༤₁ དགྲང་ ༤༩ ལོར་དངོས་སློབ་རྣམས་ལ་བཀའ་
སློབ་དང་ཕྱག་རྩས་བྲལ་མེད་དུ་མཆོད་འབུལ་ཞུ་ཆེར་དང་གཉེན་པོ་སྟོབས་
བཞིས་བཤགས་སྡོམ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས། བོད་མི་རྩ་རྒྱ་ལུ་བའི་ཆེས་སུམ་ཅུ་བྱི་
རྒྱ་བདུན་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོ་རིངས་ལ་སྦྱ་ལུས་རགས་པ་ཐོར་ཏེ་དག་པ་རབ་
འབྱམས་ཀྱི་སྦྱ་ལུས་མདོན་དུ་མཛད་དོ། །

སྡོན་དུ་བཀའ་སློབ་གནང་དོན་ཕུང་པོ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྩ་ལྟར་བདག་མེད་
དུ་གཅན་གཟན་སོགས་ལ་སྡོན་དགོས་ངེས་ཅན་ཡང་། གནས་འདིའི་ལུལ་
ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བའི་ཆེད་མི་མང་སྤྱི་མཆོངས་ལྟར་དུར་སར་བསྐྱེག་
སྦྱར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད། སྡོན་བདག་ཉེ་ཉོར་
ཆོང་དཔོན་ཞིག་གིས་སྦྱ་ལུས་རྣམས་བསྐྱུ་ཏེ་དབུལ་ཀྱི་སྦྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་
མདའ་ཆད་མ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ། སློ་སྤྲོད་གྲུ་ཆད་དུ་ཕུལ་ཡོད་པ་བཅས་རགས་
རིམ་ཅན་དང་། རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ཕྱིའི་མཛད་པ་སོགས་ལས་
དཔག་ན་མདོ་སྤྱོད་ནས་ནས་ས་ལམ་མཐོན་པོར་གཤེགས་ཐེན་པ་དང་། སྤྱགས་

1 ལྟ་རམས་དགེ་བཤེས་ཉེ་ཉོར་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་གིས་བརྒྱམས་པའི་(ཉེ་ཉོར་སྦྱོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་
སྤྲོད་བསྐྱུས།)ལས། ༡༩༤༤ལོར་སྦྱ་འདས་པར་གསུངས་པ་དང་རྒྱ་ཁོར་གིས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་མོད།
དགྲང་གངས་ངོས་འཛིན་རྒྱལ་ལོ་གཅིག་གིས་མི་མཐུན་པས་དཔྱོད་འཆལ།(ཞུ་སྤྱིག་པའི་མཆན།)

ཕྱོགས་ནས་རྫོགས་རིམ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ལས་མཛད་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པར་གོང་མ་ཆག་ཀྱང་། ཉག་ཏུ་སྤྲས་ནས་ཐ་མལ་པའི་ངང་ཚུལ་ཁོ་ནར་བཞུགས་
པས་ཡོན་ཏན་རྟེན་ཚུལ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བཤད་ཆོད་མི་ཐེབས་ན་གོང་དུ་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་ཆུས་དང་སྐར་ནས་
མཐུན་པར་མཛོད་ཅིག

འདིའི་དུས་ཆོག་ནས་དང་ལོ་ཁམས་དག་ནི་ཤེས་རིག་གི་གཙུག་ལག་
འཛིན་པ་སྐྱོང་རི་ཁ་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཕྱོགས་བསྐྱེད་མཛད་པའི་
རྒྱན་མཁའི་ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ཞེས་པའི་ནང་གསལ་གཞིར་བཞག་ཐོག་
ཁ་སྐོང་ཅི་ཐུབ་བཀྲིས་ཁུལ་དུ་ལགས་ཤིང་། ཕྱི་རབས་ཀྱི་དོན་གཉེར་ཅན་དག་
ལ་ལེགས་སྦྱོར་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྦྱོར་ན་སྟུང་ལ་བ་ཁུར་དུ་བྱུངས་པའོ། །

འདིར་སྤྲས་པ། བྱ་དཀའ་སྟོང་པའི་མཛད་བཟང་འདི་སྟོན་ན། །མིག་
སྟན་ཅན་གྱིས་ས་ལོག་གཏེར་མཐོང་བཞིན། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གཏིང་མཐའ་
དཔོག་པ་དང་། །རྣམ་གྲོལ་འདོད་པའི་མདུན་ལམ་མཐའ་མཐོང་འགྱུར། །ངལ་
བ་རིང་པོས་སྟན་སྟོམ་བྱེད་པ་བས། །སྟོན་བྱོན་རྒྱལ་སྤྲས་སྟོང་པར་ལེགས་
དབྱེད་དེ། །རང་གཞན་འཇུག་པའི་ལམ་དུ་བཀལ་བ་ནི། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་
བྱ་བ་མི་ཆེའམ། །རང་རང་དག་པའི་བཤེས་གྱི་མཛད་ཆེན་དག །བསྟན་འགྲོའི་
དོན་དུ་སྤེལ་བ་མཆོག་ཡིན་གྱི། །དབྱ་གཉེན་འབྱེད་པའི་རྒྱ་དང་རང་རང་གི་མི་
ཆེའི་ལམ་དུ་སྐར་བཤིན་ཏུ་པངས། །སྤིད་གྱིས་སྤིད་རྩས་སྤིད་ལམ་བསྐྱེད་པ་
བས། །རིགས་པའི་རིགས་གཞུང་རིགས་པས་སྤེལ་བ་མཆོག །དག་ཆོས་དག་
གིས་དག་རྒྱན་སྟོང་བ་ལ། །གྲོལ་འདོད་གྲོལ་བའི་གྲོལ་ལམ་འཛིན་པ་མཆོག །འདི་
སྐར་འབད་བརྒྱས་བསྐྱབས་པའི་དག་ཆོག་ནས་འདིས། །ཐེག་མཆོག་བཤེས་གྱིས་

བདག་སོགས་སྐྱེ་རབས་ཀྱན། །ཕྱག་ནས་ཕྱག་ཏུ་བརྒྱད་ནས་ཉེ་བར་ས་
ཏེ། །ཐེག་མཆོག་སྤང་ནས་སྤང་བུ་འཛུང་བར་མཛོད། །ཅེས་པའོ། །

སྐྱེ་ཆོས་བརྟན་པ་ཡིན་འདུག།

པ་ར་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་བསྟན་འཕེལ།

པ་ར་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་བསྟན་འཕེལ་ནི། གན་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱིན་
བདག་གཙོ་པོར་གནང་ཞིང་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་ཨང་བདུན་པ་དང་། དེ་ནས་
རྒྱུད་སྤྲེལ་སྤྲེལ་དབུ་མཛད་དང་མཁན་པོ་གནང་སྟེ་མཁན་བྱུང་དུ་ཕེབས་ནས་
སྐྱེ་གཤེགས།

གོ་བོ་དགེ་བཤེས་འབྲུག་གྲགས།

གོ་བོ་དགེ་བཤེས་འབྲུག་གྲགས་ནི། གཞུང་ཆེན་ལྔ་དང་བྱུང་པར་
དབུ་པར་ཆད་གསུམ་ལ་རིགས་པ་འབྲན་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་།
དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་ཨང་གཉིས་པའི་མཆན་གནས་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱུད་སྟོད་
དུ་བཞུགས་ནས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་སྤྲེལ་དབུ་
མཛད་དང་མཁན་པོ་མཛད། མི་ཆོས་ལ་བྱུགས་སྤྲང་མེད་ཅིང་རིགས་སྟོབས་
ཏ་ཅང་ཆེ་བས་ལྔ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་སྤེང་བཅུ་གསུམ་པས་གཟིགས་པ་ཆེ་ཞིང་།
སྤྱིན་གསལ་ལྟ་བུར་མཛད་དེ་མཁན་བྱུང་དུ་བཞུགས་ནས་གང་འཆོམ་ནས་
སྐྱེ་གཤེགས།

གོ་བོ་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཕུན་ཆོག་གས།

གོ་བོ་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཕུན་ཆོག་གས་ནི། འདི་ཡང་མཁས་བཙུན་
བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་བར་གྲགས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟོགས།

སྟོམ་རའི་དག་བཤེས་ཡེ་ཤེས་སྟོ་ལྟན།

སྒྲོམ་པའི་དགོ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་སྒྲོ་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རྒྱ་ཤར་དང་ཉེ་བར་
ཟས་ཞེས་པར་འབྱུངས། གཞུང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་སྤྱི་བའི་བླ་མཆོག་ཏུ་བྱུང་
ཉེ། དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཆོན་གནས་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱད་སྤང་དུ་
བཞུགས་ནས་རྒྱད་སྤེ་རབ་འབྱུངས་ལ་སྤྱངས་ཉེ་མཁས་པའི་ལུལ་དུ་བྱུང་བར་
མཛད་ཅིང་། རྒྱད་པའི་མཁན་ལྷ་དང་གདན་སའི་མཁན་པོ་སོགས་མཐོ་རིམ་
གོ་གནས་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་གཏན་ནས་མེད་པས་གཞུང་གནས་སུ་དགོངས་ཞུ་
མཛད་དེ། སྒྲོབ་གཉེར་བར་སྒྲོབ་ཁྱིད་མཛད་སྤྱིང་ཁོ་ན་གཙོ་འདོན་མཛད།

བར་སྐྱབས་སུ་དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེ་བྱ་ཆར་དུ་སློབ་གཉེར་བ་ཉག་སྐྱར་
 གྱུར་པར་བརྟེན། སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་འིན་པོ་ཆེ་ནས་ཤར་ཅེ་བྱ་ཆར་
 དུ་དཔེ་ཁྱིད་ལ་མེབས་དགོས་བཀའ་མེབས་པ་ལྟར་སྤྱི་པོས་སྐྱངས་ཏེ་བྱ་ཆར་
 དེ་ཉིད་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་། གཞུང་ཆེན་པོ་སློབ་འབྲིང་རྒྱ་ཆར་མཛད་པ་
 དང་སློབ་གཉེར་བར་དམིགས་བསལ་གྱིས་གཞིགས་སྤྱོད་གནང་བར་བརྟེན།
 སློབ་གཉེར་བ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བས་ཤར་ཅེ་བྱ་ཆར་ལ་བཀའ་འདྲིན་ལྷག་པར་དུ་
 ཆེ་བ་མཛད།

༡༩༥༥ ཙམ་ལ་སྤྱུ་ཁང་ཡ་ར་རྒྱ་མ་དང་ཁོང་པོ་དབྱ་མཛད་གཉིས་ཀྱིས་
 རྩིན་བདག་ཀྱིས་ཉེ། འབྲས་སྤྱངས་པོ་བྱང་དུ་འབྲས་སྤྱངས་བྱ་ཆོང་ཤར་ཅུབ་
 གཉིས་དང་། དགའ་ཤར་ལོགས་ནས་སྒོ་བ་གཉིར་བ་ལྟ་བུ་སྒྲུའི་སྒྲོར་ལ་སྒོ་སྒྲིང་
 སར་ཕྱིན་སྒྱུ་དོན་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་སྤྱས་པ་རྒྱ་གཉིས་ཙམ་གནང་། གྲྭ་བུ་
 དེར་སྤན་སར་ཕྱིན་འགོ་ནས་ལྟ་མཁན་སོང་བཀའ་ཁྲིད་ཀྱི་བར་བཅར་ཀྱིས་

མ་སོང་ཡང་སློན་ལམ་བརྒྱབ་པར་ཡང་ཡང་བཅར་གྱི་ཡོད།

འཇང་དགུན་ཆོས་སུ་ཐེབས་ནས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་བྲིད་ཟབ་ཅིང་
རྒྱས་པ་གནང་སྟེ། གན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་རྒྱུན་རིན་ཐང་བུལ་བ་དེ་
དག་སྦྲར་ཡང་བྱུང་བཅུ་དུ་མཛད་ཅིང་། དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ཡི་
ཤེས་སྒྲོ་ལྡན་གྱི་གསུང་ལན་རེད་ཅེས་ཆང་མས་ངོམ་གནང་གི་འདུག སྐབས་དེར་
ཡང་ཐུན་འཛིན་གྲུ་དམའ་རིམ་ལ་སོང་བདུད་ཅིང་སྐལ་བ་མ་ཐོབ་མོད། འོན་ཀྱང་
དད་དམ་གྱི་འབྲེལ་ཐག་བཏགས་ན་ཐུགས་རྗེས་རྗེས་འཛིན་ཡོང་བར་དམིགས་
ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་གང་ལ་གང་འོས་སུ་དབང་ལུང་མན་ངག་རྒྱ་ཆེར་གནང་
བ་མ་ཟད། གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་བྲིད་ཀྱང་མང་པོ་གནང་འདུག
འབྲས་སྤངས་སྟོམ་ར་ཁང་ཆོན་དུ་སྟོབ་གཉེར་བ་མཐོ་རིམ་དང་སྒྲ་སྒྲུལ་གལ་
ཆེ་བརྒྱ་སྐྱོར་ཅམ་ལ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ལོ་གཅིག་པའི་དབང་བྲིད་གནང་བར།
གོ་ཞིབ་བརྗེས་ནས་བཅོས་བ་བྲས་ནས་དཔའ་ལོ་གཅིག་པའི་སྟོས་བསྤངས་ཆ་
ཆང་བཞེངས་བསྐྱུན་མཛད་དེ། འབྲེལ་བཤད་དང་ངོ་སྟོན་མིག་ལ་གཟུགས་ཅན་
བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཛད་པས། འཁོར་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི་དད་འདུན་སྟོ་
གསུམ་གྱིས་ཡིད་ཁོལ། སྦྱོར་བདག་མང་བས་དད་འདུལ་ཅི་འགྱོར་ཐམས་ཅད་
དག་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་དང་ངན་སྟོང་ལ་སྦྱོར་གཏོང་ཁོ་ནར་མཛད། བསྐྱེད་
རྗེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་ལོར་ཐེབས་ཏེ་ཞལ་ནས་དབྱུགས་དབྱུང་ཅམ་ཡང་
འགྲོ་བའི་གདུང་སེལ་དམ་པར་གྱུར་མོད་སྤྲས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཁོ་ནར་མཛད་
ཅིང་། གདུལ་བྱ་ནང་མ་འགའ་ཞིག་ལ་མ་འོངས་ལུང་བསྐྱར་སོགས་ཀྱང་མང་དུ་
མཛད། བཤད་སྒྲུབ་གྱི་མཛད་བཟང་དང་འཕྲིན་ལས་ནི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། སྤིད་སྟོན་

གོ་ཤོ་དགེ་བཤེས་ཚོ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ནི། གཞུང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་
 ལུ་ཐོས་བསམ་བསྐྱེས་ཏེ་རིགས་པ་སྣུ་བའི་དབང་སྤྲུག་ཏུ་བྲགས་ཤིང་། གཞུང་
 སྤྲུགས་ངེས་པོ་རང་མེད་རྒྱུན་སྒྲུབ་པས་ཡང་བཞི་བ་པས་མ་ཐོབ། ཚོ་མིང་གྲ་
 ཚང་གི་གཞུང་ལེན་པ་གནང་སྟེ་ཡུན་རིང་པོ་བཞུགས། ལྷ་སྟོབས་ཆེ་པ་རྩིག་ཅིང་
 གསུང་སྒྲླད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། གན་རིན་པོ་ཆེས་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་ལྟར་ཁྱེད་པའི་ཚུལ་
 བེ་གོང་ཏུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །

ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་དབང་འདུས་རྒྱལ་མཆོན་ནི། རྩོམ་བསམ་སྒྲིམ་
གསུམ་ཡ་མ་གྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་བས་
མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་བཞི་པའི་མཆོན་
གནས་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱུད་སྟོད་ཏུ་བཞུགས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནལ་འབྱོར་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བཅོན་ཏེ། དཔེན་པའི་རི་ཁོང་འགྲིམས་ནས་ཆོ་དང་སྦྱབ་པ་མཉམ་
པར་མཛད།

བར་ལམ་ཞིག་ཕྱ་ཁང་སྐྱབ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། སྐྱབ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་གདན་སར་སློབ་གཉེར་ལོ་བརྒྱད་ལས་མ་གནང་
ཡང་གཞུང་གྲུ་མཆོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་གཉིས་པའི་
མཆན་ཐོབ། དགེ་བཤེས་གཏོང་སློབ་སྐབས་འབྲས་སྤྱངས་ཆོགས་ཆེན་དུ་དགེ་
འདུན་བདུན་སྟོང་བཀལ་བར་གྲོ་མ་མར་ཁུ་གཏོང་གནང་མཛད་པས་སྟོབས་
འཕྲོར་གྱི་སྟོན་གྲགས་ཀྱི་ཉུང་ཁྲབ་ཅིང་། ཆུད་སྟོང་དུ་བཞུགས་ནས་ཆུད་སྤེ་
བཞིའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱངས་ནས། སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཨང་དང་པོའི་མཆན་
གནས་བཞེས་ཏེ་ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་གཙུག་རྒྱུ་དུ་ཕེབས་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་རིང་དུ་མ་
འཆོ་བ་བཅས་མདོར་ཅམ་མོ། །

གོ་བོ་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན།

གོ་བོ་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་ནི། འདི་ཉིད་ཀྱང་གོང་ལྟར་མཁན་
བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཞིང་། ཐུགས་རིག་ཏུ་ཅང་ཆེ་བས་ཀྱི་གྱི་
དོ་ལྷ་བྲལ་བ་ཞིག་ཕེབས་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །

གཙང་པ་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་སྦྱིན་པ།

གཙང་པ་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་སྦྱིན་པ་ནི། གཞུང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ལ་
མཁས་ཤིང་ལུང་རིགས་ཀྱི་སློ་འཕར་ཡངས་པས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་
གཉིས་པའི་མཆན་གནས་ཐོབ་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་ནས་སློ་སྤྱིང་བྲལ་ཆང་
གི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཆོས་སྤྱིད་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་བྱང་ཞིང་རང་ཚུགས་བརྟན་
པོས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་ཐུགས་མཐུན་བྲིམས་གཙང་གི་བསྟན་པའི་མིག་

རིང་བར་སློབ་གཉེར་གྱི་ཆོད་གཞི་མཐོ་གས་ཚུད། དེ་ནས་སློ་སྤྲོད་མཁན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་པཎ་ཞུ་སྟེ་རིང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་གཅིག་སྟེ་ནས་དགོ་བཤེས་སྟོན་ལ་
བཏང་ནས་པ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ན་འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་ཡོང་ཞེས་བཀའ་བསློས་པ་
ལྟར་དགོ་བཤེས་སྤྲོད་བསེས་གྱི་གྲ་སྒྲོར་གནང་།

གཏོང་སྒྲིལ་སྐབས་གྲ་ཆོད་དུ་གན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཉེན་འབྲེལ་
གྱི་བཏག་དབྱང་དུ་རྒྱལ་མཆོན་སེར་པོ་ཞིག་འཛོག་དགོས་ལུགས་གསུངས་
པ་ལྟར། རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐུགས་ལ་འཐད་ཀྱང་ཕྱག་མཛོད་ཀྱིས་དྲུང་ལེན་མི་
ཞུ་དོགས་ཀྱིས། བསྟན་མ་ཆོས་སྟོང་ལ་ཞུས་པས་ཕྱག་ནས་ཤིག་གནང་ནས།
བདུག་པ་བདུག་ན་དྲུང་ལེན་ཡོང་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་ཁས་ལེན་གནང་།
དེ་རྗེས་སྟོན་བདག་གཅིག་གིས་དད་འབུལ་ཞུས་ཏེ་རྒྱལ་མཆོན་ཐོག་བཅེགས་
གཉིས་གྱི་ཀ་རིང་ཡོངས་སུ་གང་བ་སྤྱོད་ལེགས་ཞིག་ཕུལ་ཐུབ་འདུག ཕྱིས་
སུའང་གྲ་ཆོད་གི་མཆོད་ཇུས་གས་ཡག་ཤོས་ཤིག་ཅི་ཡི་འདུག

འདིའི་སྒྲོར་དང་གདན་སར་བཞུགས་སྐབས་སྤྱི་ངམ་བྱང་བའི་སྒྲོར་ལོ་
རྒྱས་སྒྲི་སྒྲུང་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་སྟོན་པོ་རིང་པོ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་གྲ་
ཆོད་དུ་སྒྲ་མཆོད་བཀའ་ཁྲིད་གནང་སྐབས་ལྷག་པོར་གསུངས་སོང་ཡང་བརྗེད་
ངས་རྒྱན་པོའི་ལག་ཏུ་ཤོར། གང་ལྟར་ཡང་ཕྱག་མཛོད་དེ་ནི་ལག་འཇུངས་དབང་
བཅོན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རིན་པོ་ཆེ་ནས་སློ་སྤྲོད་གི་དམིགས་ཉེན་གཙོ་པོ་བཟུང་
གི་ཡོད་འདུག དམ་བཅའི་སྐབས་ཉེས་གཏག་གཏོང་མཁན་དགོ་བཤེས་དེའང་
དང་པོའི་ཆར་མ་མཉེས་པ་ཐོན་བྱ་བྱང་ཡང་རིམ་བར་ཆོས་ལ་སློ་སྤྱོད་བསྐྱར་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་གཙོ་པོ་ཡིན་པར་མཐུན་ཏེ། ཁམས་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཐེབས་
སྐབས་དགོ་བཤེས་དེ་ཉིད་ཆེད་མངགས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་བདོག་པ་གྲ་ཞོམ་པ་

དང་ལེགས་སོ་ཆད་མེད་གནང་། དག་བཤེས་དེས་ཀྱང་བཤགས་པ་ལྷུ་ཏེ་སྒྲ་
སྒྲོབ་དམ་གཙང་ཆགས།

དེ་ནས་གྲུ་ཆང་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བཞིན་པ་ལྷུ་ཏེ་ཆེབས་
བསྐྱར་གྱིས་ཀོང་པོའི་དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་ཐེབས་པར། དགོན་པའི་དབུ་དམངས་
ཡོངས་ནས་ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མའི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་དགོས་ནན་ཞུས་ལ་
བརྟེན་གནང་ཁུལ་ཡང་རྗེ་བཞིན་འཆད་མ་ཐུབ་པས་ཏ་ཅང་སྐྱེད་ས་པོ་བྱུང་ཏེ།
ནོར་བུའི་སྒྲིང་དུ་སྐྱེབས་ཀྱང་ནོར་བུ་མ་རྟེན་པར་སྟོང་ལོག་བྱས་པའི་ངང་ཚུལ་
ཐུགས་ལ་ཤར་ཏེ་འགྲོད་མཆང་ཆད་མེད་པ་བྱུང་ལུགས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་
ཞལ་ནས་ཐོས།

དེ་ནས་པ་ལྷུ་ཏེ་འབྱོར་ནས་གསན་བསམ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་
ལ་བཙོན་པས་ཉམས་ཏྲོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་ཞིང་བྱུང་བར་དུ། དེས་ན་
རྗེ་བཙོན་སྒྲ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །མ་གྱུར་འགྲོ་བའི་སྤྲིག་སྐྱབ་སྐྱབ་བསྐྱེལ་
ཀྱན། །མ་ལུས་ད་ལྟ་བདག་ལ་སྤོན་པ་དང་། །བདག་གི་བདེ་དགོ་གཞན་ལ་
བཏང་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀྱན་བདེ་དང་ལྡན་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོབས། །ཞེས་པའི་
སྟེང་ནས་གཏོང་ལོན་ཚུལ་བཞིན་སྒྲོམ་པ་བསྐྱེད་ས་པས་ཉམས་ཏྲོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་གཏོར་ཁ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་ཏེ། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་
ཐུགས་སྤྲུལ་ཏེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མདོན་པར་ཏྲོགས་པའང་སྒྲ་བ་ཆེས་
པ་བཞིན་དུ་འཕེལ་བས། དེ་འཁོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་ཆེས་
ཆེར་འཕེལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་དཔོན་གཡོག་མང་པོས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
མདུན་དུ་འབྲུ་མཉམ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་ཡོང་བ་ལ། རམ་ཞིག་ན་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་
བུ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་མཆོམས་བཞུགས་སྐབས། རྒྱ་མི་དེ་དག་གིས་ཤེལ་ཁྲའི་

གསེབ་ནས་ཡང་ཡང་བཏུས་པས་ནས་ཞིག་ན་མཐོང་ཚུལ་ངོ་མཚར་ཅན་ཡང་
ཡང་བྱུང་བས། དད་གྲུས་ཚད་མེད་པ་སྦྱིས་ཏེ་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱབས་ཆེ་དང་
བཅས་གསུང་ཆོས་ཡང་ཡང་ཁྱུས་ཤིང་། གསུང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཀྱང་
ལན་མང་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ཁུལ་དུ་འདྲ་བའི་ཁྱེད་དང་བཅས་ཅི་གསུང་
བཀའ་སྒྲུབ་ཁྱུས་པ་སོགས་དེར་འཁོད་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་སྐལ་ལྷན་མང་པོར་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་བར་མཛད།

སྤར་ཡང་དབྱུས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར། ཆོས་འཕྲུལ་
སྦོན་ལམ་ཆེན་མོར་དགའ་འདུན་ཉིས་ཁྲི་བཞུལ་བར་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱབས་གསོལ་
རྩ་བའི་ཆུང་རེ་སྦྱེ་འབྱེད་བྱུང། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་གནས་གཟིགས་ཤེས་ཏེ་
གནས་ཆེན་ཁག་དུ་དཔྱད་གསུང་བསལ་ཀྱི་དག་སྤང་གསར་བ་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་
ཡོད་འདུག དེ་ནས་སྤར་འཁོར་ཏེ་འབྲས་སྤངས་ཏར་གདོང་རྒྱལ་ཁང་དུ་ལམ་
རིམ་ཆེན་མོ་དང་གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་གནང་།

དེ་ནས་སློབ་གྲྭ་ཆོས་ལུགས་མཐོང་བ་ཐབས་ཁྲིད་རྒྱས་པ་གནང་། སྤར་
ཡང་སྐལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་། གསུང་ཆོས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་བ་
རྣམས་སློབ་གཉེར་ལ་སེམས་ཤུགས་འཕེལ་བ་དང་། སློབ་གཉེར་བ་མིན་པའི་
གྲ་གཞིན་མང་པོ་ཡང་སློབ་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་ཁྱུགས་ཤིང་། དེའི་
ནང་ནས་འགའ་ཞིག་སློབ་གཉེར་བ་གནས་ཚད་མཐོ་ཤོས་གསུང་རི་སྟོན་
ཅིག་བྱུང་ཡོད།

སྤར་ཡང་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱ་ལ་སློབ་གྲྭ་བརྟན་དུ་སོང་ལ་མཁྱེན་གསུང་
སེམས་གོང་དུ་དེའདྲ་ཅུང་ཟད་ཞི་ཞིང་དུལ་བར་སོང་བས་བཀའ་བྲིན་ལྟག་པར་
དུ་ཆེ། གདན་སའི་སྤྱི་གུ་ལམ་དང་ཆོགས་ཆོས་གྲུར་འབྱེམས་རྒྱ་སོགས་ལའང་

དམ་དོན་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཟབ་ཅིང་སྤྲིན་པ་གནང་། ཁང་ཆོན་སོ་སོའི་
ནང་དུ་འདྲ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། གྲུ་ཆོང་དང་ཁང་ཆོན་སོ་སོའི་
ནང་དུ་གསུང་ཆོས་གནང་སྐབས་ཞལ་འདོན་ཁག་རྣམས་དེ་ག་རང་གི་འདོན་ཏེ་
དབྱངས་སོར་བཞག་མཛད།

དེ་དག་ཉམས་ཆག་མེད་པ་དགོས་ལུགས་སློབ་སྟོན་ཞིབ་ཕྲག་གནང་སོང་
བ་ནི། མིག་སྤྲོད་མིག་ཐོག་དུ་སྤྲིན་ཞིང་བསྟན་པའི་གཞི་རྩ་གསོ་བར་བཀའ་བློན་
ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ནས་སྤར་པ་ཡུལ་ལི་ཐང་དུ་བྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་བསྟན་འགྲུའི་དོན་
རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་མཛད། འོན་ཀྱང་གཏུལ་བྱ་བསོད་ནམས་དམན་པས་སྐྱེ་ཆེ་རིང་
པོར་བཞུགས་མི་འདུག

དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།

དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ནི། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱི་
བའི་མཁས་པ་ཞིག་མི་མངོན་ཡང་། གན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱི་བྱུ་བྱུ་དུ་
སྤྱོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟེ།

ཕུ་ཁང་ལྷང་པོ་དགེ་བཤེས།

ཕུ་ཁང་ལྷང་པོ་དགེ་བཤེས་ནི། གཞུང་ཆེན་ལྷ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་མཛད་པའི་མཁས་པ་ཆེ་བར་མ་གྲགས་ཀྱང་། དགེ་
བཤེས་སྟོན་བཏང་གིས་པ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཆེ་དང་སྤྱོད་པ་མཉམ་པ་
མཛད།

ཚུལ་ཁང་དག་བཤེས་བྱང་སྒོ།

ཚུལ་ཁང་དག་བཤེས་བྱང་སྒོ་ནི། ཀན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་འདིས་ཏ་
ཅང་ཆེ་ཞིང་སྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད།

ཏེ་ཏོར་སྐྱོར་དཔོན་ཆེ་དབང་ལོར་བྱ།

ཏེ་ཏོར་སྐྱོར་དཔོན་ཆེ་དབང་ལོར་བྱའི་རྣམ་ཐར་ནི་གོང་དུ་གསལ།

མི་ཉག་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ།

མི་ཉག་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འབྲུངས་ཡུལ་མི་ཉག་ཡིན་ཞིང་གཞུང་
ཆེན་ལྔ་དང་བྱད་པར་འདུལ་མཛོད་ལ་མཁས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཐུགས་ཏུན་
བརྟན་པས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ཐུགས་འདིན་གནང་བར་མངའ་བརྟེས།
སྐྱའི་སྟོབས་དང་གཟི་བུ་ཆེན་ཏུ་ཆེ་བས་དགེས་ཉམས་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟུན་
བཞིག་ཡོད། ལ་ལས་འདི་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷག་པའི་ཉམས་བྱེད་ལུགས་
ཞུས་པས་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནས། སྐྱ་རབས་སྔ་མར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་
པོའི་སྐྱེ་བ་དུ་མ་བཞེས་སྤྱོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡིན་པས་སྙད་འདོགས་མི་
རུང་བའི་སྟོབ་སྟོན་མཛད།

དག་བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་གཉིས་པའི་མཆན་བཞེས་མཛད་དེ་སྟོང་
རྒྱུད་བྱ་ཆང་དུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསལ་བསམ་རྫོགས་པ་མཛད། དེ་
ནས་སྔགས་རམས་ཨང་གཉིས་པའི་མཆན་བཞེས་མཛད། ལྷ་མ་དབུ་མཛད་
དང་དེ་ནས་མཁན་པོ། དེ་ནས་མཁན་བྱར་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས། སྔ་ཕྱིར་སྟོབ་

ཆོག་ཆག་མེད་གཏོང་ཞིང་ཐུགས་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པས་སྐུ་མཁའ་ལྷན་གྱི་དང་
པ་དང་གིས་འཕེལ་བས། བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱུ་དུ་ཀུན་གྱིས་བསྟགས་སོ། །

ཏེ་ཏོར་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་མགོན་པོ།

ཏེ་ཏོར་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་ཡང་། སྟོང་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་
དང་འབྲེལ་བར་གཞུང་ཆེན་ལྷ་དང་ཁྱད་པར་དབྱེ་པར་ཆད་གསུམ་ལ་མཁུན་རབ་
སྟོང་དུ་བརྟེན། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲ་སྟོར་མཛད་ན་ཨང་དང་གཉིས་
གང་རུང་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། མཐོང་དགོ་གནས་ལ་མ་མཉེས་པས་ཆོགས་
རམས་ཞུས་ཏེ་དགེ་བཤེས་གྲ་སྟོར་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་གདན་ས་
རང་ལ་བཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་པོ་འཆད་སྟེལ་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་། དུམ་ཆེན་པོའི་
དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྐུ་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཁོ་ན་
ཐུགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་དེ་སྐུ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སྐུ་ཆེ་
གང་པོར་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཅིང་བཀའ་གདམས་རྟིང་མའི་
རིང་ཐུགས་ཁོ་ནར་སྟོང་བར་མཛད། གསུང་སྐད་དམ་པས་རྒྱུ་མེད་ཆོས་གོ་
དཀའ་ཅིམ་ཡོད་ནའང་ལུང་རིགས་སྤྱོད་པའི་སྟོབ་མའི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས།

གདན་སར་བཞུགས་རྒྱུ་རིང་ལྷ་དགོང་ཐུགས་དམ་གྱི་སྐུ་པས་མ་
གཏོགས་སྟོབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སྟོབ་ཁྱིད་ཀྱི་དུས་ཆོད་མ་ལྗེང་བར་བཞུགས་
ཤིང་། སྐུ་ངལ་དང་བསུན་སྐད་སོགས་ཡེ་ནས་མི་མཛད་པར་གཞུང་ཆེན་པོ་
འཆད་སྟེལ་ཁོ་ན་ལ་གཞོལ་ཏེ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་སོག་ཤིང་བཟུང་བས། རྗེའི་བསྟན་
པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་སྟོང་གྲ་ཆད་དུ་སྟོབ་གཉེར་བར་བཀའ་བློན་དང་མཛད་རྗེས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཐོན་གདན་སར་འབྱོར་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱད་རིང་འཇམ་དགུན་ཆོས་

སྤྱད་གོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་སྒོ་ལྟན་དང་། སྤྱོད་ཆང་རིན་པོ་
ཆེ། ཀུན་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་རྣམ་གསུམ་པེབས་ཡོད་ཆེ་འཛིན་གྲ་དང་པོའི་
དཔེ་ཁྱིད་དེ་དག་བརྩེད་ཉམས་ཆེ་ཞིང་། ཆད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་སྤྲུལ་རྟོན་ཁོང་ན་
གནས་པ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བཏོན་ཏེ་དྲོགས་གཅོད་ཟབ་ཅིང་བསྐྱེད་བས།
གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་རི་དྲགས་སྒྲ་ལ་ཆགས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲན་དབང་སྒྲགས་
ཏེ་ཉན་ཅིང་། ལུང་རིགས་གྱི་རྣམ་འགྲུར་ལ་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་སྒོ་བསྐྱེད་ཅི་ཐོབ་ལ་
རིངས་བཞིན་བཞུགས།

གདན་ས་གཞན་ནས་ཀྱང་མཁས་དབང་མང་པོ་འདུས་ཏེ་སྒོ་བསྐྱེད་ཅི་
པོན་དང་འབྲེལ་ངོ་མཆར་གྱི་བསྟོད་བསྐྱབས་དང་བཅས་སྒོ་ཅེ་གཅིག་འདིལ་
གྱིས་ཉན་པར་འཆང་ཁ་ཡོད། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་སྤྱེ་པེབས་ཡོད་
ཀྱང་དེས་མཐའ་འདོམས་གྱི་ཐག་གཅོད་མཛད་པས་ཆང་མས་དད་འདུན་ཆེན་པོ་
གནང་གི་འདུག ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཀྱན་རྒྱལ་མཆོན་མཆོན་ཅན་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་སྐྱབས་གྲོས་རྣམས་པེབས་ཆེ་སྤར་དང་མཉམ་
བ་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གཟི་བརྩིས་རྒྱུད་དུ་བྱིན་སོང་།

སྟོ་བ་ཆབ་མདོ་རྒྱ་ར་སྤྱལ་སྒྲ།

སྟོ་བ་ཆབ་མདོ་རྒྱ་ར་སྤྱལ་སྒྲ་ནི། ཀུན་སྣང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་
འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་ཆེན་པོས་སྤྱི་ཞུ་ཆེ་ཞིང་། གསུང་ཚུལ་
སྟོ་བ་བྱུ་དང་བྱུན་མོང་གི་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པས་བྱུགས་གྱི་བུམ་བཟང་
གཉམས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་ཆེན་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་ཆ་ཆང་དང་བཅས་
དགོ་བཤེས་ལྟ་རམས་གྱི་དམ་འཛིག་མཛད་དེ་པ་ཡུལ་དུ་པེབས། དེ་ནས་

ཞིང་། ལྷན་གྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུ་བཟོད་ཀྱི་ལྷོ་བ་དགོངས་པར་མཛད་པས།
ཨ་མདོ་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་སོགས་མདོ་སྟོད་སྟོན་མཁན་གྲགས་ནས་དགའ་གནད་དང་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞི་ལས་བཅུམས་ཏེ་འཕྲིན་ཡིག་ཁག་མང་དུ་འཕུལ་འབྱོར་ལའང་
གསུང་ལན་ཟབ་ལ་བརྒྱུང་ཞིང་། གང་ལ་གང་འོས་པའི་འཕྲིན་ལན་བཏང་སྟེ་མ་
རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བཀའ་བར་མཛད།

ཨ་མདོ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་ལེབས་ཀྱིས་རིན་པོ་
ཆའི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར། དང་པོའི་ཆར་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་དགག་སྐྱབ་
དགོས་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་གཏམ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྲོ་བས་ན། རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྗེ་རིན་པོ་
ཆའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་ནམ་ཡང་དགག་པར་མི་རུས། གལ་ཏེ་དེད་ཀྱི་ལྷ་བ་དགག་པར་
འདོད་ན་དེད་གཉིས་ཅོད་པའི་དུས་བཏང་། ཅོད་གྲོགས་ཀྱིས་མཐའ་སྟོར། ཆད་
ཐུབ་ཀྱི་ཅོད་དཔང་དུ་མ་སྒྱུན་བྲངས་ཏེ་ཅོད་པས་ཆོག་གལ་ཏེ་ཁྱོད་རྒྱལ་ན་བདག་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་བདེར་གྱིས། གལ་ཏེ་ང་རྒྱལ་ན་ཁྱེད་དེད་ཀྱི་སྟོབ་མར་འཇུག་གི་ཡིན་
ནམ་དེ་ལུགས་ཁྱེད་མཛོ་བསམ་ཐོངས། ངས་རང་དགར་ལན་མི་འདེབས། ཅི་
སྟེ་མ་ཤེས་བཀའ་སྟོབ་ཁྱེད་ལ་ཡིན་ན་ཞི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ངེ་བ་གནང་ན་ངས་
ལན་གང་ཤེས་ལུལ་ཆོག་གསུངས་པས། ཁོ་ཡང་སྐྱེངས་ཤིང་དཔའ་འཁུམས་
ནས་བཀའ་སྟོབ་ཁྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཞུས་འདུག

དེ་དང་མཐུན་པར་ངེ་བ་ངེས་ལན་མཛད་པས་མཁས་པ་མཁས་པའི་
ནང་ན་མཛེས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བན་ཚུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་འཕྲོག་
རེས་ཀྱིས་ཆོས་གྲོགས་དམ་གཙང་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ལྷག་པར་དུ་དགེ་འདུན་
ཆོས་འཕེལ་ཡང་ཐུགས་རབ་ཏུ་མགུ་སྟེ་དྲོགས་གནད་ཀྱི་མཐའ་གཙོད་ཁྱེད་ལ་
ཞི་ཚུལ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་རང་བསྟེན་གྱི་ཡོད་འདུག་ལ། ལྷན་པས་འགའ་ཞིག་ཏུ་

འབྲས་སྤྲུངས་སུ་རིག་པའི་དབང་སྤྲུག་གཅིག་འདུག དེ་ནི་ཚུལ་ཁང་སྤྲུག་མ་རེད་
ཅེས་ཞུས་ཤོད་ཀྱང་གནང་གི་ཡོད་སྟེ།

ཕྱིས་ཡལ་ལོ་སྤྲུངས་མཁོན་ཆེན་པོས་རྒྱས་པ་མཁའ་པོར་བསྐྱོ་
གཞག་སྤྲུག། སྤྲོད་གཉེར་བ་མཐོ་རིམ་གསུམ་བརྒྱ་བཀལ་བར་དབུ་མ་ཅ་འདུག་
དཔོངས་པ་རབ་གསལ་གསུམ་སྤྲུག་གི་བཀའ་འཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྤྲུག། དེ་
བཞིན་ལེགས་བཤད་སྤྲུང་པོ་དང་ཆོད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་འཁྲིད་ཀྱང་ཡང་
ཡང་མཛད་པས་དབུ་ཆོད་གཉིས་ཀྱི་འཆད་སྤྲུག་ལ་མཛད་ཇེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ།
འཇར་དགུན་ཆོས་སུ་ཡང་ཡང་ཐེགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སྤྲུང་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་
ཆོད་མ་འཆད་སྤྲུག་མཛད་ཅིང་། འཛིན་གྲ་དང་པོའི་དཔེ་བྲིད་སོགས་སུ་ཆོད་མའི་
གཞུང་གི་བསྐྱེད་པའི་བདག་པོ་ལྟ་བུར་མཛད།

རྒྱས་པ་མཁའ་པོ་ལོ་དུག་བསྐྲུངས་ཏེ་ད་ལྟའང་འབྲས་སྤྲུངས་སུ་
བཞུགས་འཇགས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཞིང་། སྤྲུ་ཆོད་དེ་ལ་ལྟ་ཆོས་འབའ་ཞིག་མ་
གཏོགས་འཛིན་ཏེན་མི་ཆོས་ལ་ཐུགས་སྤྲུང་མ་མཛད་པར་བཏེན། རྒྱ་དམར་
གྱིས་དང་པོར་ཆོས་ཆོགས་དང་དེ་ནས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཆོགས་ནང་བཅུག་སྟེ་
བེད་སྤྱོད་གང་འཆམ་བཏང་སྟེ།

སྤྲུག་པ། གཞུང་ཐབ་རྒྱ་མཆོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིས། །བན་དབང་
གསེར་རིའི་དབུས་ན་རི་དབང་བཞིན། །པས་རྒྱལ་འཛོམས་ལ་ལུང་རིགས་ཐོག་
ལྟ་བུ། །ལུང་ཅམ་སྤྲོན་མེར་བཏེགས་ལ་ཉི་མ་བཞིན། །ཞེས་པའོ། །

རྒྱལ་རྒྱུ་དག་བཞེས་སྤྲོ་བཟང་སྤྲོན་ལམ།

རྒྱལ་རྒྱུ་དག་བཞེས་སྤྲོ་བཟང་སྤྲོན་ལམ་ནི། གོང་བཞིན་ཆོགས་ཆོས་

གྲ་དང་བསྐྱབ་པ་སྒོའ་གཉེར་ཚུལ་བཞིན་མཛད་པས་དབྱ་པར་ཆད་གསུམ་དང་
ཁྱད་པར་འདུལ་མཛོད་ལ་མཁས་པར་གྱུར། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་གཉིས་
པའི་མཆན་གནས་ཐོབ། སྟག་ཕུ་དྲེ་རྩེ་འཆང་གི་མཆོག་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་
འཛིན་མཛད་ཅིང་། རྒྱས་པ་མཁན་པོ་མཛད་བཞིན་རྒྱ་དམར་གྱི་ལག་ཏུ་ཤོར།

སྒོམ་ར་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཆེ་རིང་།

སྒོམ་ར་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཆེ་རིང་ཡང་། གང་གི་ཞབས་ལ་
གཏུགས་ཏེ་ལུང་རིགས་སྤྱ་བའི་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། མཁས་བཙུན་བཟང་
གསུམ་ལ་མངའ་བརྟེན། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་བཞི་པ་ཐོབ་ཅིང་པ་ཡུལ་
དུ་ཐེབས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཞུགས།

༡༩༦༠ ལོར་སྐྱབས་རྩེ་ཟངས་འབུམ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཐང་དགོན་དུ་
གྲ་བཙུན་རང་ཚུགས་བཏན་པ་བརྒྱ་ལྷག་སྒྲོར་བཞུགས་ཡོད་པ་རྣམས་བསྐྱུས་
བསྐྱང་ཐོག་དབྱ་འདོམས་སུ་བསྒྲོ་བཞག་ཏྲར་ཐུགས་ཁུར་དཔེ་རྒྱ་བལ་བ་བསྐྱེད་
དེ་ ༤༤ གི་བར་དགེ་འདུན་གྱི་འདུལ་ཁྱིམས་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་
བཞེས། བཤད་སྐྱབ་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་
སྒྲོར་གནང་མཛད།

དེ་ནས་རིག་གནས་གསར་བརྩམས་བཅན་འཕྲོགས་བྱས་ནའང་རྒྱ་དམར་
ལྷ་སྒོས་ཆོས་མེད་གྱི་སྤྱ་བ་ངན་པ་མཐའ་དག་དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ལམ་
ནས་བསུན་སྤངས་སྒོ་ཀུན་ནས་མཛད་པས། ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་མ་རྟེན་ནས་
བྲག་པོས་བཅན་ཤུགས་ཁོ་ནས་དམ་གཙུན་འོག་བཅུག་ཀྱང་མི་དམངས་ནས་
བཙེ་བཀྱར་ཆེ་བས་སྒོག་ལ་ཉེ་ཞོ་མེད་པར་འཆོ་བཞུགས་ཐོག་ཉེ་ལམ་སྤྱ་ནའི་

བཅའ་ཁྲིམས་དཔྱད་སྐབས་པ་རྒྱུ་ལྟར་འདུག

སྐུ་མཁའ་ལྷན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

སྐུ་མཁའ་ལྷན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞི། མོང་བཞིན་ཆོག་པ་
ཆོས་ཀྱི་དང་བསྐྱབ་པ་སྐྱོབ་གཉེར་ཚུལ་བཞིན་བཀྲིས་ཐོག་གཞུང་ལུགས་རབ་
འབྱུངས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་མཐའ་རྒྱ་ཆོད། སྐུ་མཁའ་ལྷན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཞིག་ཡིན་ཡང་དང་པོའི་ཆར་མཁས་པའི་གྲགས་པ་མི་མངོན་མོད། འོན་ཀྱང་
དགེ་བཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་སྐྱོབ་ཀྱི་གྲགས་པ་ཇི་ཆར་ཕྱིན་ཏེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་
ཨང་གསུམ་པའི་མཆོད་གནས་ཐོབ་སྟེ། ས་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་རྒྱུ་ཆར་བསྐྱོད།

ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་གནང་སྐྱབས་ས་འགྲུལ་ཏེ་ཅང་
ཆེན་པོ་ཐོད་རིགས་ས་ཁུལ་ཀྱན་ལ་བྱུང་བ་དེའི་སྐྱབས་སྐྱོབ་མ་ཆོ་བཤེས་འཇུག་
གྱིས་རྟུལ་བརྟུལ་པོར་གྱུར་ཀྱང་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤྱིང་འཇགས་ཐོག་ཐུགས་
སྐྱོན་གནང་བས། དེའི་ཉེ་སྐྱོར་ལ་གཏོར་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་གསུང་ཆོས་གནང་
ས་དེར་སྐྱོན་ཆ་མ་བྱུང་བས་ངོ་མཆར་གྱི་བསྐྱོད་བསྐྱུགས་ཆད་མེད་བྱུང་འདུག

གྲུ་གེ་དགེ་བཤེས་ཀན་རིག་འཛིན་བསྐྱུར་བ།

གྲུ་གེ་དགེ་བཤེས་ཀན་རིག་འཛིན་བསྐྱུར་བ་ནི། ལུ་རུ་རྒྱ་བྱང་ཞེས་
པར་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་སྐྱུ་འཁྱུངས། ཐོག་མའི་ཆར་གཙང་ལུལ་བཀའ་རྒྱུད་
དཔྱོན་པར་བཞུགས་ཤིང་། རིག་གནས་དང་དཔྱོན་པ་དེ་གའི་ཆོས་ལུགས་ལ་
སྤྱངས་ཏེ་མཁས་ཤིང་ཆུབ་པས་ས་ཡུལ་དུ་ཐེབས་པར་བཞེད་ནས། བཀྲའི་ཤིས་

ལྷན་པོ་དང་དབྱུག་གི་གདན་ས་གསུམ་སོགས་སུ་ཆོས་མཁུ་ལྷན་པོ་བསྐྱོད་
དེ། འབྲས་སྤྲུངས་སྒོ་སྒྲིང་གྲུ་གེ་ཁང་ཆོན་དུ་ཉིན་ཞག་འགའ་ཞིག་བཞུགས་པ་
ན། གདན་སའི་ཁྱིམ་ས་ལུགས་དང་སྒོ་བ་གཉེར་བྱེད་སྤྱོད་གས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་
དུ་འཕྲོགས་ཏེ་དེ་གར་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱིས། འགོ་བསྐྱུས་གྲུ་ནས་གཞུང་ཆོན་པོར་
གསན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཡ་མ་བུལ་བར་མཛད་དེ་སྒོ་བ་སྤྱོད་ཐོན་པ་ན། སྤར་
ཡང་པར་བྱིན་དབྱུགས་འཛིན་གྲུ་སྤྱོད་མཛུངས་སྒོ་བ་སྤྱོད་མཛད་པས་གཞུང་ཆོན་
བཀའ་པོད་ལྷན་ཆུང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
པར་མཛད། སྤྱོད་པ་རིག་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་མིན་ཡང་རྟག་གྲུས་གཉིས་འགྲུས་ཀྱི་
བཙུན་འགྲུས་བཙུན་སྤྱོད་དཔའ་གསུམ་གྱིས་མཐར་འཁྱོལ་མཛད་མཁན་ཞིག་ཡིད།

རྟག་པར་དགེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་ཁོད་ཀྱི་བཙུན་བཞུགས་འབའ་ཞིག་ལ་
བཏེན་ཅིང་། གྲུ་བཙུན་དབྱུག་པོ་ཁོ་ནའི་རྣམ་པ་ལས་མེད་པས། གྲུ་ཆང་ལས་
སྤྱོད་ཆོས་ངོ་མ་ཤེས་པར་གསར་པའི་མཉམ་དུ་ཆ་སྤྱོད་པས་བྱས་ནའང་སྤྱོད་སྤྱོད་
མེད་པར་བཞུགས་ཤིང་། ཆོས་གྲུ་ཆུལ་བཞིན་དུ་འགྲིམས་ཏེ་ཆོགས་བསམས་
སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་སྤྱོད་དུ་བྱིན་པར་མཛད་དེ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་
འཕར་མ་གཏོང་གནང་མཛད། སལ་ཆེ་བ་ནི་དཔེན་པའི་རི་ཁོད་འགྲིམས་ཏེ་ཆོ་
དང་སྤྱོད་པ་མཉམ་པར་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྲ་བུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཁོ་
ནར་བཏེན་ནས་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན། འཛིན་ཏེན་ཆོས་བརྒྱུད་ཡེ་ནས་
མ་འདྲེས་པར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོན་པོར་གྱུར།

ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆོན་པོས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤོང་
པའི་འཁྲིད་ལུང་གནང་དགོས་ཀྱི་ནན་བསྐྱུལ་མཛད་པས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པར་
གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཏབ་ཀྱང་མ་གསན། དེ་རྗེས་སྐྱབས་རྗེ་རྣམ་པ་གཉིས་

རྒྱལ་པོ་དག་གི་འཇམ་དཔལ་བསམ་འཕེལ།

རྒྱལ་པོ་དག་གི་འཇམ་དཔལ་བསམ་འཕེལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འདུལ་བའི་བྲག་བཞེས་གཙོ་བོར་གནང་བའི་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་རྒྱ་ཆེན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་འདུལ་མཛོད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། དབྱ་པར་ཆད་གསུམ་གྱི་རིག་སྟོབས་གོང་གསལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལྟར་མི་མངོན་ཀྱང་། རྒྱུ་ཆམན་པ་ལ་གཞུང་དོན་འཆད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་། མན་ངག་གི་རྒྱན་སྒྲིང་བ་ལ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད། དག་གིས་ལྟ་རམས་པའི་གྲ་སྒྲིང་མཛད་དེ་མཆོན་གནས་ཨང་གཉིས་པ་ཐོབ།

དེ་བཞིན་སྟན་སུམ་བྲག་གིས་ལའང་བྱང་ཞིང་ལོབས། དེ་ནས་རྒྱད་པར་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྤྲུལ་རྩེ་རྩེ་ཐེག་པར་གསན་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་ལ་མ་བྲལ་བར་མཛད། རྒྱུ་རིགས་ཉེར་མཁོ་ཀྱན་འདུས་ལྷགས་ཚུལ་མཛད་པས་སྟོབ་གཉེར་བ་ལས་དང་པོ་བར་པན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཡོད། གཙང་པ་མཁན་པོ་སྐྱ་གཤེགས་པ་དེའི་སྐྱ་ཆབ་ཏུ་སྒྲིང་མཁན་པོར་བསྐོ་བཞག་ལྟར་ལོ་གསུམ་བསྐྱངས།

དེའི་རིང་བྲག་མཛོད་དང་སྐབས་མཛོད་སྤེལ་གཉིས་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཅིས་རྒྱག་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། ཡོང་འབབ་རྣམས་དག་འདུན་དམངས་ལ་ག་ཁྱེད་ཐེམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། འབྲུ་ཕོགས་སྤར་ཡོད་ཐོག་འབྲུ་ཁལ་གཉིས་རེ་དང་དཔལ་ཕོགས་སྤར་ཆ་མཛད་པ་དང་། སྟོབ་གཉེར་བ་མེད་པའི་ཁང་ཆོན་ཁག་ལ་བྲུ་གཞོན་མང་པོ་སྟོབ་གཉེར་དུ་བཅུག་པ་ཕོགས། དག་འདུན་གྱི་འཆོ་བ་དང་སྟོབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་རྒྱབས་ཆེན་མཛད།

གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲུག་པས་དངོས་སྟོབ་རྣམས་ལའང་པན་
ཆུབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། རང་ཉིད་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རྩི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་
སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱང་དགྱི་བར་མཛད་པས། གདུལ་བྱ་ལ་མ་རན་པའི་གསུང་ཆོས་
ཀྱི་སྟོང་སྐད་མ་བསྐྱགས་ཀྱང་སྟོབ་མའི་རྒྱུད་དང་འབྲས་ལེས་ཀྱི་པན་ཆུབས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སོགས་མདོར་ཅན་མོ། །

མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཆེ་བརྟན།

མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཆེ་བརྟན་ནི། གཞུང་ཆེན་ལྗེ་ཙུང་ལག་མཐའ་
དག་ལ་གཟེགས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཆོག་དོན་མ་ལུས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་
མཁས་པའི་བྱ་མཆོག་ཅིག་ཡིན་པས་ཉགས་བསལ་གཏོང་བྱུ་ལ་གཟེངས་མཐོ་
བ་མ་ཡིན་ཡང་གསུང་ལན་གང་མཛད་ཟབ་ཅིང་བརྗིད་བ་དང་། ཟིན་མཆོམས་
མཁྲིགས་པས་ཚིད་རིགས་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་སྤྲུག་ཀྱང་ཐུབ་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད།

དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཆོན་གནས་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱུད་
སྟོང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྤྲུགས་རྩི་རྩེ་ཐོག་པའི་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་སྟོམ་
གསུམ་ལ་མ་བྱལ་བར་མཛད་པས། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོར་
གྱུར། སྤྲུགས་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཆོན་གནས་ཐོབ། རྒྱུད་སྟོང་ལྷ་མ་དབུ་
མཛད་དང་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཆོས་ཁྲིམས་ཉམས་པ་སྤྲར་གསོ་དང་མི་ཉམས་
གོང་སྤེལ་གྱི་སྤྲུགས་ཁུར་དཔེ་ལྷ་བྱལ་བར་མཛད།

མཁན་ཟུར་དུ་པེབས་ནས་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་ཁྲའི་དབུང་གིས་
བོད་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་བཟུང་སྟེ་མི་མང་འདུས་འདྲིམས་སར། ཐོས་པ་ཅན་
གྱིས་མི་བཟོད་པའི་འཐབ་ཚིད་བཟོད་སྤྲུགས་མེད་པ་གཏོང་བཞིན་པ་དེར་ཡོང་།

དགོས་ཞེས་བཅན་བཤད་ཐེངས་མང་བཏང་ཡང་སྐྱེ་བསྐྱེན་ནས་མ་ཐེབས། དེ་
 རྗེས་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཐེར་གོ་འཁོར་ལོ་བཏང་ནས་ད་ལྟ་རང་འབྲིད་དགོས་ཐེར་
 བ་ལྟར་གདན་ཁྱེ་སོང་བ་ན། མཁན་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐེར་གོ་སྐྱེས་ནང་བཅུག་
 ནས་ཐད་ཀར་ཆོག་གས་འདྲེེ་སར་སྐྱོལ་གསུངས་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཆོག་གས་འདྲེེ་
 སར་སྐྱེབས་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱེད་ནས་སྐྱེ་བྱུང་དེར་བསྐྱེལ་དུ་བཅུག་
 བས། རྒྱ་དམར་དེ་དག་ངོ་ཆ་ཁ་སྐྱེད་ཀྱིས་སྡོད་དགོས་ཆགས་བ་དང་། དེར་
 འདུས་མི་མང་རྒྱལ་མཁའ་ལྷ་སྐྱེ་བྱུང་བྱོད་མ་ཡིས་བར་རྒྱ་དམར་ལ་ཅིས་སྡོད་གནང་
 བ་དེས་སྐྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་འདུག་པར་ཤེས་ཤིང་། སྐྱེས་བྱུ་དམ་པའི་མཛེད་
 རྗེས་ངོ་མཚར་ཅན་དུ་བསམས་ནས་དད་གུས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་བྱུང་སྐད།

རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཡང་མང་ཐོས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བསྐྱབ་གསུམ་རིམ་
 གཉིས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཏུ་གྱུར་ཡང་། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ཁོ་ནར་བརྟེན་པའི་
 བཀའ་གདམས་པའི་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད།

པ་ར་དགོ་བཤེས་རྒྱལ་མཁའ་ན།

པ་ར་དགོ་བཤེས་རྒྱལ་མཁའ་ནི། གང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གོང་
 བཞིན་མཁས་པ་ཆེན་པོར་ཐེབས་ཏེ་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཨང་གཉིས་པའི་
 མཚན་གནས་ཐོབ་ཅིང་། ཏ་ཅང་གི་བྱུགས་ཉམས་ཚུང་ལ་ཞི་དུལ་ཆེ་བ་ཞིག་
 ཡོད་ཡང་སྐྱེ་ཆེ་མ་ཟེན།

པ་ར་མཁན་བྱུང་གན་པརྒྱ་རྒྱལ་མཁའ་ན།

པ་ར་མཁན་བྱུང་གན་པརྒྱ་རྒྱལ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོ་ནི། དགུང་

ལོ་ ༡༩ རོག་གདན་སར་ཕེབས་ཞུགས་གནང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཕགས་པའི་
རིགས་བཞི་ཁོ་ནར་བཞེན་ཏེ། འགོ་བསྐྱུས་གྲ་ནས་མཐར་དཔལ་གསང་བ་འདུས་
པའི་བར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བརྟན་བ་བསྐྱེད་པས་
གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ཐུགས་སུ་རྟུང་ཅིང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཁྱབ་
མཉམ་གྱིས་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་དུ་གྱུར། བྱེད་པར་དུ་ལུང་གི་ཆོགས་འཛིན་
པ་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལྟ་བུར་བསྐྱགས། སློབ་གཉེར་མཇུག་ནས་ལོ་བཅུ་
ཕྱག་ཙམ་ནས་མཆན་གྱི་གྲགས་པ་འབར་ཞིང་། སློབ་མ་རྗེ་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ་
སློ་སྤྲོད་སློབ་གཉེར་བ་པལ་ཆེར་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཇུག་ཅིང་། དགྲུང་
ལོ་ ༢༣ ལ་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་ཀྱི་གྲ་སྒྲོར་མཇུག་དེ་ལྟ་རམས་ཨང་དང་
པོའི་མཆན་གནས་ཐོབ། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྤྲད་དུ་བཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་
གསང་སྤྱགས་རྩོམ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་ཉམས་བཞེས་མཐའ་དག་ཐུགས་
སུ་རྟུང་ཅིང་སྤྱགས་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཆན་གནས་ཐོབ།

དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་ ༢༥ ཕེབས་པ་ན་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་
རྒྱས་པ་མཁན་པོར་བསྐོས་ཞུགས། དེའི་རིང་སྒོ་མང་བྱུང་ཆུ་ཁང་ཆོན་དུ་སློ་
སྤྲོད་པར་བྱིན་སྤྱི་དོན་རྒྱ་བ་གཉིས་ཙམ་རིང་ཐབ་ཁྱིད་མཇུག་པ་སོགས་གཞུང་
ཆེན་ལྔ་དང་། གསང་སྤྱགས་རྩོམ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་དཀའ་ཐབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་མཐའ་
དག་གང་ལ་གང་འདོད་སྦྱལ་ཏེ། རི་ལྷོ་པ་རྒྱའི་ཆལ་ལ་བྱུང་བ་འདུས་པ་བཞིན་
དུ་ལུང་རིགས་ཀྱི་གཤེག་རྩལ་བཟ་བའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བུའི་ཆོགས་འདུས་
ཤིང་རོམ་པར་མཇུག།

དགྲུང་ལོ་ ༢༦ ལྷི་ལོ་ ༡༩༥༦ རོག་སློ་སྤྲོད་མཁན་པོར་བསྐོས་ཞུགས་
སྐལ། མཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བཞེས་ཤིང་། ཆོས་སྤྱིད་གང་ཅིར་མཁྱེན་

གཞུང་ས་མཆོག་ལའང་རང་འཇགས་གསོལ་སྤུལ་ཡོང་བར་ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་ས་
ཆེ་ཞུས་པ་ལྟར་རང་འཇགས་བཞུགས་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ཕེབས། རིན་པོ་ཆེ་ནས་
ཀྱང་སྤྱོད་ལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་སྤྱགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཆོགས་ཆོས་སློབ་གཉིས་
ལ་དམིགས་བསལ་ཀྱིས་གཟིགས་སྤྱོད་མཛད།

དེ་ནས་སྤྱགས་པའི་ཡུལ་གྱུ་དོག་པ་དང་ཆ་བ་ཆེ་བ། འབྲུ་མིན་མང་བ་
སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པས་དགེ་འདུན་རྣམས་ས་ཆུ་འཕྲོད་མིན་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ཏ་ཅང་ཆེ་
བར་བཞེན། རྒྱ་གར་སྡོམ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་སུ་སྡོམ་བཞུགས་མཛད་པ་ལྟར་
དགའ་འབྲས་གཉིས་མོན་རྩོར་གཞིས་ཆུགས། དེར་ཡང་ཆ་བ་དང་ས་ཆུང་འཕྲོད་
དགའ་བ། ལས་སྤྱོད་མེད་པའི་སོ་ནམ་ཀྱི་ལས་གཞི་ཆེ་བའི་དགའ་དུབ་སོགས་
སྤྱོད་ལ་ཆེས་མང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་དགེ་འདུན་ཀྱི་སྤེལ་སྤྱགས་
ལ་བསྐྱེད་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ བར་རྒྱས་པ་མཁན་ཐོག་ལོ་གཉིས་དང་སློ་སྤྱོད་
མཁན་པོ་ལོ་ ༡༥ མཛད།

དེའི་རིང་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གང་ཐད་ནས་སྤྱོད་ཆོད་སྤྱོད་ཅམ་མེད་པར་
དད་མོས་གཅིག་གྱུར་དུ་བྱམས་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པ་མཛད་པས། བསྟན་མིན་ཀྱི་
མཛད་རྗེས་དཔེ་རྒྱ་བལ་བ་བྱུང་ཤིང་། སློ་སྤྱོད་མཁན་བྱུར་དུ་བཞུགས་ནས་ཀྱང་
གྲ་ཆང་གི་ཆོད་འཛིན་དང་། འབྲས་སྤྱངས་སྤྱོད་ཁུར་འགན་བཞེས་ཏེ་གདན་
ས་གསུམ་སྤྱོད་དང་། ཁུར་པར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དགའ་སྤྱངས་པར་བཀའ་འཛིན་
ལྷག་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དགེ་འདུན་སྤེལ་སྤྱོད་བར་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟ་
བྱུར་མཛད།

གནས་ཆུང་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་ཆོགས་ཆེན་གསར་བཞེངས་དགོས་
པའི་བཀའ་ལུང་ཕེབས་དོན་བཞིན། འབྲས་སྤྱངས་ཆོགས་ཆེན་ཀྱི་འདུ་ཁང་

ཆེ་ཆད་དགེ་འདུན་ཉིས་སྟོང་བཀའ་བཤོང་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་
གསར་བཞེངས་མཛད། མཐུན་ཀྱིན་ཡོང་དམིགས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་ཕྱི་ནང་
གི་རོགས་རམ་ངང་གིས་འདུས་ཏེ་ཉིན་སྟོང་བརྒྱད་འབུམ་བཀའ་བ་སྟོན་གཏོང་
ལས་བསྐྱུན་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་འདེན་དམ་པར་གྱུར་ཅིང་། ཡལོང་ས་སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་ཡང་ཐུགས་རབ་ཏུ་དགུས་ཏེ་ལེགས་སོ་དཔག་མེད་སྦྱུང་བས་
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

བར་གསེང་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོན་གཏོང་བ་རྣམས་ལ་གང་ལ་གང་འོས་སུ་
གཞུང་ཆེན་ལྷན་གཅོས་པའི་སྟོན་འཛིན་ལྟར་བཞིན་མཛད། ཡལོང་ས་སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོས་བཀའ་ཚུལ་མཛད་དགོས་ཀྱི་ནང་མོལ་སྦྱུང་དོན་བཞིན། སྟོ་
སྟོང་པར་ཕྱིན་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་སྟོ་གསལ་དགའ་སྦྱེད་སྟོང་གི་ཁོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་བ་གཞུགས་ཆེ་གས་སྟོང་ཆ་སྟོང་ཆ་གཉིས་གསར་ཚུལ་མཛད་དེ་ད་ཆ་དཔར་
བསྐྱུན་ལེགས་བྱུང་བའི་པ་དང་། དབུ་མའི་མཆན་འགྲེལ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཟོ་
སྟོན་བྱུང་ནས་དཔར་བསྐྱུན་མཛད་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་སྟེ་ལོ་ ༡༩༩༣ འདིར་
དགུང་ལོ་ ༥༩ ཏུ་ཐེབས་ནས་འཆོ་བཞུགས་བཀའ་བློན་ཆེ་ཞིང་། སྟོང་ཀྱང་
བསྐྱུན་འགྲེལ་མཆོད་སྟོང་དབང་པོར་ཞབས་ཟུང་བསྐྱུང་བརྟེན་པའི་གདུང་
ལྷགས་དག་པོས་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་རེ་ཞིག་བྱུང་བ་ལགས་སོ། །

པ་ར་ལག་སྟོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཁའ་ལྷ་མོ་

པ་ར་ལག་སྟོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཁའ་ལྷ་མོ་དཔལ་བཟང་པོ་
མཆོག་ནི། དགུང་ལོ་ ༡༩ རོག་གདན་སར་ཐེབས་ཏེ་གོང་བཞིན་འཕགས་པའི་
རིགས་བཞི་ཁོར་བུ་རྟེན་ནས་ཆོགས་ཆོས་བྱ་ཚུལ་བཞིན་འགྲིམས་ཏེ། གཞུང་

ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ལུས་
སྒོག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆོགས་ཆོས་ལ་བརྟན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་། སྦྱོར་སྒོ་བས་
ཀྱི་རིག་ཅལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཅོད་རིག་ལ་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་དུ་གྱུར།

བར་ལམ་སྐྱེ་སྐྱེན་ཆ་བས་ཆེ་ཡུན་རིང་བཞེས་ནས་པལ་ཆར་བྱི་མའི་
ལམ་དུ་ཕྱོགས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདེན་པས་སྐྱེ་ཆེ་ལ་བསྒྲོན་པ་འཕུང་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་
ཆེ་བསྐྱེད་སྟེ་སྤར་བཞིན་སོས། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྒོ་གོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་
ཆེ་བ་ཆོས་པ་བཞིན་དུ་འཕེལ་ཏེ། གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་
མཁྱེན་རབ་བརྟེས། དེ་ནས་སྒོ་བ་མའི་ཆོགས་ཀྱང་མང་དུ་འདུས་ཤིང་། བྱད་
པར་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་
མན་ངག་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་ཤིའི་ཚུལ་དུ་བྱུགས་སུ་བསྟེམས།

དགྲུང་ལོ་ ༡༩ རོག་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲ་སྒྲོར་མཛད་དེ་ཨང་
དང་པོའི་མཆན་གནས་ཐོབ། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྦྱང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་
སྤྲུལ་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་གཞུང་ལ་དབྱིས་བྱིན་པར་སྦྱངས། དང་པོའི་ཆར་ཀླན་
ཉི་མ་དབུ་པར་ཆོད་གསུམ་ལ་མཁས་པ་ལྟར་འདུལ་མཛོད་ལ་མཁས་ཚུལ་མི་
འདུག་ཅེས་གསུངས་མཁན་སྤང་ཡང་། ལོ་ཤས་མཆོམས་ནས་འདུལ་མཛོད་
ལའང་མཁྱེན་རྒྱ་བས་ཐོགས་མེད་དུ་བརྟོག་ནས་མཁས་པ་གཞན་ཆེ་བལ་བ་
ཆགས་འདུག་ཅེས་གྲ་ཆད་གི་སྒོ་བ་གཉེར་བ་སྐྱེ་བཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོད་
བསྐྱུགས་མཛད།

སྒོ་སྤྱིང་སྒོ་བ་གཉེར་བ་པལ་ཆར་གང་གི་ཆོས་འབངས་སུ་འདུས་ཤིང་།
རིག་སྒོ་བས་ཞན་པ་ཆོས་རྩེ་གོ་དཀའ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་རིག་སྒོ་བས་ལྡན་པ་རྣམས་
ལ་ནི་འཁྲིད་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བྱུག་ཅིང་། ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་ལྟ་བུ་བྱུན་

རྒྱུད་སྟོང་སྤྲུང་ནས་སྒྲ་མ་དབུ་མཛད་བརྒྱུད་དེ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་པར་ཕེབས་པའམ།
ཡང་ན་སོ་སོའི་གཞིས་དགོན་ནས་དབེན་པར་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་མཛད་པ་སོ་སོའི་
ཐུགས་འདོད་དང་། དེའི་འོག་གྲ་ཆང་ཆེ་ཁག་སོ་སོའི་མཁན་པོར་འོས་འདེམས་
ཅམ་ལས་གཞུང་གིས་བདག་གཅེས་བྱེད་སྟོལ་མེད་ཀྱང་། ཡགོང་ས་ཡམཛོག་
འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་དབེན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ལས་གདན་ས་
སོ་སོའི་མཁན་པོ་གལ་ཆེ་བར་གཞིགས་ཏེ། མཁས་པའི་ནང་ནས་ཅེ་ཕུད་རྣམས་
བསྐྱབས་ཏེ་གདན་ས་སོ་སོའི་མཁན་པོར་བསྟོན་གཞག་སྟེ།

ལྷག་བསྐྱད་ཁྲིང་ནས་རྒྱུད་སྟོང་སྤྲུང་གི་མཁན་པོར་བསྟོན་གཞག་སྟེ།
བ་སོགས་གང་ལྟར་དགོ་བཤེས་མཁས་པ་རྣམས་གཞུང་གིས་བདག་གཅེས་
ཀྱིས་རང་འཆམ་ཐག་རིང་དུ་མི་གཏོང་བར་གཞིགས་སྟོང་མཛད། དཔེར་ན།
ཏེ་རྟོར་དགོ་བཤེས་སྟོན་བཟང་དབང་ལྷག་ཀྱང་ལུང་རིགས་ནི་མ་མེད་པའི་ལམ་
ནས་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེ་ལྟར། བ་ལྟལ་དུ་
ཕེབས་ནས་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་མཛད་བཞིན་པ་ལ་འབྲལ་དུ་སྟོང་སྟེ། སེར་བྱེས་
མཁས་སྟན་གྲ་ཆང་གི་མཁན་པོར་བསྟོན་གཞག་སྟེ། བ་སོགས་བསྟན་པ་ཉམས་
བ་སྤྱིང་གསའི་ཐུགས་ལུང་དཔེ་རྒྱ་བལ་བ་མཛད་པའི་སྐབས་ཡིན།

མི་ཉག་མགར་ཐར་སྟེལ་སྟེ།

མི་ཉག་མགར་ཐར་སྟེལ་སྟེ་ནི། ཐུན་མོང་པའི་གཙུག་ལག་ལ་མཁས་
ཤིང་། ལུང་པར་དུ་ཆན་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གཞུང་
ཆེན་པོའི་གསན་བཞེས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ནགས་ལ་མེ་
མཆེད་པ་བཞིན་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ་ཆེ་མ་བཏན་ནོ། །

འདན་མ་སྒྲོ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ།

འདན་མ་སྒོ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི། གོང་དུ་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་
དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་མཆོག་སྤྱལ་ཡིན་པས་ན་
སྒོ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་གྲགས་པས། འདྲིའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ནི་གོང་དུ་གནད་
བསྟུས་ཙམ་བཀོད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྒྲེལ་ར་དག་བཤེས་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ།

སྒྲོམ་ར་དག་བཤེས་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཁམས་ཐང་ལུང་
མཛད་འབུམ་ཆང་དུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ ༡༧ རོག་གདན་
སར་འབྱོར་ནས་དག་བཤེས་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྣོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡེ་
ཤེས་སྒྲོ་ལྷན་དཔལ་བཟང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་འཕགས་
བཤེས་རིགས་བཞི་ཁོ་ནར་བརྟེན་བཞེན་ཆོགས་ཆོས་བྲལ་ཆུ་ལ་བཞེན་འགྲེམས་ཐོག་
གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལཱེ་རྩ་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
ཡ་མ་བྲལ་བཤེས་སྒྲོ་ནས་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་སྤྲུགས་སུ་ཆུད། སྒྲོབ་མའི་
ཆོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས།

དག་པའེས་ལྷ་རམས་ཀྱི་བྱ་སྒྲོར་མཛད་དེ་ཨང་དང་པོའི་མཆན་གནས་
 ཐོབ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཁྱལ་ས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་
 དག་ལ་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་དང་སྟོབ་བ་ཐོས་བསམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་མཛད།
 དེ་ནས་སྤྲལ་ས་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཆན་གནས་ཐོབ། རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་
 རྒྱུད་སྟོད་མཐའ་བྲལ་འཕྲུལ་གྱིས་མཛད་དེ། ད་ལྟ་མཐའ་བྲལ་དུ་བརྟན་འགྲོའི་དོན་

ཆེན་མཛད་བཞིན་འཆོ་བཞུགས་བཀའ་ཁྲིན་ཆེ་ཞིང་། ཐུགས་རྒྱུད་འཇམ་ལ་
ཐུགས་ཉམས་ཚུང་བ། སྦྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱིས་རྟག་ཏུ་འཆོ་ཞིང་།
གསང་སྤྲུལ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་
དེ། བཀའ་གདམས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་བྲག་སྒོལ་གཙང་མར་
སྦྱོང་བཞིན་འཆོ་བཞུགས་ཆེ་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

སྒོམ་ར་དགོ་བཤེས་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ།

སྒོམ་ར་དགོ་བཤེས་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ནི། གོང་བཞིན་ཆོགས་
ཆོས་བྲ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཐོག་ནས་མཁས་བཙུན་
བཟང་གསུམ་འགྲན་གྱིས་དོ་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དགོ་བཤེས་མ་བཟང་
བར་པ་ཡུལ་དུ་གདན་ཁུས་ལྟར་ཕེབས།

པ་ར་སྦྱོར་དཔོན་སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་།

པ་ར་སྦྱོར་དཔོན་སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་ནི། དང་པོའི་ཆར་རིག་སྟོབས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཚོད་རིག་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སྤུན་མཆེད་ཀྱི་ཁ་དབང་
གིས་པ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྟེ་གོ་མིན་ཏང་གི་ལས་ཞབས་མཐོ་གས་སུ་ཚུད། གན་
སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་ཁུ་སྐབས་གསུང་བསྐྱར་དང་། རྟག་པར་
གཤམ་བཅར་གྱིས་སྤེལ་བས་ཆེན་བསྐྱབས་པས། གན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་
ཆོས་འཆད་སྟེལ་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་གནང་བ་གང་ཅིར་པན་ཐོགས་ཆད་
མེད་བྱང་འདུག།

ཐུགས་ཁའ་དག་གི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་

ཐུགས་ཁའ་དག་གི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ གང་གི་ཞབས་པད་
བསྐྱེད་ཏེ་གོང་བཞིན་ཆོག་མཆོག་གྲུ་དང་སྒྲོབ་གཉེར་དཔེས་ཕྱིན་པར་མཛད་
ཅིང་། གཞུང་ཆེན་དང་ཁྲུང་པར་དབྱེ་ཆད་ལ་ཕྱིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་། བཀའ་
ལན་གྱི་རིག་སྒྲོབ་ཆེ་ལ་ཟབ་པས་པས་ཀྱི་ཆོས་པས་སྒྲུགས་མི་རྙེད་པ་ཞིག་
ཡིད། རྒྱ་གར་རྡོར་གདན་དུ་སྟོང་རམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཨང་གཉིས་པའི་མཆོན་
གནས་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོའ་ ༥༥ བར་སྒྲོ་སྒྲིང་མཁན་པོར་བསྐོས་གཞག་ལྟར་
མཛད་དེ། རྒྱ་ལམ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་སྒྲོབ་གཉེར་བའི་ཁུར་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་ཏེ་
སྒྲོབ་གཉེར་དང་ཆོས་ཁྲིམས་ཉམས་མེད་དུ་མཛད། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་གདན་ས་
གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་སྐབས་བཅོལ་བའི་དགོན་སྡེ་ཁག་སྒྲུགས་གཅིག་ནས་
གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིངས་མ་ཚུགས་པས་འཆོ་གོས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་། ཆ་བ་
མ་འཕྲོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་གྱིས་སྤྱིང་རྒྱུང་ལྡན་བཞིན་
ཡོད་པ་དང་། ཡང་གཉིས་ནས་ལུགས་སྒོལ་གསར་རྙེད་མི་སྒྲོམས་པ་སོགས་ཀྱི་
ལས་དོན་ལ་རན་པ་དང་མི་རན་པ་ལ། འགྲིགས་པ་དང་མི་འགྲིགས་པ་སོགས་
ཀྱིས་མགོ་ཚུགས་ཕྱིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས། མཁན་པོས་བཀོད་འདོམས་བྱ་
རྒྱ་སྐྱུ་ལམ་ཕྱིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་སྐྱུ་ལམ་འཛེམས་མེད་དུ་མཛད་པ་ནི་བཀའ་འདོན་ཕྱིན་
ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་ནས་མཁན་ལྷན་ཐོག་སྒྲོབ་གཉེར་བར་སྒྲོབ་འབྲིང་གྱི་ཁུར་གཙོ་
པོར་བཞེས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་བཞུགས་བཞིན་པ་ལགས་སོ། །

གོ་བོ་དག་བཤེས་ལྟ་སྐབས།

གོ་བོ་དག་བཤེས་ལྟ་སྐབས་ནི། གོང་བཞིན་ཆོག་མཆོས་ལྟ་བུ་གསུམ་ཉམས་ལེན། གཞུང་ཆེན་པོར་གསན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཡ་མ་བུལ་བར་བརྟན་པ་བསྐྱེད་ཐོག་ཏུ་བྱ་བུལ་གྱི་བརྟན་བཞུགས་ཁོ་ན་འཛིན་པ་ལས་སྲིད་ཐབས་གྱི་བྱ་བ་ཡེ་ནས་མི་འདྲེས་པར་མཛད་ཅིང་། གཞུང་ལུགས་ལུང་གི་ཆོག་མཆོས་འཛིན་པ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་སྒྲོབས་པ་རྟེན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་སྤག་སར་ལྟ་རམས་གྱི་བྱ་སྒྲོར་མཛད་དེ་ལྟ་རམས་ཨང་དང་པོའི་མཆོན་གནས་ཐོབ། དེ་ནས་རྩ་སར་དབེན་པར་འགྲིམས་ཏེ་བྱ་བུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་མཛད་བཞིན་ ༡༩༥༧ ཡས་མས་ཅམ་ལ་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

གོ་བོ་དག་བཤེས་དོན་གྲུབ།

གོ་བོ་དག་བཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱང་གོང་གསལ་སྒྲོབ་སྒྲོང་མཛད་དེ། རྒྱ་གར་དུ་སྤག་སའི་ཆོས་སྒྲར་དུ་ལྟ་རམས་མཛད་དེ་ལྟ་རམས་ཨང་གཉིས་པའི་མཆོན་གནས་ཐོབ། ལུགས་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་ཁ་ཏོ་སེར་སྐྱ་གཤེགས། གཞན་ཡང་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ས་ཆུ་འབྲོད་མིན་སོགས་གྱིས་སྒྲོ་སྒྲིང་སྒྲོབ་གཉེར་བ་དག་གས་མང་པོ་ཞིག་སྐྱ་ཆེ་ཟེན་མ་སོང་བས་བསྟན་པ་ཉག་སྤ་འདིར་ཐུ་གའི་སྒྲར་ལ་ཟླ་ལྟག་ལྟ་བུར་གྱུར།

སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྒྲོ་སྒྲིང་གྲ་ཆང་དུའང་ཞན་རིན་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་གྱི་དངོས་སྒྲོབ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱོད་ནས་ཀྱང་། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོར་ལུང་རིགས་གྱིས་དབང་བསྐྱར་ཅིང་བསྐབ་གསུམ་གྱི་བ་གམ་མཐོ་བ། རིམ་གཉིས་གྱི་བང་

མཛོད་འཛད་མཛད་དུ་འཆང་བའི་སྐྱེས་མཆོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཕྱོད་འདུག་ཀྱང་
 བདག་ལྟ་བུས་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་འབྲི་བར་ག་ལ་འབྱོར། བྱད་པར་དུ་དེ་དག་
 གི་ཁྲིད་ནས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏོག་ལྟར་མཛོད་པར་འཕགས་ཤིང་། མཛོད་སྐྱེས་
 ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཏེ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྤྱར་ཕྱོད་པ་
 དང་སྒོ་ཀྱན་ནས་མཆུངས་པ། སྤྱབས་རྗེ་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་
 རྒྱུ་འཆང་དཔལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་བསྟན་འགྲོའི་ཉིན་བྱེད་དུ་འཆོ་བཞུགས་བཀའ་
 རིན་ལྷན་ན་མ་མཆིས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། སྒོ་དམན་པ་བདག་ལྟ་བུས་གང་གི་རྣམ་
 པར་ཐར་པ་འབྲི་བར་འོས་སྤྱོད་མ་མཐོང་བས་མཁས་པ་འདི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཅིས་ཀྱང་ཁུར་དུ་བཞེས་པར་འཆམ།

དེ་བཞིན་ཀླན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མཁའ་ལྷ་མོ་རྒྱ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 གསུམ་ལ་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་རྒྱལ་མངའ་ཡོད་པ་ཉུང་ཤིང་
 ཤིག་དང་། དེ་ཡང་མཆོན་གཞུང་ཅན་ལས་ཆ་ཆང་བ་འགོད་སྤེལ་མ་བྱུང་བས་
 སྒོ་པམ་དང་བཅས་དགོངས་འགའ་མེད་པ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ད་ལམ་མེད་པ་ལས་ལྷག་
 ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་འདི་ཡང་དགའ་བ་བརྒྱ་སྟོན་གིས་བསྟན་པའི་འབྲས་བུ་ལགས་
 བ། ཐོང་བ་གསེར་གཟིགས་ཀྱིས་དགྲེས་ཆོར་འཕེལ་བའི་རེ་བ་དང་བཅས་འབྲས་
 ལུ་ཁང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ སྤྱི་ལོ་རྒྱ་ཆེས་ལ་ལེགས་བྱུང་བཞུགས་
 པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། ཡི་གེ་པ་ནི་རིགས་སྒོ་བ་རབ་འབྱམས་པ་ཆེ་དབང་དགྲ་
 འདུལ་གྱིས་སོ། །

མཐུག་བསྐྱ་བ།

སྤྲུལ་པ། རྒྱུ་གསལ་ལོལ་མཆོ་ལས་ཐོན་རྒྱ་སྐར་བདག །སྤྱིང་བཞིར་
གསལ་མཛད་བདག་སྤྱིའི་ཀླུ་འེ་ཆ་ལ། །རབ་རྒྱས་མེ་ཉླ་ཕྱེང་བ་འབྲུམ་འགོད་
པར། །རྣམ་དཔྱོད་ལོལ་རྩེད་ལོལ་ས་རྣམས་ཅིའི་མི་མཉེས། །འོན་ཏང་མ་རིག་རྩལ་
གྲིས་གཙུགས་པ་ཡིས། །འདབ་རྩིང་མཆིས་ཆེ་བཅེ་བས་བཟོད་བཞེས་ལ། །སྤྲ་
བའི་ཆོད་ལས་གཞལ་བས་སྤྲེས་བཟང་པོ། །དུས་འདིར་ཐོན་པ་ཀུན་གྲིས་དགྲེས་
པར་མཛོད། །དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་དགེ་ཆོགས་བསགས་པའི་རྩིང་། །འདིར་
འབད་ཨིན་ནི་ལས་མཛོས་བྱས་པ། །མཆོག་གསུམ་སྤྲུག་སྤར་ཀུན་བཟང་མཆོད་
སྤྲིན་བྱ། །དབུལ་བས་བྱང་ཆེན་བསྐྱབ་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

༦༡། ལོ་རྒྱ་བ་བེ་རོ་ཅ་ནའི་རྣམ་ཐར་ཟིན་ཟིན།

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྐྱད་དང་པོ།

༡༡། །ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་ཕུ་བཅན་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེ་འབྱུང་གནས། བཤམ་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་གསུམ་བཟོས་ནས་བོད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེན་པ་འཇུགས་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ། བོད་འབངས་ཡོངས་ལ་བྱ་ཡི་ཁྲལ་བསྐྱེས་པ་ལས་ལོ་རྒྱ་བསྐྱབས་ཏེ་དམ་ཆོས་བསྐྱར་དུ་འཇུག་པར་བཅམས་ཏེ། བོད་སྤྱལ་པོ་ལུས་ཐོབ་ཆད་བསྐྱེས་ནས་འབྱམ་ཆོ་ཅམ་ཞིག་བྱུང་། དེའི་ནང་ནས་ཤེས་ལྡན་པ་སྟོང་ཅམ་ལ་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་པལ་སྐྱད་རི་ལྟར་བསྐྱབས་ཀྱང་ཤེས་པར་མ་གྱུར་ཅིང་། སྤྱི་མ་དག་པས་སློབ་དཔོན་བཞད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་བྱུགས་ཐུག་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས་ཐབས་ཤིག་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱུགས་མ་ཐུག་ །ལྷ་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱན་དགའ་པོ་ཆེ་འཕོས་ནས་ཡོངས་སྤྱིའི་ཞིང་ཁམས་མང་དུ་ཉུལ་ནས་སྤར་གྱི་བྱུགས་བསྐྱེད་བཞིན་བོད་ཁམས་ཐུན་པ་སེལ་ཕྱིར། ད་ལྟ་གཙང་གི་སྤྱི་མོ་བྱེ་འཕར་ན། བ་བ་གོར་ཏེ་འདོད་དང་མ་བཟན་ཟ་སློན་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་བྱ་གན་རྒྱ་ཐང་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པ་དེ་པ་མ་གཉིས་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྐྱབ་ན། སྤྱལ་པའི་པཎ་ཆེན་ཅོད་མེད་གྲགས་པར་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་ལུང་བསྐྱེན་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་དགེས་ཏེ་ལྷ་བྱག་གངས་མེད་དང་བཅས་རྒྱལ་སློན་ཏ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐྱོར་ནས་མགོགས་པར་བྱོན་ཏེ། སྤྱི་མོའི་ཡུལ་དུ་སྤྱེབས་པས་དུས་དེར་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་ས་མི་ཤེས་ཤིང་། རྒྱལ་སློན་ཕེབས་པར་དངངས་སྐྱབ་སྐྱེས་ཏེ་སྤྱི་ཕྱིར་འབྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཆད་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཕྱི་ངོའི་དུས་ན་གྲིས་པ་མང་པོས་སྒོ་བླ་གས་སྒྲ་ཆོགས་དེད་ནས་ལོག་
བྱང་བ་དེའི་དགྲིལ་ནས་གྲིས་པ་མགོ་ཆེ་བ། དབྱལ་བ་འབྲས་ལ། མིག་ཏུ་
ཉེ་བལྟ་བ། མདོག་སྒྱུ་བ། ལག་པ་བྲག་རྒྱ་དང་བཅས་ཁ་ནས་རྒྱང་སྒྲུ་འཐེན་
ནས་འོང་བ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་མཐོང་ཆེ་རྒྱལ་པོ་དགྲེས་པས་དེ་ལ་འདི་སྐད་
གསུངས་སོ། །

བ་གོར་ཉེ་འདོད་བྲིས་དུ་ཨེ་ཡོད། བཟ་ཀ་ཟ་སྒྲོན་སྒྱིད་ངོ་ཤེས་སམ།
ཞེས་བྲིས་པར་བྱ་དེས་ཤེས་ཉེ་ད་ལྟ་མིག་འཆོལ་དུ་སོང་། བ་གོར་ཉེ་འདོད་
གཏམ་འཆོལ་དུ་སོང་ཟེར། བྱ་ཁྱོད་སུ་ཡི་བྱ་ཡིན་གསུངས་པས་པ་ཡི་བྱ་ཡིན་
ཟེར། པ་ཡི་མིང་ལ་ངེ་སྐད་ཟེར་བྲིས་པས་ཁྱོད་རང་གིས་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཟེར།
འོ་ན་ཁྱེད་གྱི་མིང་རུས་ཤོད་དང་གསུངས་པས། དེའི་ལན་དུ། དེགས་ནི་མ་ངེས་
སངས་རྒྱས་རིགས། །མིང་ནི་མ་མཆིས་རྣམ་སྒྲུང་སྒྲུལ། །ཡུལ་ནི་མ་མཆིས་
ཆོས་དབྱིངས་གནས། །སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་ཀུན་དགའ་འོ། །རང་ཉིད་མ་མཆིས་རང་
བྱུང་རྣེ་རྗེ་ཡིན། །འགྲོ་དོན་མ་མཆིས་བོད་ཁམས་སུ་ན་བ་སེལ། །

ཞེས་ཞུས། རྒྱལ་པོ་རབ་རྒྱ་དགྲེས་ཉེ་ངེད་གྱི་ཅ་རུ་ཤོག་དང་གསུངས་
པས། ང་བོང་བྱ་བཞོན་ནས་ཡོད་པས་ཡོང་བ་དགའ་བྱེད་རང་ཚུར་ཤོག་ཟེར།
རྒྱལ་པོས་བདེན་སྙམ་སྟེ་ཁོའི་ཅ་རུ་སོང་སྟེ་བྱེད་བཞོན་པ་ལས་བབས་ནས་
ང་ལ་བྲག་ཆོལ་གསུངས་པ་ལ། ཁོས་ང་བྱང་བྱ་བཞོན་པ་ལ་གཡོག་མེད་པས་
བབས་པར་དགའ། བྱེད་རང་ལ་གཡོག་ནི་སྒྲུང་བས་སྒྲོན་ལ་བྱེད་རང་བབས་
ཤོག་ཟེར། རྒྱལ་པོས་བདེན་སྙམ་སྟེ་ཆེབས་རྟ་ནས་སྒྲོན་ལ་བབས་ནས་བྱ་དེ་
པལ་ནས་བྲག་ཆོལ་ཅེས་པས། ཁོས་ངས་བྲག་འཆོལ་མི་ཤེས། བྱེད་རང་ཚུར་
སྒྲོབས་ཤིག་ཟེར་བས། རྒྱལ་པོས་དེ་ཡང་བདེན་དགོངས་ནས་པར་བྲག་འཆོལ་

བས། བྱ་དེས་འོ་ཉིན་འབྲེལ་འགྲིག་སོང་ཟེར་ནས་པར་ཕྱག་མ་འཆོལ། རྒྱལ་པོ་
ཐུགས་རབ་ཏུ་དགྲེས་ཏེ། སྤྲེལ་བདེ་ལ་རིག་པ་གཙང་བ་དང་། ག་ནས་བལྟས་
ཀྱང་མཆོད་དཔེས་སྒྲོས་པ་ལྟ་བུ་འདུག་དགོངས་ཏེ་བྱ་པར་བྱ་བསྐྱམས་ནས་བྱུག་
བྱུག་མང་བྱ་མཛད། ངའི་བྱི་ལ་ཨེ་འགྲོ་གསུངས་པས་བྱིན་ཆོག་ཆོག་ཡིན་པས་
འགྲོའོ་ཟེར། དེ་ནས་ཉི་མ་ལ་ཁར་བཞུད་པ་དང་བྱས་མཚུངས། བྱ་དེས་རྒྱལ་པོ་
ང་ཡི་གམ་བྱ་འགྲོའོ་ཟེར། རྒྱལ་སྒྲོན་འཁོར་བཅས་བྱ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས། །ཡུལ་
འཁོར་ཡོངས་ཀྱིས་རྗེ་ལ་ཞབས་ཏོག་མཛད། །དུས་དེར་པ་ཡིས་ཆང་འབྲེར་
བྱང་བས་བྱས་པ་ཡི་གཏམ་དེ་རྗེ་ལ་བྲངས་ཤིག་ཟེར། མ་ཡི་མིག་དེ་འདི་བྱ་སྒྲོར་
དང་གཏམ་ཐམས་ཅད་དེ་ནས་ཡོང་ཟེར། རྒྱལ་པོ་དགྲེས་ཏེ་པ་གོར་ཉི་འདོད་ལ།
ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་འདི་ང་ལ་མེད་ཐབས་མེད་ཅིང་།

ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་འདི། །འོད་ལ་འདི་མེད་བྱང་
འགྲོའི་གླིང་དང་འབྲ། །རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་བྱ་པར་བཟང་ནས། །ཉན་
ཐོས་ཨ་ཉིའི་བར་གྱི་ཐེག་པ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་མ་ལུས་བོད་བྱ་བསྐྱར་བཅུག་
ནས། །འོད་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་ལྷ་ཅིག་འདི་ལ་བཙོལ། །

ཞེས་གསུངས་ནས་གསེར་སྒང་བཅུ་དང་གསེར་གྱི་པ་ཏ་བྱིན་པས་
པ་མ་གཉིས་བྲན་མེད་གན་རྒྱལ་བྱ་འབྲེལ་ནས། བརྒྱལ་སངས་ཅ་ན་པ་གོར་
ཏ་ལས་ནས་སྤྲེ་ངག་འདོན་ཞིང་། གན་གློན་གཉིས་ལ་བསམ་པ་འདི་གཅིག་བྱ་
དཔལ་བའི་མིག་དང་། །ཁོང་གི་སྤྱང་ཡིན་པས་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པས་སྐྱ་བསྐྱར་མི་
ཤེས་པས། ཅིས་ཀྱང་བདག་ལ་བཀའ་འདི་ལྟ་བུ་མི་སྒྲོལ་བར་བྱ། ཞེས་བཞེན་
ཞུས་པས་རྒྱལ་པོས་བཀའ་སྐྱེལ་བ།

སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱའི་ལུང་བསྐྱན་ཡིན། །གན་གློན་གཉིས་ཀྱང་ང་

ཡི་རྩེས་ལ་འགོ་ཁ་བྱ་གསུམ་གྱི་སྦྱིད་སྤྱག་ང་རང་ཤེས། །ཡུལ་དབྱུངས་གནམ་ལ་
ཁ་བསྟན་ཡར་སྤྱང་བཟང་། །ཡབ་ཡུམ་ཡར་སྤྱང་རོགས་པ་ཅ་རྩ་བཞག་། དེ་ནས་
གན་ངག་ཐང་ཏ་བསམ་ཡས་འབྲིད། །མཁན་སློབ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་རྩ་བཞགས་སུ་
བཅུག། ལོ་བདུན་བར་རྩ་དཀར་གསུམ་མངར་གསུམ་གྱིན། །ཤེས་རབ་བསྦྱིད་
ཐབས་སློ་འཕེལ་གཟུངས་བསྐྱབ་ཀྱིས། །ལོ་གསུམ་བར་རྩ་སྐྱ་རྣམས་མཁས་
བར་བསྐྱབ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་མགྱ་བར་བྱས་ནས་དབྱུངས་
སུ་ཆས་སོ། །

བེ་རོ་ཅ་ན་ཆོས་འཆོལ་བའི་དོན་རྩ་དཀར་སྤྱད་བཅུ་དྲུག་ལས་གྱིས་བར་
མི་ཐེག་པའི་ཁུར་ཆེན་བཞེས་པའི་དཀར་སྤྱད་དང་པོ་ལོ། །

བེ་རོ་ཅ་ན་འི་དཀར་སྤྱད་གཉིས་པ།

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་སྦྱན་སྒར་གདན་བངས་ནས་སློབ་དཔོན་
རབ་རྩ་མཉེས་ནས་བེ་རོ་ཅ་ན་ལ་མཉེས་པའི་ཞབས་ཏོག་མཛད་ནས་འདི་སྐད་
དུ། གསང་སྤྱགས་ནང་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་རྩ་གསོལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྐྱ་རྣམས་སློབ་པའི་ཚུལ་མཛད་དོ། །གྱིས་པ་ཚུང་རྩ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩས་སུ་འང་སྐྱ་
བསྐྱར་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་མ་བསྐྱབ་པར་བྱགས་སུ་ཚུད་ཅིང་། མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་རྩ་མ་བྱགས་སུ་ཚུད་པའི་མཁས་པར་གྱུར།

དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱའི་སློབ་སྦྱོང་དང་། མདོ་སྤྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་
པ་ལོ་ཤས་ནང་བྱགས་སུ་ཚུད། རྒྱ་གར་རྩ་འབྲས་བུའི་སྐོར་འཆོལ་རྩ་གཏོང་བར་
ཉེ་བ་ན། རྒྱལ་པོས་ལོ་རྒྱ་བ་རྒྱ་གར་རྩ་བཟང་བའི་སྐོར་སློབ་དཔོན་ལ་ཁྱེས་ནས་

ཉིན་བཅུ་གསུམ་བར་ཕྱག་རོགས་བཅའ་ཀྱང་མ་རྟེན་པས། བོད་འབངས་རྣམས་
བསགས་ནས་ཆེད་དུ་བསྐྱལ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པ་ན། ས་གཙང་
ཐེག་ཆེན་བྱ་བ་དང་མ་ལའར་ཆེན་བཟའ་གཏུམ་མོ་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་གཙང་
ལེགས་བྱུང་ཅེས་བྱ་བ་སྒོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དེས་ཁོ་ཆོགས་ནས་ལངས་ཏེ།
རྗེས་བཀའ་སྒྲུབ་ཅིག གན་རྒྱ་ཐང་ཏུ་ཡི་གྲོགས་སུ་བདག་གིས་བྱའོ། །ཞེས་
ཞུས་པས་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་མཉེས་ཤིང་འབངས་རྣམས་ཀྱང་རོ་མཆར་གྱིས་བསྟོད་
དབྱངས་བསྐྱགས་སོ། །

གན་རྒྱ་ཐང་ཏུ་ཡེ་ཡེ་ཡེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱ་གར་དུ་གཏོང་བར་མ་
བཟོད་ནས་རྒྱང་མ་བསྐྱུ་བའི་རྒྱལ་སོགས་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བཞུགས་
འདེབས་པ་ན། བྱ་རང་གིས་སྲིད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་པ་མ་བྱ་བྱུག་གི་ཆགས་
ཞེན་སྤོང་དགོས་པར་མགུར་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྟོང་དོན།

ཨ་ཁུ་ཅི་དང་ཅི་མི་གསུངས། །རྒྱང་མ་འཁོར་བའི་འདམ་རྩལ་
ཡིན། །བྱ་ཆ་འཁོར་བའི་འཆིང་ཐག་ཡིན། །པ་ཆན་འཁོར་བའི་ལག་སྤེ་
ཡིན། །ཆབ་སྲིད་འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ཡིན། ཞེས་དང་། ཨ་ཁུ་ཅི་དང་ཅི་མི་
གསུངས། །སྤྲ་རབས་འདས་པའི་པ་མེས་ཀྱིས། །སྤྲེས་ནས་བྲིམ་དང་མཁར་
བཅིགས་པས། །ཤི་ནས་བྲིམ་མི་དབང་བས་སྟོ་བྱ་འདོན། །བྲིམ་མཁར་བཅིགས་
པ་དོན་རེ་རྒྱང་། །ཡུལ་འཁོར་བསྐྱུང་ཞིང་སྤྲིག་སྤྲུད་ཀྱང་། །ཤི་ནས་ཉལ་ས་ཆོ་
གང་ཅམ་ལས་སྟོད་དབང་མེད། །ཡུལ་མཁར་བསྐྱུངས་པ་དོན་རེ་རྒྱང་། །སྤྲེས་
ནས་ཞིང་དང་ཡུལ་སྤྲུད་ཀྱང་། །ཤི་ནས་རོ་ཁུར་རང་ཤོང་ཅམ། །ཡུལ་ཞིང་སྤྲུད་
པ་དོན་རེ་རྒྱང་། །བྱ་མེད་གསོ་བྱིར་སྤྲིག་སྤྲུད་ཀྱང་། །རྣམ་སྤྲིན་ཆེ་འདི་རང་ལ་
སྤྲིན། །ནང་ན་རྒྱང་མ་བྱད་མེད་ཀྱང་། །གཤེན་ལ་མི་ལྟ་གསོན་གྲོས་བྱེད། །བྱད་

མེད་གསོས་པ་དོན་རེ་ཆུང་། །སྤྲུལ་འདས་པའི་པ་མེས་ཀྱིས། །སྦྱེས་ནས་ནོར་
དང་སྦྱགས་བསགས་ཀྱང་། །ཤིན་ལག་སྟོང་གཅེར་བྱར་འགྲོ། །ནོར་སྦྱགས་
བསགས་པ་དོན་རེ་ཆུང་། །

ཡང་གསུངས་པ། ཨ་ཁུ་གསོན་དང་ཉེ་འདོད་གསོན། །ཨ་ཁུ་བདག་
གི་རྗེས་སུ་གཤེགས། །ཁྱིམ་ཐབས་སྟོངས་ལ་དག་བཅུ་སྟོད། །དག་བཅུ་སྟོད་
པའི་འབྲས་བུ་ནི། །མཐོ་རིས་ལྷ་དང་མི་བྱ་སྟེ། །མི་ལུས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
ནི། །ཐོས་བསམ་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ། །དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་
ལྟེངས། །ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །བསྟོན་ན་ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ། །

ཅེས་སོགས་མགྲར་མཐའ་ཡས་པས་བསྐྱེད་བས་ཡབ་ཡུམ་སྟོ་ཁ་
འགྱུར་ཉེ་གཏོང་བར་གནང་བ་ཐོབ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་དང་། ཐུར་
མ། གསེར་ཕྱེ་སོགས་གསེར་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་སྤྲུལ་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་
ཁལ་ཏྲ་གཅིག་བཅས་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་ཆས་སོ། །

བེ་རོ་ཅ་ན་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་འཆོལ་བར་དཀའ་སྟོད་མི་བཟད་པ་བཅུ་དྲུག་
ལས་སྟེན་ཆུང་ལ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཆོན་ཐམས་ཅད་སྟོས་བཏང་ནས་བཟོད་
དཀའ་བར་བྱི་བཞོལ་མེད་པར་ཐེབས་པ་ནི་དཀའ་སྟོད་གཉིས་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ན་འདི་དཀའ་སྟོད་གསུམ་པ།

དེ་སྐབས་བེ་རོ་དགྲང་ལོ་བཙོ་ལྷ་དང་ལེགས་བྱུང་དགྲང་ལོ་བཅུ་བཞི་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རིམ་པར་བཟོད་དེ་ཚྭ་ན་པ་སྒྲུབ་མེད་དུ་འབྱོར་ཉེ་གཟིམས་

པ་ན་བེ་རོ་ལ་མི་ལམ་བཞི་བྱང་སྟེ།

དང་པོར་བྱ་མོ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པ་ཞིག་གིས་གསེར་གྱི་གྱི་འོད་འབར་བ་
ཞིག་སྟགས་ཏེ། བེ་རོའི་ཁོག་པ་བཤགས་ནས་སྟིང་ཕྱུང་ཞིང་ཚུ་སེར་བྱིར་ཟགས་
པ་མིས་སོ། །

ནམ་ཕྱེད་གྱི་མི་ལམ་ན་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་གི་སྟིང་ཕྱུང་
ནས་ཐོས་པ་མིས་སོ། །

གྲུང་ཡོལ་གྱི་མི་ལམ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཕྱེད་དཀར་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱི་བོར་
ཡི་གེ་ལྷ་ཞིག་བཞག་པས། མེ་སྟོང་དུ་གྲུང་ནས་ལུས་ཕུལ་གྱིས་བསྟེགས་པས་
མི་སྟང་བར་བྱས་པ་མིས་སོ། །

ཐོ་རངས་གྱི་མི་ལམ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ན་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་
ཞིག་རྒྱས་ནས་འདུག་པ་དེ་ཙུ་བ་ནས་ཕྱུང་ནས་བོད་དུ་འཁུར་ཏེ་འོངས་པ་
མིས་སོ། །སྐབས་དེར་ལོ་གསར་གྱི་རྒྱབ་མོའོ། །བེ་རོ་ཅ་ནམ་གཟིམ་ལམ་
ནམས་མགྲར་བཞེས་པའི་མཐར་ལེགས་གྲུབ་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བས་དེའི་
དོན་བཤད་པ།

སྟོན་གྱི་མི་ལམ་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་མིས། །ན་ཚུང་ལོ་བརྒྱད་གྱི་འོད་
འབར་བ་ཡིས། །ཁོག་ཀྲལ་སྟིང་ཕྱུང་ཚུ་སེར་ཟགས་པ་དེ། །འཇམ་དཔལ་སྤུལ་
པས་ལས་སྤྱིབ་སྟོང་པའི་རྟགས། །ནམ་གྲུང་མི་ལམ་སྟོན་གྱི་ལས་འཕྲོ་མིས། །རྒྱ་
གར་མཁས་པའི་སྟིང་ནམས་ཐོས་པ་དེ། །སྟོན་གྱི་ལས་འཕྲོ་རྒྱ་གར་མཁས་
པ་ཡི། །མན་ངག་བདེ་ཆེན་ཅད་ནས་ཆོད་པའི་རྟགས། །གྲུང་ཡོལ་རྒྱ་གར་མི་
ཕྱེད་དཀར་པོ་ཡིས། །སྤྱི་བོར་ལྷ་བཞག་ལུས་ཀྱན་བསྟེགས་པ་སྟེ། །ལྷ་ནི་སྤྱེ་
མེད་ཆོས་སྤྱི་དག་པའོ། །སྤྱེ་མེད་བྱང་ཚུབ་བདེ་ཆེན་རྟོགས་པའི་རྟགས། །ཐོ་

རངས་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་དཔག་བསམ་ཤིང་། །ཅད་ནས་སྤྱད་སྟེ་བོད་དུ་འོངས་
བ་དེ། །མན་ངག་བདེ་ཆེན་ཅད་ནས་ཐོན་པའི་རྟགས། །མི་ལམ་བཟང་བས་ད་
ནི་སྤྱར་དུ་གཤེགས། །

ཞེས་གསུངས་ནས་ཆས་སོ། །དེ་ནས་ཐལ་གྱིས་བཟོད་པར་དཀར་ལ་
ཞེས་པའི་ལ་ཐོག་ཏུ་སླེབས་པ་དང་། དེར་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བྱང་ནས་ཞག་གསུམ་
གཟིམས་ནས་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། དེར་བེ་རོ་ཅ་ན་ལ་ཐོ་རངས་ཀྱི་མི་ལམ་དུ་
བྱལ་ཕྱོགས་ནས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཉི་མཱ་གཉིས་ཤར་བ་ལས། རྒྱ་བ་སྟོན་དུ་ཤར་
བས་བོད་ཁམས་གསལ་མ་རྒྱས་པར་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དུ་བྱལ་བ་དང་། ཉི་མ་
རྟེན་ལ་ཤར་ཉེ་ཉམས་པོ་རི་གཅིག་བྱུ་ལ་ཤར་ནས་དེ་ནས་ཤར་སྟོང་མཆམས་ཆ་
བའི་རོང་དུ་བྱལ། དེ་ནས་ཡང་མཁར་ལ་ཉི་མའི་ཟེར་ཞིག་ཤར་བས་འོད་གསལ་
བ་བྱུང་། དེ་ནས་འོད་ཟེར་དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་བེ་རོ་ཅ་ནའི་ལུས་
བསྟེགས་ནས། ཉི་མ་དེས་བོད་ཁམས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱས་པ་རྗེས་
སོ། །མན་ལ་སད་ནས་ལེགས་གྲུབ་ལ་མི་ལམ་དེ་ཉིད་མགྱུར་དུ་གསུངས་པ་ལས་
ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་ལན་གསུངས་པ།

བྱལ་ནས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་གཉིས་ཤར་བ། །འོ་སྟོལ་ཐོགས་པོ་སྟུན་གཉིས་
ཡིན་པར་བཤད། །རྒྱ་བ་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དུ་བྱལ་བ་དེ། །དང་པོར་ལེགས་གྲུབ་
ལམ་ཁར་གྲུམ་པའི་རྟགས། །ཉི་མ་བྱིས་ཤར་ཉམས་པོ་རི་ལ་ཤར་བ་དེ། །རྒྱལ་
པོའི་ཐུགས་ལ་གདམས་ངག་འཆར་བའི་རྟགས། །དེ་ནས་ཆ་བ་རོང་དུ་ཤར་
བ་དེ། །བེ་རོ་ལན་གཅིག་ཆ་བའི་རོང་དུ་སྟུགས་ནས་སུ། །ཆ་བའི་རོང་དུ་
བསྟན་པ་དར་བའི་རྟགས། །ཡང་གཅིག་བོད་དུ་འོངས་ནས་ཉི་ཤར་ནས། །འོད་
ཟེར་སྟུལ་པ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་རྟགས། །ཉི་མ་བེ་རོ་བོད་དུ་བྱོན་ནས་ནི། །ཅོ་ལ་

མེད་བསྟན་པ་བོད་དུ་དར་བའི་རྟགས། །ཉི་མས་བེ་རོ་འཛིན་པ་དང་སྤྱོད་བསྟེན་གས་
པས། །ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་མ་ལུས་བསྟེན་གས་བྱས་ནས། །ཆོ་འདྲིར་
རྩོལ་མེད་མཛོན་སངས་རྒྱས་པའི་རྟགས། །མི་ལམ་བཟང་བས་དཔེ་སྤྱོད་དུ་
གཤེགས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱིན་པས་ལམ་ཁ་བས་གང་མཐུག་ཆེ་བས་
ཐར་བར་མ་གྱུར་པ་ལ་བེ་རོས་རྟ་ཐུར་ནས་བཟུང་སྟེ། ཁ་བ་གཤེགས་ཞིང་ལམ་
བཅའ། ལེགས་བྱུང་གིས་རྟའི་མཐུག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་གོམ་འབྲུལ་གིས་འཆི་
བར་སྤྱོད་བཞིན་སྤྱིན་པས། རྒྱུད་གསལ་གཅིག་གི་ལམ་དུ་སོང་བ་ན་ནམ་
ལངས་ཉེ་ས་མ་རུབ་ཀྱི་བར་སོང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུ་འཆི་བ་ལ་མ་འཇེམས་པར་
བཞེད་པ་ནི་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་གསུམ་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བཞི་པ།

དེ་ནས་མར་སྤྱིན་ཏེ། ལམ་བརྟེན་གྲང་བལ་ཡུལ་ཆ་བ་རོང་དུ་མི་
འདུག་པའི་དབང་མེད་པས་དེར་ཞག་གཅིག་བསྟན་པ་ལས། གནོད་སྤྱིན་
གདུག་པ་ཅན་གཏུམ་པོ་མི་ཤ་རྩོན་པ་ཟ་བས་གདུག་པའི་ཆོ་འབྲུལ་སྤྲོ་ཆོགས་
བསྟན་ནས་བར་གཅོད་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་ལ། ཞི་བའི་ངག་བདེན་པའི་ཆོག་བརྟེན་
གྲང་མ་མཉན་པས་བདུད་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟང་ཟེང་བྱུང་བ་ལ། བེ་རོས་རྩུ་འབྲུལ་
བསྟན་ནས་གནོད་སྤྱིན་དབང་དུ་བསྟུས་ནས་དམ་ལ་བཏགས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་གཅོད་ཆབས་ཆེན་པོ་ལས་ཐར་བར་དཀའ་བ་ལས་ཐར་བའི་
དཀའ་སྤྱད་བཞི་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་ལྔ་པ།

དེ་ནས་བལ་ཡུལ་ནས་པར་འགྲོ་བ་ལ་རྟ་དང་གསེར་ལ་རྒྱ་པ་འབྱུང་
བར་དྲོགས་ནས་མཆན་འབྱུལ་བྱེད་པ་ལ་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། རྗེས་སྤྱོད་བའི་
ཕྱིར་རྟ་བངས་མ་བྱུལ་བར་སློན་བྱ་རས་ཀྱི་སྤྱེའུའི་ནང་དུ་ཁ་རྒྱངས་ཏེ་བཏགས།
བེ་རོས་ཀླང་ལག་བཞི་ལ་གཅན་གཟན་གྱི་སྤྱི་མེའི་སྤར་ཁབ་གྲོན་ནས་བྲི་འཁྲིད་
དེ་ཕྱིན། ལེགས་བྱུབ་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་རྟའི་རྗེས་བསྐྱབ་ཀྱིན་བསྐྱབ་ཀྱིན་
རྗེས་ནས་འགྲོ་བས་ལམ་བཟོད་དཀའ་བ་དང་རྒྱ་རྟའི་ཆེ་བ་ལས་ཐར་བའི་
དཀའ་སྤྱད་ལྔ་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་དྲུག་པ།

དེ་ནས་བལ་པོ་དང་རྒྱའི་མཆོམས་བྲ་ཤར་སྤྲུག་པོ་ནས་པར་ཕྱིན་ཅ་ན་
ཀླང་ཐན་མང་པོ་དང་། གཅན་གཟན་གཏུག་པ་ཅན་མང་པོ་འཆོགས་པས་མི་
ལ་དངོས་སྤྱ་ཐའོངས་པའི་གསེབ་ནས་ཐོན་པར་དཀའ་བ་ལས་ཐར་ཏེ་དཀའ་བ་
སྤྱད་པ་དྲུག་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བདུན་པ།

དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་སྟེ་ཆུ་འཕང་དང་ཤིང་འཕང་གཟུར་ས་མེད་
པའི་འཕང་ལ་ཐུག་པས་འཕང་སྤྱང་གིས་བཟུང་སྟེ། མི་གསོད་རྟ་དང་གསེར་

འཕྲོག་ཏུ་ཡོང་བ་ལ་བེ་རོ་ས་རྩུ་འབྲུལ་བསྟན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ཟ་མ་ཏོག་གི་ནང་
ལྷགས་གྱི་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བརྩམ་པས། འཕྲང་གི་དཔོན་པོ་ཀྱ་ཏྱ་ར་དབང་ཏུ་
ཞེས་བ་དེས་སྤྲས་པ། རོ་མཆར་ཆེ་བ་རྩུ་འབྲུལ་ཅན་འདི་ཞོག་ལ། ཟླ་པོ་འདི་
གསོད་ལ་གསེར་འཕྲོག་གོ་ཟེར་བ་ལ། བེ་རོ་ས་ལེགས་གྲུབ་མཐའི་མོན་བ་ལྷེ་
ལྷུ་མ་གཅིག་ཏུ་སྤྱུལ་ནས་འཕྲང་སྤྲང་བ་ལ་འདི་སྤྲད་ཅེས་མགྲུར་བཞེངས་པ།

སྤྱི་ལི་གཉིས་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས། །སྤྲང་གསལ་ལྷན་སེལ་
ཅི་ཡང་སྤྱུལ་བའི་སྤྱ། །འཛམ་གླིང་ལྷན་སེལ་ཉི་མ་ཇི་བཞིན་དུ། །དམ་ཆོས་
བཙུང་ནས་ཉམས་སྤོང་བྱ་དགོས་པས། །གསལ་བྲུབ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་
འདི་ལ། །བསད་དང་མ་བསད་ལི་དང་མ་ལི་མེད། །རྒྱ་ལ་བཅུན་དང་མ་བཅུན་
མེད། །སྤྱུ་མའི་སྤྲོག་གཅོད་སྤྲིག་བ་འོང་། །དེ་བས་སྤྱུ་མའི་གསེར་ཕྱེ་འདི་ཕྱིན་
གིས། །ལམ་རྒྱས་ཇི་བཞིན་ཡིན་བ་བག་ཅམ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་གསེར་
ཕྱེ་ཁྲོར་བ་གང་སྤྲིན་པས་འཕྲང་སྤྲང་བ་དགའ་ནས་ལམ་རྒྱས་ལེགས་པར་བསྟན་
ཏོ། །གཟུར་ས་དང་ཁྲོལ་ས་མེད་པའི་འཕྲང་དམ་པོ་ཐར་དགའ་བ་ལས་ཐར་པའི་
དགའ་སྤྲད་བདུན་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དགའ་སྤྲད་བརྒྱད་པ།

དེ་ནས་ཡང་སོང་སོང་བ་ལས་རྩུ་མའི་གདོན་བགོགས་འཕྲང་ཆེན་པོ་
འཕྲང་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་འཕྲང་ལྷ་རིམ་གྱིས་བཞོད་པས་བརྩ་སྤྲོད་དགའ་བའི་
འཕྲང་སྤྲང་བ་མང་པོ་འཕྲད་དོ། །འོད་མ་སྟེ་རྩུག་གི་རལ་གྱི་སྟེ་ལ་བརྒྱབས་
བ་ལ་བ་ཏུ་མགོ་དང་སྟེ་ལ་དགྱིས་པས་མ་ཆོད་ཅིང་། དེ་ཞི་བའི་བརྩ་བཀམས་

པ་དང་རྒྱ་པ་བྱིན་པས་ཀྱང་མ་ཉན་པར། ཡང་འོད་མའི་རལ་གི་རྒྱ་ཁྱུ་ཏུ་བྱུང་བ་
ལ་བེ་རོའི་རྩ་འཕུལ་གྱིས་ཐར་བའི་དཀའ་སྤྱད་བརྒྱད་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་དགུ་པ།

དེ་ནས་སོང་སོང་བ་ལ་ཚུ་འཕྲང་ཞིག་གི་བྱང་བའམ་རྡོ་རྒྱལ་ལྟ་བུའི་
སར་རྟ་འཆལ་བྱ་བྱ་གདོང་འདིས། བེ་རོ་དང་ལེགས་བྱུ་བ་གཉིས་ལ་མིག་
བལྟས་ནས་མཆི་མ་སྤྱང་སྟེ་ཕྱི་སོང་བ་ལ་ཁོང་གཉིས་པོ་འང་མཆི་མ་སྤྱང་ནས་
བཤུམས་སོ། །དེར་རྟ་རོའི་བྱི་མ་ལ་ལྟེ་སྤྱང་དང་གཅན་གཟན་མང་པོ་འདུས་ཏེ་
རྟ་རོ་ཟས། ཁོང་གཉིས་ཀྱང་གསལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་གསེར་ས་འོག་ཏུ་སྤྲས་ནས་
ཐོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སློག་ལ་བབ་པའི་རྒྱུན་ལས་ཐར་བའི་དཀའ་སྤྱད་པ་
དགུ་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྤྱད་བརྒྱ་པ།

དེ་ཡང་སོང་སོང་བ་ལས་མཐར་མཇུག་རྒྱའི་འཛིགས་པའི་འཕྲང་ཆེན་པོ་
ལ་གཟུར་ས་མེད་བ་ལ་མི་འགྲོ་བའི་དབང་མེད་པར་བྱིན་པས། བདེ་སྤྱད་པར་
དཀའ་བའི་འཕྲང་སྤྱང་བ་དང་འཕྲང་དེ་གསེར་ཡོད་ཟེར་ཞིང་བརྒྱུད་ས། ཁྱོན་
གོས་རྣམས་བཤུས་པས་གསེར་མེད་ནས་ཉ་སྤུལ་ཆོ་དགོལ། གསེར་འཆོལ་དུ་
བྱུང་ནས་རྒྱ་བ་བྱེད་ཅམ་དུ་དོ་ཕྱི་དོ་ཆད་བྱས་པས་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་བརྒྱ་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་བསྐྱད་བཅུ་གཅིག་པ།

དེ་ནས་འབྲང་སྤྱད་བས་གསེར་མེད་པར་ཐག་ཆོད་བ་དང་། སྤྱར་ཡང་གསེར་བཏོན་ཏེ་ཕྱིར་ཕྱིན་བ་ལས། རྣམ་ཞིག་གི་ཤེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གསེར་ས་ལ་སྤྱོད་པ། གྲོང་ཏུ་རྒྱགས་འཆོལ་ཞིང་ལམ་འདྲི་རུ་ཕྱིན་བས། མཐའི་ཡུལ་རྟོག་བའམ་སོ་ཉལ་བས་མི་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ནས་བརྟུང་དེག་བཏང་སྟེ། སྤྱལ་དང་སྤལ་པའི་དོང་དུ་ཞག་བདུན་བདུན་བསྐྱར་རོ། །དེ་ནི་ཞག་གཅིག་ལ་ཤི་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། ཞག་བདུན་ལའང་མ་ཤི་བས་ངོ་མཆར་ཆེ་ཟེར་ནས་བཏོན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོང་དུ་མ་ཤི་བར་དཀའ་བ་སྤྱད་བ་བཅུ་གཅིག་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་བསྐྱད་བཅུ་གཉིས་པ།

དེ་ནས་གསེར་བཏོན་ཏེ་འཁུར་ནས་ཕྱིན་པས་རྒྱ་གར་ཤ་སྤུ་ཏའི་ཡུལ་དུ་འབྱོར་བ་དང་སྤྱག་དང་། དོམ་དང་། སྤལ་གདུག་པ་ཅན་གྱི་སྤིང་དུ་སྤེབས་ནས་ཤི་ལ་ཁད་ཤི་ལ་ཁད་ཐེངས་མང་སྟེང་། དེ་ནས་ཟླ་ཟླ་ལྷེ་རའི་ཆལ་དུ་སྤེབས་སྟེ་གསེར་སྤྱོད་ནས་རྒྱལ་པོའི་གྲོང་དུ་ཟས་འཆོལ་དུ་རྒྱལ་པོའི་གཙང་ཁང་དུ་སོང་བས། ཞག་དྲུག་ཏུ་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་བཅད་དེ་དོང་དུ་བཅུག་ཁ་ཟས་མ་ཕྱིན་པར་སྤྲོ་ཞོལ་ཏེ་དེུ་ཤིངོ་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་སྤྱག་དང་། དོམ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་ལས་ཐར་ཏེ་དཀའ་བ་སྤྱད་བ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

བེ་རྩ་ཆ་མེད་དཀའ་སྤྱད་བཅུ་གསུམ་པ།

དེ་ནས་ཡང་གསེར་བཏོན་ནས་འཕྲུལ་ཏེ་མ་ག་རྩེ་ཡུལ་དུ་སླེབས་ནས་
སྤྱི་ཚེ་དུག་མཆོ་བཀྲལ་དགོས་པ་ལ། གཞན་སློལ་མཁན་མེད་པར་རས་དང་
དབྱུག་པ་ལ་གྲུ་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་པས། བཀྲལ་ཐུབ་པ་བྱང་ཡང་གི་ལ་ཁད་ལན་
མང་སྤངས་པས་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །

བེ་རྩ་ཆ་མེད་དཀའ་སྤྱད་བཅུ་བཞི་པ།

དེ་ནས་ཡང་རྒྱ་གར་ཨ་བ་རྩེ་ཏེ་མིང་དུ་ཕྱིན་པས་མཐའི་མོན་པ་
འཛིགས་སྤྱི་བྱང་བ་མང་པོས་དབྱུག་པ་མ་ཆག་བར་དུ་ཆར་བཞིན་དུ་པ་ཏེ་
བརྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་བྱུང་དཀའ་དུབ་ལ་བཏོན་པའི་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་བཅུ་བཞི་
པའོ། །

བེ་རྩ་ཆ་མེད་དཀའ་སྤྱད་བཅུ་ལྔ་པ།

དེ་ནས་ཡང་སོང་སོང་བ་ལ་རྒྱ་གར་ཨ་བ་རྩེ་ཏེ་མིང་དུ་ཕྱིན་པས་
དེར་བསེའབག་ཅན་དང་། ལྷགས་འབག་ཅན་དང་། སྤྱི་ཚེ་འབག་ཅན་མང་པོའི་
སྤྱི་གས་ར་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་འཛིགས་ཤིང་རྒྱལ་པས་བཟའ་བར་བརྩམ་པ།
མཐོང་བ་ཅིས་ཀྱིས་དངངས་ཤིང་འཁམས་པས་འཆི་བ་ལ་ཐུག་ཀྱང་། ལྷན་པ་
མེད་པས་སྤྱི་དུ་མ་གྱུར་བར་ཐར། ཡང་དེ་ནས་གི་ལི་ག་ནའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པས་

དུག་སྒྲུལ་མང་པོས་ལུས་ལ་འཁྲིལ་ཞིང་བཟླགས་ཏེ། འིན་རྒྱ་སྒྲུག་བསྐལ་ཞིང་
ཉམས་ཐག་པར་གྱུར་ཡང་མ་གྲུམ་པར་ཐར་རོ། །ཐར་བར་དཀའ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལས་
ཐར་བའི་དཀའ་བ་སྒྱུད་པ་བཅོ་ལྔ་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ནའི་དཀའ་སྒྱུད་བཅུ་དྲུག་པ།

དེ་ནས་སོང་སོང་བར་ཨེ་རྩ་གོ་ཤིང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པས། བརྟ་འཕྲོད་པར་
དཀའ་བའི་བྱད་མེད་མང་པོས་ཐས་ལ་དུག་སྒྲུར་ནས་ཕྱིན་པས། དུག་ནད་གྲིས་
ཆེ་བ་ཕྱིད་ཅམ་དུ་བྱག་གཟེར་གྲིས་འཆི་བ་ལ་བྱག་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་མ་གྱུར་བར་དེ་
ལས་ཐར་བའི་དཀའ་བ་སྒྱུད་པ་བཅུ་དྲུག་པའོ། །

བེ་རོ་ཅ་ན་རྒྱ་གར་དུ་བརྟོལ་ནས་ཆོས་འཆོལ་བ།

དེ་ནས་ཡང་སོང་སོང་བ་ལས་རྒྱ་གར་གྱི་མཐིལ་དུ་ཉེ་བ་ན་གསེར་ཕྱེ་
ཀྱན་སྐྱས་ནས་མཐིལ་དུ་བསྒྲོད་དེ། དེར་ཆོང་འདུས་དང་། བྱོང་ཡུལ། མཐོན་
ཁང་དང་། ཀྱན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ནས་ཆེ་བྱག་རྒྱ་ཐབས་གྲིས་མན་
ངག་གི་ཆོས་ལ་སྒྲུ་མཁས་དང་། ཆོས་གྲུའི་མཁན་པོ་སྒྲུ་ཡིན། གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་སྒྲུ་
ཡོད་ཉལ་ཞིང་རིས་པས། སྒྲིར་མཁས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཁ་མཐུན་
པ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་གྱི་སེང་རྟ་ལ་ཡོད་པ་ཐོས་སོ། །དེའི་
དུས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཐ་ཁ་རྩ་ཉ་ཞེས་པར་ཕྱིན་ནས་དེ་དེ་ན་རྒྱལ་པོ་ཀྱ་མཁའ་དུ་
ལ་ཞེས་བྱ་བ་འདུག་པ་ལ། རྩ་ཉེན་འདུ་ཁང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་གང་

ན་ཡོད་ཤིས་པས། རྒྱལ་པོས་ལན་བཏབ་པ།

མདང་སྤུམ་བདག་ལ་མི་ལམ་འདི་ལྟར་བྱང་། །པོད་ཀྱི་རྒྱལ་
ཁམས་ཟེར་བའི་གངས་བར་ནས། །སྤྱན་ནག་སྤྲུག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་
ལས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་། རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་བམ་ཟེ་དཔལ་
ལྷན་བྱ། །དགེ་སློང་ཨ་བ་བླ་ཉི་ཆེ་འཕྲོས་པས། །པོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ནས་སྤྱན་
སེལ་བྱེད། །ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས། །རྩ་ཉེ་ན་ཡི་ཉི་
ཟླ་གཉིས་སྤངས་ནས། །གངས་བར་བོད་ཀྱི་སྤྱན་པ་སེལ་བར་མིས། །བན་རྩེ་
བྱེད་གཉིས་མན་ངག་འཆོལ་བའི་རྟགས། །རྩ་ཉེ་ན་ཡི་འདུ་ཁང་བདག་མི་སྟོན། །

ཞེས་ཟེར་བ་ལ་བེ་རོ་ཅ་ནས་ལན་བཏབ་པ།

ཡེ་ནས་མ་བཅོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །འདུ་འབྲལ་མེད་
པར་མཉམ་བ་ཆེན་པོར་གནས། །གཉིས་མེད་བྱང་ཆུབ་དབྱིངས་སུ་ཡེ་ནས་
ཤར། །ལུང་དང་མན་ངག་འཆོལ་དུ་བདག་མི་འོངས། །སྟོབས་མོན་གྱི་ཡུལ་
ཕྱོགས་ཅི་ལྟ་བུ། །པོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་སྤྱིར་འཛི་བ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོས་ཞབས་སྤྱི་བོར་སྤངས་ཏེ། ལམ་རྒྱས་
ཞིབ་ཏུ་བསྟན་ནས་བཏང་ངོ་། །དེར་རྩ་ཉེ་ནའི་ཅར་བྱིན་པ་དང་། དུས་དེར་སྤྲང་
ཆོང་མ་བདག་ཉིད་མ་དང་། དགེ་སློང་མ་ཀུན་དགའ་གཉིས་རྩ་ཉེ་ནའི་མདུན་དུ་
ཐིག་ལེ་ཉག་ཅིག་ལ་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གསུམ་དུ་བྲེ་སྟེ། ཅོད་པ་བྱེད་པ་ཀུན་
གྱིས་མཐོང་ངོ་། །དེར་བརྩེ་ཏ་རྣམས་འདུས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མི་ལྟས་ལོག་པར་
སྤྲས་སོ། །

དེར་དགེ་སློང་མ་གཉིས་ཅོད་པ་བྲས་པས་ལན་ཏེ་མན་ངག་བོད་དུ་
འཆོར་བའི་རྟགས་ཡིན་པས། ད་མན་ངག་སྤྲུག་ཏུ་མེད་པར་བཟོས།

སྤྱན་མོང་དུ་མ་གྲགས་པའི་རྒྱུད་དང་མན་ངག་བཅས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
བ་རྣམས་ནི། དགའ་རབ་དོ་རྩེ་དང་། འཇམ་དཔལ། སྤྱི་སང་ཉ་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱགས་ལ་གབ་སྟེ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བཞུགས་སོ། །

པ་རྩེ་ཉ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱུད་སྟེ་ཆེན་པོ་དུག་ཅུ་
མན་ངག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི། དོ་རྩེ་གདན་དུ་རྒྱ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བཏབ་
ནས་སྤྲས་ཏེ། དེར་མན་ངག་སྤྲག་བཙོང་བ་དང་སྒོག་བཙོང་སྤྲས་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་
པོའི་ཆད་པ་འོང་ངོ་ཞེས་བསྒྲགས་སོ། །དེ་བོད་ཀྱི་བཞུ་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོས་པས་
ཞལ་ངོ་ནག་ཐིང་ངར་སོང་ངོ་། །

དེར་བན་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་རྩེ་ཉེ་ནའི་སྒོ་དུང་དུ་བསྐྱད་པས། འཇམ་དཔལ་
སྤྱལ་པ་ཀན་མོ་གཅིག་དང་ཐད་པས་རྩེ་ཉེ་ནའི་འདུ་ཁང་དང་པོ་དང་བར་པ་གང་
ཡིན་སྤྱི་སང་ཉ་གང་ན་བཞུགས་ངེས་པས། ཀན་མོས་སྤྲས་པ། ང་ལ་རྩན་པ་
ཞིག་བྱིན་ན་ཤོད་ཅེས་གསུངས། མཆོ་ཀྱ་ཉའི་འབྲམ་དུ་བྱིན་ནས་མོ་ལ་གསེར་
ཕྱེ་རྩན་པ་བྱིན་པས། ཀན་མོ་ཚུ་ནང་དུ་ཞུགས། ཅན་དན་གྱི་ལོ་མ་སྐང་ལ་
བཀག་པ། སྤྱག་མའི་ལྷ་རྩོ་རིང་པོའི་ནང་ནས་ཡར་སྤྲས་པ། འཇམ་དཔལ་མདང་
ལ་བཟང་། །མི་ལམ་འདི་སྐྱད་སྤྱ། །ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བཞུ་བ་རྣམས་
ཀྱི་མིས་ལྷས་ལོག་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་མདོ་སྤྲགས་ཀྱི་གནད་ཐ་
མོ་མ་ལུས་པ་བོད་དུ་འབྱེར་བའི་ཉགས་གང་བྱུང་བ་རྣམས་གསུངས་ནས་རྩེ་
ནས་འདུ་ཁང་བར་མའི་སྒོ་རྩེ་སྟོན་ལ། བམ་ཟེ་མོ་ཤེལ་གྱི་སྒོ་གོས་བྱ་བ་ཞིག་
ཚུ་ལེན་དུ་འོངས་ཀྱི་དེ་དང་འཕྲད་པར་གྱིས་ལ་འཕྲིན་ཐོངས། ང་ཡིས་སྤྲས་སོ་
མ་ཟེར་ཞེས་བརྗོད་ནས་མི་སྤང་བར་གྱུར་ཏོ། །

འདི་ལྟ་བུ་སྤྱ་བ་པོ་ཕྱིས་བྲ་ལ་སོགས་པས་བཞག་པ་རི་ལྟར་བཞུས་ཀྱང་

མ་ཤེས་པས་རྒྱ་གར་བའི་རྒྱལ་ཁོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལྷན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་
དེ་ཁོན་ཆུའི་ཁར་བསྐྱགས་པས་བྲམ་ཟེ་མོ་དེ་ཆུ་ལེན་དུ་འོངས་པ་དང་མཇལ་
བས། འཕྲིན་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱུད་པས་འཕྲིན་བརྗེད་ཟེར་ཏེ་མ་བྱུང་ངོ། །

དེར་བེ་རོ་ཅ་ནས་སྐྱུ་མའི་སྦྱོར་སྒྲགས་ཀྱིས་བྲམ་པར་ཆུ་བྲུགས་ཀྱང་མ་
འཇུལ་པས་ན་མོས་སྦྲས་པ། ཁྱོད་རྒྱ་འབྲུལ་སྟོན་ན་ང་ཡང་སྟོན་ཟེར་ནས་གསེར་
ཀྱི་སྦྱ་ཀྱི་སོར་བརྒྱད་པ་ཞིག་མཆན་ཁུང་ནས་བཏོན་ཏེ། བརྗེ་བན་རྩ་བ་བེ་ལ་ཡ་
པེ། ཞེས་བརྗེད་དེ་མོ་རང་གི་ཁོག་པ་གཤམ་ནས་ནང་ན་དོར་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་
ཆོགས་ཁྲ་ལམ་མེར་འདུག་པ་བསྟན་བས། བེ་རོ་ཅ་ནས། ར་མོ་བྱུ་རྩ་ལྷ། ར་མོ་
རྩ་ལྷ། ར་མོ་སང་རྩ་ལྷ། ཞེས་བརྗེད་པས་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན། སངས་
རྒྱས་ལེགས་སོ་སྐྱབས་ཀྱི་མགོན། །དམ་ཆོས་ལེགས་སོ་ལམ་ཀྱི་གཞི། །དག་
འདུན་ལེགས་སོ་ས་བཅུ་ཅོན། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྲུག་འཆལ་ལོ། ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེར་བྲམ་ཟེ་མོ་ལ་གསེར་ཀྱི་པ་ཏ་གཅིག་དང་གསེར་ཕྱེ་ཆོམ་གཅིག་
རྒྱུ་པར་བྱིན་ནས་ཆུའི་བྲམ་པར་དེའུ་གཅིག་བཅུག་ཡི་གེའི་འཕྲིན་བསྐྱུར་ནས་
བཏང་ངོ། །དེ་ནས་ནང་དུ་སོང་ནས་ཟངས་སྟོད་དུ་ཆུ་ཁྱོ་སྐྱབས་དེའུ་སྐྱུངས་པའི་
སྐྱ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་གསན་ནས་འདི་ཅི་ཡིན་གསུངས་པས། བོད་ཀྱི་བན་རྩེ་
རྒྱས་པ་སྤ་མོ་སྟོན་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྗེད་དོན་ཡིན། ཡིག་འཕྲིན་འདི་བསྐྱུར་
བ་ལགས་ཞེས་རྒྱས་པས། སྟོན་དཔོན་ཀྱིས་འཕྲིན་བསྐྱགས་པ་བོད་སྐད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན།

འཕགས་པའི་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱོད། །འགྲོ་བ་
རིགས་བླ་མ་བསོད་ནམས་མ་ལུས་སྐྱ། །རིན་ཆེན་འབར་བ་སྤེ་སྟོད་གསུམ་ཀྱི་

དབྱིག་། ཡིད་བཞིན་ནོར་འབྲེེ་ལུས་མཆོག་ཅན། །གསལ་ཁུབ་ཐུགས་རྗེ་ཉི་
མ་ལྟ་བུ་ལ། །སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ཡིས། །པོད་ཀྱི་དགོ་བསྟེན་མི་
ངན་བདག་དངོས་གཉིས། །སྐྱིབ་པ་སྦྱང་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ལ། །ཏྭག་
པར་མཆོད་ཅིང་ཡུན་དུ་ཞབས་འཁོད་ན། །ཐུན་པ་བསལ་ནས་བསོད་ནམས་
ཆོགས་བསྐྱེད་ནས། །ཐུགས་རྗེས་མ་སྟོན་སྟོན་ལམ་མ་དག་པས། །འཕགས་
པའི་བཞུགས་གནས་སེམས་ཅན་གནས་སུ་འགྱུར་ས། །ཐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་
ཐུགས་རྗེའི་ཞགས་པས་བྱུང་ས། །ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བས་ཤི་སེང་ཉ་ལན་བསྐྱར་
བ། པོད་སྐྱེད་དུ་བྱས་ན། །སྟོན་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཆེན་པོས་བདག་བསྐྱུལ་ན། །ཁྱོད་
དང་མི་འཕྲད་པ་ཡི་དབང་ཡང་མེད། །འགྲོ་བའི་སེམས་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རིགས། །སྟོན་བྱ་བ་སྒྲ་ཡན་ཆད་སངས་རྒྱས་རྒྱ། །འགྲོ་བ་རིགས་དུག་
སངས་རྒྱས་ཡིན་མཉམ་ཡང་། །འཕགས་པས་འཕགས་པ་མཆོད་པ་ཡིད་ཀྱིས་
དད། །དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་སྒྲ་མེད་མཆོད་གནས་ལ། །དམ་པར་མཐོང་
བས་ཆོགས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ། །སེམས་ཀྱི་རུས་པས་ཡན་ལག་ཐང་བཅད་
ནས། །དགའ་བས་བྱོན་པ་བདག་ཀྱང་དགའ་བའི་མཆོག་། །ཤེས་པ་བསྐྱར་ཕྱིར་
ཁད་ཀྱིས་འཕྲད་པར་བཀྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་ཟེ་མོ་ཤེལ་གྱི་སྟོན་གྲོས་ལ་ནམ་གུང་ལ་འཕྲད་གསུང་
བའི་ལན་བསྐྱར། དེ་ནས་ནམ་གུང་ལ་མཇལ་ནས་ཐུག་དང་བསྐྱོར་བ་བྱས་
ནས། །གསེར་སྤང་སྟོང་ལུལ་ནས་རྗེ་བློ་སྤྲོད་ལྟུང་བཅན་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱང་ཞུས།
སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་རྩིས་མེད་ཨ་ཉི་ཡོ་གའི་ཆོས་ཞུ་འཆོལ། ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས། །སྟོན་དཔོན་གྱིས། །སྤར་སྤྲད་ཆོང་མ་གཉིས་གསང་སྤགས་
ཀྱི་སྟོར་རྩིད་རྩྭ་བྱས་པ་དེས་བརྗེ་ཏ་ཐམས་ཅད་མི་ལྟས་ལོག་སྟེ། །བཀའ་བཀྲོས་

པ་ལས་བཀའ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་མེ་ལ་བསྐྱེགས། བཀའ་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་ཏེ་
རྩོམ་གཏུ་བྱ་སྤྲོས་ནས། བརྩེ་ཏ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་
པོའི་རྒྱ་གཉིས་ཁ་སྐྱོད་བྱ་བཏབ་ནས་ཡོད་པས་བསྟན་པར་དགའ་ལོ། །

འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མཐའ་འཁོབ་ཡུལ་བྱ་དར་བའི་དུས་ལ་བབས་
འདུག་པས། དས་མི་ལམ་བརྟག་གསུངས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་ནས་བརྟགས་
པས་མཆན་མ་བཟང་། པོད་བླ་མ་མེད་ཀྱི་བསྟན་པས་པན་ཐོགས་པར་འདུག་
གི་གསུངས་སོ། །

ད་ནས་པོད་བླ་མ་སྐྱེད་བའི་དུས་ལ་བབ་པས་བསྐྱར་ནི་བསྐྱར། བསྐྱར་
ཐབས་ནི་ལེགས་པ་ཞིག་དགོས། མ་ལེགས་ན་རྒྱལ་པོས་ཆོར་ནས་འོ་ཅག་
གསུམ་གྱི་སློག་ལ་ཆད་པ་འོང་། མན་ངག་རང་ཡང་ཅད་ནས་མེད་པར་བྱེད་
པས། བྱིད་གཉིས་སྟོན་ལ་བརྩེ་ཏ་གཞན་ལའང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་
ཉོན་ཅིག་བརྩེ་ཏ་བྱི་མ་རྣམས་ལའང་གསེར་ཕུལ་ལ་གསང་སྤྲུགས་འབྲས་བུའི་
ཆོས་ཉོན་ཅིག་དེ་ནས་མ་ཆོར་བར་ནམ་གྲུང་ལ་རྩོམ་མེད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་བཤད་ཀྱི་གསུངས་སོ། །

ཁོང་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱ་བྱས་ནས་ཐོག་མར་རྒྱུའི་ཐེག་པའམ་པ་
རོལ་བྱ་བྱིན་པའི་ཆོས་སྐྱོར་རྫོགས་པར་གསལ། དེ་ནས་གསང་སྤྲུགས་བྱི་མའི་
ཆོས་སྐྱོར་རྣམས་རྫོགས་པར་གསལ། དེ་ནས་བྱི་མ་བདུན་གྱི་ཆོས་སྐྱོར་རྫོགས་
པར་བྱས། དེ་ནས་སྤུལ་པའི་སྐྱེད་གཤའ་རབ་རྩོམ་དང་། འཇམ་དཔལ་བཤེས་
གཉེན་གཉིས་དང་མཇལ། གསེར་བྱེད་དང་པ་འའི་མེ་ཏོག་ཕུལ། ཕུག་འཆལ་
བསྐྱོར་བ་བྱས། ཞབས་སྤྱི་བོར་སྦྱངས་ཏེ། མན་ངག་དབང་བསྐྱར་བྱིན་ཐབས་
མན་ངག་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་གནང་སྟེ། ད་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རི་མེང་

ཏ་ལས་ཉོན་ཅིག་ཅེས་ལུང་བསྟན་རྟོ། །

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་སེང་ཉའི་བྱང་དུ་བཅར་ཏེ་ཁྱེས་པས་དང་པོ་མན་
 དག་ལེན་པ་ལ་རྩུ་འབྲུལ་བསྟན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གཞོན་སྤྱན་སྐར་མའི་གདོང་དུ་
 བརྩམ། བེ་རོ་སེང་གེ་རབ་བཏན་དུ་བརྩམ། ལེགས་བྲུབ་བྱ་ངང་པར་བརྩམ་ཏེ་
 བས་བྱང་ལ་མན་དག་གི་ཆོས་རྒྱ་དུ་མ་ཁ་སློང་དུ་བཏབ་ནས་དོ་རྩེ་གདན་ན་སྤེས་
 ཡོད་པ་འདོན་ཕྱིར་བསྐྱོད། དེར་མན་དག་གི་ཆོས་རྒྱ་བཞིག་ནས་བསྟན་པས།
 གསང་སྤྲགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཛོན་སྤེས་དུ་བསྟན་ནས།
 སེང་ཏ་དང་བེ་རོ་ལ་གཡས་སྤྱོད་གས་ནས་བསྐྱོར་བ་བྱས་ནས་བྲག་ཞབས་
 སྤྱི་བོར་ཐང་སྤེས་ནས། བདག་ཅག་མི་མ་ཡིན་པ་ཆོས་སྐྱོང་བའི་སྤྱང་མ་ཐམས་
 ཅད་བཀའ་ཡི་གཉེར་དུ་གཏད་པར་བཅུམས་ན། བཀའ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་སུ་
 མཆོའོ། །ཤིན་ཏུ་རྩིས་སུ་འབྲང་རོ། །བདག་ཅག་ལ་ལ་ནི། ཁོང་པའི་སྤྱིང་སྟོན་
 པར་སྟམ་པ་དང་། བ་བསད་དུ་སྟམ་པ། མ་བསད་དུ་སྟམ། ལ་ལ་ནོར་བུ་རེན་
 བོ་ཆེའི་སྟོར་བར་སྟམ་ཞིང་། མན་དག་གི་བཀའ་འདིའི་རྩིས་སུ་བསྐྱུབ་ཅིང་དང་
 དུ་ལེན་པ་རྣམས་དང་། གཞུང་བཞིན་དུ་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་བདག་ཅག་མི་མ་
 ཡིན་པས་གཙུག་གི་ནོར་བུ་བཞིན་དུ་གཉན་པར་འཁྱར་ཅིང་བཞན་བཞིན་དུ་བྱ་
 བ་བྱེད་དོ། །དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པོ། །བདག་ཅག་རྣམས་ནི་བཀའི་བྱ་
 ར་བ་ལགས་པས་མན་དག་འདི་རྣམས་གཅེས་པར་དང་དུ་ཡོངས་ཤིག་གཞུང་
 བཞིན་དུ་སྐྱབས་ཤིག་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གསང་བར་སྟོད་
 ཅིག་ཅེས་སྤེས་ཏེ་མི་སྤང་བར་གྱུར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱ་བཞིགས་པས་སྤར་བཞིན་
 དུ་རྒྱས་བཏབ་ནས་བཀའ་རྒྱུད་དང་མན་དག་རྣམས་འབྱེར་ནས་རྩ་ཏ་ནའི་འདུ་
 ཁང་དུ་ཕྱིན་རྟོ། །དེ་ནས་མི་ལྷས་བར་པ་ལོག་སྟེ། བརྩེ་ཏ་ཕྱི་མ་བདུན་ལ་སོགས་

བ་ཆོགས་ཏེ་ཀུན་གྱིས་མི་ལམ་བསྐྱོས་སོ། །དང་པོ་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉིན་
གྱི་མི་ལམ་བཤད་པ།

ཐེག་པའི་ཡང་ཅེ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བྱུགས། །མཉམ་པ་ལྷུན་རྫོགས་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་ངང་། །རྟོག་པའི་རྒྱུད་གསུམ་མ་ཡེངས་གནས་པ་ལ། །དགོངས་
པའི་ཉམས་སུ་མི་ལམ་འདི་ལྟར་མིས། །རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཀུན་ལ་དགོས་པ་
ཡི། །སྤྱོད་མེ་འབར་བའི་རིན་ཆེན་མཆོད་སྤྱོད་ཞིག །དོ་རྩེ་གདན་དུ་རྒྱས་བཏབ་
བཅུག་པ་ལས། །པོད་ཀྱི་བཀྲ་ཤྭ་འབྲུམས་པོ་མི་གཉིས་ཀྱིས། །སྤྱོད་མེའི་མཆོད་
སྤྱོད་བཅུད་ནས་སྤྱང་བར་མིས། །དོ་རྩེ་གདན་གྱི་མན་ངག་མ་འབྱེར་རམ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་དེ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་དང་། རྒྱལ་
སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་མི་ལྟས་ངན་ཚུལ་རྣམས་གསུངས་སོ། །དེར་བཞེན་དོ་རྩེ་གདན་
དུ་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཅད་བཅད་ཀྱང་མ་ཆོད། དེ་ནས་བཀའ་བསྐྱོས་
ཏེ་དོ་རྩེ་གདན་ནས་མན་ངག་སུས་ཀྱང་མ་ལེན་ཞིག གང་གིས་སྤངས་ཀྱང་བརྟེ་
ཏ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་བའི་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་གཙོད་ཅེས་བཀའ་བྲིམས་ཆེན་པོ་
བསྐྱབས་སོ། །

བེ་རོ་ཁོང་གཉིས་ནི་ཉི་མ་རེ་བཞིན་བརྟེ་ཏ་བྱི་མ་བདུན་ནས་གསང་
སྤྱགས་འབྲས་བུའི་ཆོས་དང་། ལུབ་མོ་བཞིན་བྱི་སེང་ཏ་ལས་བསྟན་པའི་སྟོང་
པོ་ཚུལ་མེད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མན་ངག་རྣམས་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
མཛད། བྱི་སེང་ཏས་རང་གི་ཁང་པའི་ནང་དུ་དོ་ཆེན་པོ་གསུམ་བཅུགས། དེའི་
ཁང་རྩམ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག དེའི་ནང་དུ་བྱི་སེང་ཏ་བཞུགས། ཁ་ལེབ་ཆེན་
པོས་དེའི་ཁ་བཀའ། ཁ་ལེབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་པ་བཀའ་ནས་བཞག རྩམ་པའི་བུ་
ག་ནས་ཁང་པའི་བུ་ག་བརྒྱད་དེ་བྱི་རུ་ལྷ་རྩྱུ་རིང་པོ་བཅུགས་ནས་མན་ངག་

རྣམས་གསུངས། བེ་རོ་དང་ལེགས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ནས་ཤུ་བའི་ཡིབ་
 ལྷ་རིང་པོ་རེ་གྱོན། ཁྲིས་པོ་རེ་འཁུར། འཁར་བ་རེ་ཐོགས། ཀོ་བ་རྒྱབ་ཏུ་སྒྲིལ།
 རྩོམ་ལྷམ་ཕྱིར་སྒྲོག་ནས་གྱོན་ཏེ་ནམ་གུང་ལ་ཏྲག་པར་ཉན་སེམས་མཛད།
 ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་རྣམས་སྒྲོ་དོགས་ནས་ར་དགར་མའི་འོ་མས་
 ཡི་གེ་བྲིས་སོ། །བེ་རོ་ཅ་ནས་གང་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགོ་སྒྲོས་པ་ཅམ་ནས་
 ཐུགས་སུ་ཚུད་ཅིང་ཆོག་གི་བྱར་ཆ་རེ་ཡང་བཟུང་པ་མི་མངའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མན་ངག་ཆད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་པལ་ཆར་བསྐྱབས་ནས།
 དེས་ཆོམ་མམ་དྲིས་པར་མ་ཆོམས་ལྷུས་པས། རྒྱུད་བཙེ་བརྒྱུད་གདམས་ངག་
 དང་བཅས་པ་གསུངས་ནས་ད་ཆོམ་མམ་གསུངས་པས། ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་
 ཆོམས་སོ་ལྷུས། བེ་རོས་མ་ཆོམ་ལྷུས་ལེགས་གྲུབ་འདོད་པ་གང་ནས་རང་ཡུལ་
 དུ་ལོག་པར་བརྩམས་པ་ན། བེ་རོས་ཇི་ཅམ་བཀག་ཀྱང་མ་གསན་པར་བོད་དུ་
 སྒྲོན་ལ་གཤེགས་སོ། །

བེ་རོ་མན་ངག་གིས་མ་ཆོམ་ནས་ཐུགས་སུ་ག་སྟེ་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་
 ཁ་སྐྱབ་ཏུ་ཉལ་ནས་འདུག་གོ། དེར་བྱི་སིང་ཏས་ཁྱོད་གྲོགས་སོང་བ་ལ་མ་དགའ་
 འམ་གསུངས་པས། བེ་རོས་མ་གྲོན་པོ་ལས་མ་ཐུན་རང་རང་གནས་སུ་བསྒྲིད་པ་
 ལ་ང་མི་དགའ་བ་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ཞེག་མཆིས་ཞེས་ལྷུས་པས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འོ་ན་
 བའམ་གསུངས་པས། བདག་ན་ལགས་ལྷུས་པས། ཁྱེད་ཅི་ན་གསུངས་པས།
 བེ་རོས་ན་བ་མགུར་དུ་གསུངས་པ།

བདག་འདྲ་བེ་རོ་ཅ་ན་ན་ལགས་ཏེ། །གཞན་གྱིས་ནད་ལྟར་རང་
 ད་མ་མཆིས་མོད། །ཐོས་ཏེ་མ་གོ་རང་སེམས་ན། །མཐོང་རེ་མ་འཕྲད་རང་
 སེམས་ན། །སྤྱིང་སྟེ་མ་ཆོམ་རང་སེམས་ན། །ནད་གཞི་སེམས་སྟེ་བཙེ་བརྒྱུད་

ལས། །གདེང་མ་རྟེན་པས་རང་སེམས་ན། །དེ་ལྟར་ནད་ཀྱིས་གསུངས་པ་
ལ། །མཐར་ཕྱིན་སྟོན་ཞིག་ད་གཞིར་ཞུ། །ཞེས་གསོལ་བས། དས་ནི་ཀུན་བསྟན་
ཟེན་ན་བྱེད་ཅི་ལ་སེམས་སྟུག་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས། །ཡང་བེ་རོས་མགུར་
གསུངས་པ།

རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་བདེ་ཆེན་ནི། །བག་ཆགས་འཕྲུག་སོས་འཕྲེང་ལ་
སྟུག་ལྟ་བུ་སྟོགས་རིས་མེད་པ་དེ། །ལས་དང་རྟོག་པས་འཕྲེང་བ་སྟུག་སྟོམ་
བ་རྩེལ་མེད་རང་བཞག་དེ། །བྱིང་ལྟོད་གཉིས་ཀྱི་འཕྲང་ལ་སྟུག་

ཅེས་སོགས་ཞུས་པས་སྟོབ་དཔོན་བཞད་དེ་ཤིན་ཏུ་དགེས་སོ། །དེར་
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མན་ངག་རྒྱ་མཆོའི་སྟོང་བཤད་ནས་དེས་ཆེམ་མམ་གསུངས་
པས་མ་ཆེམ་ཞུས་སོ། །ཡང་སྟོང་སྒྲེའི་སྟོར་རྒྱུད་མན་ངག་དང་བཅས་པ་
གསུངས་ནས་དེས་ཆེམ་མམ་གསུངས་པས་མ་ཆེམ་ཞུས་སོ། །ཡང་རྒྱུད་
སྒྲེའི་སྟོར་ལ་སོགས་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གསུངས་ནས། དེས་ཆེམ་མམ་
གསུངས་པས་མ་ཆེམ་ཞུས་སོ། །ཡང་རྟེན་ཆར་གི་སྟོར་དང་གཞུག་པའི་སྟོར་
ལ་སོགས་རྒྱུད་དང་མན་ངག་ཐབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་མང་དུ་གསུངས་ནས། དེས་ཆེམ་
མམ་གསུངས་པས་མ་ཆེམ་མོ་ཞུས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་ཤུན་འབྲེད་པ་བྲམ་ཟེའི་
སྟོར་ལ་སྟོབ་རྒྱལ་པོའི་སྟོར་སོགས་རྒྱུད་མན་ངག་དབང་དང་བཅས་པ་མང་དུ་
གསུངས་ནས་དེས་ཆེམ་མམ་གསུངས་པས་མ་ཆེམ་ལགས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
དོན་རྩེལ་བ་བྱ་མི་དགོས་པར་རང་གོལ་མཛོན་སྟུལ་དུ་ད་ལྟ་ཉིད་ལ་ཐོང་བ་
ཞིག་ཞུ་དགོས་ཞེས་གསོལ་ནས་གསེར་བྱེ་བྱེ་གང་དང་པ་ཏ་བདུན་སྟུལ་ནས་
སྟུག་དང་བསྟོར་བ་མང་དུ་མཛད་དེ།

དཔལ་ལྷན་སང་གའི་འོད་ཅན་བྱེད། །མཐའ་ཡི་བཤ་རྩེའི་མགོན་གཅིག་

ལྷ། །དཀའ་བས་བསྐྱོས་ཏེ་མོས་པས་བཅུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་
སྐྱོབ་དཔོན་ཐུགས་དབྱེས་ཏེ་ཞལ་འཇུག་པ་མཛད་ནས། མན་ངག་གི་གནད་
མཐར་ཐུག་པ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་མཐར། དཔེན་པར་
རང་སེམས་རང་གིས་མོས་པར་གྱིས། །སྦྱོན་པར་གྱིས་ཤེག་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུལ། །

ཞེས་གཏད་དོ། །དེ་ནས་བའི་རིམ་པ་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཛྲོད་པའི་སྐྱོ་
ནས་རང་གི་རྟོགས་པ་ལུས་པ།

སྤྲུལ་པའི་གཤེགས་ལུས་རྩོམ་པར་གཏད། །སྦྱིང་པའི་དོན་རྫོགས་སྤྲུལ་
ལྷན་རྩོམ། །དེས་པ་ཡིན་པས་དེ་མཛོན་བསྐྱེད། །རང་རྒྱུད་རང་གྲོལ་བཀའ་བྱིན་
ཆེ། །ཞེས་གཏད་རྒྱུ་ལོ། །

དེ་ནས་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་བའི་རིམ་པ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་སྐུ་མཁའ་
གསུངས་པ། གདུགས་གཅིག་ཡོན་ལོ་མི་གདུགས་ཉི་མ་ཁྱོད། །སྦྱིང་ཁམས་
གཞན་དུ་སྦྱོན་མེ་མཛད་རེ་རན། །གུང་གཅིག་ཡོན་ལོ་ཉི་མེ་ཁྱོད་ལྷ་བ་ཁྱོད།
སྦྱིང་ཁམས་གཞན་དུ་སྦྱོན་མེ་མཛད་རེ་རན། །དཔའ་ཆེན་འོད་མའི་འདོམ་
རྫོགས་བཀའ་བ་དེ། །གང་ལ་དམིགས་པའི་འཕེན་ལ་བཤེག་རེ་རན། །རྒྱུད་
ལུང་མན་ངག་རྫོགས་པའི་བའི་རིམ་པ་ཁྱོད། །མངའ་རིས་ཐོད་དུ་བསྐྱེད་པ་སྦྱོག་རེ་
རན། །གསུངས་པ་སོགས་པན་ཚུན་མཁའ་གསུངས་རེས་ཀྱི་མཐར་སྐྱོབ་
དཔོན་གྱིས།

དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད་རིན་ཆེན་ལ། །རྒྱན་མ་དག་གིས་
བརྒྱས་ནས་འགྲོ་གྱུར་ན། །རྩིས་བཅད་རྩེད་ན་རིན་ཆེན་སྦྱོག་དང་བྲལ། །དེ་
དང་འབྲེལ་བར་རྩོམ་པར་གཏད་འོག་ནས། །མཁས་པས་གཤེགས་པའི་ལོ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་
ནམས། །རྩོམ་པར་རྒྱུ་ཡིས་བཏབ་ཀྱང་མ་བཅོན་པར། །དེ་ཡིས་སྤངས་ནས་

བེ་རོ་ཁྱོད་ལ་བསྐྱར། །ཁྱོད་ཀྱི་གྲོགས་ནི་གཅན་འབྲང་དང་པོར་གྱུམ། །ཁྱོད་
ཀྱང་ཐེན་ན་རིན་ཆེན་སྒོག་དང་བྲལ། །རྐང་མཁྱོགས་སྐྱབ་ཤིག་པོད་དུ་སྐྱར་
དུ་སོང་། །

ཞེས་གསུངས་ནས་གསེར་བྱེ་མ་ཙམ་གནང་སྟེ། རྐང་མཁྱོགས་ཀྱི་
དཔོན་པོ་གྱ་ཏ་ར་དུ་དང་གྱ་མ་ར་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལས་གང་ཉིད་
བ་གཅིག་ལ་གསེར་བྱེ་འདི་རྒྱ་བ་བྱིན་ལ་གྲོགས་པོ་བྱིས་ཤིག་ ཁྱོད་རང་ཡང་
གྱ་ཤ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ཅན་བྱ་བ་དེར་སོང་ལ། རེ་མ་ཉི་རྐང་གསུམ་ཀྱི་རྐང་
མཁྱོགས་སྐྱབས་ལ་པོད་དུ་སོང་ཤིག་ དེས་བར་ཆད་མེད་པར་པོད་དུ་བསྐྱར་བ་
རྒྱས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་དགའ་རབ་དང་འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་བ་
དཔོན་གོང་མ་རྣམས་དང་མཇལ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྐྱད་ཅིག་ལ་གསུངས་ཤིང་
སྐྱད་ཅིག་ལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ་དགོངས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་བེ་རོས་འབྲང་སྐྱང་གི་དཔོན་པོ་གྱ་ཏ་ར་བཙམ་ནས་མ་རྩེད་
ནས་རྐང་མཁྱོགས་ཀྱི་དཔོན་པོ་གྱ་མ་ར་ལ་གསེར་བྱེ་བ་ཏུ་གཅིག་བྱིན་ནས།
མནའ་ཐོ་བཅད་དེ་གྲོགས་པོ་བྱས་ནས་རྐང་མཁྱོགས་རྫོགས་པར་བསྐྱར་དུ་
གསོལ་ཞེས་ཁྱུས་པར། ཁོས་རྫོགས་པ་པས་ཀྱང་བྱ་ལ་བསྐྱར་བ་མེད་ན་འདི་
བས་པོད་དུ་སྐྱེབས་ཁྱུས་ཤིག་བྱིན་ནི་ཟེར་ནས་གནང་ངོ། །རྒྱ་གར་བ་ལ་བྱ་
སྐྱལ་ཁ་མོ་གཟན་ལ་འཇུམ་པ་ཙམ་ཡོད། བེ་རོ་ལ་ཡང་གོ་པོ་རི་རྩིབས་གཅོད་
བ་ཙམ་ཞིག་སྐྱབ་ནོ། །དེ་ནས་གྱ་ཤ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་བྱ་བ་དེར་རེ་མ་ཉིད་རྐང་
མཁྱོགས་སྐྱབ་དུ་བྱིན་པས། ཡུལ་མི་དེའི་རྣམ་པོ་དང་རྩ་ཤིག་མང་པོས་གང་
ནས་འོངས། ཁྱོད་ལ་དགོངས་པ་ཅི་ཡོད་དེས་པས་ལན་བཏབ་པ། བདག་བེ་རོ་

ཅ་ན་ཏེ། དམིགས་མེད་མཁའ་ལྟར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །བདེ་ཆེན་འདྲ་
འབྲལ་མེད་པའི་སྒོར་དཀྱིལ་ནས། །ཡ་མཚན་མཛད་བྱུང་བདག་གི་ཡུས་འདི་
སྦྱེས། །མཁའ་སྒོར་རྣམ་དག་ཡུམ་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་འོངས། །ཞེས་སོགས་མགྱུར་
སྟན་ལ་ཟབ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པ་མི་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་
ཞིང་། མགྱུ་བར་གྱུར་ནས་ཞབས་ཏོག་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞུས་སོ། །དེར་ཞག་
གསུམ་རིང་ལྷགས་ཀྱི་དེལ་རྟ་བསྐྱབས་པས་འབྲུབ་སྟེ་དེ་ནས་ཡུལ་ཏུ་ཀེ་རེ་ཅན་
དན་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དེར་ཀ་ཏེའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་ཏུ་ལ་རྩོམས། བོད་ཀྱི་བཏུ་རྩེ་ཁྲོད་
ལ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས་ཞེས་ཞུས་ཏེ། རས་པ་
རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཕུལ་ལོ། །བེ་རོས་ལན་མཛད་པ།

བདག་ནི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དེ། །འགྲོ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ལ། །སྣང་
ཁུབ་ཉི་མ་བྱ་དགོངས་ནས། །དཀའ་བ་བཅུ་དག་དཀའ་སྤྲོ་བཀྱིས། །སྤྱི་མའི་
གཟུགས་ཕྱང་ལུས་རྒྱས་ཏེ། །སྟོན་པའི་ཐུགས་རྗེ་བདག་ལ་ཤར། །ཀུན་ལ་
སྣང་བར་མཛད་པས་ན། །མིང་ཡང་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཡིན། །མིང་དང་དོན་དུ་
བདག་མཐུན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་མཁའ་ལྟར་དག་པའི་གཏིང་རྟོགས་ནས། །སངས་
རྒྱུ་ལོ་བོར་མ་གྱུར་གཅིག་ཀྱང་མེད། །སྟོན་པའི་ཞལ་སྦྱིན་བདག་གིས་བཤད་
ཀྱིས་ཉོན། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་མགྱུར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བ་དེས་ལན་རྒྱས་པར་
མཛད་པས་རྩ་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དེགས་པ་ཅན་བཏུལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་གནད་དུ་མ་ཁོང་དུ་
ཅུད་ཅིང་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བར་མཛད་དོ། །དེས་གསེར་ཀྱི་
སྦྱ་རིན་ཐང་བུལ་བ་ཞིག་དང་ཡོ་བྱད་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཕུལ།

བེ་རོ་ཅ་ན་ཕྱིར་རང་ཡུལ་གངས་ཅན་དུ་ཕེབས་པ།

དེ་ནས་བེ་རོ་རང་ཉིད་བོད་དུ་འབྱོན་པ་དང་དུས་མཚུངས། པ་རྩེ་ཏ་དང་
རྒྱལ་སློན་ལ་སོགས་སྲུང་མི་ལྟས་ལོག་པ་གསུམ་པ་བྱུང་ཞིང་། མེ་ཏོག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བཟུངས། ཅན་དན་དང་སྤྲོན་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་བྱི་
བཟང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བོད་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད། ཁྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བོད་
ཕྱོགས་སུ་ཁ་བཟུངས་ནས་བྱག་པ་སོགས་ལྟས་དང་མཚན་མ་མངོན་གསལ་
ཅན་དུ་གྱུར་བ་དེར། རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་མཁས་པ་བདུན་པོ་
ལ་སོགས་པར་མི་ལྟས་ངན་པ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་། ཁྱོད་ཁྱེད་སེར་སྐྱ་དང་དཔལ་
ལྷ་ལ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་སུ་འདེད་བཞུགས་གྱུར་པས། ཁོང་རྣམས་པ་གྲོས་
བསྐྱར་བས་འདི་ནི་གཞན་གང་ཡང་མིན། བོད་ཀྱི་བཤུ་རྩེས་འོ་ཅག་གི་མན་ངག་
གི་ཆོས་རྣམས་འབྱེད་བ་ཡིན་ཟེར་རོ། །

དེར་དོ་རྩེ་གང་ན་གྱི་དམ་རྒྱ་དེ་ཡང་ཞིག་ཟེན་འདུག་པས། འདི་སྐུས་
བཤད་སྐུས་བཀྱར་ཞེས་ནི་གྲུ་ལ་སོགས་པས་བརྟགས་ཀྱང་མ་ཤེས། བྲ་སེ་པ་
ནས་བརྟགས་པས་བྲག་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཁ་ན་འདུག་པ། གཟུགས་ལྷུང་བྲག་
རྩ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མིག་གིས་གང་བ། མགོ་ཐང་ཆེན་པོ་ལྟར་ཡོད་པ། དེའི་དཀྱིལ་ན་
མཆོ་ཡོད་པ། ལྷགས་ཀྱི་མཚུ་རིང་པོ་ཞིག་གིས་བཤད་འདུག་པ། ཕྱི་ནས་ཤུ་
བའི་མགོ་ཅན། ལག་ན་འཁར་བ་ཐོགས་པ། མིག་ལྟག་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ། ཁྱིས་
པོ་རེ་འཁྱུར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་འདུག་པས་ཡ་མཚན་ཤིན་རྩ་ཆེ། ལྷའམ་མིའམ་
སྐུལ་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཤེས་ཟེར་རོ། །

དེར་པ་རྩེ་ཏ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་ཏེ། མད་བྱུང་

བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་ཐམས་ཅད་ཤོར་ནས་འོ་སྟོལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཅི་བཅུད་དང་བསོད་
ནམས་ཀྱང་བོད་དུ་འཛོར། དཀར་པོའི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་མ་ལུས་པ་བོད་
དུ་ཤོར་བས་འདི་སྤྲུལ་བྱེད་ནས་འདུག་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་ཅན་བཏང་ནས་ལམ་
གང་དུ་རྟེན་ཀྱང་གསོད་པར་བཟོས། དེར་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་གྱི་དཔོན་པོ་ཀྱུ་མ་རས་
གནས་ཚུལ་དེ་ཐོས་ནས་གྲོགས་པོ་བེ་རོ་ཅ་ནའི་གམ་དུ་རྒྱགས་ཏེ། མཁས་པ་
བདུན་མི་ལམ་མིས་པ་རྣམས་དང་གོས་རི་ལྟར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་ཏེ། བེ་རོ་
བྱེད་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ན་ད་ནས་གཤེགས་པར་རིགས་སོ་ཞེས་ཞུས། བེ་རོ་ཅ་ན་
ལ་སྟོང་བདུགས་ནས་བཤུམས་སོ། །དེ་ནས་བེ་རོས་ལན་དུ།

ཨེ་མ་གཞུང་ལྡན་གྲོགས་པོ་བྱེད་ཉིད་ནི། །མི་རུ་སྤྲེས་པས་སྤྲེ་བོ་གཞན་
ལས་འཕགས། །སྟོན་ལམ་དག་པས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་སྤྲེས། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་
པས་རྩ་འབྲུལ་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་གྲུབ། །ཅེས་སོགས་དང་།

ལུས་པོ་པ་མས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྟོག་སྟོང་གྲོགས་པོར་བཅོལ། །བྱེད་དང་
གྲོགས་པོ་བྱས་པས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་རྟེན། །བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་མ་རིག་ཐུན་
པ་སེལ། །འགྲོ་བ་རི་ལྟར་སྤོང་ཅིང་གོལ་བའི་དོན། །ཀྱུ་མ་བྱེད་ལ་དགོ་བའི་ཅ་
བ་བསྟོ། །བསྐྱལ་པར་སྤྲངས་བྱས་བྱང་ཚུབ་དོན་དང་མཉམ། །རྒྱ་མཚོ་གསུམ་
གྲུབ་པས་ད་ནི་བདག་ཀྱང་འགྲོ། །བལ་ཡུལ་བར་དུ་སྟོང་གཏམ་བྱ་ཡིས་སྟོལ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ་གསེར་ཕྱེ་འབྲུམ་པོ་གཅིག་དང་གསེར་གྱི་པ་ཏ་གསུམ་
ཕྱིན་ནོ། །དེ་ནས་ཏ་ཀའི་རྒྱལ་པོས་ཕྱུལ་བའི་གསེར་སྐྱ་དེ་འབྲེར་ནས། གྲོགས་
པོ་གཉིས་དང་སྤྲངས་ནས་ཕྱིན་ཏོ། །བེ་རོས་ཤུ་བའི་གཡང་གཞི་རིང་པོ་ཞིག་
སྤར་བཞིན་དཔུ་ལ་བཞེས། རྒྱ་ལ་ཐོན་ལྷམ་ཁ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱོན། གོས་གྱི་
གོང་བ་རྒྱབ་དུ་བསྟོལ། བྱང་མཁར་སྐྱ་མོ་གཅིག་ལག་དུ་ཐོགས་ནས་ཕྱིན་པས།

གཅན་འཕྲང་དང་པོར་རྒྱུ་མཁྱོགས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཀྱུ་རྩ་ར་དང་འཕྲང་ནས་རྒྱུ་
མཁྱོགས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཀྱུ་མ་རའི་བྱོགས་པོ་ཡིན་པས། ཀྱུ་རྩ་ར་ལ་ཁོང་གཉིས་
ཀྱི་གསེར་ཕྱེ་ཁྱོར་གང་དང་བ་ཏུ་གཉིས་རྩན་བ་བྱིན་ནས། དེ་རུབ་རྒྱུ་མཁྱོགས་
བ་རྣམས་འདིར་འོངས་ན་བོད་ཀྱི་བཏུ་རྩེ་མཐོང་ངམ་འདི་ཡི། ཁྱོད་ཀྱིས་བོད་
ཀྱི་བཏུ་རྩེ་འབྲུ་བ་ནི་མ་མཐོང་། མགོ་ལ་ལྷ་བའི་ཡིབ་ཁྱེད་ལྷ་ཁ་ཁ་ཕྱིར་སློག་
བ། སྤྱལ་བ་ཡིན་ནས། མི་ཡིན་ནས། གཞོད་སྤྱིན་ཡིན་ནས། ཅི་ཡིན་ཆ་མེད་བ་
ཞིག་ད་ཅམ་བོད་ཡུལ་མཐིལ་དུ་སླེབས་བ་ཡོད་ཅེས་སློམ་ཞིག་ཅེས་བསྐྱོམ་སོ། །

དེ་ནས་ཀྱུ་མ་རས་ཁྱོང་ཁྱོང་སེར་སྤྱིའི་སྒོ་དུ་བསྐྱགས་ནས། རྒྱུ་
མཁྱོགས་བ་ཀྱུན་ལ་སྤྱོད་བ། བོད་ཀྱི་བཏུ་རྩེ་བེ་རོ་ཅ་ན་འདི་ནས་བར་ལ་སོང་
ངམ་བདས་ལ་སོད་ཅིག་ཆོས་སྒྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་མཁས་བ་བདུན་གྱིས་གྲང་
དེ་དང་ཕྲད་ན་གསོད་ཅིག་གསུང་ངོ། །ཞེས་བསྐྱགས་པས་རྒྱུ་མཁྱོགས་བ་
རྣམས་ཀྱིས་གཅན་འཕྲང་དང་པོ་ནས་འཕྲང་སྤང་བ་ལ་བོད་ཀྱི་བཏུ་རྩེ་བྱང་
ངམ་སྤྱོད་པས། འཕྲང་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བཏུ་རྩེ་ནི་མ་བྱང་། མགོ་ལ་
ལྷ་བའི་ཡིབ་ཁྱེད་བ་ཅན་དེ་ལྷ་བྱ་མི་ཡིན་ནས། འདི་ཡིན་ནས། སྤྱལ་བ་ཡིན་
ཆ་མེད་བ་ཞིག་དེང་སང་བོད་ཡུལ་མཐིལ་དུ་སླེབས་བ་ཡོད་ཅེས་སྤྱོད་པས་རྒྱུ་
མཁྱོགས་བ་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་གོ།

དེ་ནས་བེ་རོ་རྩུར་བྱོན་ཏེ་ལི་ཡུལ་ལྷང་ར་སྤྱག་པོར་བྱོན་པས། བཙུན་
མ་ལི་ས་ད་རྩུལ་ཁྱིམས་སྤོན་བྱ་བ་དང་མཇལ་ཏེ། འདིར་ཞག་ས་ཞིག་ཡོད་
དམ། འདི་ན་བཞུགས་པའི་ཡོན་བདག་མོ། །བཏུ་རྩེ་འདི་ལ་རྩེན་གནས་
སམ། །བཟའ་བརྟུང་མ་མཆིས་ཡོན་ཞིག་ཁྱེ། །ཞེས་གསུངས་པས། བཙུན་
མ་དེས་ལན་སྤྱོད་པ།

རྟེན་ས་མ་མཆིས་བདག་རང་མི་གྲོང་འགྲིམས། །སྤྱོད་ཕྱིན་ཕྱིན་ནོ་བདག་
རང་མི་ལག་རེ། །བཏ་རྟེ་བྱིད་ལ་སྤྱོད་ཕྱིན་ཅི་བཞེད་དམ། །ཞེས་སྤྱུས་པས་བེ་རོས་
ལན་གསུངས་པ། །འགྲོ་ས་སྤྱུག་པའི་བཏ་ཆུན་ལ། །སྤྱིད་ན་སྤྱོ་པག་ཡིན་ཡང་
ཆོག །རྟོན་འཕྱར་རྩལ་ཡིན་ཡང་ཆོག །འགྲངས་ན་ལྷག་མ་ཡིན་ཡང་ཆོག །ཅི་
ལྟར་བྱས་ཀྱང་འགྲོ་རེ་ཤི། །ཞེས་གསུངས་པས། དགེ་སྦྱོང་མ་དེའི་བསམ་བ་ལ་
མཁས་པ་བེ་རོ་ཅ་ན་བྱ་བ་ཞིག་འབྱོན་གྱིན་འདུག་གམ་སྤྲུམ་ནས་ངེ་བར་འདོད་
ནས། ཞག་ས་གཡང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ངེས་པས། བེ་རོ་ཅ་ན་ཡིན་པར་ཤེས་ནས།
རྗེ་མ་རྩ་གྲུ་བྱ་ལགས། སེམས་ཉིད་རྟོགས་ན་ངེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་
ཞུས་པར་བེ་རོས་ལན་གསུངས་པ།

སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་དང་འབྲ། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལ་
མཐའ་དབུས་མེད། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལ་སྐྱོགས་རེས་མེད། །ནམ་མཁའི་
དབྱིངས་ལ་འཕོ་འགྱུར་མེད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་མཐའ་དབུས་མེད། །

ཅེས་སོགས་གསུངས་པས་ལི་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲོན་ཡིད་ཆེས་ཏེ། ཏ་
རང་བ་གསེར་མདོག་བྱ་བ་ཕྱལ་ནས་མན་ངག་ཞུས་པས་ལི་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲོན་
ཡང་རྟོགས་པ་ངེ་བཞིན་ཤར་ཏེ། དགོངས་པའི་དོན་ལ་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་བེ་རོ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་ནས་ཏག་ཤ་ཀ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བརྟེན་
བརྟེན་སྤྱི་བྱ་བ་དང་མཇལ་ནས་ཁོང་གཉིས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་གནས་ཆད་སྒྲོར་
ངེ་ལན་མང་དུ་མཇེད་པས། བརྟེན་ཏ་རབ་དུ་མཉེས་ནས་དགུན་ཆོ་བ་གཅིག་
རིང་མཆོད་གནས་ཞུས། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་ནས་འབྱོན་ཅ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་མོ་
རེ་མ་ལུམ་གྱིས་ཁ་བ་པབ་སྟེ། བཞོད་དཀའ་བར་གྱུར་པ་ན་བེ་རོས། དུས་གསུམ་
སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ནས། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་བར་དུ། །དཀའ་བ་

བཅུ་བླ་མ་བསྐྱེས་ཏེ་མན་ངག་སྒྲུངས། །དཀའ་བ་གཅིག་གིས་བར་དུ་མ་ཆོད་
བར། །ཁ་བ་འདི་ཡིས་བར་དུ་ཆོད་ལ་ཁད། །བཀའ་འདི་བདེན་ན་ཁ་བ་འདི་
ཆོད་ཅིག །

ཅེས་གསུངས་པས་སྒྲ་མོ་དཔལ་མོའི་སྐུ་སྤྱིན་གསེབ་ནས་བསྐྱེན་ནས་
ཕྱག་འཆམ་ཏེ་བཅུ་བླ་མ་སྒྲུངས་སོ། །དུས་དེ་ནས་ཁ་བ་ཆད་ནས་གཏུགས་
རབ་ཏུ་བྱོལ། །དེ་ནས་གསེར་སྐུ་དེ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ལ་ཕྱལ་ནས་འདི་སྐད་
གསུངས་སོ། །

སྤྱིབ་རྒྱུན་མི་མངའ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྐུ། །ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་
བཅན་འཛམ་གླིང་ནམ་མཁའ་འདྲ། །སྟོན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཕྱོགས་རེས་མི་མངའ་
ཡང་། །འཁོར་བའི་ལས་འདི་མཐའ་མེད་ནམ་མཁའ་འདྲ། །ཐུགས་རྗེས་འཁོར་
བའི་རྒྱ་མཚོ་སྟོལ་བའི་ཕྱིར། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། །

ཞེས་གསུངས་ནས་ཕྱལ་ལོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་མཁྱོགས་ཀྱི་ངང་ནས་
བསམ་ཡས་སུ་ཉི་མ་དགོངས་ཕྱེད་ལ་ཐེབས། རྗེ་འབངས་རྣམས་འདུས་ཏེ་ཡོད་
པ་ལ་རྗེ་ཡང་གྲུར་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། བེ་རོས་རྩས་ཏེ་གྲུར་གྱི་འདབ་
བྱང་ཕྱོགས་ནས་སྟོག་ནས་རྗེའི་སྟོན་དུ། རྗེ་ཡིས་བཀའ་སྐྱེལ་མན་ངག་གི་ཆོས་
རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་མཆིས་པ་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མི་རྣམས་ཕྱག་དོག་ཆེ་
བས། སྟོན་དུ་ཕྱ་མ་བཅུག་སྤིང་པས་གསན་དུ་མི་རུང་བའི་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་ཞུས་
ནས། བཀའ་ཉལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོག་ཆོག་མཐོས་ནས་ཕྱིར་ཐེབས། དེ་ནས་
བཅན་པོ་མཁར་དགུ་རིམ་དུ་གཤེགས་ནས་བཞུགས་པ་ལ། བེ་རོས་སྐྱར་ཡང་
འབངས་ཆེ་མི་ཐིང་ཐེ་བྱ་བ་ལ་ཡིག་སྤྱིན་ཕྱལ་བ།

པོད་ཀྱི་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལགས། །འཛིག་ཏེན་འཁོར་

བའི་ཆོས་ལ་ཐུགས་དབྱུང་སྟེ། །མ་ནོར་ཡང་དག་བདེན་བའི་ཆོས་འདོད་
ནས། །གསེར་བྱེ་བཟངས་ནས་བདག་ཅག་འཆོལ་དུ་བཏང་། །དཔུལ་སྤྱོད་ས་
ལམ་སྤྱད་ཐ་ཡི་ཁ་འཁོར་ཏེ། །ལས་འབྲོ་དག་པས་མཁས་ཞལ་མང་པོ་
ཁུམས། །བཟོ་དང་བསྟན་བཅོས་གསོ་སྤྱད་སྟན་ལ་སོགས། །ཆེ་འདིར་དགོས་
བའི་པན་བྱ་སྟོ་ཆོགས་དང་། །དམ་ཉམས་སྟོལ་བའི་བསྟན་བསྐྱེད་སྟོ་ཆོགས་
དང་། །མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ཞལ་མཇལ་ཞེས་བ་ལུལ། །ཞེས་སྟན་སྤར་བཏང་
བས། །རྗེས་ལན་བསྐྱར་བ།

འཁོར་བའི་རྗེས་ཆེན་འབྲ་བའི་ཁ་དཔོན་བདག །ཕྱང་པོ་མ་གཡོས་
ཁམས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དེ། །ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པོ། །ལན་
ཅིག་འཛིག་པ་བདག་གིས་མ་བཟོད་ནས། །ཕྱང་པོ་ཁམས་ཆེན་འཛིག་བའི་
སྟན་ཆེན་པོ། །སྤྱི་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱན་ལས་འཕགས་བ་ཡིས། །རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
མེད་སྟོང་པོའི་དོན་འཆོལ་ནས། །འབྲས་སྤྱང་གཞོད་སྤྱི་ན་འཛིགས་བའི་དོམ་
བྱེད་སོགས། །འཛིགས་རྒྱང་བར་ཆད་གཏུག་པ་གང་གིས་ཀྱང་། །ཡིད་བཞིན་
ནོར་འབྲུམ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ། །སྟོན་པར་མ་རྩས་བདག་ཀྱང་རབ་ཏུ་དགལ། །རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་མེད་ཅོལ་མེད་རྫོགས་བ་ཆེ། །ཡང་དག་མ་ནོར་བདེ་བའི་དམ་
ཆོས་ནམས། །བསྐྱམས་ཏེ་བྱོན་པས་ཞལ་མཇལ་སྤྱི་བོར་བསྐྱར། །

ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་ས་ནས་བྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་རྗེ་མོ་དམར་རྒྱན་ལགས་
ལའང་འཕྱིན་བཟངས་ཏེ་སྤྱར་པེབས་དགོས་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས། དེ་ནས་
བསམ་ཡས་སུ་བྱོན་ཏེ། །ཞག་གསུམ་གྱི་ནང་པར་རྗེ་དང་མཇལ་བ་ན་སྟོན་
དཔོན་བའི་རོ་ཙ་ཞེས་ཀྱིས་བྲུང་།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་བའི་བཅུད་སྤྱང་ནས། །རང་བྱུང་

ལྷན་རྒྱུགས་བདེ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས། །འཛིག་རྟེན་འཁྲུལ་པའི་བྲེགས་པ་
ཀྱན་ཆོགས་ལ། །མོས་གྲུས་སེམས་ཀྱིས་བྱག་འཛོལ་སྤྱི་བོར་ལོངས། །ཞེས་
གསུངས་པས་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དང་བཅས་པས་བྱག་བཅའ་བསྐྱར་བ་
བྱས་ཞབས་སྤྱི་བོར་སྦངས་སོ། །དེ་ནས་ནང་དུ་བྱོན་པ་ལ་རྗེའི་ལྷང་ལོ་བཞེགས་
ནས་སྒྲིའི་ཐེམ་པ་ལ་བཀའ་སྟེ། བེ་རོ་ཅ་ན་དེའི་སྟངས་ནས་བྱོན་རྟེ། །དེ་ནས་རྒྱལ་
པོ་ཁྱི་སྒོར་ལྷེ་ལྷ་བཅན་གྱིས་རྟ་འཛའ་ལུ་ངང་པ་གསེར་མདོག་ཅན་གསེར་སྒྲ་
ལ་གཡུ་ཡི་རྒྱན་ཆ་སྤྲས་པ་དང་། རེན་ཆེན་དབྱིག་སྤྲངས། སྤུ་སྤུལ། ར་བཟའ།
བཟའ་སྤྲེམས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་ཚན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྤུལ་ནས།

རྩལ་མེད་བདེ་ཆེན་སྐད་ཅིག་སངས་རྒྱས་པའི། །མན་ངག་རྒྱལ་པོ་
བདག་ལ་བསྟན་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་པས། བེ་རོས་ལན་གསུངས་པ། མི་
འཛའ་བདག་ལ་རྟ་མི་འཛའ། །རྐང་མགྲོགས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལ། །རྐང་
འགྲོ་རྟ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མི་འཛའ་རེན་ཆེན་ལོར་མི་འཛའ། །ཆོས་དབྱིངས་
མཛོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བས། །སྤྱུ་མའི་ལོར་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མི་འཛའ་དར་དང་
གོས་མི་འཛའ། །རིག་འཛིན་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཡོད་པས། །དར་དང་གོས་ཀྱིས་
ཅི་ཞིག་བྱ། །མི་འཛའ་ཟས་དང་སྒྲོམ་མི་འཛའ། །ཆོས་ཉིད་བདུད་ཅིའི་བཅུད་
འཐུངས་པས། སྲིད་པའི་ཟས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མན་ངག་རྒྱལ་པོ་རྒྱུགས་པ་
ཆེ། །དུད་འགྲོའི་རྒྱལ་པོ་རྟར་མི་བཅོང་། །ལོར་དང་ཆོས་སྤྱོད་ཆོང་མི་བྱེད། །བཅོང་
ན་རྒྱལ་པའི་བཀའ་དང་འགལ། །ཁྲིལ་འཛེམ་ཆེ་ཞིང་སྒྲ་མ་ལ་གྲུས་དང་། །དམ་
ཆོག་གཞུང་བཞིན་བསྐྱང་ཞིང་ཤེས་རབ་ཆེ། །དད་ལྡན་སྟོག་ལས་ཆོས་ལ་
གཅེས་པར་འཛིན། །གཞུང་ལྡན་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྟོབ་མ་ལ། །ལོར་ཆོས་
མི་བརྗེ་མན་ངག་རྒྱལ་པོ་སྤྱིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་ནང་ཆོས་གསང་བ་ཡང་ཐབ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་གནང་ཞིང་།
དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་ལྷོན་པོ་དང་འབངས་རྣམས་ལ་གང་ཅི་འདོད་དུ་ཆོས་
ཀྱི་བདུད་ཅི་སྦྱིན་ཏེ། བོད་འབངས་ཆེས་པར་མཛད་པའི་བཀའ་བློན་གཞལ་དུ་
མེད་པ་དེས་དུས་ད་ལྟ་འང་སྐྱོང་བཞིན་པར་མཛད་པ་འདི་རང་ལགས་སོ།། །།

༢༡། །རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་བསོད་ནམས་མཆོ་མའི་
འབྲུངས་ནམ་མདོར་བསྟུགས།

མཆོད་བརྗོད།

༡༡། །རྒྱལ་ཀུན་འཕྲིན་ལས་ཡོངས་ཀྱི་ཐུག་མེད་ལེ་འཁོར་དཔྱིད། །ཐོད་ཀྱི་སྒྲིབ་
ཆར་ལྷངས་པར་བསྐྱེད་བསྐྱིདས་ཏེ། །མཆོ་བྱུང་ལྟ་མོའི་དཔལ་རྩོགས་རྒྱལ་བའི་
ཡུམ། །གངས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་མ་མ་གཙུག་ན་མཆོད། །སྤྲུལ་མཆོག་རྣམ་མང་
མཆོད་པའི་སྐྱེད་མ་སྟེ། །གངས་ཅན་མགོན་པོ་ཉི་ཤེས་ཆགས་པའི་ལྷ། །སྤྲུལ་ལྷ་
མཛེས་སྤྲར་ཡང་བྱོན་པའི་དགོས། །གངས་སྤྲོངས་བདེ་ལ་བཀོད་པའི་བྱིན་དུ་སྟེ། །

སྤྱིང་གཞི།

ཞེས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱིང་བས་སྟོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྐྱབས་དོན་སྤྱིང་བར་
བྱ་བའི་གཞི་ནི། རང་ཅག་ཆོས་ལུན་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་དཔེ་རྒྱ་བལ་བ་འདིའི་སྐྱེ་བོ་
མཆོག་དམན་མཆིས་སོ་ཅོག་གིས་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བའི་ཆེད་
དུ་བྱན་པའི་རྟེན་དང་བཀུར་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱུར་པ་བསོད་ནམས་མཆོ་མོ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ། ཡགོང་ས་ལྷ་མེད་རྣམ་འབྲེན་སྐྱེས་སྤྱིང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་ཡུམ་རིན་པོ་
ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ།

ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་མཛད་རབས།

དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོར་ཅཱ་འཆད་པ་ལ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་
མཛད་པའི་རབས་བརྗོད་བ་གཉིས་ལས།

ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན།

དང་པོ་ཆེས་སྒྲིགས་ལྟའི་རང་མདངས་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྐྱོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲ་བ་ངན་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྩ་སྒྲིང་འབྲུགས་ཤིང་སྒྲ་བ་སྒྲ་ལ་གྱི་སྒྲ་
བ་ཏྱ་ཏུ་འཁོལ་བའི་དུས་འདིར། སྒྲ་བས་དང་མགོན་དང་དབྱེད་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་བཟང་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི་འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཏེན་དབང་སྒྲ་མའི་
རྣམ་པར་རིལ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་གང་ལས་འབྲུངས་པའི་ཡུམ་ཡང་
རྒྱལ་མཆོག་འདིའི་སྤྱི་ཁྱུར་བསྐྱབས་ཕྱིར་བསམ་བཞིན་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་
བ་སྟེ། དཔེར་ན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཚོར་ངེ་ཅམ་བཟང་བ་དེ་ཅམ་
དུ་དེའི་སྒྲིང་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་བ་དགོས་བ་ལྟར་ཡུམ་འདི་ཡང་སྐྱེ་བ་དུ་མར་
བསོད་ནམས་དང་སྒྲོན་ལམ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པ་ལས་རང་ཅག་གངས་
ཅན་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་དུ་བྱོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འདི་ལ་
བྱུང་མོང་དང་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ནི་ས་འོག་གི་གཏོར་བཞིན་དུ་
སྤུས་ཏེ་བྱད་མེད་པལ་བའི་ཐོལ་གྱིས་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་སྐྱེ་ཆུང་དུའི་དུས་
ནས་བསྐྱུན་བ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྐྱབ་པར་སྐྱོང་ལ་སེལ་བའི་ཏེན་དུ་འཆོ་
ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རབ་མདའ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་བཞིན་བ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་བོད་
མི་པལ་པའི་ཚུལ་དུ་བཟུང་ཡང་དེའི་སྒྲོན་གྱིས་མ་གོས་པ་ནི། ད་པན་བོད་སྤྱི་དང་
ལྷག་པར་མདོ་སྟོད་སྤྱད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཤེས་རིག་གི་ཡོན་ཏན་སྤྱིང་བའི་སྒྲོལ་མེད་
བ་བཞིན། ཡུམ་ཆེན་མོ་འདི་ཡང་སྐྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེར་མི་མདོན་ཡང་། རང་
བཞིན་གྱིས་གཞུངས་བཟང་བས་མཆོག་དམན་ཀྱན་གྱིས་ཆོད་མར་བཀྱར་ཞིང་
འབྲུ་སྒྲིང་གྱི་གནས་སྤྱོ་མོ་ཅམ་ཡང་མ་གོས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དང་བ་འཕྲིན་

པ་ཐུགས་སྒྲུབ་ཞིང་བརྗེད་པས་དགོངས་པ་གཞན་གྱིས་དཔོག་པར་མི་རུས་
ཤིང་རྒྱ་མཚོ་ལྷར་གཏིང་ཟབ་ལ་ཀྱན་གྱི་བཤེར་དབང་ལོས་པ། གསུང་འཇམ་
ལ་བཅུན་ཞིང་ཏྲག་རྩ་སྟོན་པར་སྤྱོད་པས་འཁོར་འབངས་ཐམས་ཅད་གྱི་གསུང་ལ་
བཀའ་ལྟར་བཅེ་ཞིང་། ཞེ་ནས་གྲུས་པ་འདྲན་བྱུང་པ། ཐུགས་གྱི་དགོངས་པ་
ཤིན་རྩ་ཟབ་པས་བྱ་བ་ཆེ་སྤྲ་གང་ལའང་བགས་གྱིས་སྤྱོད་ཅིང་རན་པར་སྤྱོད་ལ་
ཟང་ཟེང་དང་འབྲུག་ལོང་མི་མངའ་བ། ལྷག་བསམ་དཀྱིལ་ཆེ་བས་བྲིམ་གྱི་ཕྱི་ནང་
གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། གཞན་པན་བསྐྱབ་པར་མཁས་ཤིང་མཛེངས་ལ་རྩར་
བཅོན་ཆེ་བ་སྟེ། དཔེར་མཚོན་ན། སྤྱི་ཆ་རྣམས་ལའང་ཐུགས་བཅེ་ཤིན་རྩ་ཆེ་
ཡང་འབྲུལ་མི་ཤོད་པ་ལྟ་བུའི་པལ་བའི་ངང་ཚུལ་དོར་ཏེ་ཡགོང་ས་མཆོག་དང་
གཞུང་སྤྱི་གྱི་ལས་བྱ་ཅེར་སོན་ཡོང་ཆེད་སྟོབ་སྤྱོད་གལ་ཆེའི་བསྟོ་གནས་ཁག་
རྩ་ཆེད་བཟངས་གྱིས་མདུན་ལམ་སྟོན་སྟོགས་མ་ཞོར་བར་མཛད།

སྤྱི་ཆ་རྣམས་པ་རང་ངོས་ནས་ཕྱིའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཐུགས་སྤང་ཆེ་བསྐྱེད་
གྱིས་རང་གི་གཤིས་ལུགས་ལ་ཐུགས་སྤང་ཚུང་བའི་སྟོན་གང་འཆམས་ཆགས་
ཡོད་ན་མ་གཏོགས་གཞུང་སྤྱི་ལ་པན་རྒྱུས་ཆེ་བཤེན་སྟེན་བྱུང་ཡོད། ཐུགས་
སྤྱོད་ཆེ་བས་གཞན་གྱི་དཀའ་ངལ་རྗེ་བྱུང་འབྲུལ་འབྲུལ་གཟིགས་ཏེ་སེལ་བའི་
ཐབས་ལམ་སྟོན་པ་ལ་ཤིན་རྩ་མཁས་པ། ཐུགས་སྟོབས་ཆེ་བས་སྤྱི་ཆ་
འདས་གྲོངས་སོགས་རྒྱད་ཆགས་རྗེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡང་མངོན་མེད་དུ་ཐུགས་ངལ་
གནང་བ་ཅུམ་ལས་བཞིན་མདངས་འཇུག་བག་གི་རྣམ་ཡང་མ་དོར་བས་གཞན་
རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་ཤིན་རྩ་ཟབ་པར། དཔེར་ན། སྤྱི་ཆ་མོ་ཆེ་རིང་སྟོལ་མ་དགུང་
ལོ་དར་བབས་གཞུང་སྤྱི་གྱི་མཛེད་འཕྲིན་རྒྱས་བཞིན་པའི་སྐབས་སྟོ་བྱར་
དུ་གྲོངས་པར་གཅིག་བྱར་མངོན་མེད་དུ་ལན་མང་བཤུམས་བྱུང་ཕྱིར་ཐུགས་

བག་མི་ཐེབས་པའི་རྣམ་པ་སྤྱི་ཙམ་ཡང་མི་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་མངའ་ངེས་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་སར་བབས་པར་ཡང་གཅིག་ཤུར་རྒྱན་རིང་བཤུམས་སྐྱད་ལས་
ཐུགས་གཤེས་མ་འགྱུར་བར་འཇུག་དཔུལ་ངང་ཐུགས་བརྩེ་བསྐྱམས་པ་ནམ་
ཡང་མི་སྟོན་པ་སོགས་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་བར་མ་
ཟད། གཞན་སྤྱི་དན་གྱིས་བརྒྱུད་པ་ལའང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་གཤེས་
ལུགས་ལས་བརྒྱུད་ཏེ་སེམས་བག་པོ་བར་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་པས་གན་བཅར་
སྤྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡིད་རངས་ཤིང་དད་པའི་སྤྱི་ལོང་གཡོ་བྱུང་པ། ཐུགས་ཤིན་ཏུ་
གཤེས་པས་མཆོག་དམན་གཞན་སྤྱི་དང་སྤྱི་ཀྱང་བསྟེན་བསྐྱིད་མེད་པར་གྱུས་
བཀྱར་དགྱེས་འཇུག་གིས་བསྐྱུ་བར་བྱུང་མེད་ཏུ་མཛད་པ་ལས་མཆོག་དམན་
གྱིས་རྣམ་པ་མི་འགྱུར་ཞིང་སྤྱི་སྟོམས་ཆེ་བ། ཞེ་ནས་གཞན་པན་དང་བྱམས་
སེམས་ཆེ་བས་གཞན་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་བ་དང་རོགས་རམ་རི་དགོས་ཐད་
ཀར་མཛད་ཅིང་། དེའང་དགའ་གཉེན་དང་མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་བར་མེད་པར་
པན་གྲོགས་འཇུང་མེད་ཏུ་མཛད་པར། དཔེར་ན། སྤྱི་རྒྱུད་ཏུས་ནས་དབྱུལ་
པོ་སྟོ་སྟོང་བར་རང་གི་ཐས་སྐལ་ཡན་ཆད་ནས་བཅད་དེ་སྤྱིན་གཏོང་གནང་གི་
ཡོད་འདུག

ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བས་མཆོག་དམན་སྤྱི་དང་འགྲོགས་ཀྱང་རང་ཉིད་
དམན་སར་བཟུང་ནས་གཞན་ཡིད་སྟོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ།
གཞུང་རིང་ཞིང་བརྟན་པས་ཡུལ་ལུང་སོགས་འཕོ་འགྱུར་རི་ལྷར་ཡང་ཐ་ན་
ཆས་ལུགས་ཙམ་ཡང་མ་བསྐྱུར་པར་རང་ཡུལ་གྱི་གཤེས་ལུགས་བཟང་པོ་
གཅེས་སྟོང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར། དཔེར་ན། སྤྱི་རྒྱུད་ཡུམ་ཆེན་མོ་མཆོན་བཞེས་
བཞེས་བཛྲིད་གཞུང་ནས་ལྷ་ལྷམ་གྱི་ཆས་གོས་དང་རྒྱན་ཐབ་སྤུལ་ཡང་མ་

བཞེས་པར་ང་ཨ་མ་དེའི་བྱད་མེད་ལ་ཨ་མ་དེའི་ཆས་ལུགས་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད་
 གསུངས་ཏེ་མཛད་སྒོ་དང་དུས་སྟོན་གང་སར་ཨ་མ་དེའི་གཟབ་འཆོར་རྟག་
 བཞེས་གནང་། ཆོས་ཀྱི་གནད་ཤིན་དུ་འགྱུར་པས་འཛིག་ཏེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་
 ལྷ་དང་བ་དབྱིངས་སུ་བྱལ་སྟེ་གོ་གནས་འཕོ་འགྱུར་དང་འཆོ་གོས་གནས་མལ་
 བཟང་ཞན་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་བསྟེམས་པ་སོགས་སེམས་ཀྱི་གྲུ་གྲུ་མི་མང་འཁྱེད་།
 ལྷའི་སྒྲིངས་འཛིན་རན་ལ་འཆོམས་པར་སྟོད་ཅིང་། གང་དུ་འགྲོགས་ཀྱང་རྟག་
 རྟག་པོ་སོགས་སྐྱེ་གཡའ་བའི་རྣམ་པ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་པར་ཚུ་བོའི་གཞུང་ལྷ་ར་
 བགས་ཀྱིས་སྤར་འདྲིས་ཀྱི་མཆེད་གྲོགས་དང་སྤྲད་པ་བཞིན་འདྲིས་བདེ་འཛོག་
 བདེ་གཞུང་བསྤར་བ། དེ་བཞིན་ཆོས་སྤྱོད་ལ་མཆོན་ནའང་སྒྲ་གསར་དང་
 ཆོས་གསར་གྱ་ཆོམ་དུ་བསྟེན་གཏུགས་མི་མཛད་པར། སྤ་མོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་
 ལྷ་ར་ཤར་བ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ཞེ་ཁྲོ་ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་དག་གིས་རྒྱན་དུ་
 བསྟེན་ཞིང་དགེ་བཙུའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཙང་མར་སྦྱོང་བ། བྱམས་དང་སྦྱང་རྗེ་
 ལ་ཐུགས་དམ་བརྟན་ཞིང་གཞན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུང་བ་ལ་ཤིན་དུ་གཙུག་པ་ས་
 ཁྲོ་ཆགས་སོགས་སེམས་མ་ཞེ་བའི་རྣམ་པ་ཡེ་ཅམ་མེད་པར་གཞན་ཀྱི་འདོད་
 པ་སྟོང་བ་དང་མགྲ་བ་སྦྱོན་པའི་ཐབས་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་ཤིང་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་
 བ་སོགས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྟོད་པ་དངོས་
 ཡོན་པས་སྦྱེ་བ་དུ་མར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་གོམས་པ་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་
 འདས་སྦྱེས་འདས་ཀྱིས་མ་གོས་པར་ལྷ་ར་པལ་པའི་གྲོགས་དང་རྟག་དུ་འདྲིས་
 ཀྱང་དེའི་སྟོད་པ་དང་ནམ་ཡང་མ་འདྲིས་པ་ནི་གསེར་ས་འོག་དུ་ཡོད་ཀྱང་འོད་
 རྣམ་མཁའི་དཔེ་བཞིན་ནོ། །

མཛོར་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པར་མཐུ་དང་ལྷན་

ཞིང་། གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དེ་ལ་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྤྱོད་
བ་ཐམས་ཅད་དང་གིས་འདྲ་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་སྤྱེས་ཤིང་སྤངས་
སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱང་བ་ཡིན་ན་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་
ལ། སྤྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་སམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་
བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྤྱོད་པ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་
སྤྱོད་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ནི། བསམ་བཞིན་སྤྱོད་པར་སྤྱེ་བ་ལེན་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་པལ་བ་ལ་མེད་དོ། །

དེ་བཞིན་ཡབ་ཚེས་སྤྱོད་ཆེ་རིང་མཆོག་ཀྱང་གངས་ཅན་མགོན་པོས་
གཙུག་ཀྱིས་བོད་འབངས་སྤྱི་བྱེའི་དོན་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་ལམ་དབང་
གིས་བསམ་བཞིན་གངས་ཅན་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྤྱེ་བ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་མི་མངོན་པར་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་པ་དྲུང་དུ་ལེན་པ་དང་། སྤྱོད་ཆེ་རིང་
དུ་མ་བཞུགས་པས་ཡོན་ཏན་འདི་དང་འདི་ཞེས་བསྟན་དཀའ་བས། ཐུན་མོང་
བར་གྲགས་ཆོད་ཅམ་བཟོད་ན། ཐུགས་རིག་བཟུ་ལ་སྤྱོད་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། ཆོང་
ལས་དང་བརྟག་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ནོར་བརྟག་པ་དང་རྟ་བརྟག་པ་སོགས་
ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་དང་། ལས་དོན་གང་ཡིན་ཐད་ཀར་སྐྱབ་དགོས་མཁན་ལ་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་བཞེངས་པོ་ཡོད་སྟེ།

སྤྱི་ཆ་རྣམ་པའང་ཡུམ་གྱི་རིགས་ལས་མཆོད་པ་ཐུགས་སེམས་རྒྱུང་
ཞིང་ཐུགས་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་འཇམ་ལ་བཟང་བ་དང་། ཡབ་ཀྱི་རིགས་ལས་མཆོད་པ་
ཐུགས་རིག་བཟུ་བས་བྱ་བ་ཆེ་རྒྱུད་གང་ཡིན་ཡང་དཀའ་ཆོགས་མ་དགོས་པར་
མཐུན་ཆོད་ཆེ་བར་ཡོད་ལ་པལ་ཆེར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་མཐོ་ཅམ་ཡོད་པ་ལས། བོད་
རྒྱལ་འབངས་ཀྱི་དོན་ཆེན་བསྐྱབ་པ་ལ་མཐུན་འཇོན་གཉིས་ལྡན་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་

བཅས། སྤན་གྱིས་གོ་རིག་དང་རྟག་པར་གཤམ་བཅར་བ་ཆོའི་རང་བཞིན་གྱི་དག་
ལས་ཐོན་པ་སོར་བཞག་ཐོག་དང་པོར་བརྗོད་པ་ལས་ངོ་བོ་སྟོན་དང་སྟོ་སྦྲར་མེད་
པ་ནི་སྟུ་དངོས་མཛུམ་ནས་དོ་སྦྲར་མཛེད་ན་སྤན་གྱི་ཞུས་པ་ལས་སྟག་པའི་ཡོན་
ཏན་མང་བར་མཐོང་ངེས་ལགས་པ་བཅས་མདོར་ཅིང་མོ། །

མཛེད་པའི་རབས།

གཉིས་པ་མཛེད་པའི་རབས་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན། སྤར་ལྷའི་བྱ་
དམ་པ་ཏྲིག་དཀར་པོས་འཛུམ་སྤྱིང་དུ་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུའི་མཛེད་པ་སྟོན་པར་
དགོངས་པ་ན། འདྲན་མཆོག་དེ་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཡབ་དང་ཡུམ་དང་ཅེད་ཐོགས་
དང་། རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ། སྟོབ་མ་དང་རིམ་འགོ་བ་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་
པ་དེ་དང་དེའི་ཚུལ་དུ་འཛུམ་བྱ་སྤྱིང་དུ་སྦྱེ་བ་བཞེས་ཏེ་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུ་འཛུམ་
སྤྱིང་དུ་བྱོན་པ་ན། མཐའ་ཡས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྟོན་ཐོལ་གྱི་ལམ་ནས་
དང་བར་སྟོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་ཐོགས་དན་མཛེད་པས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་ཐོགས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པར་མཛེད་ཅིང་ད་ལྟོང་མ་ཉམས་པར་བཏན་
པར་མཛེད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་མཆོག་སྦྱུ་སྤྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དུས་
དང་གདུལ་བྱ་འཕོ་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་སྦྱུ་ཡུས་རགས་པ་བརྗེ་བར་དགོངས་པ་
ན་དེ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་མས་ཡུམ་གྱི་གནས་བཟུང་པའི་
ཆེད་དུ་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་མདོ་སྦྲད་སྦྱུ་འབྲུམ་གྱི་ཉེ་འབྲུམ་གྱུར་
གཞེས་པའི་བྲིམ་དུ་ཡབ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་དང་། ཡུམ་སྟོལ་མ་དབྱངས་འཛོམས་
གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་མོར་སྦྱི་ལོ་ ༡༩༠༠ བོད་ལྷགས་སྤང་ཁྲ་བ་དང་པོར་རང་ཅག་

བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་དུ་སྐྱབས་ལྷན་ས་པའི་བཀའ་བློན་བསྐྱེད་ས། ཡུལ་དེ་
ལ་སྐས་པོ་གསུམ་དང་སྐས་མོ་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཉིས་པ་ཡིན་འདུག
སྐྱེ་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་འཇམ་དབྱེད་ས་མའི་རྣམ་པར་རིལ་པ་ཡ་རྒྱལ་བ་
སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་གནས་དེར་སྐྱེ་འབྱེད་ས་པའི་ཆལ་ཁག་སྐྱེད་ས་པ་ལས་ཅན་
དན་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྐྱེས་ཤིང་དེའི་ལོ་མ་རྣམས་ལ་རྗེའི་སྐྱེ་དང་ཨ་ར་བ་ཅའི་ཡིག་
འབྲུ་འབྲུམ་ཐག་རང་བྱོན་དུ་ཕེབས་པ། ལས་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་མཐོང་ལམ་
དུ་གྲགས་པས་ན། གནས་དེ་ལ་སྐྱེ་འབྱུང་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས། དེའི་སྤྱི་ཁྱབ་
ལ་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་པས་རྗེ་དེ་ཉིད་ལའང་ཤར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཞེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པའོ། །

གཞན་ཡང་དེར་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རིམ་པར་བྱོན་
སྤྱང་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་
བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཏེ་དབྱེད་ལོ་ ༡༤ ལ་ཕེབས་པ་དང་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༤ ལོར། དེ་
ནས་མི་རིང་བར་སྟག་འཆོར་ཞེས་པའི་བྲིམ་དུ་གོང་གསལ་ཆོས་སྤྱོད་ཆེ་རིང་གི་
འདུན་མར་མངའ་གསོལ།

ཆོས་སྤྱོད་ཆེ་རིང་ནི། ད་ལྟར་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྟག་འཆོར་རིན་པོ་
ཆའི་སྐྱེ་གོང་མའི་སྐྱེ་མཆོད་དང་གཏན་ཞལ་གཉིས་ཀ་པོད་ཀྱི་སོ་ནམ་པའི་བྲིམ་
ཆང་འབྲིང་ཅམ་ཡིན་འདུག

སྤྱི་ལོ་ ༡༤༢༢ ལོར་སྟག་འཆོར་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྐྱལ་ཐུབ་བསྟན་
འཛིགས་མེད་ནོར་བུ་གོང་མའི་རིགས་རུས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱབས་ལྷན་ས། དེ་རྗེས་
ཡ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པས་སྟག་འཆོར་གོང་མའི་ཡང་སྐྱལ་དུ་
ངོས་འཛིན་གནང་བ་ཡིན་འདུག ཡ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་

པོས་དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་དུ་མ་དང་བཅས། ༡༩༣༣ ལོར་མིའི་མངལ་ནས་
 གླངས་པའི་གཞུགས་སྐྱ་རགས་པ་བཏང་ནས་དག་པའི་ཞིང་མཆོག་བྱ་འཛིན་
 ཞིང་གི་མགོན་པོར་ཐེམ་ཞིང་། འཐིམ་ནས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་ཡིད་མཆོ་གང་ལ་
 གང་འདུལ་གྱི་སྒྲུལ་པ་སྟོན་ཆེ་ཉའི་བརྟན་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་མཐའ་གྲས་པ་
 ལས། སྐར་ཡང་སྟོན་གྱི་བྱགས་བསྐྱེད་དབང་གིས་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཡོངས་
 སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རབ་དང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱའི་རང་གཞུགས་གོང་གསོལ་
 བསོད་ནམས་མཆོ་མའི་རུམ་དུ་ཞུགས་ནས། ༡༩༣༥ བོད་ཤིང་པག་ཆེ་བ་ལྟ་
 པའི་ཆེས་ལྟ་ཉིན་བྱུན་མོང་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་མཆར་བའི་ལྟས་དུ་
 མ་དང་བཅས་སྐྱ་བལྟམས། རྒྱུ་མིན་གྱི་མཆོན་ལ་ལྟ་མོ་དོན་གྲུབ་ཅས་འདོད་
 ཀྲུལ་དུ་མཆོན་གསོལ།

༡༩༣༧ ལོར་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཡང་མིན་བཅུད་གཅོད་མཛད་པོ་
 མི་སྒྲ་ཁག་འབྱོར་ནས་ལྟ་མོའི་ཆེ་མཆོ་དང་ལྟ་ཆེ་ཁག་གིས་ལུང་བརྟན་དང་རྒྱང་
 མིན་དེ་ཉིད་གྱི་མཛད་པ་ནམས་ར་འཕྲོད་གསལ་ཐོན་གྱིས་ལྟུལ་བ་སྐྱ་གོང་མའི་
 ཡང་མིན་དུ་ཡིད་ཆེས་གྱི་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་ཐོབ།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ ༡༩༣༩ ལོར་རྒྱུང་མིན་ཡབ་ཡུམ་སྐྱ་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་བོད་དབུས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བྱག་བཏེག་སྟེ། ལྟུལ་མཆོག་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་
 བཞི་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་མཆོན་གྱི་སྟན་པ་ས་གསུམ་དུ་བྱབ་པ་འདི་ཉིད་གྱི་མཆོན་
 བསྟོད་མངའ་གསོལ་མཛད། ང་ཆོས་ཀྲུལ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་ངོས་འཛིན་གནང་
 སྟངས་དེ་ནི་དམངས་གཅོད་ལམ་ལུགས་ནས་བྱངས་པ་ཞིག་ཡིན། གང་ལགས་
 ཤེས། བོད་ལྟ་སྟེ་མི་སྟེ་ཡོངས་ནས་འདུན་པ་གཅིག་གྱུར་གྱིས་ཆོད་སྒྲུབ་གྱི་ལུང་
 བརྟག་རིམ་པར་ཞུས་པའི་སྟོང་དོན་དང་སྟེ་སྒྲུལ་རང་ངོས་ནས་ཀྲུལ་དབང་སྐྱ་

གོང་མའི་མཛད་རྗེས་ཟིན་པའི་རྟགས་དང་མཆོན་མ་གང་ཅི་གཅིག་མཐུན་བྱུང་ན།
དེ་ལྟར་གསལ་བསྒྲགས་དང་བཅས་པོད་ལྟ་སྟེ་མི་སྟེ་ཡོངས་ནས་བསྐྱེད་བཅད་
བཟར་གསུམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ཆད་ཐུབ་བྱུང་ཆེ་གཞི་ནས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་
ངོས་འཛིན་དང་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་རིམ་པར་མཛད་པ་ལས་རིགས་རྩས་
དང་ལུང་ཆན། གལ་རིམ་སོགས་ཀྱིས་འཐེན་འབྱེར་ངེ་ཙམ་བསྒྲོ་བ་མེད་པ་དེ་
དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆད་འཕེར་ཡིན་ནོ། །

༡༩༣༩ ལོར་སྐྱོར་མོ་ལུང་པའི་མཆོག་སྤུལ་མངའ་རིས་བསྐྱན་འཛིན་
ཆོས་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་བལྟམས། འདི་ནི་རིགས་སྤྲས་ཆུང་ཤོས་ཡིན། འདི་ཡན་
གྱི་རིགས་སྤྲུག་བཅུ་དྲུག་འཁྱུངས་པའི་ནང་ནས་བདུན་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་འབྱོར་
ཐུབ་ཡོད། དེ་རྗེས་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེ་རིང་སྐུ་གཤེགས།

༡༩༥༡ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་དམག་དྲག་ཤུགས་ཆེན་པོས་ཆབ་མདོ་
བཅན་བཟུང་བྱས་ཤིང་བཅན་དྲག་ཆེན་པོས་སྒོ་གང་ས་ནས་མདུན་མཆོངས་
བརྒྱབས་རྒྱུན་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ལྟར་སྒོལ་ལྟར་གནས་མིན་གྱི་ཉེན་ཆབས་
ཅི་ཆེ་ལ་བརྟེན། གཞུང་སྲིད་པ་ཅན་གས་ཆོས་རང་གི་གཉའ་བར་མི་བཟོད་
པའི་འཁྱུང་ཆེན་དེ་ཡགོང་ས་མཆོག་སྐུ་ནར་མ་སོན་པ་དགུང་གངས་བཅུ་དྲུག་
པ་དེའི་མདུན་དུ་སྤངས་པས། སྲིད་དོན་པ་གཞན་གྱིས་བལྟས་ན་ཏེ་ལས་རང་
འཛོགས་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱང་། ཡགོང་ས་ཡམཆོག་སྐུ་ན་ཐ་ཡང་བདག་
པས་གཞན་གཅེས་གྱི་གོ་ཆ་བསྒྲོས་ཏེ་བོད་ཀྱི་བསྐྱན་སྲིད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་
ཐུགས་འགན་བཞེས། འཕྲལ་ཐུགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་གཞིགས་པས་རེ་ཞིག་གོ་
མོར་ཕེབས་པ་དགོ་མཆོན་ཆེ་བར་གཞིགས་ཏེ་བྲེལ་སྤྲུབས་ཀྱིས་གོ་མོར་ཆེབས་
ཞལ་བསྐྱུར། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་མཆོག་ཀྱང་སྤྱི་ཉིར་བཅར་གྱིས་གོ་མོར་ཕེབས་

བཞུགས་གནང་།

དེ་ནས་རྒྱ་དམར་གྲིས་ས་འོག་དར་ཐགས་བཏང་སྟེ་འཇམ་མཁས་རྩན་གསུམ་གྲིས་ཆེངས་འདུམས་ལ་བརྟེན། ཡལོང་ས་ཡམཆོག་སྤར་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྟེ་གཡོ་ཁམ་ཁོང་རྩལ་དམག་མཆོན་གསུམ་འཛོམས་མེད་དུ་སྤེལ་བའི་རྒྱ་དམར་གྲི་མཉམ་དུ་ཕྱག་དབྱང་བཅར་བཞིན་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བཟན་པོར་བརྩུང་།

༡༩༥༣ ལོར་རྒྱ་དམར་གཞུང་ནས་འཛིགས་རྒྱུ་འཁྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྲིས། ཡལོང་ས་ཡམཆོག་སྟོན་འཁོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་ཁྱབ་སྐྱབས་བ་ལྟར་རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་མ་འཛོམས་པར་སྤྱོད་ཕེབས་གནང་། སྐབས་དེར་མི་ཆེར་སྤིང་དོན་ལ་སྤྱངས་ཤིང་རྒྱལ་ཁམས་བསྐྱོར་བའི་བཟོས་སོང་མའི་ཅེ་རྩེང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། བོད་རི་ཁྱུག་ནས་ཕེབས་པའི་ཡལོང་ས་ཡམཆོག་དགྲུང་གངས་བཙུ་དགུ་པའི་མཁའ་དཔྱོད་དང་གཟི་བརྗིད་ལ་བསྟོར་བར་མ་སྐྱབ་པས་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་ཁྱབ་བཟོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་འདོད་རྒྱུས་ཅན་དེ་དག་སྟེ་འོག་ཏུ་མནན་ཏེ། འཇམ་མཁས་སྤམ་གསུམ་གྲིས་གཟེངས་བསྟོད་ཆོད་མེད་དང་བཅས་སྟོན་གྱི་འཆར་གཞི་འགའ་ཞིག་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས་ལྟར་འདུག

ཡལོང་ས་ཡམཆོག་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁའི་ངང་ལྷ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སར་ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་བ་བཞིན་རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་ཀྱང་ཕེབས་ཞབས་སུ་བཅར་འཁྱོད་མཛད། ༡༩༥༦ ལོར་ཡལོང་ས་ཡམཆོག་དང་ལྷན་རྒྱས་རྒྱ་གར་དུ་གནས་གཟིགས་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱབས། སྐབས་དེར་ཡང་རྒྱ་དམར་ནས་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་མཁའ་དཔྱོད་ཀྱི་གཟི་བྱིན་འགོག་གཞོན་རི་ཅམ་བཟོས་ཀྱང་མ་སྐྱབ་པར་ཡལོང་ས་མཆོག་དང་སྐྱགས་བསྐྱུན་གྲིས་བཅོས་བསྐྱར་ལོ་དྲུག་འགྲངས་རྒྱ་

སོགས་བཅན་སྤྲོད་ངང་འཐེན་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཆགས་འདུག།

༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྲིས་འཇམ་མཁས་སྤྱི་བྱེད་བའི་ཐབས་ལམ་
མཐའ་དག་ཟད་ནས་འུ་ཐུག་གིས་དག་མཆོན་དབྱང་འཇུག་སྒོ་ཀྱན་ནས་བཅོར་
བར་བཞེན། ཡལོང་ས་ཡམཆོག་རང་རྒྱལ་མི་དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་
སུ་རིངས་སྟབས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་ཀྱང་ཕེབས་ཞབས་སུ་བཅར་ཏེ་
རྒྱ་གར་དུ་བདེ་ཕེབས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བྱབ་པ་གནང་། ཡལོང་ས་ཡམཆོག་སྤྱི་
ན་མ་བའི་ཁར་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟན་སྤྲོད་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་འགན་བཞེས་
དགོས་པ་དང་། དགྲ་ཕྱོགས་ནས་སྤྲོད་པོ་ཁྲག་ལ་རོལ་བ་ལྟར་དག་དམག་
དང་དག་མཆོན་མི་བཟད་པའི་སྤྲིགས་ར་སྤྱོད་ཆོགས་དང་བཅས་གཡོ་ཁྲམ་
རྩན་གསུམ་གྲིས་བསུན་བཅོར་རྒྱན་མར་བྱས་པས་ཉེན་འཕང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་
དུས་ཡུན་རིང་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ་འཁོར་ཞིང་བོད་རྒྱལ་
འབངས་ཀྱི་དོན་དུ་དགོངས་བཞེས་མ་མཛོལ་བར་ཐུགས་བཅངས་གཡོ་མེད་
མཛད་བཞིན་པ་ཡིན་ནའང་། ཡལོང་ས་མཆོག་ཐུགས་སྤོབས་ལྷག་པར་སྤེལ་
སྤྲོད་སྤྱི་བཞེད་ཉམས་དང་འཇུག་ཞལ་ནམ་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཐུགས་བག་
ཕེབས་པོ་བཞུགས། འདིས་ཀྱང་སྤྱི་བོ་པལ་པ་སུ་ལའང་མེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སྤྱི་
ན་མེད་པ་ཞིག་སྟོན་པ་རེད།

དེ་ནས་ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁག་དུ་གཟིགས་བསྐྱོར་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གཅེས་
ཞིབ་སྤྲོད་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་གནང་ཞིང་། རིང་པོར་མ་བཞུགས་པར་བྱིར་ཕེབས་
གྲིས་བཞུགས་སྐར་དུ་ད་ལྟ་འཁོར་བཞུགས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བཞིན་པ་ལགས་ཤིང་།
སྤྲོད་ཀྱང་སྤྱི་ཆེ་རིང་དུ་བསྤིངས་པར་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་གོང་བཞེད་ཀྱི་
མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རང་ཅག་བོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྲོད་ལ་བཅགས་

ཏེ་བློན་དགོས་པ་དང་བཀའ་འདྲིན་བསམ་དགོས་པ་ནི་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲག་དང་འདྲེས་པའི་བྱད་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །

མཐུག་བསྟུ་བ།

སྤྲུལ་བ། བསོད་ནམས་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་བསྟུབས་པའི་མོས། །སྤྲུ་
གསུམ་རིན་ཆེན་གླིང་ལ་དབང་བསྟུར་ནས། །འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིའི་རྒྱབས་
སྤེང་རྟག་གཡོ་བས། །སྤྲུར་རྒྱལ་ཞིང་ཁམས་སྤྱོད་ལ་ཅུང་སྟོད་དམ། །ད་དུང་
ཞིང་འདིའི་འགོ་བ་མ་སྟོང་བར། །བྱམས་བཅའི་གོས་ཀྱིས་བརྟམས་པ་མཐར་
བསྐྱངས་ཏེ། །པན་བདེའི་ཟས་ཀྱིས་མས་བུ་གསོ་བ་བཞིན། །སྟོང་རྗེའི་ལྷ་
དང་ལྷན་ཅིག་སྤྲུབས་གྲོགས་མཛོད། །ཆོས་ལྡན་སྤྱེད་གྲུ་ཡོངས་ཀྱང་བཟང་ངན་
ཀྱི། །གོ་ལོག་མ་སོང་བྱས་པ་དྲིན་གཙོ་དང་། །འདི་ཕྱི་གཉིས་དགའི་རང་དོན་རང་
གཅེས་ཀྱིས། །ཆོས་སྤྱིད་ལུགས་ཟུང་འཛིན་ལ་འབད་པར་སྤྲིམས། །

མཐུག་གི་གཏམ།

མི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་འདོན་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་ཉན་ལྷོག་བྱེད་མཁན་ཆེའི་སེམས་སུ་རྣམ་པར་དཀར་པ་ཐར་པ་དམ་པའི་བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཛིག་བྱས་པ་ཞིག་ལ་རྣམ་ཐར་ཞེས་བརྗོད་ཆོག།

རྣམ་ཐར་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྲིས་པ་དང་རང་གི་རྗེས་འཐུག་པ་ཆོས་མི་ཐོག་དེའམ་མི་རབས་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲི་ཚུལ་བྱས་པ་སོགས་རིགས་མི་འབྲེལ་པ་པོ་ཡོད་ནའང་། ཚུལ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རང་རྣམ་སྟེ་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ལ་མི་ཆེའི་བྱང་བ་དངོས་རྗེས་ཡོད་ཕྱིར། དེར་དུས་ཀྱི་གཞིན་སྐྱེས་ལྷ་ལྷོག་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་འབྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཅན་པོ་ཡོད། རྗེས་འཐུག་རྣམས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་ལས་བརྒྱ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་ཁོར་ཡུག་ལས་བརྒྱལ་ཡོད་པས། སྤྱིར་བཏང་བའི་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་བཞེད་དཀའ་བ་རེད།

འདིར་བཀོད་པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལ་མཆོན་ན་ལྷང་འཕྲེན་རང་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་གྱི་དངོས་གཞི་འགོ་མ་བཅུགས་གོང་ལ། མི་སྣ་དེ་དང་དེ་སངས་རྒྱུ་སམ་ས་ལ་གནས་པའི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱུལ་དུ་བསྐྱབ་པའི་ལྷང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གང་ཡང་མ་བཞུགས་པར། མི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་གིས་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཆད་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་ནས། རང་བྱས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བསམ་སྐྱོམ་སྤྱོད་གནང་སྟེ། སྤངས་

རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པ་ཤིས་གཅིག་དུ་མཛད་འདུག་པས་རྣམ་ཐར་འབྲི་
སྤངས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གསར་བ་ཞིག་དུ་འཁུམས།

ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་བེ་རོ་ཅ་ནའི་རྣམ་ཐར་ཟེན་གྲིས་འདི་
བེ་རོའི་འདྲ་འབག་ཆེན་མོ་གཞིར་བཟུང་གལ་གནད་ཆེ་བ་རྣམས་ཁུ་བསྟུ་བྱས་
པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་འདྲ་འབག་ཆེན་མོར་བཞུགས་པའི་མི་སྣ་ཁ་ཤིག་གི་
མིང་དང་། ཟེན་གྲིས་འདིར་བཀོད་པའི་མི་སྣ་ཁ་ཤིག་གི་མིང་ཅུང་མི་མཐུན་པར་
མ་ཟད། རྣམ་ཐར་བརྗོད་དགའ་ཆེལ་དང་འདྲ་འབག་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
བཀོད་པའི་མི་སྣའི་མིང་ལའང་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་གྲིས་འདུག་མོད། རྣམ་ཐར་ཟེན་
གྲིས་འདི་འདྲ་འབག་ཆེན་མོ་དང་སྟོ་བསྟུན་པ་ཡིན།

སྦྱར་བཏང་གིས་བཤད་ན་འདྲ་འབག་ཆེན་མོར་བེ་རོའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཅུ་
ཞིབ་མི་ཆགས་པ་དང་། རྣམ་ཐར་བརྗོད་དགའ་ཆེལ་འདྲ་འབག་ཆེན་མོ་ལས་
འཇུག་སྟོ་ཆང་བར་འདུག་པས་ན་འདྲ་འབག་ཆེན་མོའི་ཁ་སྟོང་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་
འཇུག་ཇེ་ཆང་དུ་བཏང་འདུག།

མི་རབས་ཁ་ཤིག་གི་རྗེས་སུ་གཞོན་འདས་པའི་རྣམ་ཐར་རམ་ལོ་རྒྱས་
ཤིག་འབྲི་དགོས་ན། སྤར་གྱི་མི་རབས་དེའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཆང་ས་ཐིག་ལས་མ་
བཞུལ་བའི་འཁྲུལ་མེད་ཅིག་ཡོང་མི་སྲིད་པ་རེད། དེ་དང་མཚུངས་པར་ཡུལ་
ཡུལ་ཆེན་མོ་བསོད་ནམས་མཆོ་མོ་མཆོག་ནི་ (Dalai Lama. My Son)
ཞེས་པའི་ནང་དུ་ལྷགས་སྒྲུང་སྟེ་ལོ་ (༡༩༠༡) ལོ་ལ་འཁྲུངས་པར་གསལ་བ་
དང་། སྟེའི་གཙུང་མོ་རྗེ་བཙུན་བརྒྱས་མཛད་པའི་(Tibet My Story)ཞེས་
པའི་ནང་དུ་སྟེ་ལོ་(༡༩༠༠) ལོར་འཁྲུངས་པར་གསལ་འདུག་པས་འཁྲུངས་ལོའི་
ཐད་ཅུང་མི་མཐུན་པ་རེད།

ཡ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་བསོད་ནམས་མཆོ་མེད་རྣམ་ཐར་འདི་བོད་ཡིག་
ཐོག་གིས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་སྡེ་བ་ཡིན་ཁར། དུས་ཆོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་མི་རབས་
དེའི་སྐབས་སུ་གིས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་གཅིགས་སུ་བཟུང་ཆོག་པར་སྦྲུམ་ནའང་།
རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་རང་རྣམ་དེ་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ཐག་ཏུ་བཅུག་
ཅིང་། ཉེ་འབྲེལ་སྒྲོར་ཞིག་གིས་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་བཀོད་བྱས་འདུག་པས་
མཐའ་བཅན་པོའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང་།

ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་འབྲི་བྱེད་པར་སྡེ་དང་གི་ལོ་ཆིགས་ལ་གཟབ་ནན་སྒྲིམ་
བསམ་གཞིགས་བྱས་ཏེ། གཅིག་གྱུར་ཀྱི་ལོ་ཆིགས་གཞིར་འཛིན་བྱེད་གང་ཐུབ་
གནང་རྒྱུ་འདུག་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཆོན་ན་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

དབར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
བྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཞད་བདུད་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲིབ་ཆིག་ཏུ་
ལྷུག་ཏུ་དགེ་སྦྱོང་ཚོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་
བའོ། ། ། སྐྱ་མཁྱེལ།

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ།

རྣ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ དང་། ས་
རྣ་པོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༣༥ ལའོར་བའི་མཛད་
སློང་དང་འབྲེལ། རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཆོག་གས་ནས་དབུ་དགོ་དམ་
བ་མཁས་དབང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གི་གསུང་ཚུལ་ཁག་ཕྱོགས་སྤྱིག་དང་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་བཞིན། (དབུ་དགོ་དམ་པའི་གསུང་འབྲུམ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་ས་ཆུང་) ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཡུལ་ཡོད་དཔར་སྐྱོན་
བྱས་ཟིན་པའི་གསུང་འབྲུམ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། གསུང་འབྲུམ་ནང་མ་
ལའོད་པར་ད་བར་ལྷག་ལུས་གྱུར་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་
པོད་ཐོང་ནང་བཀོད་དེ་ཁྱེད་དག་དང་ས་བཅད་བཅས་བསྒྲིགས་ཡོད། རིགས་ལམ་
སློབ་བྱུང་བཟང་པོ་ཆེན་པ་དང་། སློབ་བྱུང་འཇམ་དབྱེངས་བསྐྱར་འཛིན། སློབ་
བྱུང་གྲགས་པ་བཙུན་འབྲུམ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱོགས་སྤྱིག་བྱས་ཏེ་གསུང་འབྲུམ་
པོད་འཕྲེང་བཅུ་གཉིས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་སྟེང་། ད་ལན་གཙོ་བོ་དབུ་དགོ་དམ་
པའི་གསུང་ཐོར་བྱའི་རིགས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་པོད་གསུམ་གསར་སྐྱོན་བྱས་
ཏེ་ཁྱོད་བསྐྱོམས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབྲུམ་པོད་ཐོང་གངས་བཙོ་ལྷའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཞིག་ལེགས་བྱུང་བྱུང་ཡོད་པས། གྲུས་ཅག་ཆོག་མེ་ཀྱན་དག་འཇག་
སློ་གསུམ་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟུས།

སྤྱིར་ཁྱེད་དག་ཅེས་པ་ནི་དག་ཆ་ཞོར་མེན་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་ཡོད་མེད། ཐ་
སྟོད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་ཅམ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ལུགས་དེའི་བརྗོད་
དོན་དང་། ཚུལ་པ་པའི་བསམ་སྒྲུབ་འདུ་ཤེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་

རྒྱུ་མངའ་གང་ལེགས་ཤིག་ལོན་དགོས་པར་བརྟེན། རེད་ཅག་གིས་ཀྱང་གང་
 ཐུབ་ཀྱིས་གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱེ་ལྷ་དག་ལྷས་ཁྱལ་ཡིན།
 ཡིན་ན་ཡང་། གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རེ་བུར་ལ་ང་ཆོའི་ཁྱེ་དག་གིས་
 འགྲིག་པ་ཅམ་མ་བྱས་པར་བསྟན་བཅོས་སོ་སོར་བུན་མིན་གྱི་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་
 པའི་ཤེས་ལྡན་པ་འགའ་ལའང་སྤྱན་འབུལ་ལྷས་ཏེ་མཐའ་མའི་ཁྱེ་དག་ལྷས་ཡོད།
 དེ་དག་འདིར་རིམ་པར་བཀོད་ན། (དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་) ལ་དགེ་བཤེས་ལྟ་
 རམས་པ་ཏེ་རྟོར་སྒྲ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཨེ་མོ་རི་དང་བོད་ཀྱི་ཆུན་རིག་ལས་རིམ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀན་བཅོན་འབྲུམ་བསམ་འཕེལ། ཨ་ལགས་མཁན་ཀན་རིན་པོ་ཆེ།
 (སྒོ་རིགས་གོང་འོག་གཉིས་) ལ་ས་རྩ་ནང་རིག་སྒྲོབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སྒོ་བཟང་
 བསོད་ནམས། (རྟེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་) ལ་རིགས་སྒྲོབ་དབུ་འཛིན་
 དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོ་དང་། རིགས་སྒྲོབ་དཔེ་ཁྱིད་
 སྒྲོབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དབང་འདུས། (བརྟེན་སྒྲོད་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་) ལ་རིགས་སྒྲོབ་དཔེ་ཁྱིད་སྒྲོབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་
 མཆོ་ལགས་དང་། ཀེ་རྟེན་བྱང་ཡིག་བརྟེན་སྒྲོབ་དཔོན་འབྲིང་བ་ཀན་འཛིགས་
 མེད། (བྱུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྟ་བ་ལ་སྒོ་སྒྲུང་བའི་རིམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་
 པའི་ཐོ་བ་) ལ་རིགས་ལམ་སྒྲོབ་བྱུང་རིམ་མེད་སྒྲོབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་བསྟན་
 འཛིན་འགྱུར་མེད། (དབུ་དགེ་དམ་པའི་ནམ་ཐར་) ལ་ཀན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་ཆ་
 རིགས་ལམ་སྒྲོབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་མ་
 དཔེ་དང་བསྐྱར་ནས་ཁྱེ་དག་གནང་ཡོད།

རེད་ཅག་ཆོགས་རྒྱུང་ངོས་ནས་ཀྱང་གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཡིག་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ཡོད་རྣམས་ལ་གཤེབ་བསྐྱར་དང་། མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་

ཆ་ནོར་བ་ཁག་བཅོས་པ་ལས་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་གྲུག་རྟགས་() རང་བྱུང་
འདོན་དང་། ཡང་ན་འོག་མཆན་ནང་གསལ་བ་ཤད་ཅིང་ལས་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་མ་
དཔེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད། མཐུག་མཐར་ལས་གཞི་འདིའི་ཆོགས་མི་
རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ཁར། ཡོན་ཆ་ད་
དང་ཉམས་སྦྱོང་གང་ཅིས་འདང་མིན་གྱིས་ད་དུང་ཆད་ལྷག་དང་ནོར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡོད་སྟེ་པས་དབྱ་དགེ་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིག་པ་
པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་སྦྱང་ནས་ཞུ།

འདི་ལོ་དུས་ཆོགས་ཁྲད་པར་ཅན་གཉིས་འདྲོམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་
སུ་མཛད་འཆར་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབྱ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དག་སྒྲིག་དང་། ད་བར་གསུང་འབུམ་ཁྲོད་མ་འཁོད་པའི་གསུང་
ཐོར་བྱ་རྣམས་བསྐྱར་བྱས་ཀྱིས་དེབ་གཟུགས་གསར་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ་དང་ཅག་ལ་གནང་
བར་བཞེན། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་ཁྲོད་ཐོག་མར་ལམ་སྟོན་དང་། རོགས་མགོན་གནང་
མཁན་གྱི་སློབ་སྟོན་པ་རྣམས་པ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་
ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མཁོ་སྟོན་གནང་མི་རྣམས་པ། དེ་བཞིན་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་སློབ་སྐྱབས་ཐེས་སློབ་བྱུང་རྣམས་པས་ཤ་ཆོས་དགོངས་ཚུལ་གནང་བ་སོགས་
ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བཞེན། (རིགས་སློབ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་དབང་སློབ་བཟང་རྒྱ་
མཆོའི་གསུང་འབུམ།) ཞེས་པ་འདི་ལེགས་བྱུང་བས། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་བཀའ་
བློན་ཆེ་ཞུ། ལྷག་པར་གསུང་འབུམ་འདིའི་དཔར་སྐྱུན་ལ་ཞལ་འདེབས་གནང་
མཁན་རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་ཀྱན་བུམ་བསྟན་སློབ་བཟང་ལགས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོར་
༥༠༠.༠༠༠། དང་། རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་ཀྱན་སྐལ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་དང་

གན་སྐལ་བཟང་ཚས་འཕེལ་ལགས་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོང་༥༥.༥༥༥༥ ལྷག་
མའི་གསུང་འབྲུམ་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་རིགས་སྟོབ་ཡིག་ཚང་གིས་གནང་བས་ཁྱེད་
ནས་པའི་ལྷག་བསམ་གཏོང་པོད་ཆེ་བའི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་
རང་དང་བཀའ་བློན་སྒྲ་མེད་དུ་ཆེ་ལྟ།

དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ཕྱི་ལོ་
༡༠༡༣ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡ ཉིན།

གསུང་འབྲམ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཆོག་སྒྲིག་ (༢༠༠༠)

ཁྱེ་སྒྲིག་འགན་འཛིན།

བཟང་པོ་ཞུ་བ། འཇམ་དབྱངས།

ཁྱེ་སྒྲིག་ལས་རོགས།

གཞན་པ་བཙོན་འགྲུས།

སྒྲིག་ཁང་དུ་འབྲུག་མཁན།

བསྟན་འཛིན་ཐོག་མེད། སྒྲིག་བཟང་བྱམས་པ།

བསོད་ནམས་སྤྱན་ཆོག་སྤྱན།

རིགས་སྒྲོབ་སྒྲིག་ཁང་ཕྱི་ཆོན་ནས་དེབ་གཞུགས་དང་རྒྱབ་ལ་རྒྱས་འགོད་བྱས།

གསུང་འབུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་སྟེང་། (༢༠༢༣)

སྟོབ་སྟོན་པ།

རིགས་སྟོབ་སྟེང་ཁྱེད་ཀྱི་འདོན་དག་བཞུགས་པ་གཏན་རྒྱུ་མཆོ།
རིགས་སྟོབ་དཔེ་ཁྱེད་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་དག་བཞུགས་རྒྱུ་མཆོ།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཆོ་རིམ་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་སྟོབ་སྟེང་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་སྟེང་གི་ཆོག་སྟེང་མི།

ཉུང་ལུགས་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་སྟོབ་བཟང་སྐུལ་བཟང་།
རིམ་མེད་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་དབང་ཆོས་འཕེལ།
ཉུང་ལུགས་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ།
ཉུང་ལུགས་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་དག་དབང་རྣམ་གྲོལ།
ནང་རིག་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་ཆེ་དབང་ལོང་བ།
ཉུང་ལུགས་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་སྟོབ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།
དག་བཞུགས་རྒྱལ་མཆོན་སྟོབ་བཟང་།
དཔེ་ཁྱེད་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་ཁམས་བཟང་ཆེ་རིང་།
སྐད་ཡིག་སྟོབ་དཔེ་བཞུགས་པ་སྟོབ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སྟོབ་སྟེང་འབུམ་མཁན།

ས་རྒྱ་བོད་མཆོད་དོ་དམ་པ་ཆེ་དཔལ་དོ་རྩེ།
རིགས་སྟོབ་ལས་ཁྱེད་དག་བཞུགས་རྒྱལ་མཆོན་སྟོབ་བཟང་།

དེབ་གཞུགས་དང་རྒྱལ་མཁན་འཕྲིན་ལས།

གཞུགས་དང་རྒྱལ།

